

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสถาบัน การศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ การนำเสนอกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ และทางเลือกในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจตามลำดับต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ

การแสวงหาอาณานิคมของฝ่ายตะวันตก ซึ่งเป็นอิทธิพลทางการเมืองจากภายนอก ส่งผลให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต้องทรงปรับปรุงประเทศไทยให้เข้ากับตะวันตก ในยุคนั้นต้องแสวงหาทางออกอันเป็นหนทางรอดของชาติบ้านเมือง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงวางรากฐานปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับตะวันตก ผลงานส่วนใหญ่เป็นการผ่อนปรนในเชิงการทูตกับตะวันตก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2527: 47-115) ในส่วนของตำรวจ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงจัดตั้งกองโปลิศ มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตราชธานี สังกัดพระนครบาล จัดชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวอังกฤษมาฝึกโปลิศ และจัดตั้งกองตำรวจเพื่อตรวจตระเวนในบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอก เพราะบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างเป็นที่อยู่อาศัยของชาวต่างประเทศและคนจีนที่เป็นคนในบังคับของชาติรวมอยู่ด้วย พระองค์ทรงเกรงว่าหากใช้ข้าราชการไทยตรวจตระเวนรักษาความสงบเรียบร้อย อาจจะมีเรื่องกระทบกระทั่งกันจนเป็นสาเหตุบาดหมางระหว่างประเทศ และประเทศอังกฤษอาจถือเป็นข้ออ้างในการส่งกองกำลังเข้ามายึดครองประเทศไทยได้ พระองค์ทรงจ้างครูต่างประเทศมาสอนวิชาภาษาอังกฤษให้แก่ พระราชโอรสในพระบรมมหาราชวังโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมาภายหลังจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้ทรงเสวยราชย์ การเมืองในช่วงรัชสมัยของพระองค์จำแนกออกเป็น 2 ช่วง (เกษม ศิริสัมพันธ์และนิออน สนิทวงศ์, 2518: 190-197) คือ

ช่วงแรก เป็นช่วงระยะเวลาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีฐานอำนาจทางการเมืองอ่อนแอมากเพราะในช่วงเวลานั้น พระองค์ยังทรงพระเยาว์จึงต้องมีผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน

อย่างไรก็ตาม พระองค์ท่านได้เสด็จประพาสยังต่างประเทศโดยเฉพาะ สิงคโปร์ เกาะชวา อินเดีย หลังจากเสด็จกลับมาพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเพณีต่าง ๆ ให้ทันสมัย เปลี่ยนแปลงการศึกษาให้เป็นระบบ กล่าวคือ ให้มีโรงเรียนในพระบรมมหาราชวัง ช่วงหลัง เป็นช่วงที่ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินและกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญสิ้นชีพิตักษัย และที่วงศ์ตามลำดับ ทำให้พระราชอำนาจตกอยู่กับพระมหากษัตริย์อย่างเต็มที่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงปฏิรูปราชการแผ่นดินและปฏิรูปการศึกษาอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าชาวตะวันตกได้เข้ามาบูรณาการในไทยในช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะฝรั่งเศส และไทยต้องเสียดินแดนบางส่วนไปหลายครั้งก็ตามเพื่อความอยู่รอดของชาติ พระองค์ท่านได้ทรงเสด็จประพาสในทวีปยุโรป หลังจากเสด็จกลับ ก็ได้ทรงปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน พัฒนาสาธารณูปโภค อาทิ การบริการสาธารณสุข ที่จัดทำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในสิ่งอุปโภค ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต อาทิ การไฟฟ้า การประปา โทรศัพท์ การรถไฟ เป็นต้น ทรงตั้งโรงเรียนเพื่อการศึกษา ทั้งของพระ-ราชวงศ์ และ ทวยราษฎร์ รวมทั้งโรงเรียนทหาร โรงเรียนตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ จะเห็นได้ว่าเป็นผลพวงมาจากโครงการขยายการศึกษาของชาติ ประกอบกับในช่วงเวลานั้นมีตำรวจเกิดขึ้นแล้วใช้ชื่อเรียกว่าพลตระเวน แต่ไม่มีโรงเรียนสำหรับให้ความรู้แก่ตำรวจแต่อย่างใด เมื่อเกิดเหตุตำรวจไปจับอัครราชทูตเยอรมันเพราะขาดความรู้ จึงทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน สำหรับเป็นสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ ให้ความรู้แก่พลตระเวนในเรื่องข้อบังคับของพลตระเวน (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 49)

จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง จากภายนอกส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาสาธารณูปโภค การปฏิรูปการศึกษาของชาติ โครงการขยายการศึกษานถึงการสร้างสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ ซึ่งจะได้นำเสนอเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงหรือการจัดตั้งสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจที่สำคัญ ๆ มี 22 ครั้ง จำแนกออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคราชธานีปโตย 6 ครั้ง และยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 16 ครั้ง ดังนี้

ยุคราชธานีปโตย

1. โรงเรียนพลตระเวน ตั้งอยู่ที่วัดประยุรวงษ์ จังหวัดธนบุรี (พ.ศ. 2443 - พ.ศ. 2448)
2. โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2444 - พ.ศ. 2446)

3. โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ม่ จังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2447 - พ.ศ. 2458)
4. โรงเรียนพลตระเวน ตั้งอยู่ที่หน้าวัดสระปฐม จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2451 - พ.ศ. 2493)
5. โรงเรียนนายหมวด คลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2458 - พ.ศ. 2464)
6. โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรห้วยจรเข้ม่ จังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2464 - พ.ศ. 2476)

ยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

1. โรงเรียนนายร้อยทหารบก จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2477 - พ.ศ. 2488)
2. โรงเรียนตำรวจหาดีใหญ่ จังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2481 - พ.ศ. 2482)
3. โรงเรียนตำรวจหาดีใหญ่ จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2482 - พ.ศ. 2489)
4. โรงเรียนตำรวจภูธรเขต 9 จังหวัดปัตตานี (พ.ศ. 2490 - พ.ศ. 2507)
5. โรงเรียนนายร้อยตำรวจปฐมวัน จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2489 - พ.ศ. 2498)
6. โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2497 - ปัจจุบัน)
7. โรงเรียนตำรวจนครบาล บางเขน จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2497 - ปัจจุบัน)
8. โรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2503 - ปัจจุบัน)
9. โรงเรียนตำรวจภูธร 7 จังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2505 - ปัจจุบัน)
10. โรงเรียนตำรวจภูธร 9 จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2508 - ปัจจุบัน)
11. โรงเรียนตำรวจภูธร 2 จังหวัดชลบุรี (พ.ศ. 2511 - ปัจจุบัน)
12. โรงเรียนตำรวจภูธร 5 จังหวัดลำปาง (พ.ศ. 2515 - ปัจจุบัน)
13. โรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. 2517 - ปัจจุบัน)
14. โรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. 2517 - ปัจจุบัน)
15. โรงเรียนตำรวจภูธร 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2528 - ปัจจุบัน)
16. โรงเรียนตำรวจภูธร 1 จังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2534 - ปัจจุบัน)

ยุคราชาธิปไตย

- 1) โรงเรียนพลตระเวนตั้งอยู่ที่วัดประยูรวงษ์ จังหวัดธนบุรี (พ.ศ. 2443 - 2448)
การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนพลตำรวจครั้งแรก (โรงเรียนตำรวจนครบาลแห่งแรกของประเทศไทย พ.ศ. 2443 - 2448) ตั้งอยู่ที่โรงเรียนวัดประยูรวงษ์ จังหวัดธนบุรี

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนแปลงด้านนโยบายการศึกษาของสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของตำรวจเป็นครั้งแรก กล่าวคือ พระองค์ท่านทรงจัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจแห่งแรกขึ้นในประเทศไทยที่วัดประยูรวงษ์ จังหวัดธนบุรี เหตุที่ทรงจัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2443 (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 49) เพราะตำรวจไปจับอัครราชทูตเยอรมัน ทางราชการต้องขอสมาชิกไทย ทรงเห็นว่าตำรวจยังไม่มีความรู้ในเรื่องการไปจับอัครราชทูตและข้อบังคับของพลตระเวน (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, รศ.115)

การจัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจขึ้น เพื่อให้บรรดาตำรวจทั้งหลายผู้ที่เข้ารับราชการต้องไปรับการฝึกหัดสั่งสอนข้อบังคับพลตระเวน

การเข้าถึงระบบการศึกษา ในสมัยนั้นคนไทยไม่นิยมเข้ารับราชการเป็นพลตระเวน จึงจำเป็นต้องรับพวกแขกยาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอินเดียเข้ามารับการฝึกหัดสั่งสอนข้อบังคับพลตระเวน

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ให้ผู้ที่เข้ารับราชการตำรวจได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในข้อบังคับของพลตำรวจตระเวนก่อนที่จะไปปฏิบัติหน้าที่

การบริหาร

การบริหารในโรงเรียนพลตำรวจแห่งแรกนี้ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารใดได้กล่าวถึงไว้

หลักสูตร วิธีสอนและการประเมินผล

หลักสูตรโรงเรียนพลตำรวจแห่งแรก คือการฝึกหัดสั่งสอนข้อบังคับพลตระเวน ตามสมควร ใช้ระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือน ถ้าตำรวจแห่งใดขาดอัตราตำรวจก็ส่งคนที่ได้รับการฝึกไปบรรจุตามที่ขาดอัตราค้าง (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 49)

วิธีสอน มีการฝึกหัดและสั่งสอนข้อบังคับพลตระเวน

การประเมินผลไม่ได้เคร่งครัดมากนัก เพียงต้องการให้นักเรียนพลตำรวจได้รับการฝึกอบรมสั่งสอนข้อบังคับพลตระเวนตามสมควร

การให้วุฒิปัต

การให้ประกาศนียบัตรเพื่อแสดงว่าเป็นผู้สำเร็จหลักสูตรโรงเรียนพลตำรวจ แห่งแรกนี้ ไม่มีเอกสารใดได้กล่าวถึงไว้ เพียงแต่ระบุว่าเมื่อฝึกนักเรียนพลตำรวจประมาณ 2-3 เดือน เมื่อตำรวจในท้องที่ขาดอัตรากำลังตำรวจ ทางโรงเรียนก็ส่งคนที่ได้รับการฝึกไปบรรจุตามที่ ขาดอัตรากำลัง

การรับนักเรียน

ในสมัยนั้นคนไทยยังไม่นิยมเข้ารับราชการเป็นพลตระเวน ดังนั้นโรงเรียน พลตระเวนจึงจำเป็นต้องรับพวกแขกยาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอินเดียเข้ามารับการฝึกหัดตั้งสอนข้อ บังคับพลตระเวน

การคัดเลือกครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการควบคุม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพิจารณาเห็นว่า มีสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) สัญชาติอังกฤษ เคยดำรงตำแหน่งเป็นนายตำรวจระดับผู้บังคับการใน ประเทศอินเดียมาก่อนแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้ารับราชการในกิจการตำรวจไทยเริ่ม ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้บังคับการกองตระเวน และต่อมาดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมกองตระเวน สำหรับ รายละเอียดการคัดเลือกครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการควบคุมในโรงเรียน พลตระเวน ไม่มีเอกสารใดได้กล่าวถึงไว้

การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย

ด้านนโยบายความสนใจของรัฐบาลมุ่งเทไปในการปกครองและการป้องกัน เนื่องจากเป็นระยะที่ไทยถูกคุกคามจากมหาอำนาจจักรวรรดินิยมอย่างรุนแรง พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงอิมตัวมีสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) นายตำรวจชาวอังกฤษที่ ประจำอยู่ในประเทศอินเดียมาช่วยวางโครงการตำรวจในประเทศไทยชั่วคราว โดยทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้มีสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) เป็นอธิบดีกรมพลตระเวนตั้งแต่ พ.ศ. 2440 และ ต่อมาใน พ.ศ. 2443 พระองค์ท่านได้ทรงจัดตั้งพลตำรวจขึ้นที่วัดประยูรวงษ์ จังหวัดธนบุรี (ปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร)

การเปลี่ยนแปลงด้านปรัชญาการศึกษา

ในช่วงที่จัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2443 ที่วัดประยูรวงษ์ นั้น เพื่อให้บรรดาตำรวจทั้งหลายผู้ที่เข้ารับราชการต้องไปรับการศึกษาหัดตั้งสอนข้อบังคับ ตาม

สมควรเมื่อตำรวจขาดลงก็ส่งนักเรียนพลตำรวจที่ได้รับการฝึกหัดฯ ส่งไปยังหน่วยที่ขาดแคลนต่อไป

พระบรมราโชบาย ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการเพื่อประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์ ทรงมุ่งที่การปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่ การกวาดล้างด้านความประพฤติในทางเสื่อมเสีย เมื่อทำผิดต้องชม เมื่อผิดต้องลงโทษ มิใช่ช่วยกันปกปิดความชั่ว เพราะเกรงจะเสื่อมเสียชื่อเสียงของหน่วยงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีภาระสำคัญ คือ เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ในประการนี้ตำรวจจึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้สมกับความรับผิดชอบ ที่สำคัญคือต้องไม่ทำตัวเป็นโจร ในเครื่องแบบดังพระราชดำรัส ดังนี้ “.....คนที่ เป็นโปลิศอยู่นั่นเอง ถ้าจะทำร้ายก็หลบไปเสียจากกรมกองตระเวน วัน 2 วัน แล้วไปทำร้าย ได้ ความจริงเช่นนี้ การซึ่งเป็นคำล่ำลือกันมาเสมอว่า โปลิศเองเป็นผู้ทำร้าย คงมีความจริงอยู่ในนั้น ให้ คิดป้องกันการทำลบละเวนกลับทำร้ายเช่นนี้ โดยความกวาดล้างสืบไป” (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2527: 153 –154)

แต่อย่างไรก็ตาม พลตระเวนที่จัดตั้งขึ้นได้รับการฝึกหัดวิธีการใช้อาวุธ จากครูฝึก แต่ความสามารถของพลตระเวน ยังไม่อยู่ในขั้นที่พึงพอใจเท่าใดนัก แต่การได้ฝึกหัดนับว่าเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าที่จะใช้ชาวบ้านธรรมดาที่ไม่ได้รับการฝึกหัดมาเลย มากอบจับใจผู้ร้าย

การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร

หลักสูตรของโรงเรียนพลตำรวจแห่งแรก คือที่วัดประยูรวงษ์ใช้ระยะเวลา 2 – 3 เดือน ในการฝึกหัดและสั่งสอนข้อบังคับพลตระเวนเป็นหลัก เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการฝึกดังกล่าว ถ้าวาดแห่งใดขาดอัตราตำรวจ ก็ส่งคนเหล่านี้ไปบรรจุตามที่ขาดอัตรากำลัง

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนพลตระเวน ตั้งอยู่ที่โรงเรียนวัดประยูรวงศา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

จะเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงอยู่ในฐานะกลุ่มสถาบันพระมหากษัตริย์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวนพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง มีสเตอร์ เอ. เอ. จาดีน (A.J.Jardine) ชาวอังกฤษ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมกองตระเวน พระองค์ท่านมีอิทธิพลต่อการกำหนดในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

ในสมัยนั้นเป็นสมัยราชาธิปไตย ดังนั้นพระมหากษัตริย์จึงทรงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของโรงเรียนพลตระเวน ให้เป็นสถาบันสำหรับให้การศึกษาอบรมบุคคล เพื่อเตรียมเข้ารับราชการและโดยสาเหตุที่ในสมัยนั้น ตำรวจของไทยเราขาดความรู้ เพราะเหตุที่ไปจับอัครราชทูตเยอรมันก่อนปี พ.ศ. 2443 (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, รศ.115)

ด้านปรัชญาการศึกษา

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนพลตระเวน มุ่งให้ผู้ศึกษามีความรู้ในหน้าที่ของพลตระเวน เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพลตระเวนแล้วจะได้ออกไปรับราชการตามสถานีดำรงนครบาลท้องที่ต่าง ๆ ส่วนใหญ่ทำหน้าที่รักษาการณ์

ด้านการกำหนดหลักสูตร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) พระองค์ทรงเป็นผู้กำหนดนโยบายของโรงเรียนพลตระเวน โดยมอบหมายให้ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) อธิบดีกรมกองตระเวนเป็นผู้ดำเนินการ เนื่องจากมีความรู้ และประสบการณ์ในการรับราชการที่ประเทศอินเดียมาก่อน หลักสูตรเน้นให้บรรดาดำรวจทั้งหลายผู้ที่เข้ารับราชการตำรวจไปรับการฝึกหัดสั่งสอนข้อบังคับตามสมควรโดยใช้ระยะเวลา 2-3 เดือน

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนพลตระเวน ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคือ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) ชาวอังกฤษในสมัยนั้นดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมกองตระเวน

ด้านนโยบาย

การจัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจ เพื่อให้เป็นสถาบันการศึกษาอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนพลตำรวจ เพื่อผลิตพลตำรวจ เพื่อเข้ารับราชการตำรวจ ตามแบบระบบการศึกษาของตำรวจอังกฤษ

ด้านปรัชญาการศึกษา

มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) มุ่งให้ศึกษามีความรู้ตามแบบอย่างของวิชาการตำรวจอังกฤษ

ด้านหลักสูตร

มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) ได้นำระบบการฝึกตามแบบอย่างของตำรวจอังกฤษ ใช้แนวทางหลักสูตรของตำรวจในกรุงลอนดอน โรงเรียนพลตระเวน มีหน้าที่ฝึกอบรมพลตระเวน ให้ได้รับการฝึกหัด สั่งสอนข้อบังคับตามสมควรโดยใช้ระยะเวลา 2-3 เดือน มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาไปประจำสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ต่างๆ ส่วนใหญ่แล้วทำหน้าที่รักษาการณ์เป็นหลัก

บุคคลที่เข้ามาควบคุมโรงเรียนพลตระเวน คือ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) เป็นชนชาติอังกฤษเคยรับราชการที่ประเทศอินเดียมาก่อน เป็นผู้ที่รัฐบาลไทยได้ยืมตัวมาจากประเทศอินเดียโดยว่าจ้างเข้ามารับราชการตำรวจ ในตำแหน่ง อธิบดีกรมตระเวน มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J.Jardine) ใช้โรงเรียนพลตำรวจเป็นสถาบันสำหรับฝึกนักเรียนพลตำรวจ ให้รู้จักหน้าที่ของตำรวจ ฝึกวิธีการใช้อาวุธ เพื่อผลิตให้เป็นพลตำรวจเพื่อรักษาการณ์ประจำสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดผลกระทบต่อโรงเรียนพลตำรวจและนักเรียนพลตำรวจเป็นอย่างมาก เพราะ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพลตระเวน ซึ่งควบคุมบังคับบัญชาพลตำรวจ (โรงเรียนพลตระเวน) โดยตรง

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนพลตำรวจแห่งแรก

ความคิดเห็นของนักเรียนพลตำรวจในสมัยนั้น บุคคลที่จะเข้าสมัครรับราชการตำรวจโดยเฉพาะพลตระเวนค่อนข้างจะไม่สนใจที่สมัครเป็นตำรวจเท่าใดนัก ผู้สมัครส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างประเทศเป็นแขกยามชาวอินเดีย แล้วนำมาฝึกหัดสั่งสอนอบรมตามข้อบังคับตามสมควร

ความคิดเห็นของนายพันตำรวจเอกพระยาบุรุษคุณกิจ การจัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจขึ้น ด้วยความจำเป็นเพราะเหตุว่า ตำรวจมีหน้าที่อิสระจำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่รู้กฎหมายและขนบธรรมเนียมอยู่บ้าง ไม่เช่นนั้นอาจทำการพลาด เช่นกรณีที่ตำรวจไปจับราชทูตเยอรมัน จนรัฐบาลต้องจัดการสมานโทษ เห็นได้ว่าตำรวจของเราในเวลานั้นขาดความรู้เป็นจำนวนมาก จึงได้เริ่มจัดตั้งโรงเรียนพลตำรวจแต่ปี พ.ศ. 2443 เพื่อให้บรรดาตำรวจทั้งหลาย ผู้ที่เข้ารับราชการตำรวจต้องไปรับการฝึกหัดสั่งสอนข้อบังคับตามสมควร ที่โรงเรียนพลตำรวจ ซึ่งในเวลานั้นตั้งอยู่ที่วัดประยูรวงศ์ จังหวัดธนบุรีได้ อบรมอยู่ประมาณ 2-3 เดือน ถ้าตำรวจแห่งใดขาดอัตราตำรวจ โรงเรียนก็ส่งคนเหล่านี้ไปบรรจุต่อไป (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466 : 49)

หลังจากการกำเนิดโรงเรียนพลตระเวน ซึ่งเป็นโรงเรียนตำรวจหรือสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ แห่งแรกของประเทศไทยแล้ว จะเห็นได้ว่าพลพวงมาจาก

โครงการขยายการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามหัวเมืองต่าง ๆ เช่น จังหวัดนครราชสีมา เป็นหัวเมืองเอกเมืองหนึ่งของประเทศไทยในสมัยนั้น และเหตุผลอีกประการหนึ่ง เพราะที่ฝรั่งเศส ได้ยุ้งหัวเมืองทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนลาวให้เอาใจออกห่างและหันไปพึ่งฝรั่งเศส นครราชสีมาเป็นศูนย์กลางของภาคอีสาน เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์กลางกำลังสนับสนุนให้กับพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ และด้วยเหตุที่พวกเจ้าวก่อการจลาจลในจังหวัดแพร่และน่าน ต้องส่งกำลังตำรวจไปปราบปราม แต่นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีปริมาณไม่เพียงพอ

สำหรับการเปลี่ยนแปลงหรือการจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีที่มาจากเมื่อครั้งรัตนโกสินทร์ 112 (พ.ศ.2436) ประเทศไทยจำเป็นต้องทำสัญญาสงบศึกกับประเทศฝรั่งเศส ฉบับหนึ่ง เป็นหนังสือสัญญาลงวันที่ 3 ตุลาคม ร.ศ.112 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ ชวรวัย ปริยานนท์ มีความเชื่อว่าจะน่าจะเป็นเหตุให้ต้องมีการจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้น อยู่สองข้อ (ชวรวัย ปริยานนท์, 2524: 81) คือ

“...ข้อ 3. คอเวอร์เมนต์สยามจะไม่ก่อสร้าง ค่าน ค่าย ฎ ฎาที่อยู่ของพลทหารในแขวงเมืองพระตะบอง เมืองนครเสียมราฐ แลในจังหวัด 25 กิโลเมตร (625 เส้น) บนฝั่งขวาปากตะวันตกแม่น้ำโขง

ข้อ 4. ในจังหวัดซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 3 นั้น บรรดาการตระเวนรักษาจะมีแต่กองตระเวน เจ้าพนักงานเมืองนั้น ๆ กับคนใช้เป็นกำลังแต่เพียงที่จำเป็นแท้ และทำการตามอย่างเช่นเคยรักษา เป็นธรรมเนียมในที่นั้น จะไม่มีพลประจำ ฎาพลเกณฑ์ สรรพด้วยอาวุธพลทหารอย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้งอยู่ในที่นั้นด้วย...”

ดังนั้นในเดือนเมษายน ร.ศ.116 (พ.ศ.2440) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายนายพันตรี หลวงศัลยวิธานนิเทศ ยกกระบัตรทหารบก มารับราชการในตำแหน่งเจ้ากรมกองตระเวนหัวเมือง ในกระทรวงมหาดไทย ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2440 ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตำรวจ มีหน้าที่สำหรับตรวจจัดการพลตระเวนหัวเมือง และแต่งตั้งให้นายพันตรี หลวงศัลยวิธานนิเทศ เป็นเจ้ากรมตำรวจ

เมื่อมีกรมตำรวจขึ้น หน้าที่ของตำรวจก็คือ การให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน บังคับและปราบปรามโจรผู้ร้าย และรักษาชายพระราชอาณาเขต มิให้ศัตรูล่วงล้ำเข้ามา รุกราน กองตำรวจนี้มีลักษณะคล้ายทหาร มีการฝึกหัดการใช้อาวุธ การรักษาระเบียบวินัย มีเครื่องแบบ

ต่อมาเจ้ากรมตำรวจภูธร ได้จัดการตั้งกองตำรวจภูธรมณฑลขึ้นเมื่อจัดตั้งกองตำรวจ
ภูธรมณฑลต่าง ๆ มากขึ้นเป็นลำดับดังนี้

พ.ศ. 2440 จัดตั้งกรมตำรวจภูธร มณฑลปราจีนบุรี

พ.ศ. 2441 จัดตั้งกรมตำรวจภูธร มณฑลกรุงเก่า

พ.ศ. 2442 จัดตั้งกรมตำรวจภูธร มณฑลนครชัยศรี มณฑลนครราชสีมา มณฑล
ราชบุรี มณฑลพายัพ

พ.ศ. 2443 จัดตั้งกรมตำรวจภูธร มณฑลอุดร มณฑลนครสวรรค์

พ.ศ. 2444 จัดตั้งกรมตำรวจภูธร มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี และ
มณฑลพิษณุโลก

ความจำเป็นที่จะต้องมียาตำรวจภูธรก็มีมากตามไปด้วย นายตำรวจที่นำมาใช้
ราชการเมื่อแรกตั้งกองตำรวจภูธรนั้นก็คือ นายตำรวจที่รับราชการอยู่ในกองตระเวนหัวเมืองเดิมกับ
ได้นายทหารบกที่สมัครใจมารับราชการในกรมตำรวจภูธร นายตำรวจเหล่านี้ได้ส่งไปรับราชการ
ตามมณฑลต่าง ๆ แต่ก็มีจำนวนไม่พอแก่ความต้องการ และการจัดตั้งกองตำรวจภูธรก็ยังคงต้อง
ดำเนินการต่อไปอีก การขอตัวนายทหารบกที่จะให้มารับราชการในกรมตำรวจภูธรก็เกิดความขัด
ข้องขึ้น เพราะกระทรวงกลาโหมไม่มีนายทหารมากพอที่จะแบ่งให้ได้ เมื่อมีความขัดข้องเกิดขึ้นดัง
นี้ กรมตำรวจภูธรก็เห็นความจำเป็นที่จะต้องผลิตนายตำรวจภูธรขึ้นเองเพื่อให้พอใช้ในราชการ โดย
ไม่ต้องไปพึ่งกระทรวงกลาโหมอีก

เจ้ากรมตำรวจภูธรได้รายงานชี้แจงความเห็นและขออนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย
เพื่อจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรขึ้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ขณะดำรงพระยศเป็นพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้
พิจารณาแล้ว เห็นความจำเป็นและความสมควรจึงได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอม-
เกล้าเจ้าอยู่หัว ขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ซึ่งก็ได้รับพระราชทาน เจ้ากรมตำรวจภูธรจึง
ได้จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรขึ้นเป็นการชั่วคราวที่เมืองนครราชสีมา โดยใช้สถานที่ที่กอง
บังคับการตำรวจภูธรมณฑลนครราชสีมาเป็นโรงเรียนไปพลางก่อน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงคำนึงถึงความต้องการของบ้านเมือง
และความเจริญของประเทศเป็นสำคัญ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
เพราะรัฐบาลต้องการผู้รู้หนังสือและกรณีโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา รัฐบาล
ต้องการนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรให้เข้ามารับราชการ เนื่องจากขาดแคลนนายร้อยตำรวจชั้น

สัญญาบัตร ที่จะส่งไปปราบปรามพวกเงี้ยว ที่นครน่านและจังหวัดแพร่ นโยบายอีกประการหนึ่ง พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ให้ตำรวจกับฝ่ายอำเภอสมัครสมานสามัคคีกัน จึงทรงกำหนดให้นักเรียนนายอำเภอเมื่อใกล้จะสำเร็จการศึกษาให้ไปศึกษาอบรม ร่วมกันกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา

2) โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ประชัญญณรงค์ จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2444-2446)

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร มีขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. 2444 (มงคล จีระเศรษฐ, 2499: 10) (ประชา บุรณะธนิต, 2499: 39) ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากกระทรวงธรรมการได้ตั้งขึ้นมาแล้ว 9 ปี พระองค์ได้ทรงตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรขึ้นเป็นครั้งแรกที่จังหวัดนครราชสีมา นับถึงปัจจุบันเป็นเวลาถึง 96 ปีแล้ว มีการเปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

การกำเนิดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา เกิดขึ้นจากการกำหนดพระราชโองบายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) สืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ.2440 พระองค์ท่านได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตำรวจภูธรขึ้นแทนกรมตระเวนหัวเมือง โดยให้เป็นกรมขึ้นในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ด้วยเหตุที่มีการจัดตั้งกรมตำรวจภูธรขึ้นเป็นกิจลักษณะ และขยายกิจการตั้งกองตำรวจภูธรขึ้นในมณฑลต่าง ๆ ประการหนึ่ง ประกอบกับในสมัยนั้นบ้านเมืองอยู่ในสภาพไม่ปกติ อาทิ มีพวกเงี้ยวก่อการจลาจลในจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ต้องส่งกำลังตำรวจขึ้นไปปราบปราม และนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีปริมาณไม่เพียงพอ

การเข้าถึงระบบการศึกษา ประชาชนผู้ใดมีความสมัครใจจะเข้าศึกษาต้องขอสมัครกับเจ้ากรมตำรวจภูธร เมื่อเจ้ากรมตำรวจภูธรตรวจดูรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง เห็นสมควรก็อนุญาตแล้วส่งไปเรียนที่จังหวัดนครราชสีมา

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร นครราชสีมา จัดตั้งขึ้นโดย มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรให้มีปริมาณเพียงพอ ต่อการขยายกิจการตั้งกองตำรวจภูธรขึ้นใน

มณฑลต่าง ๆ และเพื่อให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจนครปฐมตระเตรียม จังหวัดนครราชสีมาเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อให้ความรู้และการฝึกหัดแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ

การบริหาร

กลุ่มที่มีบทบาทในการบริหารและจัดการศึกษา ได้แก่ เจ้ากรมตำรวจ คือ นายพันตรีหลวงศิววิธานนิเทศ (ยี่เซา) เชื้อชาติ เดนมาร์ก (ซึ่งในสมัยนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมตำรวจ) มีนายร้อยโท ม.ร.ว. แดง ทำหน้าที่ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจและดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจจังหวัดนครราชสีมา อีกตำแหน่งหนึ่ง และมีผู้ช่วยผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจจำนวน 4 คน คือ นายร้อยโทด่วน ว่าที่นายร้อยตรี เจ้าพัน ฌ น่าน ว่าที่นายร้อยตรี ภู และว่าที่นายร้อยตรี โต (มงคล จิระเศรษฐ, 2499: 7)

แต่การปกครองและฝึกหัดสั่งสอน มีนายร้อยเอกออกัส พิกเกอร์เฟรดเคอริก คอลล์ ซึ่งต่อมาในรัชกาลที่ 6 ได้รับพระราชทานนามสกุลว่า โกลละสุด ท่านผู้นี้อยู่ในตระกูลคอลล์ (KOLLS) เป็นผู้ดำเนินการแต่ผู้เดียว นายร้อยตำรวจเอก คอลล์ผู้นี้เป็นชาวเดนมาร์ก ได้รับความไว้วางใจจากเจ้ากรมตำรวจ จึงได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปกครองอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจจังหวัดนครราชสีมาโดยเด็ดขาด เพราะสมัยนั้นเป็นสมัยเริ่มแรก ยังไม่มีการกำหนดหลักสูตรอย่างเป็นทางการ การปกครอง การอบรมแล้วแต่นายร้อยตำรวจเอก คอลล์ จะเห็นสมควร นักเรียนนายร้อยตำรวจคนใดมีบุคลิกลักษณะเหมาะสมในการที่จะดำรงตำแหน่งนายตำรวจ มีระเบียบวินัยดี การฝึกหัดแข็งแรง ทำทางทะมัดทะแมง ศึกษากฎหมายข้อบังคับมีความรู้ถึงขนาด นายร้อยตำรวจเอก คอลล์ เห็นว่าเป็นนายตำรวจได้ เจ้ากรมตำรวจก็เชื่อถือรับฟังออกคำสั่งบรรจุให้ตามความเห็นของนายร้อยตำรวจเอก คอลล์ ตลอดมา

วิธีดำเนินการปกครองนักเรียน นายร้อยตำรวจเอก คอลล์ สั่งการอะไรไป แล้ว ต้องปฏิบัติโดยเด็ดขาดแน่นอน นักเรียนนายร้อยตำรวจสมัยนั้นทั้งเกรงกลัวและรักใคร่นับถือ ระหว่างเล่าเรียนนักเรียนเกรงกลัวครูคอลล์มาก เพราะเข้มแข็งเด็ดขาด เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือครูบาอาจารย์แล้ว ไม่มีการเดินจะต้องวิ่ง กิริยาอย่างพลเรือนมักถูกตำหนิว่าอ่อนแอ เช่นนักเรียนพูดมาก ต้องถูกลงทัณฑ์ตัดเงินเดือน หาว่า “ปากพลเรือน” นักเรียนที่นั่งถ่ายปัสสาวะก็ถูกลงทัณฑ์ หาว่า “ถ่ายอย่างพลเรือน” ถูกตัดเงินเดือนสองสลึงทุกครั้ง นักเรียนเข้าใหม่ฝึกหัดไม่ทันเพื่อน ครูลงทัณฑ์ให้หัดต่ออีก เรียกว่า “ตกแถว” ครูเป็นคนกวัดขั้นความสะอาดอย่างยิ่ง นักเรียนทิ้งก้านไม้ขีดไฟตามพื้นในบริเวณโรงเรียน ครูพบจะเก็บไม้ขีดมาหักให้เป็นหลายๆ ชิ้น แล้วลงทัณฑ์ให้นักเรียนคนที่ทิ้งเอาไม้ขีดแบกบนบ่าวิ่งไปทิ้งไปยังที่ทิ้งที่ละอัน จนกว่าจะหมด

หลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผล

หลักสูตร

หลักสูตรมีวิชาที่สอนในโรงเรียนตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา (มงคล
จิระเศรษฐ, 2499: 8) คือ

1. วิชากฎหมาย นายร้อยโท ด่วน เป็นครูสอน
2. ข้อบังคับแผนที่ แบบฝึกหัด นายร้อยตำรวจเอก คอลล์ เป็นครูสอน
มีว่าที่ร้อยตรีเจ้าพัน ณ่าน ว่าที่ร้อยตรี ภู ว่าที่ร้อยตรี โต เป็นครูผู้ช่วย
3. วิชาบัญชี กรมจัดนายตำรวจจากกรมไปสอน
4. วิชาเลขและหนังสือไทย นายร้อยตรี จันท์ กฤษณจันทร์ เป็นครู
สอน

หลักสูตรที่เข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ปรากฏว่าเวลาเรียน
ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ เรียน 3 เดือนบ้าง 5 เดือนบ้างและ 8 เดือนบ้าง

วิธีการสอน

มีการสอนทั้งทางวิชาการดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีการฝึกตามแบบวิชา
ทหาร และมีการปกครองอย่างเข้มงวด ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนโดยทั่วไป

การประเมินผล

ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาตามความเห็นของร้อยตำรวจเอก คอลล์ ขึ้นอยู่กับ
นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธรคนใดมีบุคลิกลักษณะเหมาะสมในการที่จะดำรงตำแหน่ง

นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธรคนใด มีระเบียบวินัยดี การฝึกหัดแข็งแรง
ท่าทางทะมัดทะแมง ศึกษาข้อกฎหมาย ข้อบังคับ มีความรู้ถึงขนาด นายร้อยตำรวจเอก คอลล์ เห็น
ว่าเป็นนายตำรวจได้ ก็จะนำเรียนเสนอ เจ้ากรมตำรวจภูธร พิจารณาตามเสนอของร้อยตำรวจ
เอก คอลล์ และออกคำสั่งบรรจุต่อไป โดยไม่มีการสอบวัดความรู้เหมือนในปัจจุบัน

การให้วุฒิบัตร

การศึกษาสมัยนั้น ไม่ได้ตั้งกรรมการสอบความรู้เหมือนนักเรียนนาย
ร้อยตำรวจสมัยปัจจุบัน แล้วแต่ครูคอลล์ จะพิจารณาเห็นสมควร เมื่อครูคอลล์เห็นว่านักเรียนนาย
ร้อยตำรวจภูธรในปกครองผู้ใดสมควรจะออกรับราชการสนองพระเดชพระคุณ ในตำแหน่งนาย
ตำรวจชั้นสัญญาบัตรได้ ก็ให้สวมหมวกมีปลอกขาว และให้อยู่หัวแถวในเวลาเช้าแถว เมื่อกรม

ตำรวจต้องการตัว ครูคอลล์ก็จะจัดส่งมาโดยลำดับ และเจ้ากรมตำรวจในสมัยนั้นก็เชื่อถือครูคอลล์ในการประเมินผลการเรียน แต่งตั้งให้เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรในกรมตำรวจต่อไป สำหรับการให้วุฒิบัตรในสมัยนั้น ยังไม่ได้เทียบคุณวุฒิเท่าปริญญาตรี และไม่มีเอกสารใดได้ระบุไว้

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ นครราชสีมา ไม่มีคราว ไม่มีสมัย ไม่มีการประกาศรับสมัครสอบอย่างในปัจจุบัน ผู้ใดมีความสมัครใจจะเข้าศึกษาต้องขอสมัครกับเจ้ากรมตำรวจ เมื่อเจ้ากรมตำรวจ ตรวจดูรูปร่างหน้าตา ท่วงท่าทางเห็นสมควรก็อนุญาตแล้วส่งไปเรียนที่จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีการสอบข้อเขียน อย่างเช่นปัจจุบัน

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ นครราชสีมา นอกจากรับสมัครโดยตรงแล้ว ยังมีการจัดสิทธิพิเศษให้กับนักเรียนมหาดเล็กไปเรียนร่วมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ดังกล่าวด้วย กล่าวคือ นักเรียนมหาดเล็กที่สอบเสร็จแล้วจะออกรับราชการได้ถูกส่งไปเรียนร่วมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ คราวละ 30-40 คน ใช้เวลาที่ร่วมเรียนคราวละ 3-4 เดือน (มงคต จีระเศรษฐ, 2499: 9)

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการ

ควบคุม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพันตรีหลวงศัลยวิธานนิเทศ (ยี่เข่า) เชื้อชาติ เคนมารค ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมตำรวจ เจ้ากรมตำรวจ จะเป็นผู้คัดเลือก ครู-อาจารย์ให้มาดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ดังต่อไปนี้

ผู้บังคับบัญชานักเรียนนายร้อยตำรวจ มีนายร้อยโท ม.ร.ว. แดง ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจจังหวัดนครราชสีมา และทำหน้าที่ผู้บังคับการโรงเรียน มีนายร้อยโทต่วน และว่าที่นายร้อยตรี เจ้าพัน ๓ น่าน ว่าที่นายร้อยตำรวจตรี ภู ว่าที่นายร้อยตรี โด เป็นผู้ช่วย ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดพระนคร ครู-อาจารย์ เป็นข้าราชการประจำส่วนมาก เป็นเหตุต้องเดินทางไปจังหวัดนครราชสีมา เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทำให้เสียเวลาราชการ การที่จะหาครู-อาจารย์ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นของยากในสมัยนั้น

การปกครองหรือการควบคุมทางวินัยและฝึกหัดสั่งสอน มีนายร้อยตำรวจเอกคอลล์ เชื้อชาติเคนมาร์คเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกรับราชการทหารบก แต่ภายหลังมา

รับราชการทหารเรือ มีหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาปืนใหญ่ เจ้ากรมตำรวจภูธรให้ความไว้วางใจ จึงได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปกครองอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร โดยเด็ดขาด

จะเห็นได้ว่า การคัดเลือก ครู-อาจารย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจ้างชาวต่างประเทศมาให้การฝึกหัดอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร เพื่อให้มีความรู้ตามแบบอย่างชาวตะวันตก และแต่งตั้ง ครู-อาจารย์ โดยคัดเลือกจากผู้ที่รับราชการทหารมาก่อนมาฝึกอบรมระเบียบวินัยให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ทุกคนมีความเกรงกลัวในการปกครองของครูคอแล เป็นอย่างยิ่ง จึงอยู่ในกรอบระเบียบวินัย

ความคิดเห็นของนักเรียน

นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธรรุ่นแรก ได้รับการฝึกในด้านระเบียบวินัย จากครูฝึกชาวต่างประเทศซึ่งครูฝึกชาวต่างประเทศเหล่านี้ รัฐบาลได้จ้างมา เนื่องจากมีความรู้และความชำนาญในวิทยาการของตะวันตก นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธรรุ่นแรกนี้มีความเกรงกลัวครูฝึกชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร เหล่านี้ได้เข้าไปสู่ในระบบข้าราชการภายหลังการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเมืองภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วปฏิบัติหน้าที่ในระบบราชการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการแทบทุกคนมีความพึงพอใจและได้เป็นครู-อาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรแห่งที่สอง ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ลูกศิษย์สืบต่อมา

วิเคราะห์กลุ่มบุคคลทั้งภายในระบบการศึกษาและกลุ่มภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา คือสถาบันพระมหากษัตริย์ สมัยนั้น เป็นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านทรงมีอิทธิพลต่อการกำหนดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นรัชสมัยการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุด พระองค์ทรง

จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเข้ารับราชการอันเนื่องมาจากการขาดแคลนนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีไม่เพียงพอสำหรับไปปราบพวกเงี้ยวที่จังหวัดแพร่ น่าน

ด้านปรัชญาการศึกษา

จากพระบรมราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงกรมหมื่นดำรงฯ ที่ 64 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2440 (ร.ศ.116) พอสรรูปสาระสำคัญคือ

“...แต่เรื่องเลือกสรรคนดีที่จะรับราชการ ในกรมตำรวจครั้งนี้ต้องเป็นคนที่มีความสามารถพอ ในกระทรวงมหาดไทย มีแต่หลวงอภัยพิพิธข้าหลวงมหาดไทย มณฑลชุมพรอยู่คน 1 แต่ยังไม่ชำนาญในภาษาหนังสือไทย ขอพระราชทานถอนเข้ามาฝึกหัดก่อน แต่ผู้ที่จะเป็นเจ้ากรมและปลัดกรมอีกนั้นจะเสาะหาต่อไป” (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, ร.ศ. 112 – 116) ดังนั้นการจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ คือ เพื่อให้ นักเรียนนายร้อยตำรวจมีความรู้ ความสามารถตามแบบอย่างของตำรวจ และเป็นผู้มีอิทธิยศยดี เพื่อเข้ารับราชการตำรวจตามนโยบายการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน จึงทรงจัดการศึกษาเพื่อความอยู่รอดและเพื่อปรับปรุงให้ทันสมัย

ด้านหลักสูตร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์เลือกสรรคนดีและผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามแบบอย่างตำรวจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาเลขและวิชาหนังสือ พระองค์มีพระราชประสงค์ให้บุคคลที่จะเข้ารับราชการจะต้องมีความรู้ ความชำนาญในภาษาหนังสือไทย

จะเห็นได้ว่า บุคคลที่จะเข้ารับราชการในสมัยนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์ให้มีความรู้ความเข้าใจในภาษาหนังสือไทย หลักสูตรเนื้อหาวิชาเรียนการสอนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนนายร้อย เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีอิทธิยศยดี เพื่อเข้ารับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา คือ เจ้ากรมตำรวจ (พันตรี หลวงศัลวิธานนิเทศ) และครูฝึก(ครูคอลล์) ซึ่งเป็นชาว

ต่างประเทศ ทั้ง 2 ท่าน นับได้ว่ามีบทบาทในด้าน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ

เจ้ากรมตำรวจ มิบบทบาทในส่วนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา คือเป็นผู้กำกับการเลือกสรรผู้สมัครเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา ผู้ใดมีความสมัครใจจะเข้าศึกษาต้องขอสมัครกับเจ้ากรมตำรวจเมื่อ เจ้ากรมตำรวจตรวจดูรูปร่างหน้าตา ท่วงที ท่าทางเห็นสมควรก็อนุญาตแล้ว ส่งไปเรียนที่จังหวัดนครราชสีมา

สำหรับครูฝึก (ครูคอลล์ Kolls) เป็นผู้มีบทบาทในการฝึกหัดนักเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นไปตามพระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ การฝึกระเบียบวินัยนักเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา อำนาจเสรีเด็ดขาดเป็นของครูคอลล์ และความเห็นของครูคอลล์ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักเรียนนายร้อยตำรวจ อาทิ เมื่อครูคอลล์เห็นว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา ระเบียบวินัยดี การฝึกหัดแข็งแรง ท่าทางทะมัดทะแมง ศึกษาข้อกฎหมายข้อบังคับ มีความรู้ถึงขนาดครูคอลล์เห็นว่า เป็นนายตำรวจ ได้ก็จะนำเรียนเสนอ เจ้ากรมตำรวจ พิจารณานุมัติตามเสนอของครูคอลล์ โดยออกคำสั่งบรรจุต่อไป (มงคล จิระเศรษฐ, 2499: 10)

กลุ่มบุคคลที่เข้ามาควบคุมสถาบันการศึกษา ก่อนประจํา การของกรมตำรวจ ที่สำคัญคือเจ้ากรมตำรวจ และครูผู้สอนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา ทั้งสองท่านเป็นชาวต่างประเทศ เชื้อชาติเดนมาร์ก เข้ารับราชการในกรมตำรวจจากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจ้างให้เข้ามารับราชการตำรวจตามพระราโชบาย เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้ ความสามารถและวิทยาการแบบชาวตะวันตกซึ่งเคยรับราชการทหารมาก่อน ได้นำวิชาทหารมาฝึกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามแบบอย่างตะวันตก และบุคคลเหล่านี้ใช้โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา เป็นสถาบันศึกษาอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อผลิตให้เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร การฝึกของครูคอลล์ มีผลกระทบต่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมาและนักเรียนกล่าวคือทำให้มีชื่อเสียงเป็นโรงเรียนที่ฝึกนักเรียนนายร้อยเพื่อผลิตเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเข้มแข็ง อดทนกว่าบุคคลธรรมดาพึงมี แต่หลักสูตรการศึกษาไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของครูคอลล์เพียงผู้เดียว ดังนั้นครูคอลล์จึงเป็นบุคคลที่ใช้อำนาจได้อย่างเต็มที่ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ผลกระทบต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมาคือ มีความรู้ มีระเบียบ วินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปกครองในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหวัดนครราชสีมา เป็นหลักสูตรที่ไม่เหมือน

โรงเรียนทั่วไป กลายเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการฝึกสร้างระเบียบวินัย และความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นแห่งแรก

ครูคอลล์ ท่านนี้ใช้โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งผลิต เป็นเข้าห่อหุ้มนักเรียนนายร้อยตำรวจฯ ให้เป็นผู้มีความสามารถ มีวินัย วิธีการฝึก และการปกครองของครูคอลล์ยังได้ถ่ายทอดมาถึงนักเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจจนในปัจจุบัน

หลังจากจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างปี พ.ศ. 2444 ถึง พ.ศ. 2446 เนื่องจากความเจริญเติบโตของกิจการตำรวจจำเป็นต้องขยายสถานที่ประกอบกับเหตุผลหลายประการ ได้แก่ การเดินทางของครู-อาจารย์ผู้สอนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดพระนคร ประกอบกับการหาคนที่มีคุณสมบัติพอที่จะบรรจุเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรหายากมาก เป็นต้น จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจเป็นครั้งที่ 3 ดังนี้

3) โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2447-2458)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

หลังจากกำเนิด โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2444 อีก 3 ปีต่อมา คือ ในปี พ.ศ. 2447 (มงคล จีระเศรษฐ, 2499: 10) (ประชา บูรณชนิด, 2499: 43) โรงเรียนนายร้อยตำรวจนี้ได้ย้ายมาตั้งที่ตำบลห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวกสำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เช่น เจ้ากรมตำรวจภูธร มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพระนคร การควบคุมดูแลไม่สามารถควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดได้ ตลอดจนครู-อาจารย์ ส่วนมากก็อยู่ในจังหวัดพระนคร ลำบากต่อการเดินทางไปมา อีกทั้งเสียเวลาไปในการเดินทางไปสอน เพราะครูอาจารย์เป็นข้าราชการประจำเป็นส่วนใหญ่ เป็นเหตุให้เสียเวลาราชการ ที่จะหาครู-อาจารย์ในจังหวัดนครราชสีมาที่ขาดลำบากในสมัยนั้น และสาเหตุอีกประการหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเรียกกันว่าภาคอีสาน หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ราษฎรอยู่ในความสงบปกครองง่าย โจรผู้ร้ายมีน้อย ผู้ร้ายสำคัญเกือบไม่มี โดยเฉพาะผู้ร้ายสำคัญขนาดที่มีฉายาว่า "เสือ" ไม่ปรากฏเลย และการหาคนที่มีคุณสมบัติพอที่จะบรรจุเข้าเป็นตำรวจในสมัยนั้นหายากมาก การศึกษาในภาคอีสานในสมัยนั้นประชากรมีพื้นความรู้ต่ำมาก เพื่อแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวข้างต้น เจ้ากรมตำรวจภูธรจึงได้ดำริพิจารณาหาที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจใหม่ เพื่อจะได้มีโอกาสควบคุมโดยใกล้ชิด ไม่ต้องกังวลในครอบครัว และที่พักอาศัย คือเข้าไปสอน เช่นกลับบ้านได้ ซึ่งระยะทางไม่ไกลนัก ประการสำคัญที่สุดก็คือการหาคนที่มีพื้นความรู้ดีมีความสะดวกที่จะเดินทางไปศึกษา

บรรจุนักเรียน ให้สมกับเป็นนายตำรวจภูธร จึงเห็นว่า จังหวัดนครปฐมเป็นที่เหมาะสมไม่ห่างไกล จากจังหวัดพระนครนัก การคมนาคมก็มีทางรถไฟไปเร็ว เสียเวลาเดินทางไม่เกิน 2 ชั่วโมง สามารถ เดินทางไปทางเรือก็สะดวกมีที่จะได้ตรวจดูความเป็นไปตามที่ผ่านไปด้วย จังหวัดนครปฐมในสมัย นั้น เป็นจังหวัดหนึ่งที่ขึ้นหน้าทางผู้ร้าย มีผู้ร้ายชั้นสำคัญขนาดที่เรียกว่า “เสือ” มีพรรคพวกมากทั้ง มีความเฉลียวฉลาดยิ่งกว่าผู้ร้ายในถิ่นอื่น ซึ่งนักเรียนจะได้มีโอกาสศึกษาในวิธีการของผู้ร้ายไป ในตัว เกิดประโยชน์ในทางอ้อมแก่ข้าราชการตำรวจ ประกอบกับในระหว่างนั้น ทางกรมตำรวจปลูก สร้างอาคารสถานที่ และขยายกิจการในกองตำรวจภูธรมณฑลนครไชยศรี มีช่างดำเนินการก่อสร้าง อยู่แล้ว ประหยัดค่าแรงงานได้อย่างมากมาย จึงเป็นโอกาสเหมาะสมอย่างยิ่ง จึงได้เลือก ห้วยจรเข้ ซึ่งมีอาณาเขตกว้างขวางมาก พอที่จะบรรจุตั้งก่อสร้างตามโครงการให้ครบบริบูรณ์ เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ โรงเรียนนายร้อยตำรวจแห่งนี้จึงได้เกิดขึ้นแต่นั้นมา การก่อสร้างอาคารและสถานที่ของโรงเรียนมีครบบริบูรณ์ทุกอย่าง ตลอดจนสนามยิงปืน

การเข้าถึงระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จะเห็นได้ว่า คุณสมบัติผู้ที่เข้าเป็นนายร้อยตำรวจในสมัยนั้น การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าเป็นนักเรียนต้องเป็นผู้ได้ผ่าน การศึกษาอยู่ในเกณฑ์สูงในสมัยนั้น คือจบชั้นประโยคประถม เทียบเท่ากับสมัยนี้ก็คือ มัธยมศึกษา ปีที่ 1 (ม.1) และบุคคลผู้ที่จะได้รับโอกาสหรือมีโอกาสที่จะได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาใน โรงเรียน นายร้อยตำรวจภูธร ก็จะต้องเป็นบุคคลในจังหวัดพระนคร เพราะโอกาสได้รับการศึกษาสูงกว่า จังหวัดอื่น ๆ ซึ่งสมัยนั้นยังไม่มีกระทรวงศึกษาธิการภาคบังคับ แต่อย่างไร

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อผลิตนายตำรวจให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน สมัยนั้นเป็นสมัยที่ตื่นตัวของทางราชการ ที่ ต้องการข้าราชการทั่ว ๆ ไป ไม่เพียงแต่นายตำรวจอย่างเดียว เพื่อบรรจุเข้ารับราชการในกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ เป็นสมัยการปรับปรุง แบบนานาอารยประเทศ และเนื่องจากในสมัยนั้นมีการขยาย กิจการตั้งกองตำรวจขึ้นในมณฑลต่าง ๆ

การบริหาร

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ มี พันตรีหลวง ไกรกลางณรงค์ ได้รับ ตำแหน่งเป็นผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นคนแรก (ประชา นูรณชนิด, 2499: 43) กำกับ ดูแล ผู้บังคับกอง (ผบ.กอง) ผู้บังคับหมวด (ผบ.หมวด) และผู้ช่วยผู้บังคับหมวด (ผู้ช่วย ผบ.หมวด)

ระเบียบการปกครองนักเรียนนายร้อยตำรวจแบ่งการปกครองออกเป็น หมวด ๆ ละ 1 ชั้น นักเรียนชั้น 2 สังกัดหมวด 1 นักเรียนชั้น 1 สังกัดหมวด 2 แต่ละหมวดมีผู้บังคับหมวด เป็นผู้บังคับบัญชา มีผู้ช่วยผู้บังคับหมวดเป็นผู้ช่วยหมวดละ 1 นาย (ประชา บูรณธนิต, 2499: 48-49)

สำหรับผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จะมีผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมตำรวจ

นายตำรวจชั้นผู้บังคับหมวดขึ้นไปนั้น เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป แต่ผู้ช่วยผู้บังคับหมวดนั้นแต่งตั้งจากนักเรียนที่มีอาวุโสชั้น 2 และได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากผู้บังคับบัญชาของโรงเรียนแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้บังคับหมวด หมวดละ 1 นาย สำหรับห้องเรียนมีหัวหน้าห้อง ๆ ละ 1 นาย เป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยแทนผู้บังคับหมวด ในห้องเรียนแต่ละห้อง มีหัวหน้าห้อง 1 นาย ผู้บังคับบัญชาคัดเลือกจากนักเรียนที่เรียนดีมีความประพฤติเรียบร้อย (ประชา บูรณธนิต, 2499: 49)

การปกครองนักเรียนนายร้อยตำรวจ อาศัยกฎว่าด้วยอาณัติและเมดิวินัยตำรวจเป็นกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล (ประชา บูรณธนิต, 2499: 49) มีหลักเกณฑ์คล้ายกับพระราชบัญญัติวินัยตำรวจ และข้อบังคับนักเรียนนายร้อยตำรวจ คราโดยเสนาบดี (ปัจจุบันเทียบเท่ารัฐมนตรี)

ข้อบังคับของโรงเรียนมีข้อสำคัญที่สมควรยกมากล่าว คือ การห้ามนักเรียนไม่ให้มีภรรยาระหว่างเรียน ไม่ให้เป็นโรคกามโรค กับห้ามใช้แป้ง น้ำหอม นักเรียนผู้ใดฝ่าฝืน จะมีความผิดถูกลงโทษอย่างหนัก ทัณฑ์ที่ลงมีสถานเดียวคือ ไล่ออกจากนักเรียนนายร้อยตำรวจ

หลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผล

หลักสูตร

หลักสูตร (ประชา บูรณธนิต, 2499: 48-49) เกี่ยวกับวิชาที่จะสอนนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้น ได้จัดขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กาลสมัย ในสมัยนั้นการจัดหลักสูตร มีหลักการที่ว่าต้องการให้นักเรียนนายร้อยตำรวจเมื่อศึกษาครบหลักสูตร การศึกษาแล้วจะได้เป็นนายตำรวจที่มีสมรรถภาพสามารถที่จะรับราชการตำรวจเป็นไปด้วยดี วิชาที่ศึกษามีดังนี้

วิชากฎหมาย อาทิ กฎหมายปกครองหัวเมือง กฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการไต่สวนโจรสลัด (วิธีพิจารณาความอาญา)

วิชาตำรวจ อาทิ ข้อบังคับกรมตำรวจแผนกบัญชาการ คลังเงิน ยกกะบัตร

วิชาทหาร อาทิ วิชาทหารราบ วิชาแผนที่และวิชายุทธศึกษา

ภาควิชาทั่วไป อาทิ วิชาคำนวณ เลข พีชคณิต เรขาคณิต วิชาบัญชี วิชาฟิสิกส์และไฟฟ้า วิชาภาษาไทย ภาษาจีนแค้จิ๋ว ภาษามลายู พงศาวดาร จรรยา ราชศัพท์ เขียนตัวเลข

การฝึก อาทิ ฝึกตามแบบฝึกหัดวิชาทหารราบ ฝึกยิงปืน ฝึกขี่ม้า ฝึกเดินทางไกล พักแรม รักษาด่าน ตำรวจภูมิประเทศ ฝึกทำแผนที่ ฝึกมวยไทย พลศึกษา

หลักสูตรในสมัยนี้ใช้เวลาศึกษา 2 ปี (มงคล จีระเศรษฐ, 2499: 11) จึงออกรับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

การประเมินผล

การสอบไล่ของนักเรียนปีหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาค เรียกว่าภาคที่ 1 กับภาคที่ 2 ปีหนึ่งสอบ 2 ครั้ง กลางปีครึ่งหนึ่ง ปลายปีครึ่งหนึ่ง การสอบไล่แต่ละครั้งถือคะแนนเป็นภาควิชา ภาคหนึ่งจะต้องได้ไม่ต่ำกว่า 50 เปอร์เซนต์ และคะแนนรวมทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 60 เปอร์เซนต์ จึงจะถือว่าสอบไล่ได้ และการสอบภาค 2 ก็ถือทำนองเดียวกัน โดยเอาคะแนนภาค 1 เอามารวมด้วย นักเรียนจะต้องสอบให้ได้คะแนนตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจึงจะถือว่าสอบไล่ได้ในชั้นนั้น (ประชา บุรณนิต, 2524: 49) ผู้ที่สอบได้ในชั้นปีที่ 2 ก็จะออกรับราชการเป็นนักเรียนทำการนายร้อยตำรวจออกปฏิบัติราชการ ต่อไปก็มีโอกาสได้เลื่อนเป็นนายร้อยตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ในการสอบไล่แต่ละครั้ง ถือปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ถ้านักเรียนคนใดปฏิบัติฝ่าฝืนวินัยเป็นต้องถูกไล่ออกจากโรงเรียนทุกคน ไม่มีการผ่อนผัน การสอบไล่แต่ละคราวไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า วันไหน ชั่วโมงไหนจะสอบอะไร โดยทางการถือว่านักเรียนจะต้องรู้ดีทุกวิชาที่ผ่านการเรียนมาแล้ว นักเรียนที่จะสอบก็มักจะเดาเอาเอง การสอบโดยไม่บอกให้รู้ล่วงหน้าว่าจะสอบอะไร เป็นคราว ๆ ไปนั้น นับว่าได้ผลดีอยู่มาก ทำให้นักเรียนต้องเรียนรู้อีกทุกวิชาที่ผ่านการเรียนมาแล้ว เมื่อออกไปปฏิบัติราชการเกิดผลดี นำเกียรติมาสู่ผู้บังคับบัญชาและโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาที่สังกัด ระหว่างออกรับราชการชมเชยอยู่เสมอ ตลอดจนข้าราชการอื่น ๆ ที่ติดต่อมีส่วนสัมพันธ์ประสานงานกัน รวมทั้งประชาชนทั่ว ๆ ไป จนเป็นที่ติดปากทั่ว ๆ ไป ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้มามีภูมิแน่วแน่เหลือเกิน

การสอบไล่ (ประชา บุรณนิต, 2524: 50) แต่ละครั้งมีการตั้งกรรมการสอบทุกคราว การสอบภาคแรกทุกชั้นห้องเรียน ผู้บังคับการโรงเรียนเป็นผู้ตั้งกรรมการขึ้นสอบ กรรมการนี้ตั้งจาก ครู อาจารย์ และนายตำรวจที่ขึ้นอยู่ในปกครองเอง ส่วนการสอบภาค 2 ปลายปีทุกชั้นทุกห้องเรียน อธิบดีกรมตำรวจจะเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการขึ้นสอบ กรรมการนี้เลือกบุคคลจากกรมกองอื่นที่เห็นสมควร แล้วขออนุมัติจากเจ้ากระทรวง เจ้าสังกัด และนายตำรวจที่สังกัดขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ

การให้วุฒิบัตร

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่สอบได้ชั้นสูงสุดของโรงเรียน โดยทำคะแนนได้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วในหัวข้อการประเมินผล ก็จะได้ออกรับราชการเป็นนักเรียนทำการนายร้อยตำรวจออกปฏิบัติราชการ ต่อไปก็มีโอกาสได้เลื่อนเป็นนายร้อยตำรวจชั้นสัญญาบัตร

การสอบไล่แต่ละคราวนั้น มิใช่แต่จะมีวิชาข้อเขียนดังกล่าวแล้วข้างต้น ยังมีวิชาว่าด้วยภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชา และการฝึกรวมอยู่ด้วย ส่วนการปกครองนั้นถือคะแนนความประพฤติเป็นเกณฑ์ การกระทำผิดวินัยแต่ละครั้งจะต้องถูกลงทัณฑ์ทางวินัยและยังแถมตัดคะแนนความประพฤตินี้ ถ้าผู้ใดถูกตัดเหลือต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ถือว่ามีความประพฤติไม่ดี ไม่สมควรจะได้เลื่อนชั้น หรือออกเป็นนายตำรวจ เป็นอันว่านักเรียนคนนั้นตกคะแนนความประพฤติ และทางโรงเรียนตัดชื่อออกไม่ให้สอบไล่ในปีนั้น

การนัดฟังผลสอบต้องมาฟังที่กรมตำรวจภูธร คือที่วังพระองค์เจ้าคำรบ (ปัจจุบันกรมปศุสัตว์) เมื่อใครสอบได้เป็นนักเรียนทำการนายร้อย (คือแต่งเครื่องแบบนายร้อยแต่ยังติดอินทพูนักเรียน) เจ้าหน้าที่ยกกระบัตกรมตำรวจเตรียมเสื่อกันฝน เสื่อกันหนาว อานม้า ปืนพก เมฆาเซอร์ เครื่องสนาม กระบี่ จำให้เสร็จในวันนั้น เหลือแต่เสื่อกางเกงและเครื่องเต็มยศได้สั่งตัดจากห้องยอนแซมชั้นแอนชัน สำหรับการให้วุฒิบัตรในสมัยนั้น ยังไม่ได้เทียบคุณวุฒิเท่าปริญญาตรี

การรับนักเรียน

คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ ห้วยจรเข้ จะต้องสำเร็จการศึกษาชั้นประโยคประถม เทียบเท่ากับสมัยปัจจุบันก็คือ สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ประชา บูรณชนิต, 2499: 43-44) (ในปัจจุบันเทียบเท่า ม.1) ผู้สมัครจะต้องสมัครด้วยตนเองมีผู้มีหลักฐานรับรอง รวมทั้งรับรองว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี ผ่านการตรวจของแพทย์รับรองว่าปราศจากโรคภัยร้ายแรง หรือโรคอันน่ารังเกียจ ร่างกายแข็งแรง เมื่อสมัครกันหลาย ๆ คน แล้ว จะมีการที่กรมตำรวจตั้งขึ้นสอบคัดเลือกวิชาที่สอบใช้วิชาสามัญ เมื่อผ่านการสอบแล้ว จะเสนอไปยังเจ้ากรมตำรวจเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง เมื่อชี้ขาดแล้วผู้นั้นจึงมีสิทธิเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยต่อไป

การคัดเลือกครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งและการควบคุม พ.ต.หลวงไกล กลางณรงค์ ได้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม แห่งนี้เป็นคนแรก บรรดาครูอาจารย์ที่ไปทำการสอนส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัดพระนคร (ปัจจุบันคือกรุงเทพมหานคร) และนายตำรวจที่สำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา ได้มาเป็นครูอาจารย์ถ่ายทอดวิชาให้มิใช่น้อย

(พล.ต.ต.ประชา บูรณชนิด, 2499: 54) ครู-อาจารย์โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม จะไม่มีฝรั่งเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา เหมือนสมัยโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา (พล.ต.ต. ประชา บูรณชนิด, 2499: 56) แต่ก็มีศิษย์เอกของครูกอลดี ขนาดจดจำระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา ได้เหมือนกับพิมพ์ดีดไว้ในสมองมาเป็นผู้บังคับบัญชา

การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย

เกิดจากแนวความคิดของเจ้ากรมตำรวจต้องการควบคุมโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร โดยใกล้ชิด การคมนาคมของครู-อาจารย์ผู้สอน ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดพระนคร ประกอบกับทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในสมัยนั้น ปกครองง่าย ไม่มีโจรผู้ร้าย สำคัญขนาดที่มีฉายาว่า “เสือ” ปรากฏเลย ในทางกลับกัน ผู้ร้ายสำคัญขนาดที่มีฉายาว่า “เสือ” มีอยู่ในจังหวัดนครปฐม ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการของผู้ร้าย และเป็นการประหยัดค่าแรงงาน กล่าวคือในช่วงเวลานั้นทางการตำรวจกำลังปลูกสร้างอาคารสถานที่ขยายกิจการในกองตำรวจภูธรมณฑลนครไชยศรี มีช่างดำเนินการก่อสร้างอยู่แล้ว จึงเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรจากเดิมจังหวัดนครราชสีมา มาตั้งอยู่ที่ หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะขยายกิจการ โรงเรียนตำรวจภูธรให้กว้างขวางและมีจำนวนนักเรียนมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงด้านปรัชญาการศึกษา

การจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ ยังคงยึดตามแนวการจัดการศึกษาเหมือนโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา คือการจัดการศึกษาเพื่อความอยู่รอดและเพื่อปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย ตามเป้าหมายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยคนที่มีความรู้ ความสามารถแบบใหม่เข้ามารับราชการ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ เน้นในเรื่องความรู้คู่กับความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ ได้มีการกำหนดหลักสูตรในการศึกษาเล่าเรียนแบ่งเป็น 2 ชั้น เรียกชั้นหนึ่งกับชั้นสอง การเรียนแบ่งเป็น 2 ภาค กำหนดแน่นอน ไม่เหมือนกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ได้กำหนดแน่นอนตายตัวเพียงแต่ขึ้นอยู่กับ

กับความคิดเห็นของครูฝึก (ครูคอลล์) เพียงคนเดียวเท่านั้น ในเรื่องหลักสูตร ได้จัดไว้ตรงตามตัวครู วิชาต่าง ๆ วิชาที่เรียนประจำปรากฏ ดังนี้

การฝึก

ฝึกตามแบบฝึกหัดทหาร ฝึกยิงปืน ฝึกการจี่ม้า ฝึกเดินทางไกล พักแรม รักษาด่าน ตำรวจภูมipระเทศ ฝึกพลศึกษา มวยไทย ฝึกทำแผนที่

การสอน

วิชาที่สอนมี กฎหมายปกครองห้าเมือง ข้อบังคับกรมตำรวจแผนกบัญชาการคลังเงินยกกระบัตร การไต่สวนโจรสลัด วิชาคำนวณ เลข พีชคณิต วิชาการบัญชี วิชาแผนที่ กฎหมายอาญา วิชาทหาร ยุทธกีฬา วิชาภาษาไทย วิชาฟิสิกส์

การประเมินผล

ความรู้ในที่นี้นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธรห้าจรเข้ จะต้องรู้ทุกวิชาและรู้ดี ทุกวิชาดังจะเห็นได้จากไม่มีการกำหนดวันสอบล่วงหน้า มีการกำหนดเปอร์เซ็นต์แต่ในภาคหนึ่งจะต้องสอบได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50 และคะแนนรวม 2 ภาคต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 (พระชาบูรณนิต, 2499: 46) จะเห็นได้ว่าเริ่มมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดแล้ว สำหรับในเรื่องความซื่อสัตย์ดังจะเห็นได้จากการเคร่งครัดในระเบียบวินัย นักเรียนคนใดไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนวินัยต้องถูกไล่ออก เช่นการสอบ และการเขียนข้อบังคับของโรงเรียน ห้ามนักเรียนมีภรรยา ห้ามเป็นกามโรค ห้ามใช้แป้ง ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดถูกลงทัณฑ์อย่างหนัก คือไล่ออกสถานเดียว

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูและนักเรียนที่มีต่อปัญหาการเมืองและสังคมภายนอกสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ (จังหวัดนครปฐม)

ในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นช่วงเวลาของการรุกรานและการล่าอาณานิคมของชาวตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งไทยต้องเสียดินแดนฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ให้แก่ฝรั่งเศส ภัยคุกคามจากประเทศตะวันตกทำให้พระองค์ทรงปฏิรูปการศึกษาในทุกๆ ด้าน โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรก็เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิรูปดังกล่าว เพื่อต้องการบุคคลเข้ารับราชการ เพื่อพัฒนาประเทศให้อยู่รอดและทันสมัย บทบาทของครูและนักเรียนที่มีต่อปัญหาการเมืองและสังคมภายนอกสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ไม่เกิดขึ้นโดยตรง แต่จากการวิเคราะห์เอกสารพบว่า การเรียนการสอนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรห้าจรเข้ จังหวัดนครปฐม การสอนเข้มมาก มีเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอนสามารถวัดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของครูคือ จะสอบทุกวิชาที่มีการเรียนการสอนและจะไม่บอกล่วงหน้า นักเรียนต้องมีความพร้อมอยู่

ตลอดเวลา (ประชา นูรณชนิด, 2499: 46) แสดงว่านักเรียนจะต้องสนใจ ในทุกวิชาเป็นอย่างดีและพร้อมที่จะสอบด้วย ส่วนในเรื่องระเบียบวินัย มีข้อบังคับของโรงเรียนค่อนข้างจะเข้มงวดมาก เช่น ห้ามนักเรียนมีภรรยา ห้ามเป็นกามโรค ห้ามใช้เบี่ยง ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดถูกลงโทษอย่างหนัก คือไล่ออกสถานเดียว การสอบก็เน้นในเรื่องความซื่อสัตย์ ต้องเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย นักเรียนคนใดทุจริตถูกลงโทษถึงขั้นไล่ออก ดังนั้น นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม จึงต้องมีความรู้เป็นอย่างดี และมีความซื่อสัตย์สุจริต อย่างแท้จริง ซึ่งส่งผลเมื่อสำเร็จการศึกษา และออกไปรับราชการแล้วจะได้ไปปฏิบัติหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินเพื่อความผาสุกของอาณาประชาราษฎร์ เพื่อความอยู่รอดของประเทศและเพื่อความทันสมัย ตามแนวนโยบายการปฏิรูประบอบราชการ และการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นความเกี่ยวข้องและเกิดจากผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตก

ความคิดเห็นของนักเรียน

ในเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเมือง สังคม ภายนอกนักเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม ไม่ได้ปรากฏหลักฐานแต่จากการวิเคราะห์จากเอกสาร พบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐมอยู่ในกรอบระเบียบวินัย มีข้อบังคับของโรงเรียนกำหนดไว้ค่อนข้างเข้มงวดมาก การเข้าศึกษาของนักเรียนมีการจำกัดพื้นความรู้ ดังนั้นนักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่มาจากจังหวัดพระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) นักเรียนในต่างจังหวัดมีพื้นความรู้ต่ำมาก โดยเฉพาะในภาคอีสาน (ประชา นูรณชนิด, 2499: 41-42) โอกาสในการเข้าศึกษาจึงมีน้อยกว่า

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอกกระบวนการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม

กลุ่มบุคคลภายนอกกระบวนการศึกษา

สถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนนายร้อยตำรวจแห่งที่สองได้ย้ายมาอยู่ที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม ในปี พ.ศ. 2447 จะเห็นได้ว่ายังอยู่ในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453) เป็นช่วงระยะเวลาที่พระองค์ท่านได้ทรงกำหนดพระราชโองการในการขยายการศึกษาทั่วจังหวัดพระนคร (กรุงเทพมหานคร) และตามหัวเมืองให้กว้างขวางออกไป การเมืองการปกครองในช่วงเวลานั้น เป็นการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุด มีอิทธิพลต่อการกำหนดด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

จากนโยบายขยายการศึกษาในระดับชาติดังกล่าวข้างต้น ส่งผลกระทบ
 อย่างต่อเนื่องต่อการกำเนิดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหัดนครราชสีมาและผูกพันมายัง
 โรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหัดนครปฐม เพราะทางราชการได้ให้งบประมาณขยาย
 กิจการกองตำรวจต่าง ๆ มากมาย

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหัดนครปฐม ยังยึดแนว
 ปรัชญาการศึกษา เช่นเดียวกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหัดนครราชสีมา โดยเน้นในเรื่อง
 ความรู้ คู่กับความซื่อสัตย์สุจริต อย่างเข้มงวด โดยมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาออกไปรับราชการเป็น
 นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เปี่ยมด้วยความรู้คู่กับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างแท้จริง

ด้านหลักสูตร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงส่งเสริมสนับสนุนตาม
 แนวคิดของเจ้ากรมตำรวจ

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา

เจ้ากรมตำรวจ คือ นายพันตำรวจตรีหลวงศัลวิธานนิเทศ มีอิทธิพลต่อ
 การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จังหัดนครราชสีมา ไปยังห้วยจรเข้ จังหัดนครปฐม
 เจ้ากรมตำรวจ มีอิทธิพลต่อการกำหนดต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

เจ้ากรมตำรวจเล็งเห็นความสำคัญของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
 ต้องการขยายให้กว้างขวางและมีจำนวนนักเรียนมากขึ้น สถานที่ที่จังหัดนครราชสีมาไม่เหมาะสม
 ในการปรับปรุงขยาย จึงมาหาสถานที่ใหม่ที่จังหัดนครปฐม

การแสวงหาที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจในสมัยนั้นมีหลายแห่ง
 ด้วยกัน แต่ด้วยเหตุที่ในสมัยนั้น กำลังปลูกสร้างสถานที่และขยายกิจการในกองตำรวจมณฑล
 นครไชยศรี มีช่างรับเหมารุกสร้างอยู่แล้ว ที่ห้วยจรเข้สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย จึงสร้างโรง
 เรียนนายร้อยตำรวจที่ใกล้เคียงกัน และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ เจ้ากรมตำรวจต้องการควบคุม
 คุมโดยใกล้ชิดเพราะจังหัดนครปฐมการคมนาคมสะดวกใกล้จังหัดพระนคร(กรุงเทพมหานคร)

ด้านปรัชญาการศึกษา

ยึดแนวทางเดียวกับปรัชญาการศึกษาของ โรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร
จังหวัดนครราชสีมา โดยเน้นในเรื่องความรู้คู่กับความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาออกไป
ปฏิบัติราชการ เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด
เพราะโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีกำหนดเวลาการศึกษาที่แน่นอนชัดเจนขึ้น
เนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้นได้แก่ วิชาตำรวจ เช่น ข้อบังคับกรมตำรวจแผนกบัญชาการคลังเงิน
ยกกระบัตร ภาควิชาทั่วไปก็มีวิชา เพิ่มมากขึ้น อันได้แก่ วิชาฟิสิกส์และไฟฟ้า ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษา
มลายู

การเข้าศึกษาเล่าเรียนก็มีการเพิ่มหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ผู้สมัครจะต้อง
สมัครด้วยตนเอง มีผู้มีหลักฐานรับรอง รวมทั้งรับรองว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี (ซึ่งการใช้หลักฐาน
ต้องมีผู้รับรองความประพฤติได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบันในเรื่องการสมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนใน
สถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ) ผ่านการตรวจของแพทย์ รับรองว่าปราศจาก
โรคภัยร้ายแรงหรือโรคอันน่ารังเกียจ เมื่อสมัครกันหลาย ๆ คนจะมีคณะกรรมการที่กรมตำรวจตั้ง
ขึ้นสอบคัดเลือกวิชาที่สอบใช้วิชาสามัญ แสดงให้เห็นว่าที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้
จังหวัดนครปฐม มีผู้สมัครมากขึ้นกว่าแต่เดิม เป็นการเริ่มต้นใช้ระบบการเลือกสรร (Selection) โดย
ใช้วิธีการสอบ ซึ่งแตกต่างจากเดิมกล่าวคือ โรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธี
การดูรูปร่าง หน้าตา บุคลิกลักษณะ เท่านั้น และอยู่ในดุลยพินิจของเจ้ากรมตำรวจ

สำหรับครู-อาจารย์ที่สอนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้
จังหวัดนครปฐม มีหลายท่านที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา
ก็ได้แสดงความกตัญญูทดแทน กลับมาเป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้
จังหวัดนครปฐม จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย
ตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร ที่ได้
ย้ายมาอยู่ที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม และเป็นที่น่าสังเกตว่า ครู-อาจารย์ที่สอนในโรงเรียนนาย
ร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม จะไม่มีครู-อาจารย์ที่เป็นชาวต่างประเทศ เป็นผู้ปกครอง
บังคับบัญชาอีกเลย แสดงถึงศักยภาพของตัวครู-อาจารย์ชาวต่างประเทศที่เคยสอนและนักเรียนที่เคย
ศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา มีศักยภาพ และมีประสิทธิภาพเกิด
ประสิทธิผลอย่างแท้จริง

กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา มาเป็นโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม คือสถาบันพระมหากษัตริย์ และกลุ่มทางราชการ ซึ่งถือเป็นการเมืองการปกครองในสมัยนั้น ได้ให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ ปลูกสร้างอาคาร สถานที่ และขยายกิจการในกองตำรวจมณฑลนครไชยศรี ประกอบกับในช่วงเวลาสมัยนั้น เป็นช่วงเวลาขยายการศึกษาในระดับชาติ ทั้งในกรุงเทพฯ และหัวเมืองต่าง ๆ จึงยังมีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการย้ายโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา ไปตั้งอยู่ที่ห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม

แต่สำหรับกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงนโยบายการย้ายโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร จังหวัดนครราชสีมา มาจัดตั้งอยู่ที่ห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม คือกลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา ของสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ อันได้แก่ เจ้ากรมตำรวจ (พันตำรวจตรีหลวงศัลยวิธานนิเทศ) เป็นบุคคลที่เข้ามาควบคุมโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม เป็นชาวต่างประเทศ ซึ่งได้รับการว่าจ้างให้มารับราชการในประเทศซึ่งเป็นพระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และยังมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดร และมีผลกระทบต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ เจ้ากรมตำรวจ เป็นผู้กำหนดนโยบายตั้งแต่การสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ พัฒนาหลักสูตร เป็นต้น และใช้โรงเรียนนายร้อยตำรวจอุดรห้วยจรเข้ม จังหวัดนครปฐม สำหรับเป็นเบ้าหล่อหลอมนักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้เปี่ยมไปด้วยความรู้และความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ต่อมาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ที่กำเนิดขึ้นเป็นแห่งที่ 4 คือ โรงเรียนพลตระเวนที่ตั้งอยู่หน้าวัดสระปฐม จังหวัดพระนคร ในปี พ.ศ. 2451 สืบเนื่องมาจากการกำเนิดโรงเรียนพลตระเวนที่ตั้งอยู่ที่วัดประยูรวงษ์ จังหวัดธนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2443 และได้หยุดกิจการไปเนื่องจากไม่มีผู้นิยมมาสมัครเป็นพลตระเวนในปี พ.ศ. 2448 ซึ่งในปีนั้นเองที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงตราพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2448 โดยให้อัตรากองเกินเป็นพลตระเวน แต่มามีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. 2451 นอกเหนือจากรับสมัครเองอีกประหนึ่งด้วย

4) โรงเรียนพลตระเวนตั้งอยู่หน้าวัดสระปฐม จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2451-2493)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายเกิดภายหลังจากในปี พ.ศ. 2448 ทางราชการได้ออกพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารใช้ในประเทศสยาม และต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชานุญาต ให้ทหารกองเกินอัตรามาเป็นพลตระเวน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2451 แท้จริงแล้ว มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอตัน (Eric St. J. Lawson) เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวนที่ตั้งอยู่หน้าวัดสระเปทุม โดยเป็นนำเสนอผ่านไปยังเสนาบดีกระทรวงนครบาล และทูลเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้รับพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน ตั้งอยู่ที่หน้าวัดสระเปทุม จังหวัดพระนคร เหตุที่เปลี่ยนแปลงเพราะโรงเรียนพลตระเวนที่จัดตั้งครั้งแรก ที่วัดประยูรวงศ์ จังหวัดธนบุรี ได้เริ่มจัดตั้งระหว่าง ปี พ.ศ. 2443-2448 หลังจากนั้นยุบเลิกไป เมื่อ มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอตัน เข้ารับราชการดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตระเวน จึงได้นำเสนอแนวความคิดในการจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวนครั้งที่สองขึ้น เพราะพลตำรวจปฏิบัติหน้าที่ทำการพลาดผิดต่อกฎหมายบ่อยครั้ง

ใน พ.ศ. 2451 จากหลักฐานเอกสารหนังสือสัญญาการก่อสร้างโรงเรียนพลตระเวน ตำบลสระเปทุมวัน ระหว่าง มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอตัน ผู้บังคับการกรมกองตระเวนกับนายเองเลียงหยง ผู้รับเหมา (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2454) และจากเอกสารของกรมราชเลขาณูการที่ 86/1351 ลง 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2451 ถึง เจ้าพระยาอมรราช มีสาระสำคัญดังนี้ “.....เรียนเจ้าพระยาอมรราช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เรียนมาว่า เจ้าคุณมีหนังสือลงวันที่ 8 เดือนนี้ กราบบังคับทูลพระกรุณา ว่าคนเกณฑ์เป็นพลตระเวน 500 คน ที่กำลังฝึกหัด ตั้งแต่ย้ายไปอยู่โรงเรียนริมถนนราชดำริ เกิดเป็นโรคเห็บชากันมาก ต้องปล่อยกลับไปบ้าน ชั่วคราว ส่วนที่เหลืออยู่ 40 คน ได้ให้ไปรับราชการตามโรงพัก เหตุที่เป็นยังจับไม่ได้ ที่มาเหตุนี้ขึ้นทำให้กะการภายหลัง ในเรื่องกองตระเวนลำบากไปหน่อย เช่นเรื่องคนเข้ารับราชการ และงบประมาณเงินกองใช้จ่าย เป็นต้นนั้น โปรดเกล้าฯ ดำรัสว่า นำราคาญามากต้องคิดจับเค้าให้ได้.....”

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอตัน (Eric St. J. Lawson) มีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้ที่จะเป็นพลตระเวนต่อไปนั้น ควรที่จะได้รับการฝึกหัดสั่งสอนมีความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในด้านการฝึกหัด และกฎหมาย

การบริหาร

โรงเรียนพลตระเวน ตั้งอยู่ที่หน้าวัดสระเปทุม จังหวัดพระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) ขึ้นตรงต่อ มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอตัน (Eric St. J. Lawson) ซึ่งดำรงตำแหน่ง

ผู้บังคับการกองตระเวน ในโรงเรียนพลตระเวนแห่งนี้ มีนายทหารเป็นครูฝึกด้วย กล่าวคือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดพระทานนายทหาร 12 นายมีนายพันตรีหม่อมเจ้าทศศิริวงษ์ เป็นหัวหน้าบังคับจัดการในแผนกวิชาทหาร และกระเบียบการฝึกหัดตั้งสอนสำหรับใช้เป็นหลักสูตรฝึกหัดนักเรียนพลตระเวน

หลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผล

ผู้ที่ถูกเกณฑ์มาตามพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารจะถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการตำรวจด้วย แต่ผู้ที่ถูกคัดเลือกเป็นข้าราชการตำรวจจะต้องไปรับการฝึกอบรมที่โรงเรียนพลตระเวน 1 ปี ในกรณีนี้ได้รับการเอื้อเฟื้อจากกรมยุทธนาธิการ ได้ส่งนายทหารมาช่วยฝึกหัดกรมกองตระเวน และวางแผนแบบแผนให้ได้ นักเรียนพลตระเวนได้รับการฝึกหัดวิธีการใช้อาวุธจากครูฝึก ถ้าประเมินในเรื่องความสามารถของพลตระเวนแล้วยังไม่เท่าเทียมกับตำรวจซึ่งเล่าเรียนวิชาการมาโดยตรง อย่างไรก็ตามนับว่าเป็นประโยชน์กับทางราชการมากกว่าที่จะใช้ชาวบ้านธรรมดาที่ไม่ได้รับการฝึกหัดมาเลยมาคอยจับผู้ร้าย

การให้วุฒิบัตร

ตามเอกสารไม่ได้กล่าวถึงการรับรองวุฒิบัตร หรือประกาศนียบัตรแต่อย่างใด ทราบแต่เพียงว่าผู้ที่ถูกเกณฑ์มาตามพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารจะถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการตำรวจด้วย แต่ผู้ที่ถูกคัดเลือกเป็นข้าราชการตำรวจจะต้องไปรับการฝึกอบรม ที่โรงเรียนพลตระเวน 1 ปี แล้วจะถูกส่งไปรักษาการณ์ตามถนนและตรวจท้องที่ทั่วไป เมื่อรับราชการครบ 2 ปี แล้วผู้ใดมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับราชการตำรวจต่อก็อนุญาตให้สมัครรับราชการต่อไป

การรับนักเรียน

รับจากผู้สมัครใจเข้าเป็นพลตระเวน และรับจากผู้ที่ถูกเกณฑ์มาตามพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร ที่ถูกคัดเลือกเป็นข้าราชการตำรวจ

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนตำแหน่งและการควบคุม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นผู้คัดเลือก ครู-อาจารย์ โรงเรียนพลตระเวน กล่าวคือ ที่มาของ มิสเตอร์ อีริค เซนต์ เจ ลอสัน (Eric St. J. Lawson) เกิดจากข้อเสนอของ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน (A.J. Jardine) อธิบดีกรมกองตระเวนซึ่งในช่วง ปี พ.ศ. 2447 ได้ขอเงินเดือนขึ้น แต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไม่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เนื่องจากได้รับคำปรึกษาจากข้าราชการบริหารเห็นว่า การขอขึ้นเงินเดือนของ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน

(A.J.Jardine) ไม่สมเหตุผล จึงทำให้ มิสเตอร์ เอ. เอ. จาติน ขอลาออก และได้เสนอ มิสเตอร์ อิริค เซนต์ เจ ลอตัน มาปฏิบัติหน้าที่รับราชการตำรวจ

สำหรับครูฝึก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดประทาน นายทหาร 12 นาย จากกรมยุทธนาธิการมีนายพันตรีหม่อมเจ้าทศศิริวงษ์ เป็นหัวหน้าบังคับจัดการในแผนกวิชาทหาร และกระเบียบการศึกษาหัดตั้งตอน ในโรงเรียนพลตระเวนแห่งนี้

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม ครู และนักเรียน

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารระบุไว้

จะเห็นได้ว่าการออกพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารใช้ในประเทศสยาม เกิดการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนพลตระเวน ครั้งที่สอง และเป็นการเกี่ยวข้องกับอันสำคัญสำหรับตำรวจในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

ในสมัยนั้นประชาชนไม่นิยมเข้ารับราชการตำรวจ มีคนสมัครเข้าศึกษาอบรมโรงเรียนพลตระเวนน้อย พลตระเวนจึงมีไม่เพียงพอใช้ในราชการ (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ รศ. 127-128) จากความคิดริเริ่มของ มิสเตอร์ อิริค เซนต์ เจ ลอตัน (Eric St. J. Lawson) ที่จะพัฒนากิจการตำรวจ จึงได้คิดจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวนขึ้น และจากพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2448 จึงเป็นการเกี่ยวข้องกับอันสำคัญสำหรับตำรวจ เพราะว่าผู้ที่ถูกเกณฑ์มานั้นจะถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการตำรวจด้วย แต่ผู้ถูกคัดเลือกเป็นข้าราชการจะต้องไปรับการฝึกอบรมในโรงเรียนพลตระเวนเป็นเวลา 1 ปี แล้วจะถูกส่งไปรักษาการณ์ตามถนน และตรวจท้องที่ทั่วไป เมื่อรับราชการครบ 2 ปี แล้วผู้ใดมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับราชการตำรวจต่อก็อนุญาตให้สมัครรับราชการต่อไป

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนพลตำรวจแห่งที่สอง มีความมุ่งหมาย เพื่อให้มีความรู้ และการฝึกหัดแบบตำรวจ เพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของพลตำรวจ

ด้านหลักสูตร

ผู้ที่ถูกเกณฑ์มาตามพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารจะถูกคัดเลือก ให้เข้ารับราชการตำรวจด้วย แต่ผู้ที่ถูกคัดเลือกเป็นข้าราชการตำรวจจะต้องไปรับการฝึกอบรมที่โรงเรียนพลตระเวน 1 ปี จากหลักฐานหนังสือตอบขอบคุณของกระทรวงนครบาลถึงผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการมีดังนี้ “..... กรมยุทธนาธิการ ได้เอื้อเพื่อส่งนายทหารมาช่วยฝึกหัดกรมกองตระเวนและวาง

แบบแผนให้ไว้ ถึงแม้ว่าจะเป็นการศึกษาที่จริงจัง กระทรวงนครบาลรู้สึกชอบบุญคุณเป็นอันมาก.....” และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้โปรดประทานนายทหาร 12 นาย มีนายพันตรีหม่อมเจ้าทศศิริวงษ์ เป็นหัวหน้าบังคับการในแผนกวิชาทหาร และคณะกรรมการฝึกหัดตั้งสอนสำหรับใช้เป็นหลักสูตรฝึกหัด นักเรียนพลตระเวน

อย่างไรก็ตาม พลตระเวนที่จัดตั้งขึ้นได้รับการฝึกหัดวิธีการใช้อาวุธจากครูฝึก แต่ความสามารถของพลตระเวนก็ยังไม่เท่าเทียมกับตำรวจภูธร ซึ่งเล่าเรียนวิชาการมาโดยตรง อย่างไรก็ตามก็นับว่าเป็นประโยชน์กับทางราชการมากกว่าที่จะใช้ชาวบ้านธรรมดาที่ไม่ได้รับการฝึกหัดมาเลยมากอยจับผู้ร้าย

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของ โรงเรียนพลตระเวนตำบลตระปทุมวัน

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) พระองค์ทรงอยู่ในฐานะพระมหากษัตริย์ ได้จ้าง มิสเตอร์ อีริค เซนต์ เจ ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ชาวอังกฤษเคยรับราชการในประเทศอินเดียมารับราชการตำรวจในประเทศไทยดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกรมกองตระเวน จึงเห็นได้ว่าพระองค์ท่านทรงมีอิทธิพลและมีบทบาทในการปกครองประเทศ เพราะในสมัยนั้นเป็นสมัยการปกครองประเทศในระบอบราชาธิปไตย พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุด ทรงมีสายพระเนตรอันยาวไกล ทรงมีพระราชประสงค์ให้กิจการตำรวจมีมาตรฐานเหมือนอย่างชาวตะวันตก พระองค์ท่านมีอิทธิพลต่อการกำหนด ดังนี้

ด้านนโยบาย

ในสมัยนั้นบุคคลที่จะเข้าสมัครรับราชการตำรวจค่อนข้างจะไม่สนใจที่จะสมัครเป็นตำรวจ พระองค์ทรงออกพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร และเป็นการเกี่ยวข้องกับอันสำคัญสำหรับตำรวจด้วย เพราะว่าผู้ที่ถูกเกณฑ์มานั้นจะถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการตำรวจด้วย ผู้ที่ถูกคัดเลือกเป็นตำรวจจะได้รับการอบรม และฝึกหัดในโรงเรียนพลตระเวนหนึ่งปี แล้วจะถูกส่งไปรักษาการณ์ตามถนนและตรวจท้องที่ทั่วไป เมื่อรับราชการครบสองปีแล้วตำรวจคนใดมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับราชการตำรวจ ก็อนุญาตให้สมัครรับราชการต่อไป (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ รศ. 127-128) เนื่องจากการรับนักเรียนพลตระเวนที่มาจากกาเกณฑ์ทหารรับจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ รับจำนวน 500 นาย จึงจำเป็นต้องขยายโรงเรียนพลตระเวน ให้เพียงพอต่อผู้เข้ารับการศึกษาอบรม

ด้านปรัชญาการศึกษา

การสร้างโรงเรียนพลตระเวน เพื่อเป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมให้ความรู้ในหน้าที่ของตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสำเร็จออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นพลตระเวนรักษาการณ์ตามสถานีห้องที่ต่าง ๆ ในนครบาล

ด้านหลักสูตร

ได้มีพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารใช้ในประเทศสยาม และเป็นการเกี่ยวข้องกับอันสำคัญสำหรับตำรวจด้วย เพราะว่าผู้ที่ถูกเกณฑ์มานั้นจะถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการตำรวจด้วย ผู้ที่ถูกคัดเลือกเป็นตำรวจจะได้รับการอบรม และฝึกหัดในโรงเรียนพลตระเวนหนึ่งปี แล้วจะถูกส่งไปรักษาการณ์ตามถนนและตรวจห้องที่ทั่วไป เมื่อรับราชการครบสองปีแล้วตำรวจคนใดมีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะรับราชการตำรวจ ก็อนุญาตให้สมัครรับราชการต่อไป

มีทหารมาช่วยฝึกหัดกรมการตระเวนและวางแบบแผนให้ไว้ ทหารเหล่านี้ได้รับพระบรมราชานุญาต 12 นาย มีนายพันตรีหม่อมเจ้าทศศิริวงษ์ เป็นหัวหน้าบังคับจัดการในแผนกวิชาทหาร และกระเบียบการฝึกหัดสั่งสอนสำหรับใช้เป็นหลักสูตรฝึกหัดนักเรียนพลตระเวน หลักสูตรหลัก ๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่พลตระเวน

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

ผู้ที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่งคือมิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ผู้บังคับการกรมกองตระเวนชาวอังกฤษซึ่งเคยรับราชการในประเทศอินเดียมาก่อน ได้นำเสนอแนวความคิดในการจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน ตามลำดับชั้น กล่าวคือ นำเสนอ เสนาบดีกระทรวงนครบาล และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามลำดับ มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอซัน (Eric St. J. Lawson) มีบทบาท หรือเป็นบุคคลสำคัญที่มีความคิดริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน โดยมีอิทธิพลต่อการกำหนดด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เอ ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ผู้บังคับการกรมกองตระเวน เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เหตุที่จำเป็นต้องขยับขยายโรงเรียนเป็นเพราะการรับนักเรียนพลตำรวจจำเป็นต้องรับจากบุคคลที่เข้าเกณฑ์ทหารตามพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร ผู้ที่ถูกเกณฑ์มานั้นจะถูกคัดเลือกให้เข้ารับราชการตำรวจ ผู้ที่ถูกคัดเลือกเป็นตำรวจจะได้รับการอบรมและฝึกหัดในโรงเรียนพลตระเวนเป็นจำนวนมาก ตามเอกสารหลักฐานมีถึง 500 นาย แต่อย่างไรก็ตามผู้บังคับการกรมกองตระเวนจำเป็นต้องเสนอแนวความคิดในการจัดตั้งโรงเรียนพล

ตระเวนที่ตำบลสระปทุมวัน ต่อเสนาบดีกระทรวงนครบาล และเสนาบดีพระทรวงนครบาล ทูลเกล้าฯ เสนอพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงมีพระบรมราชานุญาต จึงถือว่า มีสเตอร์ อีริก เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) เป็นบุคคลสำคัญผู้หนึ่งในการจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน

ด้านปรัชญาการศึกษา

มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนแต่จากการวิเคราะห์จากเอกสาร ความมุ่งหมายของการจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน เพื่อเป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมพลตระเวน ให้มีความรู้ ความสามารถในหน้าที่พลตระเวน

ด้านหลักสูตร

มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ในฐานะดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกรมกองตระเวน มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบังคับบัญชาโรงเรียนพลตระเวนโดยตรงในเรื่องการอบรม และฝึกหัด นักเรียนพลตระเวนในโรงเรียนพลตระเวน หลักสูตรหนึ่งปี แล้วจะถูกส่งไปรักษาการณ์และตรวจราชการทั่วไป ในเรื่องการอบรมและฝึกหัดได้รับความร่วมมือจากฝ่ายทหารมาช่วยฝึกหัดในแผนกวิชาทหาร และคงระเบียบการฝึกหัดส่งสอน สำหรับนักเรียนพลตระเวนมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนพลตระเวนแล้วจะส่งไปรักษาการณ์และตรวจท้องที่เมื่อครบ สองปี แล้ว ดำรงคนใดมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับราชการดำรง ก็นำมาปฏิบัติหน้าที่รับราชการต่อไป

บุคคลที่เข้ามาควบคุมโรงเรียนพลตระเวน คือ มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) เป็นชาวอังกฤษ เคยรับราชการดำรงในประเทศอินเดียได้รับการว่าจ้างจากรัฐบาลไทย โดยในปลายปี พ.ศ. 2447 เมื่อ มีสเตอร์ เอ. เอ. จาดีน (A.J. Jardine) ได้ลาออกจากราชการ โดยมีสาเหตุจากการขอขึ้นเงินเดือน แต่ทางรัฐบาลไทยเห็นว่าเป็นการเรียกร้องไม่สมเหตุสมผล และได้กลับไปประเทศอินเดีย ก่อนที่จะกลับอินเดียได้แนะนำให้รัฐบาลไทยจ้าง มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ชาวอังกฤษซึ่งรับราชการดำรงอยู่ในประเทศอินเดียเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทน และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน เป็นเจ้ากรมกองตระเวน เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในวิทยาการดำรง มีผลกระทบต่อโรงเรียนพลตระเวน กล่าวคือ เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนพลตระเวน ตั้งแต่เริ่มทำหนังสือสัญญาการก่อสร้างโรงเรียนพลตระเวน ตำบลสระปทุม ระหว่าง มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) ในฐานะผู้บังคับการกรมกองตระเวนกับ นายเองเลียงหยง ผู้รับเหมา และมีผลกระทบต่อนักเรียน คือ มีสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอซัน (Eric St. J. Lawson) นำวิชาการดำรงตามแบบ ของประเทศอังกฤษ มาถ่ายทอดให้กับนักเรียนพลตระเวน

ผลงานของท่านผู้บังคับการกรมกองตระเวนท่านนี้ นอกจากได้ตั้งโรงเรียนสำหรับนาย และพล
ตำรวจขึ้นในสมัยนั้น แล้วยังตั้งกองพิเศษทำงานคล้ายคลึงกับกองสืบสวนของตำรวจในกรุงลอน
ดอน ประเทศอังกฤษ โดยได้ทำการพิสูจน์วัตถุพยานด้วยพิมพ์ลายนิ้วมือ กับให้พิมพ์กฎหมาย
โปลิศ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ซึ่งในสมัยนั้นเป็นที่ต้องการเป็นอย่างมาก ขณะที่ท่านผู้รับ
ราชการในตำแหน่งผู้บังคับการกรมกองตระเวนอยู่ ได้ร่างกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทร์ศก
(ร.ศ. 127) และได้ออกใช้เป็นกฎหมายสำหรับบ้านเมือง อาศัยคำอธิบายประเภทคดี และการวาง
โทษสำหรับความผิดต่าง ๆ ได้ช่วยกิจการตำรวจดีขึ้นอีกมาก

เมื่อโรงเรียนพลตำรวจได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งใหม่ที่ตำบล สระปทุม (ซึ่ง
เป็นที่ตั้งของกรมตำรวจ และโรงพยาบาลตำรวจปัจจุบัน)

ต่อมาโรงเรียนแห่งนี้ เรียกชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนตำรวจนครบาล” ขณะ
นั้นโรงเรียนพลตำรวจนครบาล มีฐานะเป็นกองกำกับการ แต่มีผู้บังคับการเป็นผู้บังคับบัญชารับ
ผิดชอบ ในกรณีโรงเรียนตำรวจขึ้นอยู่ในการบังคับบัญชา 2 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
2. โรงเรียนพลตำรวจนครบาล

ในปี พ.ศ. 2470 นับเป็นเกียรติประวัติโรงเรียนพลตำรวจนครบาลอย่าง
ยิ่ง คือ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2470 เวลา 11.30 น. พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาประชา
ชิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (2474 : 1) ได้ทรงพระราชหัตถเลข่า เมื่อทรงเยี่ยมโรงเรียนพลตำรวจ
นครบาล จึงขออัญเชิญมา ณ ที่นี้ว่า “ข้าพเจ้าได้มาเยี่ยมโรงเรียนตำรวจวันนี้ได้เห็นการฝึกหัด
รู้สึกว่าการฝึกหัดได้ผลดี พลตำรวจ มีกิริยา ท่าทาง แข็ง รู้สึกว่าราชการในหน้าที่ตำรวจนั้นเป็น
ของสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประเทศ ความเจริญของประเทศจะมีได้คือเมื่อบ้านเมืองสงบราบคาบ
ประชาราษฎร์สามารถทำมาหากินได้สบาย โดยไม่ต้องกังวลถึง ความอันตรายจากพวกอันธพาล
ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบ ราบคาบอยู่เป็นนิจ จึงนับว่ามีหน้าที่สำคัญอย่างยิ่ง ถ้าทำการ
บกพร่องก็เท่ากับถ่วงความเจริญของประเทศ ตำรวจมีหน้าที่ฝึกหัดทหารที่ต้องทำการเหมือนอยู่
ในสนามรบเสมอ ต้องต่อสู้กับข้าศึกอยู่ตลอดเวลา จึงนับว่าเป็นกำลังสำคัญของรัฐบาลเป็นส่วน
หนึ่ง ตำรวจทุกคนจงระลึกถึงหน้าที่อันสำคัญของตนแล้ว และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยเต็ม
กำลังความสามารถโดยสุจริต เพื่อสร้างเสริมความรุ่งเรืองแห่งประเทศของเราให้เฟื่องฟูยิ่งขึ้นอีก
ข้าพเจ้าขอให้พรแก่นายตำรวจและนายสิบ ตลอดจนพลตำรวจในโรงเรียนนี้จึงมีความสุขสบายจาก
โรคภัยทุกประการเทอญ พระปรมาภิไธยย่อ ประชาชิปก พร.”

ความคิดเห็นของ ครู นักเรียน โรงเรียนพลตระเวน ครั้งที่สองแห่งนี้

จากพระราชหัตถเลขา ดังกล่าวข้างต้น อามาศย์ตรี และว่าที่นายพันตำรวจ หลวงอรธธิบาลบัณฑิต ผู้บังคับการโรงเรียนพลตำรวจ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้บันทึกต่อ ท้ายความว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช ดำเนินเยี่ยมโรงเรียนพลตำรวจ เวลา 11.30 น. ได้ทรงทอดพระเนตรการฝึกหัดพลตำรวจและมีพระ ราชปฏิสันถาร ต่อนายพลโทพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าคำรบ อธิบดีกรมตำรวจภูธรตามสมควร แล้วเสด็จทอดพระเนตรสถานที่พักตำรวจ แล้ว ทรงประทับกองบังคับการได้ทรงลงลายพระหัตถ- เลขา ดังมีข้อความซึ่งได้ถ่ายแบบไว้ข้างบนนี้เป็นข้อความที่ตำรวจภูธร และตำรวจนครบาลควรจะ เอาใจใส่ สำเนียงจดจำไว้ปฏิบัติราชการ พอเวลาเที่ยงวัน 35 นาที พระราชดำเนินกลับ

ทั้งนี้ บรรดาข้าราชการตำรวจโรงเรียนพลตำรวจ รู้สึกเป็นพระมหากรุณา ธิคุณในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเยี่ยมโรงเรียนพลตำรวจ และถือว่าเป็นศริมงคล อันประเสริฐ ลงนามอามาศย์ตรี และว่าที่พันตำรวจหลวงอรธธิบาล ผู้บังคับการโรงเรียนพล ตำรวจและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ”

ความคิดเห็นของพระยาบุรุษคุณกิจได้กล่าวถึงโรงเรียนพลตำรวจแห่งที่ สองนี้เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2451 (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 50) การโยกย้ายตำรวจใหม่ไปบรรจุ ตามที่ทำการต่าง ๆ ในเบื้องต้นก็ใช้ทำนองเดียวอย่างเมื่อครั้งโรงเรียนตั้งอยู่ที่วัดประยูรวงษ์ ส่วนที่ ตั้งใหม่นั้นคือย้ายมาตั้งที่หน้าวัดสระปทุม จังหวัดพระนคร เหตุที่จำเป็นต้องมีโรงเรียนพลตำรวจ เพราะเหตุที่ตำรวจยังทำการพลาดคือผิดต่อกฎหมายบ้าง ผิดต่อข้อบังคับอยู่เนื่อง ๆ และยิ่งไปใช้ กฎเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์เสียด้วยแล้วความสนใจของคนเหล่านี้บางพวกยังซำร้าย หรือจะเป็นคนที่สมควรใจอย่างเช่น โรงเรียนพลตำรวจครั้งแรกก็เหมือนกันได้ประจำการฝึกหัดสั่ง สอนไม่ก็มากนัก ความเป็นพลเมืองมากแต่ก่อนยังไม่ทันลิ้ม

ความเห็นของนายพันตำรวจโทพระอนันต์บุททกาล กล่าวว่

“...การที่มีโรงเรียนพลตำรวจประจำอยู่แล้วนั้น เป็นการที่ดีและสะดวกกับ ทางหลายอย่างคือ

ก. กองโรงเรียนเป็นกองกลางรวมกำลังไว้เพื่อเฉลี่ยตำรวจให้แก่สายต่าง ๆ ตามความต้องการ หรือมีกิจการอย่างเกิดขึ้นจะใช้กำลังตำรวจกองโรงเรียนไปรักษาเหตุการณ์ก็เป็น การสะดวก ไม่เกี่ยวแก่ตำรวจที่ประจำการอยู่ตามท้องที่ ตัวอย่าง ตามเสด็จพระราชดำเนินเป็นต้น

ข. เป็นกองโรงเรียนที่ทำการฝึกฝนอบรมความรู้วิชาการต่าง ๆ ให้มีภูมิรู้ที่ จะทำการตามหน้าที่ได้จริง ๆ ผู้ที่เรียนความรู้วิชาการระเบียบทางการแล้ว จึงกระทำการเป็นการที่ถูก ต้องได้ จะเอาผู้ที่ไม่รู้หน้าที่ราชการมาทำการงานนั้นจะได้ประโยชน์อย่างใด ทั้งในจังหวัดพระนครนี้ เป็นพระนครหลวง กิจการซับซ้อนสำสอนมากมาย ล้วนแล้วแต่เจ้านายแลชาวต่างประเทศเป็นการ

หล่อแหลมต่อกฎหมายนานาชาติจึงจำเป็นต้องมีโรงเรียนสอนแตรรวมกำลังไว้” (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 54)

ความเห็นของนายพันตำรวจโท ยามเมอร์ ในเรื่องควรเลิกโรงเรียนพลตำรวจหรือไม่กล่าวว่า “...ความจำเป็นเวลาดังโรงเรียนขึ้นครั้งแรกและความจำเป็นเวลานี้ จะแปลแตกต่างกันอย่างไรหรือ และข้าพเจ้าเห็นว่า ความจำเป็นเวลานี้ แลเวลาที่ตั้งโรงเรียนขึ้นครั้งแรกต่างกันมาก คือเวลานี้เป็นการจำเป็นที่จะมีโรงเรียนมากกว่าแต่ก่อนหลายเท่า โดยเวลาที่ตั้งโรงเรียนขึ้นทีแรก พลตำรวจยังเป็นคนสมัครรับจ้างทั้งหมด ยังหาได้ใช้คนเกณฑ์เป็นพลตำรวจไม่ และคนสมัครทำการได้ผลดีกว่าคนเกณฑ์มาก เพราะการเข้ารับราชการเป็นพลตำรวจ เป็นการเลี้ยงชีพของพลสมัคร แต่ไม่ใช่เป็นการเลี้ยงชีพของคนเกณฑ์เลย พลสมัครจึงเอาใจใส่ในการฝึกสอนและการรักษาวินัย ทั้งความประพฤติทั่วไปดีกว่าคนเกณฑ์ เพราะถ้าความรู้ไม่พอ หรือความประพฤติไม่เรียบร้อยก็คงถูกไล่ออกจากราชการ ทำให้เสียการเลี้ยงชีพของเขา แต่พลตำรวจคนเกณฑ์หาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะได้รับราชการโดยถูกบังคับและโดยมากมักไม่ตั้งใจเรียนข้อบังคับ พระราชบัญญัติ กฎหมาย ฯลฯ เพราะเห็นว่าเมื่อครบกำหนด 2 ปีแล้ว ก็ปลดออกจากราชการและข้อบังคับ พระราชบัญญัติ กฎหมาย ฯลฯ ซึ่งเรียนมาแล้วไม่ค่อยมีประโยชน์สำหรับเขาในการเลี้ยงชีพต่อไป พลตำรวจพลสมัคร จึงมีความรู้และความประพฤติดีกว่าคนเกณฑ์ ซึ่งใช้อยู่เวลานี้...” (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466 : 59)

อนึ่งถ้าจะเทียบตำรวจพระนครบาลและตำรวจภูธรแล้วถามว่า

ทำไมจึงจำเป็นต้องมีโรงเรียนพลตำรวจพระนครบาล และไม่ต้องมีโรงเรียนพลตำรวจภูธร ข้าพเจ้าขอตอบว่า ที่จริงก็ควรมีโรงเรียนพลตำรวจภูธรเหมือนกัน แต่ถึงอย่างไรก็จำเป็นต้องมีโรงเรียนพลตำรวจพระนครบาลมากกว่า จำเป็นต้องมีโรงเรียนพลตำรวจภูธร เพราะพลตำรวจพระนครบาลเวลาไปตามการ ตามหน้าที่ ต้องทำการโดยเอกระมากกว่าพลตำรวจภูธร ซึ่งตามธรรมเนียมนายตำรวจเป็นหัวหน้าควบคุมอยู่เสมอ และพลตำรวจพระนครบาลต้องทำการโดยอัตโนมัติของตนเองโดยมาก ทั้งต้องเกี่ยวข้องกับคนชาวต่างประเทศมากกว่าพลตำรวจภูธร จึงเป็นต้องรู้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีบางฉบับบางอย่างมากกว่าพลตำรวจภูธร ซึ่งตามธรรมเนียมานาน ๆ จะมีการเกี่ยวข้องกับคนชาวต่างประเทศบ้างซ้ครั้ง

ถ้าจะมอบการสั่งสอนให้เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองตามที่ทำการตำรวจต่าง ๆ แล้ว ก็คงจะไม่ได้ผลเท่ากับความต้องการอย่างแน่นอน โดยพลตำรวจต้องไปรักษาการตามหน้าที่ต่าง ๆ อยู่เสมอ ไม่ได้อยู่พร้อมทุกวันในเมื่อมีการสั่งสอนเหมือนที่เวลาอยู่โรงเรียน

รวมความเห็นของข้าพเจ้าว่า เลิกโรงเรียนไม่ได้ทีเดียว โรงเรียนจำเป็นต้องมี เวลานี้มากกว่าแต่ก่อน แลกำหนดการสั่งสอนควรมีเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือนเป็นอย่างน้อย หรือถ้า

จะให้เป็นการกำหนดตั้งสอนย้อนออกไปเป็นเวลา 1 ปี ได้อย่างที่ใช้อยู่เมื่อ พ.ศ.2459 ถึง พ.ศ.2463 ก็ยิ่ง
 คีมาก..." (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 61 - 61)

ความเห็นของประธานกรรมการ คือ พลตำรวจตรี ทรอดเคอร์ ปัญหาว่า
 ควรเลิกโรงเรียนพลตำรวจหรือไม่ กล่าวว่

"...ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อที่ควรคิดนั้นคือ การกระทำหน้าที่ตำรวจต้องการความรู้
 ความฝึกหัด ระเบียบแบบแผน ยิ่งกว่าคนสามัญที่ถูกเกณฑ์มานั้นหรือไม่ ถ้าต้องการแล้วก็ต้องมีการ
 ตั้งสอน แลถ้าจะต้องมีการตั้งสอนแล้ว ก็จำเป็นต้องมีโรงเรียน จะปล่อยให้นายผู้ควบคุมตั้งสอน
 กันเองตามที่ทำการตำรวจต่าง ๆ นั้น สำหรับในกรุงเทพ ฯ เป็นการสุควิสัยที่จะทำให้พอควรแก่การ
 ได้เพราะเหตุ ๑ ที่ทำการตำรวจบางแห่งเช่นในสำเพ็ง หรือสามแยก เป็นต้น ไม่มีที่ ๆ จะฝึกหัดตั้ง
 สอนอีกเหตุ ๑ ตำรวจที่ประจำอยู่ที่ทำการนั้นย่อมมีราชการประจำอยู่แล้วตลอดเวลาทั้งนายแลพล
 ร่างกายบุคคลไม่ใช่เครื่องจักร จะหวังให้กระโดดโลดเต้นอยู่ตลอดเวลา 24 ชั่วโมงนั้นไม่ได้

ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ควรคิดเอาเรื่อง การฝึกหัดทหารขึ้นมาเทียบเป็นตัวอย่าง
 เพราะประการ ๑ เขามีนายมากเหนืองานและพลเกณฑ์นั้นไม่มีราชการประจำอย่างอื่น งานประจำ
 ของเขานั้นคืองานฝึกหัดตั้งสอนเล่าเรียน เขาจะเรียนกันที่ไหนเวลาใดก็ได้ตามแต่จะสะดวก เวลาทั้ง
 หมดเป็นเวลาเรียนของเขาที่ทุกแห่งเป็นที่สำหรับฝึกหัดของเขา

ความบกพร่องในหน้าที่ของตำรวจเกือบจะเป็นข่าวประจำวันอยู่แล้วถ้าเลิก
 การตั้งสอนเสียด้วยก็จะยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าทราบอยู่แล้วว่าโรงเรียนพลตำรวจทุกวันนี้ไม่ได้ผลดีเท่าที่
 ควร จะให้ได้ด้วยเหตุขัดข้องต่าง ๆ แต่ความบกพร่องของโรงเรียนไม่ควรจะเป้นเหตุให้เลิกโรงเรียน
 เสียทีเดียว ควรเป้นเหตุให้พวกเราช่วยกันคิดอ่านบำรุงแก้ไขจัดการให้โรงเรียนดีขึ้น

ตามหัวเมืองทำไมจึงไม่จำเป็นต้องมีโรงเรียนทั่วไป ข้าพเจ้าไม่ได้เคยคิดว่าไม่
 ควร แต่ความจำเป็นย่อมมียิ่งหย่อนกว่ากัน ในตัวเมืองบุคคลไม่สำสอนหลายชาติหลายภาษาเท่าใน
 พระนคร ราชการประจำในหัวเมืองก็ไม่คับขันเหมือนในพระนคร หัวน้ำโรงพัก ผ่อนผันมีเวลาตั้ง
 สอนกันได้พอแต่กิจการประจำห้องที่ ฐานะของการในพระนครกว้างขวางยิ่งกว่าในหัวเมืองเป็นอัน
 มาก แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าไม่ได้เห็นว่าไม่ควรจะมีโรงเรียนสำหรับตำรวจภูธรควรมี ถ้าสามารถ
 แลสะดวกที่จะมีได้ ถ้ายังไม่สะดวกที่มีได้ในเวลานี้ ความจำเป็นก็ยังไม่บังคับเท่ากับตำรวจพระนคร
 บาล สำหรับในพระนครข้าพเจ้าหวังว่าพวกเราคงไม่ลืมเรื่อง ซึ่งแม้เป็นเรื่องโบราณก็ควรนึกไว้เป็น
 คติ คือ เรื่องตำรวจจับเมียราชทูตเซอร์มันมาโรงพักเพราะเป็นความผิดที่ไปเก็บคอกบัวที่สระปทุม
 ถ้าแม้ตำรวจของเราได้รับความฝึกหัดตั้งสอนเท่าที่ควรจะได้แล้ว เรื่องเช่นนั้นคงจะไม่เกิดขึ้น
 ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่อง ๑ ที่ควรเป็นตัวอย่างว่า ความสามารถในหน้าที่นั้นไม่ใช่เพราะเหตุด้วย
 ยูนิฟอร์มอย่างเดียว..." (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2466: 47 - 48)

ในปี พ.ศ. 2452 ได้มีสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจได้ กำนึกขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดขึ้นในกระทรวงนครบาล อันเนื่องมาจากสาเหตุเพราะตำรวจนคร บาลนับวันจะน้อยลง ตำรวจกองตระเวน สังกัดกระทรวงนครบาลในสมัยนั้นทำงานด้วยความ อุดทน เพราะต่างชาติไม่ได้ขึ้นศาลไทย แต่ละประเทศมีศาลกงสุลพิจารณา จึงทำให้ตำรวจตระเวน เกิดความเบื่อหน่ายที่จะมาสมัครเป็นตำรวจกองตระเวน กรมตำรวจนครบาลสมัยนั้นเห็นว่าตำรวจ นครบาลนับวันจะน้อยลง จึงได้ตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น สมัยนั้นนายตำรวจยังไม่มียศ (พระพิณจ ชนคดี, 2499: 5)

5) โรงเรียนนายหมวด คลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2458 – 2464)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

โรงเรียนนายร้อยตำรวจแต่เดิม มี 2 โรงเรียน เพราะตำรวจไทยแยกเป็น 2 กรม คือ ภูธร กับนครบาล ต่อเมื่อรวมเป็นกรมเดียวกัน โรงเรียนก็กลับเข้าเรียนรวมกัน ตัดคำว่า ภูธรหรือ นครบาลออก เหลือโรงเรียนนายร้อยตำรวจเฉย ๆ (ประชา บูรณชนิด, 2499: 55)

เมื่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้มะ จังหวัดนครปฐม ได้ผลิตนายตำรวจออกไป ปฏิบัติหน้าที่มีชื่อเสียงในด้านความรู้และระเบียบวินัย เป็นที่นับถือของประชาชนและเป็นที่เกรง ขามของคนร้าย กรมกองตระเวน ซึ่งมีหน้าที่ในเขตพระนครเห็นประโยชน์ของโรงเรียนตำรวจภูธร จึงคิดที่จะตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นบ้าง ผู้บังคับการกรมกองตระเวนในสมัยนั้นคือ มิสเตอร์ อีริก เซนต์ เย ลอชัน (Mr. Eric St. J. Lawson) ชาวอังกฤษ ต่อมาได้เป็นเจ้ากรมกองตระเวน ได้ดำริ จัดตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น ที่เชิงสะพานคลองไผ่สิงห์โต สวนใหม่ ตำบลศาลาแดง ด้านเหนือ ซอย สารสิน ถนนราชดำริ จังหวัดพระนคร (พระพิณจชนคดี, 2499: 3) อยู่ในบริเวณบ้านพักของเจ้ากรม กองตระเวน ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2452 (ธีรบุล จัตตารัตน์, 2524: 108) ภายหลังจากโรงเรียนนายร้อย ตำรวจภูธรตั้งขึ้นหลายปี ทั้งนี้ก็เพื่อประสงค์จะผลิตข้าราชการตำรวจกรมกองตระเวน ให้มีสมรรถ ภาพมากขึ้น ตำรวจกองตระเวนในสมัยนั้นทำงานด้วยความระมัดระวัง เพราะบุคคลต่างชาติมิได้ขึ้น ศาลไทย แต่ละประเทศมีศาลกงสุลพิจารณา ตำรวจกองตระเวนจึงต้องอดทนปฏิบัติงานด้วยความ ท้อแท้เหน็ดเหนื่อย เพื่อแลกกับประโยชน์ของประเทศ จึงเป็นเหตุให้เกิดการเบื่อหน่ายแก่ประชาชนที่ จะมาสมัครเป็นตำรวจกองตระเวน ซึ่งมาเป็นตำรวจนครบาล กรมตำรวจนครบาลสมัยนั้นเห็นว่า ตำรวจนครบาลนับวันจะน้อยลง จึงได้ตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น ซึ่งสมัยนั้นนายตำรวจยังไม่มียศ (พระพิณจชนคดี, 2499: 5) และโรงเรียนที่ตั้งขึ้นไม่ได้เรียกว่า โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เรียกชื่อว่า “โรงเรียนนายหมวด”

ในปี พ.ศ. 2458 รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าให้ พลโท พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าคำรบ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ริเริ่มและเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการปรับปรุงกิจการตำรวจ (ครั้งยิ่งใหญ่) อีกครั้งหนึ่ง แต่เดิมกรมกองตระเวนสังกัดกระทรวงนครบาล ส่วนกรมตำรวจสังกัดกระทรวงมหาดไทย (ธีรบุล จัตตารัตน์, 2524: 103) ในปี พ.ศ.2458 ได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2458 รวมกรมกองตระเวนและกองตำรวจภูธร เป็นกรมเดียวกัน เรียกว่า “กรมตำรวจภูธรและกรมกองตระเวน” วันที่ 13 ตุลาคม 2458 อันเป็นวันที่รวมกรมตำรวจทั้งสองเป็นกรมเดียวกัน จึงถือเป็น “วันตำรวจ” ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน (ไพโรจน์ ศรีโรจน์, 2524: 198)

สำหรับการเข้าถึงระบบการศึกษาของโรงเรียนนายหมวด คลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร ผู้ที่เข้าศึกษาโรงเรียนนายหมวดในสมัยนั้น จะคัดเลือกเสมียนหรือตำรวจตามสถานที่ที่มีความรู้หนังสือดี ประพฤติดีพร้อมด้วยคุณสมบัติของแต่ละคน เข้าเป็นนักเรียนนายหมวด และถ้าได้จำนวนไม่พอก็รับบุคคลภายนอกมาคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายหมวด แต่ก็ยังเป็นจำนวนน้อย เพราะประชาชนในสมัยนั้นไม่สู้นิยมการเป็นนักเรียนนายหมวด

การสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายหมวดสมัยนั้นมีระเบียบไม่เคร่งครัดนัก เช่น ผู้สมัครต้องมีอายุ 18 ปี แต่ไม่ได้เรียกสำมะโนครัวเพื่อตรวจสอบและไม่ได้บังคับว่าต้องเป็นชายโสด พื้นความรู้เบื้องต้นก็ไม่จำกัดว่าต้องจบชั้นมัธยมบริบูรณ์ บางคนอายุมากถึง 30 และมีลูกมีเมียแล้ว บางคนอายุจริงต่ำกว่า 18 แต่ลงในใบสมัครว่า 18 ก็มี (ต่วน ยาวะประภาส, 2524: 91)

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

ปรัชญาในสมัยนั้นเน้นให้มีวิชาความรู้พอแก่การทำ งานเฉพาะในหน้าที่เท่านั้น ยังไม่ได้เน้นด้านคุณธรรม เพราะผู้ที่เข้าศึกษานั้นส่วนมากเป็นตำรวจประจำสถานี ผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดย่อมทราบดีแล้ว จึงกล้ารับรองให้เข้าเป็นนักเรียนนายหมวด ส่วนนักเรียนที่มาจากภายนอก มีจำนวนน้อย ผู้ฝากย่อมจะรับรองในความประพฤติของผู้ที่จะเข้าศึกษาอยู่แล้ว ถ้าเป็นเด็กที่ไม่ดีพอ ผู้ที่จะฝากคงไม่กล้านำฝากและรับรอง

การจัดตั้งโรงเรียนนายหมวด คลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตข้าราชการตำรวจกรมกองตระเวนให้มีสมรรถภาพมากขึ้น อันเนื่องมาจากนายตำรวจนครบาลนับวันจะลดน้อยลง จึงตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น ซึ่งสมัยนั้นนายตำรวจยังไม่มียศ เป็นเพียงกินเงินเดือนตามตำแหน่ง โรงเรียนที่ตั้งขึ้นจึงหาเรียกว่า โรงเรียนนายร้อยไม่ คงเรียกชื่อว่า โรงเรียนนายหมวด (พระพิณจจนคดี, 2499: 3)

การบริหาร

โรงเรียนนายหมวดมีชั้นปลัดกรม (เทียบเท่าผู้กำกับการในปัจจุบัน) เป็นผู้ปกครองรับผิดชอบความสงบเรียบร้อยในสถานที่ ตลอดจนการศึกษาของนักเรียน และปลัดกรมคน นี้เองยังมีหน้าที่เป็นครูสอนกฎหมายลักษณะอาญา ลักษณะพยาน วิธีพิจารณา และระเบียบการปฏิบัติงาน มีครูเทียบชั้นสารวัตรแขวงอีก 1 คน มีหน้าที่สอนพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แก่หน้าที่ตำรวจนครบาล โดยตรง ทั้งยังต้องมีหน้าที่ปกครองดูแลความเรียบร้อย ความประพฤติของนักเรียน ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนตลอดจนจากปลัดกรม และมีครูฝึกหัด มีตำแหน่งชั้นนายหมวด มีหน้าที่เป็นครูฝึกหัด และเป็นแม่บ้านของโรงเรียน ตลอดจนควบคุมดูแลนักเรียนไปรับประทานอาหารเช้าและตอนเย็น สถานที่ที่นักเรียนนายหมวดรับประทานอาหารเช้า อาศัย แม่ครัวที่ทำอาหารของโรงเรียนพลตำรวจ ซึ่งตั้งอยู่ข้างโรงพยาบาลตำรวจในปัจจุบันนี้ ดังนั้น บรรดานักเรียนนายหมวดจึงต้องเดินแถวจากสถานที่ในโรงเรียนข้างคลองไผ่สิงห์โตไปรับประทาน อาหาร แล้วเดินแถวกลับ (พระพิณจชนคดี, 2499: 3-4)

หลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผล

หลักสูตร

หลักสูตรมี 6 เดือน (พระพิณจชนคดี, 2499: 1) โรงเรียนนายหมวดเปิดสอน มีดังนี้

1. กฎหมายลักษณะอาญา
2. กฎหมายลักษณะพยาน
3. วิธีพิจารณาความอาญา
4. ระเบียบการปฏิบัติงานสัญญาทางพระราชไมตรีที่มีข้อความตกอยู่ในหน้าที่ของตำรวจ
5. พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่งานในหน้าที่ตำรวจนครบาลโดยตรง
6. การฝึกอาวุธต่าง ๆ ในสมัยนั้น

วิธีสอน

หลักวิชาที่ครูโรงเรียนต้องสอน ครูคนหนึ่งสอนกันหลายวิชา และเวลาเรียนเรียนน้อยเพียงแต่ 6 เดือน พอจำแนกเป็นวิชาต่าง ๆ ได้พอสังเขป ดังนี้

สำหรับกฎหมายลักษณะอาญา ครูผู้สอนต้องสอนตลอด จะเลือกสอนแต่บางส่วนหาได้ไม่ ส่วนพระราชบัญญัติต่าง ๆ ตลอดจนสัญญาทางพระราชไมตรีที่มีข้อความตกอยู่ในหน้าที่ของตำรวจนครบาล ต้องรู้หลักทางปฏิบัติต่อหน้าที่แล้ว เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องคัดเลือกสอนนักเรียน หาใช่ต้องสอนพระราชบัญญัติต่าง ๆ ทุกมาตราไปทั้งหมดไม่ เพราะพระราชบัญญัติต่าง ๆ มีมากมายและมีบัญญัติซึ่งไม่อยู่ในหน้าที่ของตำรวจก็ไม่ใช่บ่อยเลย

ส่วนระเบียบข้อบังคับของกรมที่เป็นหลักในการปฏิบัติงานนั้น ครูผู้สอนจำต้องสอนให้ครบถ้วน

สำหรับวิชาการฝึกหัด ครูผู้ฝึกมุ่งแต่การใช้อาวุธตามสมัยนั้น เป็นแล้วมุ่งหัดให้เป็นระเบียบ ตลอดจนให้เกิดกำลังกายเพื่อความอดทน โดยมากมักใช้วิธีหัดแถววิ่งทางไกล

การประเมินผล

การสอบไล่มีคณะกรรมการ ซึ่งทางกรมแต่งตั้งมา ปัญหาที่คณะกรรมการตั้งข้อสอบนั้น โดยมากเป็นคำถามกว้างขวาง เช่น ถ้าเป็นสอบกฎหมายอาญา มักจะตั้งปัญหาถามในข้อแตกต่างในหลักแห่งองค์กระทำผิด ส่วนในทางระเบียบการของกรมตำรวจ ก็มักตั้งปัญหาสอบถามข้อความรวมวิธีการ เช่น ถามว่า ถ้าเกิดคดีขึ้นคนมาแจ้งความ ท่านเป็นนายร้อยเวรจะทำประการใดจึงจะถูกต้องตามระเบียบหรือถามว่า ท่านเป็นสารวัตรเกิดเพลิงไหม้ขึ้นในท้องที่ของท่าน ท่านจะปฏิบัติการประการใด ดังนี้ เป็นต้น

หลักของตำรวจนครบาลสมัยนั้น มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในชั้นมูลกรณี ถ้าเห็นว่า การสอบสวนคดีนี้มีมูลพอที่จะนำคดีนั้นฟ้องร้องยังศาลโปริสภา ซึ่งถือว่าเป็นศาลใต้สวนเท่านั้น ตำรวจนครบาลหาได้ตั้งตนประดุงศาลไม่ จริยอยู่ความรู้ที่ศึกษาในหน้าที่นักเรียนนายหมวด ดูออกจะน้อยอยู่ แต่ทางกรมตำรวจสมัยนั้นถือว่า เรียนความรู้พอแก่การทำงานเฉพาะในหน้าที่เท่านั้น ต่อไปตกเป็นหน้าที่ของผู้สอบไล่ได้ จะต้องขวนขวายหาเวลาศึกษาดำรับตำราให้กว้างขวางเพื่อความรอบรู้เฉลี่ยवलลาดในทางปฏิบัติเพื่อความเจริญในหน้าที่ต่อไป

โรงเรียนนายหมวด นักเรียนจะเรียน 6 เดือน สอบไล่กันครั้งหนึ่งใครสอบไล่ได้วิชาละ 50 เปอร์เซนต์ขึ้นไป ถือว่าสอบได้ (พระพินิจชนคดี, 2499: 1) (เกณฑ์ตัดสินสอบได้ ร้อยละ 50) เทอมไหนสอบไล่จำนวนเท่าใดก็รับคนเข้ามาใหม่แทนจำนวนที่ออก หรือที่จบการศึกษาเท่านั้น

การให้วุฒิบัตร

โรงเรียนนายหมวดในสมัยนั้น นายตำรวจยังไม่มียศ เป็นเพียงกินเงินเดือนตามตำแหน่ง โรงเรียนที่ตั้งขึ้นจึงหาเรียกว่า โรงเรียนนายร้อยไม่ คงเรียกชื่อว่า โรงเรียนนาย

หมวด ผู้สอบไล่ได้เรียกว่า ว่าที่นายหมวด ได้เงินเดือน 40 บาท 6 เดือนแล้วเป็นนายหมวดเงินเดือน 60 บาท (พระพินิจชนคดี, 2499: 1) การให้วุฒิบัตรเป็นการให้ประกาศนียบัตร โรงเรียนนายหมวด แก่ผู้สำเร็จการศึกษาวุฒิบัตรสมัยนั้นยังไม่เทียบเท่าในระดับปริญญาตรี (เหมือนสมัยปัจจุบัน) ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้พระราชทานวุฒิบัตรจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

การรับนักเรียน รับนักเรียนปีละ 50 คน (พระพินิจชนคดี, 2499: 1) เหมอไน่นักเรียนสอบไล่จำนวนเท่าใดก็รับคนเข้าใหม่ แทนจำนวนที่ออกหรือสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการควบคุม

โรงเรียนนายหมวด ในสมัยนั้น ครู-อาจารย์ค่อนข้างน้อย ครู 1 คน อาจจำเป็นต้องสอนหลายวิชา (พระพินิจชนคดี, 2499: 1) ตัวอย่างเช่น ปลัดกรม (เทียบเท่าผู้กำกับการในปัจจุบัน) เป็นผู้ปกครองรับผิดชอบ ความสงบเรียบร้อยในสถานที่ตลอดจนการศึกษาของนักเรียน และปลัดกรมคนนี้เอง ยังมีหน้าที่เป็นครูสอนกฎหมายลักษณะอาญา ลักษณะพยาน วิธีพิจารณา และระเบียบการปฏิบัติงาน มีครูเทียบชั้นสารวัตรแขวงอีก 1 คน มีหน้าที่สอนพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่หน้าที่ตำรวจนครบาลโดยตรงทั้งยังต้องมีหน้าที่ปกครองดูแลความเรียบร้อย ความประพฤติของนักเรียนตลอดจนพนักงาน เจ้าหน้าที่ในโรงเรียน ถดถอยจากปลัดกรม และครูฝึกหัดตำแหน่งนายหมวด มีหน้าที่เป็นครูฝึกหัดและเป็นแม่บ้านของโรงเรียน ตลอดจนควบคุมแถวนักเรียนไปรับประทานอาหารตอนเช้าและเย็น

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม ของครูและนักเรียน

บทบาทของครูในโรงเรียนนายหมวด ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว เพราะมีจำนวนครูน้อยมาก ครูหนึ่งท่านต้องสอนหลายวิชา ต้องเร่งรีบสอนให้ทันเพราะมีกำหนดหลักสูตรเพียง 6 เดือน เท่านั้น

นักเรียนนายหมวด ตำบลคลองไผ่สิงห์โต ถนนราชดำริ ข้างสวนลุมพินี อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร พ.ศ. 2452 หลักสูตร 6 เดือน มีนักเรียนรวม 18 คน หลังจากสำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการเป็นตำรวจทุกคนเพื่อรับใช้สังคมและเจริญในหน้าที่ราชการทุกคน

นักเรียนนายหมวดมีจำนวนน้อย ตามปกติไม่ค่อยจะได้เข้ามาในพระนครให้คนเห็น พบปะหน้าตาบ่อยนัก เว้นแต่จะมีการปราบปรามหรือการจับกุมครั้งสำคัญ ๆ เช่น ปราบผู้ก่อการกวนวาย หรือจับอั้งยี่อาละวาด ซึ่งมักจะมีเนื่อง ๆ แลวเขาราช หรือลำเพ็ง ถ้าถึงตำรวจห้องที่ไม่พอพวกนักเรียนนายหมวดจะถูกส่งมาช่วยปราบ เป็นธรรมดาที่นักเรียนนายหมวดได้รับการฝึกหัด

อบรมหนักกว่าตำราสามัญ ย่อมทำการเข้มแข็ง เจียบขาดกว่า จนพวกเหล่าร้ายระอาครันคร้ามฝีมือ เห็นนักเรียนนายหมวดแต่งเครื่องแบบแปลกกว่าตำราจ้องที่

สำหรับบทบาทของครู และนักเรียนที่มีต่อปัญหาทางการเมือง สังคม ไม่ปรากฏว่ามี เอกสารระบุไว้แต่อย่างใด

ความคิดเห็นของนักเรียน

นักเรียนนายหมวด มีปัญหาในเรื่องเครื่องแบบที่ทำให้รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจอยู่บ้าง กล่าวคือ ได้รับแจกเครื่องแบบแต่งกายพร้อมสรรพบริวาร เครื่องแบบมีสีทากิแทบทั้งตัว มีขา หน้อยที่ปลอกหมวกบนหัว แขนมีเสื้อคลุมเล็กน้อยที่ผ้าพันหมวกแลอินทรรู เมื่อเทียบกับนักเรียน นายร้อยตำราจ้องหรือนายร้อยทหารบกแล้ว ทำให้รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจที่นักเรียนสองเหล่านี้ มีสิทธิ ใช้เสื้อขาวและท้อปบู๊ตได้ (นักเรียนนายหมวด สวมเสื้อขาวสนับแข้งหรือท้อปบู๊ตนั้น ในระเบียบไม่มีกำหนดให้ใช้ก็เป็นห้ามโดยปริยาย) ถึงแก่ผู้ที่เคยเป็นนักเรียนนายร้อยทหารบกมาแล้วคนหนึ่งคิด อ่านชักชวนเข้าชื่อกันทำคำร้องขอให้อ้างเกียรติเสมอกัน ไม่ควรให้น้อยหน้า เพื่อกำล้างใจรักษา ระเบียบวินัยและหน้าที่ ทั้งการขอมนี้ ถ้าอนุญาตนักเรียนก็จะออกทุนทรัพย์จัดหาใช้เอง ใ่ว่างจะให้ กรมจัดจ่ายก็หาไม่ได้ (ด่วน ยาวะประภาษ, 2524: 92)

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษา ของโรงเรียนนายหมวดคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษา

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนนายหมวดคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร คือสถาบันพระมหากษัตริย์ สามารถจำแนกได้ 2 ช่วง คือช่วงแรกเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2452 อยู่ในช่วงปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัฐได้พยายามที่จะ ขยายการศึกษาออกไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางในทุกระดับในพระนคร และตามหัวเมือง เพื่อ สนองตอบความต้องการของชาติบ้านเมืองที่ต้องการคนเข้ารับราชการ พระองค์ท่านมีอิทธิพลต่อ การกำหนดในด้านการส่งเสริม (ประชา บูรณชนิต, 2499)

ด้านนโยบาย

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) พระองค์ท่านได้ทรงส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งโรงเรียนนายหมวด คลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร เพื่อสนองความต้องการของชาติบ้านเมืองที่ต้องการคนเข้ารับราชการ เพื่อผลิตข้าราชการตำราจ้องกรม กองตระเวนให้เพิ่มมากขึ้น มีหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ต่อมาในปี พ.ศ.2458 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ราชการตำรวจมีอยู่สองกระทรวง คือกรมพลตระเวน ในกระทรวงนครบาล กรมตำรวจภูธร ในกระทรวงมหาดไทย ทั้งสองนี้ต่างก็มีโรงเรียนสำหรับผลิตนายตำรวจ ออกมารับราชการ คือกรมพลตระเวน มีโรงเรียนนายหมวดตั้งอยู่ที่ถนนราชดำริ ริมคลองไผ่สิงห์โต ติดกับสวนลุมพินี ในพระนคร กรมตำรวจภูธร มีโรงเรียนนายร้อยตำรวจตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พระองค์ท่านได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมตำรวจซึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย รวมกับกระทรวงนครบาล เพราะกรมพลตระเวน กับกรมตำรวจเป็นอย่างเดียวกัน ดังนั้นโรงเรียนนายร้อยตำรวจทั้งสองจึงได้รวมกัน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2458 เป็นต้นมา เพื่อผลิตข้าราชการตำรวจ

ด้านปรัชญาการศึกษา

ตามแผนการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2450 ของกระทรวงธรรมการ ปรัชญาและจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ราษฎรทุกคนที่เป็นชายที่มีอายุในเวลาเล่าเรียนได้เล่าเรียนทุกคน(ผู้หญิงงดไว้ก่อน) จะต้องให้เรียนเพียงมีความรู้พอสมควรแก่อัธยาศัยเท่านั้น เมื่อสำเร็จแล้วก็ออกไปหาเลี้ยงชีพ ตามภูมิฐานะเดิมของตน และประการสุดท้ายเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถเปิดช่องให้ได้มีโอกาสเรียนต่อขึ้นไปได้จนถึงขั้นสูงสุด (สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต-ปัจจุบัน, 2530: 50) พอสรุปได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อทวยราษฎร์ สำหรับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนนายหมวดคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร มีจุดเน้นให้นักเรียนนายหมวด มีวิชาความรู้พอแก่การทำงานเฉพาะในหน้าที่ เพราะผู้ที่เข้าศึกษานั้นส่วนมากเป็นตำรวจประจำสถานี ผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดย่อมทราบดีแล้วจึงกล้ารับรองให้เข้าเป็นนักเรียนนายหมวด ส่วนนักเรียนที่มาจากภายนอกมีจำนวนน้อย ผู้ฝากย่อมจะรับรองในความประพฤติของผู้ที่จะเข้าศึกษาอยู่แล้ว

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนนายหมวดคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร มีจุดเน้นให้นักเรียนนายหมวดมีวิชาความรู้พอแก่การทำงานเฉพาะในหน้าที่

ด้านหลักสูตร

โรงเรียนนายหมวดคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร มีวิชาการระเบียบการปฏิบัติงานสัญญาทางพระราชไมตรีที่มีข้อความตกอยู่ในหน้าที่ของตำรวจเพิ่มขึ้นมานอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอนมีวิชากฎหมายลักษณะอาญา กฎหมายลักษณะพยาน วิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่งานในหน้าที่ตำรวจนครบาลโดยตรง และการฝึกอาวุธต่าง ๆ ในสมัยนั้น ระยะเวลาในการศึกษา 6 เดือน

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายหมวดคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร คือมิสเตอร์ อีริค เซนต์ เอ ลอซัน (Mr. Eric St. J. Lawson) ชาวอังกฤษ ผู้บังคับการกรมกองตระเวน ได้ดำริจัดตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น ที่เชิงสะพานคลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร จะเห็นได้ว่าท่านผู้นี้มีบทบาทอันสำคัญในการกำเนิดของโรงเรียนนายหมวด เพราะเนื่องมาจากสาเหตุผลกระทบจากนโยบายการศึกษาของชาติ ส่งผลให้เกิดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อสนองตอบความต้องการของชาติบ้านเมืองที่ต้องการคนเข้ารับราชการ และผลกระทบจากผลผลิตของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม ได้ผลเป็นที่พอใจของประชาชน จึงทำให้เกิดโรงเรียนนายหมวดขึ้น อยู่บริเวณบ้านพักของเจ้ากรมกองตระเวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะผลิตข้าราชการตำรวจกรมกองตระเวนให้เพิ่มมากขึ้นและด้วยเหตุประการสำคัญทางการเมืองอีกประการหนึ่ง คือ ตำรวจกองตระเวนในสมัยนั้นทำงานด้วยความระมัดระวัง เพราะบุคคลต่างชาติดำเนินการได้ขึ้นศาลไทย แต่ละประเทศมีศาลกฤษฎีกา ตำรวจกองตระเวนจึงต้องอดทนปฏิบัติงานด้วยความท้อแท้ห่อเหี่ยวใจ เพื่อแลกกับประโยชน์ของประเทศ จึงเป็นเหตุให้เกิดการเบียดเบียนแก่ประชาชนที่จะมาสมัครเป็นตำรวจกองตระเวน ซึ่งมาเป็นตำรวจนครบาล กรมตำรวจนครบาลสมัยนั้น เห็นว่าตำรวจนครบาลนับวันจะน้อยลง จึงได้ตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น

กลุ่มบุคคลที่เข้ามาควบคุมสถาบันการศึกษาก่อนประจำ การของกรมตำรวจที่สำคัญคือ ผู้บังคับการกรมกองตระเวน คือ มิสเตอร์ อีริค เซนต์ เอ ลอซัน (Mr. Eric St. J. Lawson) ชาวอังกฤษ ต่อมาได้เป็นเจ้ากรมกองตระเวน ซึ่งเป็นผู้ดำริจัดตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้นที่เชิงสะพานคลองไผ่สิงห์โต สวนใหม่ ตำบลศาลาแดง ด้านเหนือ ซอยสารสิน ถนนราชดำริ กรุงเทพมหานคร ท่านผู้นี้เข้ามารับราชการในกรมกองตระเวน จากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจ้างให้เข้ามารับราชการตำรวจตามพระราโชบาย และท่านผู้นี้ได้ใช้โรงเรียนนายหมวด เป็นสถานศึกษาอบรมนักเรียนนายหมวด เพื่อผลิตข้าราชการตำรวจ กรมกองตระเวนให้มีสมรรถภาพมากขึ้น

หลังจากที่จัดตั้งโรงเรียนนายหมวดขึ้น ต่อมาเนื่องจากสถานที่โรงเรียนนายหมวดคับแคบ ประกอบกับความเจริญเติบโต ทางกิจการตำรวจจึงได้ย้ายที่ตั้งไปอยู่ที่หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม

6) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2464 – 2476)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

พ.ศ. 2464 (ประชา บูรณชนิด, 2499: 43) โรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ย้ายไปตั้งที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นที่ตั้งเดิมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรอีกครั้งหนึ่ง เพราะความเจริญของกิจการตำรวจมีความจำเป็นที่จะต้องผลิตนายตำรวจให้ได้ตามความต้องการมากขึ้น สถานที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจในจังหวัดพระนคร และอาคารสถานที่คับแคบไม่เพียงพอ เช่น สนามยิงเป้าไม่มีเป็นของตัวเอง เป็นต้น แต่สำหรับที่ห้วยจรเข้มีอาคารสถานที่ มีความพร้อมมากกว่า การคมนาคมสะดวกมีทางรถไฟใช้เวลาเพียงสอง ชั่วโมงก็ถึง การจะเรียกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนก็เลือกกันที่จังหวัดพระนคร ไม่เป็นการลำบากที่นักเรียนจะเดินทางไปศึกษา และจะกลับบ้านเยี่ยมญาติผู้ปกครองที่จังหวัดพระนคร ในเวลาโรงเรียนปิดเทอม ทั้งสะดวกสบายแก่บรรดาครูอาจารย์ที่จะไปทำการสอน รวมความว่าสะดวกสบายทุกประการด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งนักเรียนจะได้อยู่ห่างไกลจากจังหวัดพระนคร ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมชักจูงไปในฝ่ายดำ จึงได้ย้ายกลับไปอยู่ที่ห้วยจรเข้เดิม

การเข้าถึงระบบการศึกษาของนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม จะเรียกบุคคลภายนอกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ จะคัดเลือกกันที่จังหวัดพระนคร จะเห็นได้ว่า บุคคลที่อยู่ในจังหวัดพระนครมีโอกาสในการเข้าศึกษาเล่าเรียนสูงกว่าบุคคลในต่างจังหวัด หรือจังหวัดอื่น ๆ เพราะในสมัยนั้นผู้ที่เข้าศึกษาจะต้องมีความรู้สูง ภูมิลำเนา ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่แปด (ม.8) (ปัจจุบันเทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 6) ผู้สมัครจะต้องสมัครด้วยตนเอง เมื่อเป็นดังนี้ บุคคลในต่างจังหวัดจึงขาดโอกาสในการที่จะเข้าศึกษาเพราะขาดคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น (ประชา บูรณชนิด, 2499: 44)

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา และวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

การจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่จะขยายความเจริญของกิจการตำรวจ มีความจำเป็นที่จะต้องผลิตนายตำรวจให้ได้ตามความต้องการมากขึ้น ที่ห้วยจรเข้ มีอาคารสถานที่ที่มีความพร้อมมากกว่าที่จังหวัดพระนคร

การบริหาร

ผู้บังคับการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสุดในโรงเรียน มีผู้บังคับกอง (ผบ.กอง) ผู้บังคับหมวด (ผบ.หมวด) ผู้ช่วยผู้บังคับ

หมวด แต่งตั้งจากนักเรียนที่มีอาวุโส ชั้น 3 และได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากผู้บังคับบัญชาของโรงเรียนแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้บังคับหมวด หมวดละ 1 นาย หัวหน้าห้อง ๆ ละ 1 นาย เป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยแทนผู้บังคับหมวด ซึ่งผู้บังคับบัญชาคัดเลือกจากนักเรียนที่เรียนดี (ประชา บูรณชนิด, 2499: 49) มีความประพฤติเรียบร้อย ถึงแม้ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของโรงเรียนก็ตามแต่ก็ขึ้นตรงต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง คือขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมตำรวจ

ในสมัยนั้นมี พันตำรวจเอก พระยาบุรุษผดุงกิจ ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการ นานกว่าผู้บังคับการคนอื่น ๆ และพันตำรวจเอกพระอรธรวิมลบัณฑิต ได้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการ เป็นคนสุดท้ายของโรงเรียนนายร้อยตำรวจหัวจรเข้ (ประชา บูรณชนิด, 2499: 49)

หลักสูตร วิชศอน และการประเมินผล

หลักสูตร

หลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม (ประชา บูรณชนิด, 2499: 44-45) ได้จัดขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กาลสมัย เปลี่ยนแปลงตามความเจริญและความต้องการของทางราชการ โดยมีหลักการที่ว่าเมื่อสำเร็จจากการศึกษาแล้วจะเป็นนายตำรวจที่มีสมรรถภาพ สามารถจะรับราชการตำรวจเป็นไปด้วยดี วิชาที่สำคัญ มีดังนี้

วิชากฎหมาย

กฎหมายลักษณะอาญา

พระราชบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับคดีอาญา

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและลักษณะพยาน

พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและศาลทหาร

ธรรมนูญระหว่างประเทศ (กฎหมายระหว่างประเทศ) รวมทั้งสนธิ

สัญญาสัมพันธไมตรีด้านการผู้ร้าย

วิชาตำรวจ

ระเบียบการตำรวจ ที่เกี่ยวแก่คดีและไม่เกี่ยวแก่คดี

ระเบียบการตำรวจนครบาล ที่เกี่ยวแก่คดีและไม่เกี่ยวแก่คดี

วิชาปฐมพยาบาล

วิชาตัวเลข และกะระยะด้วยสายตา

วิชาทั่วไป

ภาษาจีน(แต้จิ๋ว) ภาษามลายู พงศาวดารจรรยา ราชศัพท์

วิชาทหาร

วิชาทหารราบ

วิชายุทธวิธี

วิชาป้องกันตัว

วิชาแผนที่

สัญญาณแตรเดี่ยว

วิชาภาคกองร้อย (ระเบียบการปกครอง)

ข้อบังคับโรงเรียน

การเคารพ

วินัย

การฝึก

ฝึกตามแบบฝึกหัดวิชาทหารราบ

ฝึกยิงปืน

ฝึกขี่ม้า

ฝึกเดินทางไกล พักแรม รักษาด่าน สํารวจภูมิประเทศ

ฝึกทำแผนที่

ฝึกมวยไทย พลศึกษา

ฝึกมวย-ยูยิตซู(ยูโด) (เริ่มมีในสมัยนี้)

สมัยนี้การเรียนแบ่งออกเป็น 3 ชั้น เวลาเรียนชั้นละ 1 ปี รวมเวลาเรียน

ใช้เวลา 3 ปี จึงออกรับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

วิธีสอน

โรงเรียนนายร้อยตำรวจนคร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีวิธีการสอน
ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ มีการฝึกและการสอนในส่วนของภาควิชาการ

การฝึก มีการฝึกตามแบบฝึกหัดทหาร ฝึกยิงปืน ฝึกการขี่ม้า ฝึกเดินทาง
ไกล พักแรม รักษาด่าน สํารวจภูมิประเทศ ฝึกพลศึกษา มวยไทย ฝึกทำแผนที่

การสอน มีการสอนวิชากฎหมายปกครองหัวเมือง ข้อบังคับกรมตำรวจ
แผนกบัญชาการคลังเงินและยกกระบัตร การไต่สวนโจรผู้ร้าย วิชาคำนวณ เลข พีชคณิต วิชาการ
บัญชี วิชาแผนที่ กฎหมายอาญา วิชาทหาร ยุทธศึกษา วิชาฟิสิก และไฟฟ้า วิชาภาษาไทย ครูผู้สอนจะ
สอนวิชาต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความรอบรู้ทุกวิชา มีการสอบทุกวิชาที่มีการสอนแม้แต่วิชาที่เรียนมา

แล้วในชั้น 1 และชั้น 2 ครูผู้สอนจะออกข้อสอบด้วยถึงแม้จะเรียนและสอบผ่านไปแล้วก็ตาม เมื่อมาอยู่ชั้น 3 ต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบอยู่ตลอดเวลา

ชีวิตระหว่างการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม นักเรียนนายร้อยตำรวจในระยะระหว่าง พ.ศ. 2464 ถึง 2476 แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้น 1-2-3 ชั้นละ 1 ปี สำเร็จชั้น 3 ก็จะได้ออกเป็นนายตำรวจ การที่ออกเป็นนายตำรวจได้ เมื่อสอบไล่เทอมปลายของปี ของนักเรียนห้อง 3 นั้น ต้องแล้วแต่งบประมาณกรมตำรวจ ซึ่งจะมีอัตรานายตำรวจว่างอยู่ที่อัตราที่ออกเป็นนายตำรวจได้ปีละเท่างบประมาณ โดยที่นักเรียนตลอดจนผู้บังคับบัญชาไม่มีโอกาสทราบ ฉะนั้นการศึกษาในด้านวิชาการตลอดจนการฝึกวิชาทหาร ความประพฤติ จึงอยู่ในชั้นต้องแข่งขันในลักษณะชิงชนะเลิศกัน โดยเขาคำว่า นายตำรวจเป็นจุดหมายปลายทาง ทุกคนต้องขยันต่อการดูตำราให้มีความจำ และความเข้าใจซาบซึ้งตั้งแต่วิชากฎหมาย วิชาตำรวจ วิชาทหาร ระเบียบปกครองภายในพร้อมกันนั้น รักษาตัวให้เป็นผู้บริสุทธิ์ ปราศจากมลทินมัวหมองอันจะถูกตัดคะแนนความประพฤติในระหว่างการศึกษาได้ นักเรียนทุกคนจึงมีระเบียบวินัยเคร่งครัด และมีความขยันขันแข็งต่อการเรียนและการปฏิบัติกิจการ ในหน้าที่เป็นเลิศ จนติดนิสสัยมาจนปัจจุบันนี้ จุดมุ่งหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจหัวจรเข้ทุกคน พยายามแข่งขันชิงตำแหน่ง 1 ถึง 5 กันทั้งนั้น เพราะต่างเข้าใจกันว่าแต่ละปี ต้องได้เป็นนายตำรวจ 5 นายขึ้นไป ถ้าผู้ใดสามารถทำคะแนนการสอบไล่ได้ดีเยี่ยมตั้งแต่เป็นนักเรียนห้อง 2 ถ้าผู้ใดทำคะแนนข้างท้ายมักตั้งให้เป็นปุโสมน เพราะแก่เฒ่าโรงเรียนนานปี เรียนซ้ำชั้น และต้องถูกรื้อไทร์ไปก็หลายคน

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หัวจรเข้ จัดแบ่งการเรียนปีละ 2 เทอม คือ เทอมแรกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน เทอม 2 ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมีนาคม เดือนเมษายนหยุดเต็มเดือน เดือนตุลาคม หยุดการเรียนแต่นักเรียนห้อง 2-3 ต้องถูกส่งไปฝึกงานตำรวจนครบาล 3 สัปดาห์ โดยการส่งไปช่วยตามสถานีตำรวจนครบาลแห่งละ 2 นาย คล้ายเป็นภาคปฏิบัติ

การประเมินผล

การสอบไล่ของนักเรียนปีหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาค เรียกว่าภาคที่ 1 กับภาคที่ 2 ปีหนึ่งคงสอบ 2 ครั้ง กลางปีครั้งหนึ่ง ปลายปีครั้งหนึ่ง การสอบไล่แต่ละครั้งถือคะแนนเป็นภาควิชา ภาคหนึ่งจะต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และคะแนนรวมทั้งหมดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 (ประชา บูรณชนิด, 2499: 46) จึงจะนับว่าสอบไล่ได้และการสอบภาค 2 ก็ถือทำนองเดียวกัน และเอาคะแนนภาค 1 เอามารวมด้วย ได้คะแนนตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วจึงนับว่าสอบไล่ได้ในชั้นนั้น ผู้ที่อยู่ในชั้น 1-2 ตามลำดับ ผู้ที่สอบได้ชั้นสูงก็ออกรับราชการ เป็นนักเรียนทำการนายร้อยตำรวจ ออกปฏิบัติราชการ ต่อไปก็มีโอกาสได้เลื่อนเป็นนายร้อยตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ในการสอบไล่แต่ละครั้ง ได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ถ้า นักเรียนคนใดปฏิบัติฝ่าฝืนวินัยเป็นต้องถูกไล่ออกจากโรงเรียนทุกคน ไม่มีการผ่อนผัน มีอยู่ครั้งหนึ่งในระหว่างการสอบ กรรมการตรวจพบหนังสือตำราอยู่ในโต๊ะนักเรียน มีพอบอยู่ 2 คน และไม่ใช้ตำราที่สอบในวิชานั้นด้วยซ้ำ นักเรียนทั้ง 2 คน นั้นถูกสั่งงดสอบในทันที หลังจากนั้นคำสั่งไล่ออกก็ตามมาติด ๆ เป็นอันหมดหวังในอนาคตที่จะเป็นนายตำรวจ จะเห็นได้ว่า การประเมินผลในสมัยนั้นกับสมัยปัจจุบันแตกต่างกัน สมัยนั้นมีการลงโทษอย่างเฉียบขาด คือการไล่ออกเสมือนประหารชีวิตทางการศึกษาในชีวิตการเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ อีกประการหนึ่งการสอบไล่แต่ละคราว ไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าว่าวันไหน ชั่วโมงไหนจะสอบอะไร โดยทางการถือว่านักเรียนจะต้องรู้ดีทุกวิชาที่ผ่านการเรียนมาแล้ว นักเรียนที่จะสอบก็มักเอาเอง ส่วนการสอบในตอนปลายก็พอเอาถูก เพราะวิชาที่สอบเหลือน้อยมากแล้ว การสอบโดยไม่บอกให้รู้ล่วงหน้าว่าจะสอบอะไร เป็นคราว ๆ ไปนั้นนับว่าได้ผลดีมาก ทำให้นักเรียนต้องเรียนรู้อะไรทุกวิชาที่ผ่านการเรียนมาแล้ว

การให้วุฒิบัตร

การนัดฟังผลการสอบต้องมาฟังที่กรมตำรวจภูธร เมื่อใครสอบได้เป็นนักเรียนทำการนายร้อย (คือแต่งเครื่องแบบนายร้อยแต่ยังติดอินธนูนักเรียน) เจ้าหน้าที่ยกกระบัตรกรมตำรวจเตรียมเสื้อกันฝน เสื้อกันหนาว อานม้า ปืนพกมาเซอร์ เครื่องสนาม กระบี่ ง่ายให้เสร็จในวันนั้นเหลือแต่เสื้อกางเกง และเครื่องเต็มยศได้ตั้งคักจากห้างขอมแซมชั้นแอนชั้น

ระเบียบของโรงเรียนนี้ นักเรียนที่สอบไล่ได้ที่ 1 จะต้องให้รูปไว้เป็นที่ระลึกแก่โรงเรียน 1 แผ่น

สำหรับการให้วุฒิบัตรในสมัยนี้ ยังไม่ได้เทียบเท่าปริญญาบัตร ให้แต่เพียงประกาศนียบัตร

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 ชั้น เวลาเรียนชั้นละ 1 ปี รวมเวลาเรียน 3 ปี จึงออกรับราชการเป็นนายตำรวจระทำการ และต่อมาก็ได้เลื่อนเป็นชั้นสัญญาบัตร

ผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนในชั้นแรก ต้องผ่านการสอบจากคณะกรรมการที่กรมตำรวจตั้งขึ้น ผู้เข้าสอบจะต้องเรียนวิชาสามัญจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 [ปัจจุบันมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4)] และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 (ม.6) คุณสมบัติอีกประการหนึ่งของผู้สมัครคือ ผู้สมัครต้องได้รับการศึกษาในวิชาลูกเสือ จนเป็นลูกเสือเอกแล้ว เพราะทางโรงเรียนไม่จัดหลักสูตรการสอนว่ายน้ำหรือขึ้นต้นไม้ ผู้เป็นลูกเสือเอกแล้วย่อมมีความรู้ความสามารถในวิชาเหล่านี้ ผู้สมัครเมื่อได้นำใบสมัครยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับสมัครแล้ว ให้แพทย์ทาง ร.ร. นต. ตรวจร่างกายเสร็จแล้วนำมาฟังผลการ

คัดเลือก (ซึ่งไม่มีการสอบแข่งขัน) ใน 7 วัน ในสมัยนั้นผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจไม่มากนัก ผู้สมัครจะต้องสมัครด้วยตนเอง มีผู้มีหลักฐานรับรอง รวมทั้งรับรองว่าเป็นผู้มีความประพฤติดีผ่านการตรวจแพทย์ รับรองว่าปราศจากโรคภัยร้ายแรง หรือโรคอันน่ารังเกียจ ร่างกายแข็งแรง เป็นหน้าที่ของผู้บังคับการโรงเรียนเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดด้วยตนเอง ในขั้นต้น เสนอไปยังเจ้ากรมตำรวจหรืออธิบดีเป็นผู้มีอำนาจชี้ขาดด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งเพื่อชี้ขาด ถึงจะมีสิทธิเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยต่อไป วิชาที่สอบคัดเลือกก็มีเพิ่มขึ้นมากกว่าสมัยโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม ครั้งแรก ซึ่งเดิมมีวิชาที่สอบคือ

1. เลขและพีชคณิต
2. เรียงความ ย่อความ
3. เขียนตามคำบอก
4. ไวยากรณ์

ผู้ที่จะสอบได้หรือไม่เพียงไร คือตามจำนวนนักเรียนที่ขาดอัตรา แล้วทางการเลือกรับจากผู้ที่ยกข้อคัดเลือกได้คะแนนสูงลงมาตามลำดับ จนครบจำนวนที่ต้องการ

การจะเรียกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนก็เลือกกันที่จังหวัดพระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) ทำให้ได้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพระนคร บุคคลผู้อยู่ต่างจังหวัดขาดโอกาสเพราะขาดคุณสมบัติกล่าวคือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หาได้ยาก

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการควบคุมการคัดเลือกผู้บังคับการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐมในราว พ.ศ. 2471 นายพันตำรวจเอกอรุณวิมลบัณฑิต(โต๊ะ) มาดำรงตำแหน่งผู้บังคับการ เคยได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ ต่อจากนั้นโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีฐานะเป็นกองกำกับการ ตำแหน่งผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จึงเปลี่ยนเป็นผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีนายพันตำรวจตรี หลวงพรหม โมปกรณ์กิจ เป็นผู้กำกับการตลอดมา

ครู-อาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จ.นครปฐม ในครั้งที่ 2 ได้ถูกคัดเลือกจากนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม ในครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นศิษย์เอกขนาดจตุรัสระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรได้เหมือนกับพิมพ์ติดไว้ในสมอบมาเป็นผู้บังคับบัญชา แต่จะไม่มีฝรั่งเป็นผู้บังคับบัญชาเหมือนรุ่นเป็นโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย

พ.ศ. 2464 โรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ย้ายไปตั้งที่ ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม เป็นครั้งที่ 2 เพราะความเจริญของกิจการตำรวจมีความจำเป็นที่จะต้องผลิตนายตำรวจให้ได้ตามความต้องการมากขึ้น สถานที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจในจังหวัดพระนคร อาคารสถานที่คับแคบไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม อาคารสถานที่มีความพร้อมมากกว่า การผลิตข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรจะต้องมีทั้งปริมาณและคุณภาพ

การเปลี่ยนแปลงด้านปรัชญาการศึกษา

การจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่จะขยายความเจริญของกิจการตำรวจ มีความจำเป็นต้องผลิตนายตำรวจให้ได้ตามความต้องการของทางราชการ ได้จัดขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กาลสมัยตามความเจริญและความต้องการของทางราชการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นนายตำรวจที่มีสมรรถภาพ

การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม ได้จัดหลักสูตรมีทั้งวิชาการต่าง ๆ และการฝึกมากขึ้น อาทิ วิชากฎหมาย วิชาตำรวจ วิชาทั่วไป วิชาทหารราบ วิชาภาคกองร้อย (ระเบียบการปกครอง) การฝึก

หลักสูตรการเรียนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ใช้เวลาศึกษาเล่าเรียน 3 ปี จึงออกมารับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายจากการที่ต้องการผลิตข้าราชการตำรวจให้ได้มากขึ้น เพราะเหตุที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่กรุงเทพมหานคร สถานที่คับแคบ จึงได้ย้ายไปอยู่ที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม เพราะสถานที่ที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีสถานที่กว้างขวางกว่า เหมาะสมกว่า ในการขยายโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นอย่างยิ่ง

ความคิดเห็นของนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม พบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีระเบียบวินัยเคร่งครัด และมีความขยันขันแข็งต่อการเรียน และการปฏิบัติกิจการในหน้าที่เป็นเลิศ จุดมุ่งหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม ทุกคนพยายามแข่งขันในเรื่องการเรียนอย่างเต็มที่ พยายามชิงตำแหน่งลำดับที่ 1-5 เพราะต่างเข้าใจว่าแต่ละปีต้องได้เป็นนายตำรวจ 5 นายขึ้นไป นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม มีความภูมิใจ ที่ได้เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ห้วยจรเข้

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษา

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม คือสถาบันพระมหากษัตริย์ สมัยนั้นเป็นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านมีอิทธิพลต่อการกำหนดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

การเปลี่ยนแปลงจากโรงเรียนนายหมวด กลองไผ่สิงห์โต จังหวัดพระนคร ได้ย้ายไปอยู่ที่ หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม คือ โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม เพราะความเจริญของกิจการตำรวจมีความจำเป็นที่จะต้องผลิตนายตำรวจให้ได้ตามความต้องการมากขึ้น โดยจะต้องผลิตนักเรียนนายร้อยตำรวจให้เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทั้งปริมาณและคุณภาพ

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม เป็นสถานศึกษาอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อผลิตนักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ให้เป็นผู้มีสมรรถภาพ

ด้านหลักสูตร

การศึกษาของโรงเรียนนายร้อยนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่า มัธยมศึกษาปีที่ แปด (ม.8) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม และหลักสูตรการศึกษากำหนดระยะเวลาศึกษาอบรม ใช้เวลาเรียน 3 ปี จึงออกรับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรได้

โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม เป็นสถานการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ที่มุ่งผลิตนักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีสมรรถภาพ ทั้งความรู้และระเบียบวินัย เป็นนายตำรวจที่มีคุณภาพ

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม คือ ผู้บังคับบัญชาในระดับกรมคือ อธิบดีกรมตำรวจภูธร เป็นผู้มีอิทธิพล และมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงสถานที่ กล่าวคือมีหลายสาเหตุ สาเหตุที่สำคัญคือ ต้องการขยายกิจการโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร เพื่อที่จะผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ให้ได้ตามความต้องการมากขึ้น อาคารสถานที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจในจังหวัดพระนครคับแคบไม่เพียงพอ

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม กำหนดคุณสมบัติไม่ต่ำกว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่แปด (ม.8) มีการสมัครด้วยตนเอง ที่จังหวัดพระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) ทำให้ผู้มีวุฒิสูง และคนในจังหวัดพระนครมีโอกาสดีกว่าคนต่างจังหวัด

บุคคลที่เข้ามาควบคุมโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม คืออธิบดีกรมตำรวจภูธร (พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าคำรบ เป็นอธิบดีกรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจพระนครบาลและผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม อาทิ พันตำรวจเอก พระยาบุเรศผดุงกิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการนานกว่าผู้บังคับการคนอื่น ๆ และพันตำรวจเอกพระอรชรวิมลบัณฑิต ได้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการเป็นคนสุดท้าย ของ โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม

จะเห็นได้ว่า อธิบดีกรมตำรวจภูธร (พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าคำรบ) ได้เข้าศึกษาในหลักสูตรนักเรียนนายร้อยทหารบก หลักสูตร 3 ปี ต่อมาโอนมาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจภูธรและเป็นอธิบดีกรมพลตระเวน ในปี พ.ศ. 2460

ทั้งสถาบันการศึกษาก่อนประจำการกรมตำรวจทั้ง 6 แห่งอยู่ในยุคราชธานีไทย โดยมาสิ้นสุดที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม

สำหรับในยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองที่สำคัญ ๆ มี 16 ครั้ง ดังนี้

ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

1) โรงเรียนนายร้อยทหารบก จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2477 - 2488)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2476 ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พุทธศักราช 2475) เป็นปีสุดท้ายของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม และเป็นปีเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง สถานที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กล่าวคือ การโอนโรงเรียนนายร้อยตำรวจไปเรียน

ร่วมกับทหาร ซึ่งความมุ่งหมายการที่โอนโรงเรียนนายร้อยตำรวจไปเรียนร่วมกับทหารนั้น เกิดจากความคิดของท่าน จอมพล ป.พิบูลสงคราม และพลตำรวจเอกหลวงอดุลย์เดชงรัส ได้พิจารณาเห็นว่า ด้วยสถานการณ์ทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับล้อมรอบอยู่ด้วยประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตกทั้งสิ้น ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมือง ทำให้ไม่สามารถจะตั้งกรมกองทหารเพื่อรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติให้ใกล้ชิดกับเส้นพรมแดนได้ หากมีเหตุการณ์อันไม่น่าไว้วางใจเกิดขึ้นก็จำเป็นต้องใช้ตำรวจ นอกเหนือจากนั้นตั้งแต่สมัยราชาธิปไตยมาแล้ว ตำรวจกับทหารมักไม่ค่อยลงรอยกัน พบกันมักจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันอยู่เนือง ๆ หากทางทำความเข้าใจกันได้ยาก ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ถ้าหากจะหาทางให้ตำรวจได้มีความรู้ในวิชาทหาร เพื่อไปกระทำหน้าที่ตามชายแดนให้ได้ผลพออับยังเหตุการณ์ (ที่อาจจะเกิดขึ้น) ได้ โดยกำหนดนโยบายให้นักเรียนตำรวจเข้าไปเรียนร่วมกับนักเรียนนายร้อยทหารบก ในสำนักเดียวกัน เพื่อให้ศึกษาวิชาทหารพอสมควร แล้วต่อบัณฑิตจึงค่อยแยกเรียนวิชาแขนงที่ตนจะต้องไปประกอบหน้าที่ เช่นทหารบก ทหารม้า หรือตำรวจ ก็เรียนวิชาที่หนักไปตามเหล่าที่ตนจะต้องไปสังกัด เชื่อว่าจะได้ประโยชน์สมควรมุ่งหมายทั้งทหารและตำรวจก็จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสมัคสมานสามัคคีกัน (พจน์ เกษะนันท์, 2524: 161)

เมื่อตกลงกันได้แล้ว จึงได้เสนอเรื่องเข้าสู่คณะรัฐมนตรี พ.ต.อ.พจน์ เกษะนันท์ มีความเห็นว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติในปี พ.ศ. 2476 เพราะปรากฏในการแบ่งสายการบังคับบัญชาในกระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2476 ให้เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยที่ขึ้นตรง 6 หน่วย (พจน์ เกษะนันท์, 2499: 229-230) (ศรีสุข มหิทธิเทพ, 2524: 136-137) คือ

1. โรงเรียนนายร้อยทหารบก สำหรับฝึกสอนอบรมนักเรียนที่จะออกไปเป็นนายทหารสัญญาบัตร เหล่าทหารราบ ม้า และนายตำรวจสัญญาบัตร
2. โรงเรียนเทคนิคทหารบก สำหรับฝึกสอนอบรมนักเรียนที่จะสำเร็จออกไปเป็นนายทหารสัญญาบัตร เหล่าทหารปืนใหญ่ ช่าง สื่อสาร ทหารอากาศ ช่างแสง ช่างอากาศ
3. โรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีหน้าที่อบรมนายทหารสัญญาบัตรในศิลปวิทยาชั้นสูงของทหาร
4. แผนกวิชาทหาร มีหน้าที่สอนวิชาทหาร
5. แผนกวิชาสามัญ มีหน้าที่สอนวิชาสามัญ
6. แผนกอนุศาสนาจารย์ มีหน้าที่อบรมทหารเกี่ยวกับศีลธรรม

การเข้าถึงระบบการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยทหารบกในฝ่ายตำรวจในสมัยนั้น มีการจำกัดด้วยคุณสมบัติ กล่าวคือ บุคคลที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษาในสถาบันดังกล่าวนี้ จะต้องมีความรู้สอบไล่ได้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 (ในปัจจุบันคือมัธยมศึกษาปีที่ 6) ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2477 ประชาชนในต่างจังหวัดยกเว้นจังหวัดพระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) ยังขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะผู้ที่มีคุณวุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 8 ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพระนคร

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการโอนโรงเรียนนายร้อยตำรวจไปเรียนร่วมกับทหารนั้น เพราะมีสาเหตุจาก สถานการณ์ทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อดล้อมรอบอยู่ด้วยประเทศเพื่อนบ้าน ที่เป็นอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตก ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมือง ทำให้ไม่สามารถจะตั้งกรมกองทหาร เพื่อรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติให้ใกล้ชิดกับพรมแดนได้ หากมีเหตุการณ์อันไม่น่าไว้วางใจเกิดขึ้นก็จำเป็นต้องใช้ตำรวจ และประการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องการให้ทั้งทหารและตำรวจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสมัครสมานสามัคคีกัน

การบริหาร

เมื่อประมาณเดือนธันวาคม พ.ศ. 2476 ทางราชการได้กำหนดนโยบายโดยให้กรมยุทธศึกษาทหารบก จัดการสอนนักเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมกับการจัดตั้งโรงเรียนเทคนิคทหารบก พันเอกหลวงพิบูลสงคราม ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการทหารบกได้วางหลักการว่า ในโรงเรียนนายร้อยทหารบกให้ตั้งจัดการสอนผู้ที่จะเป็นนายทหารราบ นายทหารม้า และนายร้อยตำรวจ ในโรงเรียนเทคนิคทหารบก ให้จัดการสอนผู้จะเป็นนายทหารปืนใหญ่ ช่าง สื่อสาร อากาศ ช่างอากาศ ช่างแสง โรงเรียนทั้งสองนี้ ได้เริ่มปฏิบัติการตั้งแต่ พ.ศ. 2477 จากสำเนาหนังสือศาลาว่าการกระทรวงกลาโหมฉบับที่ 8759/76 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สรุปสาระสำคัญได้ว่ากระทรวงกลาโหมได้เริ่มดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนนายร้อยตำรวจก่อนวันที่ 28 ตุลาคม 2476 (พจนี เอกะนันท์, 2499:230)

การแบ่งสายการบังคับบัญชาในกระทรวงกลาโหมเมื่อ 16 ธันวาคม 2476 ให้เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยต่างๆ 6 หน่วย (พจนี เอกะนันท์, 2499: 229-230) ดังนี้คือ

1. โรงเรียนนายร้อยทหารบก สำหรับฝึกสอนอบรมนักเรียนที่จะออกไปเป็นนายทหารสัญญาบัตร เหล่า ทหารราบ ม้า และนายตำรวจสัญญาบัตร
2. โรงเรียนเทคนิคทหารบก สำหรับฝึกสอนอบรมนักเรียนที่จะสำเร็จออกไปเป็นนายทหารสัญญาบัตร เหล่าทหารปืนใหญ่ ช่าง สื่อสาร ทหารอากาศ ช่างแสง ช่างอากาศ
3. โรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีหน้าที่อบรมนายทหารสัญญาบัตรในศิลปวิทยาชั้นสูงของทหาร
4. แผนกวิชาทหาร มีหน้าที่สอนวิชาทหาร
5. แผนกวิชาสามัญ มีหน้าที่สอนวิชาสามัญ
6. แผนกอนุศาสนาจารย์ มีหน้าที่อบรมทหารเกี่ยวกับศีลธรรม ในระหว่างศึกษาอยู่ในกรมยุทธศึกษาทหารบก ในตอนแรก พันเอก หลวงวิภาครัฐกิจ ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก ต่อมาพันเอก หลวงสวัสดิ์ วัฒนรงค์ ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก ต่อมา พันเอก ขุนเรืองวิระยุทธ ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก ส่วนผู้บังคับบัญชารองลงมา นั้นใช้นายทหารสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารบกเป็นเจ้าหน้าที่โดยตลอด ทางกรมตำรวจเพียงแต่จัดนายตำรวจไปสอนวิชาตำรวจประกอบเท่านั้น

หลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผล

หลักสูตร

หลักสูตรของกรมยุทธศึกษาทหารบก ประกอบด้วยหลักสูตรของนักเรียนนายร้อยทหารบกกับวิชาตำรวจ ในปีพุทธศักราช 2478 (พจน์ เกษะนันท์, 2524: 165) กรมยุทธศึกษาได้เริ่มจัดให้มีการสอนวิชาการศึกษาตำรวจ แก่นักเรียนนายร้อยทหารบกที่จะโอนไปรับราชการกรมตำรวจ

หลักสูตรในโรงเรียนนายร้อยทหารบก เป็นหลักสูตร 3 ปี สำหรับหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยทหารบกฝ่ายตำรวจ จะเรียนร่วมกับนักเรียนนายร้อยทหารบก โดยมีอาจารย์ผู้สอนของฝ่ายทหารบกเป็นผู้สอนสอนวิชาการตำรวจ นักเรียนนายร้อยฝ่ายตำรวจจะต้องเรียนวิชาพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น กฎหมายลักษณะอาญา และวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายลักษณะพยาน ระเบียบการและการปกครอง หลักการสืบสวน การพิสูจน์หลักฐานและเทคนิคต่าง ๆ วิชาจิตวิทยาของผู้ร้าย

สำหรับหลักสูตร 3 ปี (ศรีสุข มหิทรเทพ, 2524: 141-143) ของโรงเรียนนายร้อยทหารบก กรมยุทธศึกษาทหารบกได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

1. วิชาสามัญ เรียนเฉพาะชั้นปีที่ 1 ทุกเหล่า (ทหารและตำรวจ) คือ

- 1.1 คณิตศาสตร์ มีวิชาพีชคณิต (Higher Algebra) และเรขาคณิตมีทรง (Solid Geometry)
- 1.2 วิทยาศาสตร์ มีอนินทรีย์เคมี (Inorganic Chemistry) และเมคานิกส์
- 1.3 ภาษาอังกฤษ
- 1.4 ภาษาฝรั่งเศส
- 1.5 ภาษาไทย
- 1.6 การเขียนภาพภูมิประเทศ
- 1.7 ประวัติศาสตร์สากล
- 1.8 ศิลธรรม
- 1.9 สัตวรักษ์
- 1.10 สุขวิทยานามัย
2. วิชาทหาร เรียนในชั้นปีที่ 1-2 และ 3 (เฉพาะตอนด้ารวเรียนปี 1-2 และ ปี 3 เรียนเพียง 2 วิชา คือ ยุทธวิธีและยุทธศิลป์) คือ
- 2.1 ทหารบก
- 2.2 ทหารม้า
- 2.3 ทหารปืนใหญ่
- 2.4 ทหารช่าง
- 2.5 ทหารสื่อสาร
- 2.6 ทหารอากาศ
- 2.7 แผนที่ทหาร
- 2.8 ยุทธวิธี
- 2.9 ยุทธศิลป์ (การส่งกำลังบำรุง)
- 2.10 วิชาเครื่องยนต์
- 2.11 การฝึกขี่ม้า
- 2.12 การพลธิการ (เฉพาะผู้ที่สมัครใจไปเหล่าพลธิการ) ทางโรงเรียนนายร้อยส่งไปเรียนวิชาพลธิการที่กรมพลธิการทหารบกเฉพาะปี 3 โดยไปเข้าเรียนกลับ
3. วิชาด้ารวเรียนเฉพาะนักเรียนนายร้อยทหารบก ฝ่ายด้ารวทั้ง 3 ปีได้แก่วิชา
- 3.1 กฎหมายลักษณะอาญา และพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา

- 3.2 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- 3.3 ระเบียบการตำรวจที่เกี่ยวกับคดีและไม่เกี่ยวกับคดี
- 3.4 ธรรมเนียมระหว่างประเทศ
- 3.5 การสืบสวนและการพิสูจน์หลักฐาน
4. วิชาพลศึกษา อันได้แก่ มวยไทย มวยสากล ยูโด ยูยิตสู การฟันดาบ
สากล ดาบไทย กระบี่กระบอง ยิมนาสติกและกายบริหาร
5. วิชาการฝึก ระหว่าง 15.30 ถึง 17.00 น. ทั้งในที่ตั้งปกติ(โรงเรียน)
และในสนาม (การฝึกภาคสนามระหว่างและปลายปีการศึกษา) ได้แก่
 - 5.1 การฝึกทำบุคคลมือเปล่า
 - 5.2 การฝึกทำบุคคลประกอบอาวุธประจำกาย อาวุธประจำหมู่
 - 5.3 การฝึกรูปขบวนหมู่ หมวด กองร้อยแถวซิดและเตรียมทำการรบ
 - 5.4 การฝึกทำการรบและการนำหน่วย ในการรบโดยวิธีรุกและตั้งรับ
 - 5.5 การฝึกยิงปืนและใช้อาวุธยิงที่มีใช้ในกองทัพบก
 - 5.6 การฝึกภาคสนาม (การรบและการแก้ปัญหาทางยุทธวิธี) ทั้งกลางวันและกลางคืน
 - 5.7 การเดินทางไกลและการพักแรม
 - 5.8 การฝึกขี่ม้าและการฝึกขับรถยนต์
 - 5.9 การฝึกงานในสถานีตำรวจ(ของเหล่าตำรวจ) เฉพาะชั้นปีที่ 3

ปลายปีการศึกษา

6. วิชาอบรมระเบียบวินัย ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้อบรมในเวลาตั้งแต่ 18.45-20.45 น. มีการอบรมให้รู้จักการเป็นผู้นำหน่วย ระเบียบวินัยทหารตลอดจนการฟังเสียงแตร สัญญาณ การสอบทหาร ฯลฯ เป็นต้น

วิธีสอน

พันเอกหลวงพิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการทหารบก ได้สั่งให้ กรมยุทธศึกษาทหารบกจัดการสอน ผู้จะเป็นนายทหารราบนายทหารม้า และนายร้อยตำรวจ ในโรงเรียนนายร้อยทหารบก สำหรับในโรงเรียนเทคนิคทหารบกให้จัดการสอนผู้จะเป็นนายทหารปืนใหญ่ ช่าง สื่อสาร อากาศ ช่างอากาศ ช่างแสง โรงเรียนทั้งสองนี้ให้เริ่มปฏิบัติการได้ตั้งแต่ พ.ศ.

โรงเรียนนายร้อยตำรวจสมัยปี พ.ศ. 2476 นับได้ว่าเป็นปีแห่งประวัติ วัฒนาการของโรงเรียนนายร้อยทหารบก สืบเนื่องมาจากพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรเมนทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้ารัชกาลที่ 7 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราข้อบังคับทหารว่าด้วยการจัดระเบียบการและกำหนดหน้าที่กระทรวงกลาโหมขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงได้มีการมยุทศึกษาทหารบกขึ้นหน่วยหนึ่ง ในกระทรวงกลาโหม ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2476 มี เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชา โดยมีโรงเรียนนายร้อยทหารบกสำหรับฝึกสอน อบรมนักเรียนที่จะออกไปเป็นนายทหารสัญญาบัตรเหล่าทหารม้าและนายตำรวจสัญญาบัตร

ถึงแม้ว่าในปี พ.ศ. 2477 ยังไม่มีการสอนวิชาการตำรวจแก่ผู้ที่เข้ารับราชการตำรวจ ก็ถือว่านักเรียนรุ่นที่เข้าเรียนตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2477 (ศรีสุข มหิทธิเทพ, 2524: 117) ได้เป็นนักเรียนนายร้อยฝ่ายตำรวจรุ่นแรกในกรมยุทธศึกษา ซึ่งอยู่ในโครงการจัดการศึกษา ของกรมยุทธศึกษา ซึ่งเท่ากับเป็นรุ่นทดลองในปีที่ 2 ของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยทหารบกหรือปี แรกที่แยกมาเรียนวิชาการตำรวจนี้ สำหรับครูบาอาจารย์วิชาทหาร และวิชาสามัญก็ยังเรียนร่วม อาจารย์เดียวกันกับนักเรียนนายร้อยทหารบก ส่วนวิชาการตำรวจมีอาจารย์พันตำรวจตรี หลวงโชติ ชนาภิบาล และร้อยตำรวจเอก ทองใบ สว่างทิศ สอนวิชาพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น เว้น กฎหมายลักษณะอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา อาจารย์หลวงอรรดโกวิทวที สอนกฎหมาย ลักษณะอาญา อาจารย์หลวงอรรด กมลบุตรยานุวัตร สอนวิชาพิจารณาความอาญาและกฎหมาย ลักษณะพยาน อาจารย์ร้อยตำรวจโทพร้อม มัณฑจิตร สอนระเบียบการและการการปกครอง อาจารย์พันตำรวจโท หลวงพิศิษฐวิทยาการสอนหลักการสืบสวน อาจารย์ พันตำรวจตรี เอ็ง ณ ป้อมเพ็ชร สอนการพิสูจน์หลักฐาน และเทคนิคต่าง ๆ อาจารย์พันตำรวจโท หลวงสนิท ดุลยารักษ์ สอนวิชาจิตวิทยาของผู้ร้าย

ครูอาจารย์ในวิชาทหารทั้งหมด ใช้นายทหารในกรมยุทธศึกษาทหารบก เป็นผู้อบรม ครูอาจารย์สำหรับวิชาตำรวจ ทางกรมตำรวจเพียงแต่จัดนายตำรวจไปสอนวิชาตำรวจ เท่านั้น ส่วนการจัดครูสอนวิชาต่าง ๆ กรมตำรวจได้จัดสรรท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งข้าราชการในกรม ตำรวจและข้าราชการนอกสังกัดกรมตำรวจเป็นครูอาจารย์ จำนวนมาก เมื่อกรมตำรวจเห็นว่าท่านผู้ใดสมควรสอนวิชาใด กรมตำรวจก็ออกคำสั่งกำหนดตัวครูอาจารย์ให้อบรมสั่งสอนเป็นคราว ๆ (มงคล จีระเศรษฐ, 2499: 24)

การฝึกนักเรียนส่วนตำรวจคงมีการฝึกเช่นเดียวกับส่วนที่เป็นทหารทุก ประการ สำหรับการฝึกภาคสนามในตอนปลายปีนั้น นักเรียนส่วนของตำรวจคงร่วมฝึกกับส่วน ทหารในชั้นปีที่ 1 เท่านั้น การฝึกปลายปีในชั้นปีที่ 3 นักเรียนส่วนของตำรวจแยกไปฝึกการปฏิบัติ

งานตามสถานีดำรงจนครบลาต่าง ๆ ตั้งแต่ชั้น 2 ซึ่งในระยะนี้ส่วนที่เป็นทหารก็ไปทำการฝึกหน้าที่ผู้บังคับหมวดในสนาม

การฝึกพลศึกษา นักเรียนส่วนของตำรวจ แยกฝึกจากส่วนของทหาร และมีชั่วโมงในการฝึกมากกว่า เพราะจะต้องทำการฝึกในวิชาต่อสู้ป้องกันตัว มวยไทย มวยฝรั่ง และยูโดฯ เป็นอย่างมาก เพื่อจะได้นำเอาวิชาเหล่านี้ไปใช้ในการต่อสู้และจับกุมผู้กระทำความผิด

การที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ยุบมาเรียนร่วมกับโรงเรียนนายร้อยทหารบกนี้ เกิดจากความดำริของ ฯพณฯท่านนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งในขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการทหารบกกับพลตำรวจเอก หลวงอดุลเดชจรัส ซึ่งขณะนั้นยังคงดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ ได้มีความเห็นร่วมกันในการจัดให้เพิ่มวิชาตำรวจขึ้นอีกแขนงหนึ่งในโรงเรียนนายร้อยทหารบก โดยถือว่าตำรวจมีความจำเป็นที่ต้องใช้วิชาทหารอยู่แล้ว ในการฝึกสอนวิชาการต่าง ๆ ควรจะได้เรียนในโรงเรียนทหาร เพื่อให้ได้รับการฝึกอบรมแบบเดียวกันในชั้นต้น เมื่อได้เรียนวิชาทหารสมควรแก่การใช้จึงให้เรียนวิชาการตำรวจในเมื่ออยู่ปีหลัง ๆ

ดังนั้น นักเรียนนายร้อยทหารบก ซึ่งเป็นนักเรียนฝ่ายตำรวจรุ่น 9-10-11 จึงมาเรียนสำเร็จที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ใน พ.ศ. 2490 2491 และ 2492

การประเมินผล

การสอบความรู้ความสามารถ เพื่อออกรับราชการ มีการสอบความรู้ทุกปีการศึกษาเป็นประจำ สำหรับนักเรียนชั้นสูงสุด คือชั้น 3 กรมตำรวจจะออกเป็นคำสั่งหมู่ ส่วนนักเรียนชั้น 1 และชั้น 2 ผู้บังคับการกองการศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกสอบเป็นการภายใน ในคำสั่งตั้งกรรมการสอบนั้นได้กำหนดกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

ผู้เป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ

กรรมการวิชากฎหมาย

กรรมการวิชาตำรวจ

กรรมการวิชาทหารและการฝึก

กรรมการวิชาทั่วไป

กรรมการควบคุมสอบ

กรรมการรวมคะแนน

เมื่อกรรมการดำเนินการตามหน้าที่แล้วก็เสนอผลการสอบไปยังกรมตำรวจเพื่อพิจารณาให้นักเรียนนายร้อยชั้นสูงสุดออกรับราชการ และให้ชั้น 1 และ ชั้น 2 เลื่อนชั้นเรียนขึ้นไปโดยลำดับ

การศึกษาเล่าเรียนและการฝึกฝนโรงเรียนนายร้อยทหารบก ใช้ชีวิตการกินอยู่หลับนอนเรียนร่วมชั้นกันก็เหมือนนักเรียนประจำโรงเรียนสามัญ แต่โรงเรียนนายร้อยฯ มีพิเศษไปกว่าหลายอย่าง คือ ต้องอยู่เวรยาม ต้องอยู่เตรียมพร้อมในวันหยุดบ้าง

การให้วุฒิบัตร

1. ผู้ที่เรียนสำเร็จการศึกษาหรือจบหลักสูตร 3 ปี จากโรงเรียนนายร้อยทหารบกแล้ว กระทรวงกลาโหม ให้บรรจุเป็นนายทหารสัญญาบัตร หรือนายตำรวจสัญญาบัตร ตามเหล่านี้คือ

- 1.1 เหล่าทหารราบ
- 1.2 เหล่าทหารอากาศ
- 1.3 เหล่าทหารม้า
- 1.4 เหล่าพลาธิการทหารบก
- 1.5 กรมตำรวจ

โดยแต่งตั้งเป็นที่นายร้อยตรี ว่าที่นายเรืออากาศตรี หรือนายร้อยตำรวจตรีได้เงินเดือน ๆ ละ 80 บาท (ศรีสุข มหิทธิเทพ, 2524: 140)

2. ผู้ที่จบหลักสูตร 5 ปี จากโรงเรียนเทคนิคทหารบกแล้ว กระทรวงกลาโหมให้บรรจุเป็นนายทหารสัญญาบัตร ตามเหล่านี้คือ

- 2.1 เหล่าทหารปืนใหญ่
- 2.2 เหล่าทหารช่าง
- 2.3 เหล่าทหารสื่อสาร
- 2.4 เหล่าทหารช่างแสง
- 2.5 เหล่าช่างอากาศ

โดยแต่งตั้งเป็นนายร้อยตรี ได้รับเงินเดือนๆ ละ 80 บาท กับเพิ่มค่าวิชาให้อีกเดือนละ 60 บาท รวมเป็น 140 บาท (ศรีสุข มหิทธิเทพ, 2524: 140-141)

ผู้สำเร็จการศึกษาจะเข้ารับการประดับยศเป็นที่ร้อยตำรวจตรี ว่าที่นายร้อยตรี และว่าที่นายเรืออากาศตรี พร้อมด้วยกระบี่และประกาศนียบัตรจาก พลตรีหลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ณ สนามหญ้าหน้าตึกกรมยุทธศึกษา ถนนราชดำเนินนอก ในวันรุ่งขึ้นต่างแยกย้ายไปรับราชการตามหน่วยสังกัดของตนต่อไป

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนจะรับสมัครจากผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 (ม.8) ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้เข้าเรียนนายร้อยทหารบก จะต้องมียุทธสมบัตินี้ (ศรีสุข มหิทธิเทพ, 2524: 138-139) ดังนี้

1. เป็นชายฉกรรจ์และชายโสด
2. มีความรู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 (สอบไล่ได้) จะเป็นแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกกลาง แผนกภาษาใดทั้งนั้น

3. มีอายุไม่เกิน 21 ปี บริบูรณ์

4. ร่างกายสมบูรณ์ไม่มีโรคต้องห้าม พวกตาถั่ว ตาตื้น ตาบอดตึ๋มเข้าไม่ได้ วิชาที่สอบคัดเลือก (ศรีสุข มหิทธิเทพ, 2524: 139-140) มีดังนี้

1. วิชาคำนวณ มี 4 อย่างคือ เลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิตและตรีโกโนเมตรี
2. วิชาวิทยาศาสตร์ มี 3 อย่างคือ ฟิสิกส์ แม่คานิกส์ (หรือกลศาสตร์) และ

เคมีสตรี

3. วิชาภาษาไทย มี 3 อย่างคือ ย่อความ เรียงความ เขียนไทย (เขียนตามคำ

บอก)

4. วิชาภาษาอังกฤษ มี 3 อย่างคือ แปลอังกฤษเป็นไทย แปลไทยเป็นอังกฤษ เรียงและย่อความอังกฤษ

ใช้เวลาสอบข้อเขียนประมาณ 3 วัน แล้วก็สอบผลศึกษา ตรวจโรคแล้วรอฟังผลประกาศต่อไป ถ้าผ่านการสอบได้ก็จัดหาซื้อเครื่องใช้แล้วเข้าเรียนในวันที่ 1 พฤษภาคม ของปีการศึกษานั้น

กรมยุทธศึกษาได้คัดเลือกผู้ที่สอบได้คะแนนสูงทางคำนวณ และวิทยาศาสตร์ บรรจุเข้าเรียนในโรงเรียนเทคนิคทหารบก ซึ่งมีหลักสูตร 5 ปี 60 คน และที่เหลืออีก 60 คน บรรจุเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยทหารบก หลักสูตร 3 ปี นอกจากนี้กองทัพอากาศยังฝากนายสิบทหารอากาศที่มีความรู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 (ม.8) หรือเทียบเท่าเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยทหารบกด้วย รุ่นละ 2-4 นาย

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการควบคุมโรงเรียนนายร้อยทหารบก มีครูบาอาจารย์วิชาทหาร และวิชาสามัญ นักเรียนนายร้อยตำรวจและนักเรียนนายร้อยทหารบก ยังเรียนร่วมอาจารย์เดียวกัน ส่วนวิชาการตำรวจมีอาจารย์ พันตำรวจตรี หลวงโชติชนาภิบาล และร้อยตำรวจเอกทองใบ สว่างทิศ สอนวิชาพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น เว้นกฎหมายลักษณะอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา อาจารย์

หลวงอรรดโกวิทที่ สอนกฎหมายลักษณะอาญา อาจารย์อรรดกมล บุคยานุวัตร สอนวิชาพิจารณา
ความอาญา และกฎหมายลักษณะพยาน อาจารย์ร้อยตำรวจโทพร้อม มัณฑจิตร สอนระเบียบการ
และการปกครองอาจารย์พันตำรวจโท หลวงพิศิษฐวิทยาการสอนหลักการสืบสวน อาจารย์พัน
ตำรวจตรีเอ็ง ณ ป้อมเพ็ชร สอนการพิสูจน์หลักฐานและเทคนิคต่าง ๆ อาจารย์พันตำรวจโท หลวง
สนิท ตฤยารักษ์ สอนวิชาจิตวิทยาของผู้ร้าย ต่อมาได้อาจารย์พระยาเลขวณิชธรรมพิทักษ์ มาสอน
กฎหมายลักษณะอาญา

กระทรวงกลาโหมมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำ การอบรมนักเรียนนาย
ร้อยซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบให้ออกมาเป็นนายตำรวจที่มีสมรรถภาพและมีได้มองข้ามต่อการ
จะได้ดูแลการศึกษาให้ใกล้ชิด จึงได้ขออนายตำรวจไปประจำ โดยปลัดกระทรวงกลาโหมได้มี
หนังสือราชการ ขอนายตำรวจมาประจำกรมยุทธศึกษาทหารบก 1 นาย มายังปลัดกระทรวง
มหาดไทย และจากหลักฐานเอกสารบันทึกความเห็นของเจ้าหน้าที่เสนอต่อรองอธิบดีกรมตำรวจ มี
ความเห็นเห็นว่า เห็นควรเสนอ ร้อยตำรวจเอก มงคล จีระเศรษฐ เพราะเป็นผู้ทำการทำงานดี หรือรองลง
มาก็ควรเป็น ร้อยตำรวจโท ชิน สุนทรหิตานนท์ คนใดคนหนึ่ง แต่สำหรับร้อยตำรวจเอก มงคล จีระ
เศรษฐ นั้นทราบจากผู้บังคับการสันติบาลว่ากำลังทำการทำงานได้ผลดี เกรงว่าผู้บังคับการนั้นจะขัด
ข้องไม่ยอมให้ไป เมื่อจะตกลงให้คนหนึ่งคนใดไปแล้ว เห็นควรสอบถามความสมัครใจจากเจ้าตัว
เสียก่อน และในที่สุดในแจ้งความกรมตำรวจเดือนพฤศจิกายน 2478 มีว่า (ศรีสุข มหิทธิเทพ,
2524: 170)

“...ข้อ 5 ข้าย นายร้อยตำรวจโท พร้อม มัณฑจิตร รองสารวัตรสถานีตำรวจ
นครบาลสามเสน ไปประจำรับราชการในกรมยุทธศึกษาทหารบก ขาดจากอัตราเงินเดือนทางกรม
ตำรวจแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2478”

รายนามนายตำรวจที่ถูกโอนไปสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารบกตามลำดับ
มาได้ยศ ดังนี้

พันตำรวจเอก พร้อม มัณฑจิตร โอนไปเมื่อ 1 พ.ย. 2478 และโอนกลับไป
เมื่อ 1 ม.ค.2489

พลตำรวจโท โชติ โชติชนาภิบาล โอนเมื่อ 1 เม.ย.2480 โอนกลับไปเมื่อ 1
มี.ค.2489

พลตำรวจจัตวา จง วีระยุทธ โอนเมื่อ 1 เม.ย.2481 โอนกลับ 1 มี.ย.2482
พันตำรวจเอก เลื่อน ปานรศทิพย์ โอนเมื่อ 1 มี.ย.2482 โอนกลับ

1 ม.ค.2488

พลตำรวจจัตวา บรรลือ เรืองตระกูล โอนเมื่อ 1 เม.ย.2483 โอนกลับ

1 ม.ค.2488

การเปลี่ยนแปลงในด้านบทบาทการเมือง ดังคมของครู และนักเรียน

ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) จะได้ทรงดำเนินการเกี่ยวกับการจัดให้มีรัฐธรรมนูญขึ้นก็ได้มีการปฏิวัติทางการเมืองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ล้มเลิกระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู และนักเรียนที่มีต่อปัญหาทางการเมือง และสังคมภายนอก สถานการณ์ศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ

บทบาทของครู

โรงเรียนนายร้อยทหารบก สอนวิชาสามัญ ซึ่งเรียนเฉพาะชั้นปีที่ 1 ทุกเหล่า (ทหารและตำรวจ) ครูผู้สอนเป็นนายทหารและพลเรือน วิชาทหารซึ่งเรียนในชั้นปีที่ 1-2 และ 3 (เฉพาะตอนตำรวจเรียนปี 1-2 และปี 3 เรียนเพียง 2 วิชา คือ ยุทธวิธีและยุทธศิลป์) ครูผู้สอนเป็นนายทหาร วิชาตำรวจ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ เป็นนายตำรวจสัญญาบัตรและพลเรือน วิชาพลศึกษา ครูผู้สอนหลายท่านเป็นพลเรือน วิชาการฝึก มีผู้บังคับบัญชาได้แก่ ผู้บังคับกองร้อย และผู้บังคับหมวด เป็นผู้ทำการฝึกวิชาอบรมระเบียบวินัย โดยผู้บังคับบัญชาเป็นผู้อบรมในเวลาค่ำ (เวลา 18.45-20.45 น.)

บทบาทของนักเรียน

จากการฝึกการปฏิบัติงานของตำรวจในด้านการปราบปราม ฝึกลาดตระเวน ฝึกการใช้อาวุธประกอบกับภูมิประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบทบาทในยามฉุกเฉิน ตำรวจต้องปฏิบัติคล้ายทหารบก ต่อมาบทบาทของนักเรียนได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจสนาม กรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส นอกนั้นไม่ปรากฏว่ามีเอกสารระบุไว้

ความคิดเห็นของนักเรียน

การเรียนวิชาตำรวจมีขึ้นในกรมยุทธศึกษาทหารบก เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2478 เป็นครั้งแรก โดยนักเรียนนายร้อยทหารบกที่ผ่านมาสอบในปลายปี พ.ศ.2477 และผ่านการสอบชั้นปีที่ 1 มาแล้ว ได้ถูกคัดเลือกเข้ามาเรียนทั้งด้านความสมัครใจและการจับสลาก

ทหารบกสมัยนี้ มีทัศนคติว่า "ทหารราบเดินอาน แต่ทหารม้า นั่งบนอาน (ม้า)" ในตอนที่เข้าโรงเรียนไปได้ประมาณ 7 วัน มีนายพันตรีขุน ชัชวาลย์สิริยุทธ ตำแหน่งผู้บังคับ

กองร้อยได้เรียกนักเรียนประชุม แถวหน้ากองร้อย ซึ่งมีทั้งหมด 62 คน แล้วชี้แจงประกาศหน้าแถวว่า "ทางราชการต้องการผู้สมัครใจเป็นนักเรียนนายร้อยฝ่ายตำรวจ 15 คน ใครต้องการเรียนฝ่ายตำรวจให้ยกมือขึ้น" ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยสมัครใจเป็นฝ่ายตำรวจ 9 คน ท่านให้จดชื่อไว้ทุกคน แต่ปรากฏว่ายังขาดจำนวนอีก 6 คน ท่านจึงได้สอบถามอีกครั้งหนึ่งว่ามีใครที่สมัครใจเรียนฝ่ายตำรวจเพิ่มเติมอีกบ้าง คราวนี้ปรากฏว่าไม่มีใครยกมือเลย นักเรียนเองไม่ได้ตั้งใจจะอยู่ฝ่ายตำรวจตั้งแต่เข้าเรียนครั้งแรกแล้ว จึงไม่ยกมือ นักเรียนที่มีความรู้ดีกว่าสมัยนี้นายร้อยเอกทหารมีรูปร่างหล่อทั้งนั้น เช่น นายร้อยเอกสำราญ แพทยกุล ส่วนตำรวจซึ่งมีศเป็นนายร้อยตำรวจเอก เห็นกินหมากปากเประไปหมด ห่อหมากก็เก็บไว้ในกระเป๋าย่ามตุง (ศรีสุข มหิทรเทพ, 2524: 155)

นายพันตรีขุนชัชวาลย์ศิริยุทธ เห็นว่าคนสมัครฝ่ายตำรวจไม่พอ ดังนั้นจึงใช้วิธีจับสลาก โดยคัดเอาผู้สมัครใจ 9 คน ออกไปนอกแถวที่เหลืออีกจำนวน 53 คน ให้เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียว แล้วเอากระดาษม้วนกลม ๆ เท้าตะกรุด จำนวน 53 ชิ้น ใส่ขันโดยให้ผู้ช่วยผู้บังคับหมวดถือไว้แล้วให้นักเรียนนายร้อยที่อยู่หัวแถวจับสลากคนละใบ (ศรีสุข มหิทรเทพ, 2524: 155)

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษา และกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยทหารบก

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษา

สาเหตุของการเปิดสอนวิชาตำรวจขึ้นในโรงเรียนนายร้อยทหารบกนั้น เป็นแนวความคิดของ พันเอก หลวงพิบูลสงคราม ซึ่งเป็นรองผู้บัญชาการทหารบก และพันตำรวจเอก หลวงอดุล เดชขรัส ซึ่งเป็นอธิบดีกรมตำรวจ มีความเห็นพ้องกันว่า นายตำรวจควรจะได้เรียนและสำเร็จมาจากโรงเรียนเดียวกับนายทหาร เพื่อความมุ่งหมาย

1. การปฏิบัติงานของตำรวจในด้านปราบปราม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความรู้ของทหารอยู่ไม่น้อย อาทิการลาดตระเวน การใช้อาวุธประกอบกับภูมิประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามฉุกเฉิน ตำรวจอาจต้องปฏิบัติงานคล้ายทหารบก ดังเช่นในการปราบกบฏในเดือนตุลาคม พ.ศ.2476 ซึ่งพันเอก หลวงพิบูลสงครามเป็นผู้บังคับการกองผสม มีความรู้สึกเช่นนี้มาก่อน และต่อมาคราวเกิดกรณีพิพาทกับอินโดจีนของฝรั่งเศส ตำรวจบางหน่วยต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจสนาม

2. ต้องการให้เกิดความสามัคคีกันระหว่างตำรวจและทหาร โดยให้ร่วมกันนอน เรียน กันเสียแต่เมื่อนักเรียน อันจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ ต่อเนื่องทางใจกันในกาลต่อไปภายหน้า ซึ่งอาจมีความจำเป็นในการปฏิบัติภารกิจร่วมกัน จะทำให้บังเกิดผลดี

3. เพื่อประหยัดงบประมาณ โดยไม่ต้องมีโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีก
โรงเรียนหนึ่ง ส่วนวิชาฝ่ายตำรวจนั้น คงส่งมาเฉพาะครูผู้สอน โดยไม่เป็นการยุ่งยากแต่อย่างใด
จากความคิดเห็นว่านายตำรวจสัญญาบัตร ควรจะได้ผ่านการศึกษาวชิ
ทหารด้วย จึงให้ยุบโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่ห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม และเริ่มรับสมัครจากผู้
สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้เข้าเรียนนายร้อยทหารบก
จากแนวความคิดของกลุ่มบุคคลอื่นได้แก่ พันเอกหลวงพิบูลสงคราม และ
พันตำรวจเอก หลวงอดุล เดชขจร มีอิทธิพลต่อการกำหนดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

เมื่อสมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 กรมตำรวจมีโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ ตั้งอยู่ที่ห้วยจรเข้ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปก
ครอง รัฐบาลในสมัยนั้นเห็นว่า ควรจะเอาโรงเรียนนายร้อยตำรวจมารวมกับ โรงเรียนนายร้อยทหาร
บก เพื่อสะดวกในการดำเนินการฝึกสอนบังคับบัญชา

ในปี พ.ศ. 2476 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดระเบียบกระทรวงกลาโหมใหม่ ให้ตราข้อ
บังคับสำหรับทหาร โดยให้กรมยุทธศึกษาทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกรมเสนาธิการทหารบก มี
เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน่วยขึ้นตรงต่อกรมยุทธศึกษาทหารบก

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนนายร้อยทหารบกไม่ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาไว้เป็นลาย
ลักษณ์อักษร แต่จากการวิเคราะห์จากการเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณา
ญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเกิดกรณีกบฏบวรเดช
ในปี พ.ศ. 2476 ทำให้รัฐบาลได้นำโรงเรียนนายร้อยตำรวจมารวมกับ โรงเรียนนายร้อยทหารบก
เพื่อสะดวกในการดำเนินการฝึกสอนบังคับบัญชา เพื่อต้องการผลิตนายทหารชั้นสัญญาบัตรและ
นายตำรวจสัญญาบัตร โดยมีแนวทางให้ความรู้ในด้านการปฏิบัติงานของตำรวจในด้านการปราบ
ปราม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความรู้ของทหาร อาทิ การลาดตระเวน การใช้อาวุธ
ประกอบกับภูมิประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามฉุกเฉิน ตำรวจอาจต้องปฏิบัติงานคล้ายทหารบก
ดังเช่นในการปราบปรามกบฏบวรเดช ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2476

ด้านหลักสูตร

กรมยุทธศึกษาได้คัดเลือกผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยทหารบก ผู้ที่สอบได้คะแนนสูงทางคำนวณ และวิทยาศาสตร์ บรรจุเข้าเรียนในโรงเรียนเทคนิคทหารบก ซึ่งมีหลักสูตร 5 ปี 60 คน และที่เหลืออีก 60 คน บรรจุเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยทหารบก หลักสูตร 3 ปี นอกจากนี้กองทัพอากาศยังฝากนายสิบทหารอากาศที่มีความรู้จบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือเทียบเท่าเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยทหารบกด้วย รุ่นละ 2-4 นาย (ศรีสุข มหินทรเทพ, 2524: 140)

การบรรจุแต่งตั้งเมื่อเรียนจบหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยทหารบก และโรงเรียนเทคนิคทหารบกแล้ว มีดังนี้

1. ผู้ที่จบหลักสูตร 3 ปี จากโรงเรียนนายร้อยทหารบกแล้ว กระทรวงกลาโหม ให้บรรจุเป็นนายทหารสัญญาบัตร หรือนายตำรวจสัญญาบัตร ตามเหล่าดังนี้ คือ เหล่าทหารราบ เหล่าทหารอากาศ เหล่าทหารม้า เหล่าพลาธิการทหารบก และกรมตำรวจ

โดยแต่งตั้งเป็นว่าที่นายร้อยตรี ว่าที่นายเรืออากาศตรี หรือนายร้อยตำรวจตรี ได้เงินเดือน ๆ ละ 80 บาท

2. ผู้ที่จบหลักสูตร 3 ปี จากโรงเรียนเทคนิคทหารบกแล้ว กระทรวงกลาโหม ให้บรรจุเป็นนายทหารสัญญาบัตร ตามเหล่าดังต่อไปนี้ คือ เหล่าทหารปืนใหญ่ เหล่าทหารสื่อสาร เหล่าช่างอากาศ เหล่าทหารช่าง เหล่าทหารช่างแสง

โดยแต่งตั้งเป็นนายร้อยตรี ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 80 บาท กับเพิ่มค่าวิชาให้อีกเดือนละ 60 บาท รวมเป็น 10 บาท

บุคคลที่เข้ามาควบคุมโรงเรียนนายร้อยทหารบก หรือโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า คือ พันเอกหลวงพิบูลสงคราม รองผู้บัญชาการทหารบก ซึ่งมีบทบาทและอิทธิพลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรห้วยจรเข้มะ จังหวัดนครปฐม มารวมกับโรงเรียนนายร้อยทหารบก โดยได้รับความร่วมมือจากพันตำรวจเอกหลวงอดุลเดชจรัส อธิบดีกรมตำรวจ ทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้เข้าไปเรียนร่วมกับนักเรียนนายร้อยทหารบก ในโรงเรียนนายร้อยทหารบก เพื่อความสมัคสมานสามัคคี เพื่อศึกษาสำเร็จแล้วจะได้ไปรับราชการตามหน่วยของตน นักเรียนนายร้อยทหารบก เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้เป็นนายทหารสัญญาบัตร เพื่อป้องกันประเทศชาติและนักเรียนนายร้อยตำรวจ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้เป็นนายตำรวจสัญญาบัตร รับราชการสนองคุณประเทศชาติสืบไป

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา คือ พันตำรวจเอก หลวงอดุลเดชจรัส อธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้น ได้มีแนวความคิดร่วมกับ พันเอก หลวงพิบูลสงคราม รองผู้บัญชาการทหารบก มีอิทธิพลที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม กลายมาเป็นโรงเรียนนายร้อยทหารบก และมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย ปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยทหารบก ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับ พันตำรวจเอก หลวงอดุลเดชจรัส อธิบดีกรมตำรวจ นามเดิม บัทร พึ่งพระคุณ เกิดเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2437 เป็นบุตรของหลวงบุรีรัฐพิจารณ์ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยมัธยมแล้ว รับราชการทหารตั้งแต่ พ.ศ. 2459 เป็นหนึ่งในคณะราษฎร 2475 ต่อมา 2476 โอนมาเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจ ท่านเคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ เช่น องคมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ผู้บัญชาการทหารบกและรัฐมนตรี รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนอดุลเดชจรัส พ.ศ. 2469 และเป็นหลวงอดุลเดชจรัส ในปี พ.ศ. 2473 (จุลจักรพงษ์, 2540: 553) เป็นบุคคลสำคัญในความร่วมมือกับรองผู้บัญชาการทหารบก คือ พันเอก หลวงพิบูลสงครามอย่างยิ่ง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรหัวจรเข้ จังหวัดนครปฐม มารวมกับโรงเรียนนายร้อยทหารบก ที่จังหวัดพระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) ทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้มาศึกษาร่วมกับนักเรียนนายร้อยทหารบกด้วยกัน ดังนั้นโรงเรียนนายร้อยทหารบก หรือโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงเป็นโรงเรียนที่ไม่ใช่ผลิตนายร้อยทหารบกเพียงประการเดียว แต่ผลิตนักเรียนนายร้อยตำรวจอีกประการหนึ่งด้วย

2) โรงเรียนตำรวจหาดีใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.1 การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุน และการเข้าถึงระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2481 กรมตำรวจได้ตั้งโรงเรียนสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจที่ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 9, ม.ป.ป.)

การเข้าถึงระบบการศึกษา ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

2.2 การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา และวิธีการจัดการศึกษา

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

2.3 การเปลี่ยนแปลงในทางการเมือง สังคม ของครูและนักเรียน

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

3) โรงเรียนตำรวจหาดีใหญ่ จังหวัดยะลา

3.1 การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุน และการเข้าถึงระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2482 ทางราชการต้องการที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อสร้างเป็นค่ายทหารกรมตำรวจ จึงได้ย้ายโรงเรียนตำรวจหาดีใหญ่ไปอยู่ที่ ตำบลกาบูน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 9, ม.ป.ป.)

3.2 การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

3.3 การเปลี่ยนแปลงในทางการเมือง สังคม ของครู และนักเรียน

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

4) โรงเรียนตำรวจภูธรเขต 9 (พ.ศ. 2489-2507)

4.1 การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2489 ได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย เรียกชื่อโรงเรียนแห่งนี้ว่า โรงเรียนตำรวจภูธร เขต 9

ต่อมาในปี พ.ศ. 2490 ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง ผลกระทบจากสงครามโลก ทำให้ที่ตำบลกาบูน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีไข้มาลาเรียชุกชุมตำรวจป่วยเสียชีวิตไปหลายสิบคน ประกอบกับสถานที่ตั้งของค่ายทหารกองพันทหารราบที่ 2 ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีว่างลง กรมตำรวจจึงได้ติดต่อขอสถานที่ตั้งโรงเรียนตำรวจภูธรเขต 9 แห่งใหม่ และได้ย้ายโรงเรียนไปตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 9, ม.ป.ป.)

4.2 การเปลี่ยนแปลงในด้านบริหาร และวิธีการจัดการศึกษา

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

4.3 การเปลี่ยนแปลงในด้านการเมือง สังคม ของครูและนักเรียน

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

ในปี พ.ศ. 2489 นี้เองไม่เพียงแต่การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธรเขต 9 ตั้งอยู่ที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผลิตพลตำรวจ เท่านั้น แต่ยังมีเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน จังหวัดพระนคร ระหว่าง พ.ศ. 2489 ถึง พ.ศ. 2498 สืบเนื่องมาจากผล

กระทบจากสงครามโลกครั้งที่สอง ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก มีผลกระทบมาถึงประเทศทำให้
กระทรวงกลาโหมถูกตัดงบประมาณลง จึงเป็นเหตุทำให้กระทรวงกลาโหมได้โอนนักเรียนนายร้อย
ตำรวจกลับไปยังกรมตำรวจเพื่อให้ดำเนินการเอง

5) โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน จังหวัดพระนคร (พ.ศ. 2489-2498)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ
ทรุดโทรมอย่างหนัก รัฐบาลของ ฯพณฯ นายควง อภัยวงศ์ จึงได้แก้ปัญหาทุกทาง แม้แต่ทหารหาญ
ของชาติที่ส่งไปร่วมรบในอินโดจีน ก็ได้ส่งปลดประจำการ และให้เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยลำพัง
ความไม่สงบเรียบร้อยเพราะโจรสลัด ระเบิดข่มขู่ที่มีชื่อเสียง อาทิ เสือฝ้าย โจรบ้านกอไม้ ฯลฯ
เกิดขึ้นทุกหัวระแหง ความผันผวนทางการเมืองอันนำวาทกวีได้กระทบมาถึงการศึกษาของหลักสูตร
นักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งได้โอนไปร่วมศึกษาที่ทหาร ณ โรงเรียนนายร้อยทหารบก กรมยุทธ
ศึกษาทหารบก ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 กลับคืนมาให้กรมตำรวจอย่างเดิม เพราะกระทรวงกลาโหม ถูกตัด
งบประมาณลงมาก

พ.ศ. 2489 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ภายใต้อาณัติของกรมตำรวจ จึงได้รับ
นักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 180 คนมาดำเนินการเอง ความไม่พร้อมในด้านอาคารสถานที่ ครู-
อาจารย์และสิ่งสนับสนุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปัญหาที่ยุ่ยากบังเกิดอย่างมาก ใช้การแก้
ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ด้วยความรู้ความชำนาญของพลตำรวจจัตวา มงคล จีระเศรษฐ (ขณะนั้นยศ
พ.ต.อ.) ผู้บังคับการกองการศึกษา และพันตำรวจเอก ชิน สุนทรหิตานนท์ ผู้กำกับการโรงเรียนนาย
ร้อยตำรวจ ซึ่งยืนยันในเจตนารมณ์ของการสร้างสรรค์ นักเรียนให้เป็นบุคคลในอุดมการณ์ สำคัญยิ่ง
กว่าความเจริญทางวัตถุและสิ่งแวดล้อมอย่างอื่น ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ พลตำรวจจัตวา
มงคล จีระเศรษฐ (อ้างถึงในประเสริฐ เกษรมาลา, 2524:176) ดังนี้

“...ชื่อแม่ต่าง ๆ ที่ว่า ถ้าไม่ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ให้ทัดเทียมประเทศเพื่อนบ้าน
ถ้าไม่รีบสร้างโรงเรียนให้เคียงบ่าเคียงไหล่กับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ถนนราชดำเนิน
หรือโรงเรียนนายเรือที่เกี๋ยงแก้ว ถ้าไม่รีบย้ายโรงเรียนไปไว้ในต่าง จังหวัดและอะไรต่ออะไร
โรงเรียนจึงจะเจริญขึ้นนั้น หาใช้สาระสำคัญไม่...” การเข้าถึงระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ได้คำนึงถึงการพัฒนาคณะ ซึ่งเป็น
ข้าราชการตำรวจอยู่แล้ว ที่มีพื้นความรู้ขณะนั้นอย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงจะมีคุณ
สมบัติเข้าเป็นตำรวจ และจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จึงจะมีสิทธิ
สอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยมีการพิจารณาตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จาก

คำสั่งหมู่ ตร.ที่ 391/2491 เรื่องตั้งกรรมการพิจารณาคัดเลือกนายสิบพลตำรวจเข้าสอบความรู้ เพื่อศึกษาอบรมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยมี พ.ต.อ. หลวงราชจบแดนเป็นประธานกรรมการ พ.ต.อ. โมรา คุณะลัมพะ และ พ.ต.ท. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ เป็นกรรมการ พิจารณาจากจำนวน 163 นาย ที่สอบความรู้มาแล้ว เพื่อให้ได้จำนวนที่ต้องการรุ่นละไม่เกิน 80-90 คน (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524: 183)

ภายหลังเมื่อวงการศึกษาโดยทั่วไปให้ความสนใจกิจการตำรวจมากขึ้น จึงได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีคุณวุฒิต่ำเรีงเตรียมอุดมศึกษาชั้นปีที่ 2 มาสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจในปี 2492 จำนวน 1 รุ่น โดยให้เรียนรวมกันกับข้าราชการตำรวจภายในของกรมตำรวจ การจูงใจในครั้งนี้ได้ประสบผลสำเร็จกล่าวคือ มีผู้สนใจสมัครเข้าเป็นข้าราชการตำรวจทุกระดับความรู้เป็นการยกพื้นฐานความรู้ของตำรวจผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนโดยปริยาย และเมื่อเป็นข้าราชการตำรวจแล้ว ก็มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจได้ ดังจะเห็นได้ว่ามีผู้มีคุณวุฒินุปริญญาธรรมศาสตร์บัณฑิตเข้ามาเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจกันหลายคน (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524: 183-184)

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา และวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายจะต้องสามารถผลิต นายตำรวจที่มีสมรรถภาพ โดยมีจุดเน้น ยืนยงในเจตนารมณ์ของการสร้างสรรค์นักเรียนให้เป็นบุคคลในอุดมการณ์ สำคัญยิ่งกว่าความเจริญทางวัตถุ และสิ่งแวดล้อมอย่างอื่น และมีวัตถุประสงค์ผลิตนายตำรวจให้เป็นบุคคลซึ่งควรแก่การบังคับบัญชาคน เพียบพร้อมไปด้วยศีลธรรมอันดีงาม

การบริหาร

การแบ่งส่วนราชการเพื่อให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สามารถดำเนินการพัฒนาการศึกษาไปสู่ศตวรรษที่ 21 ได้เริ่มขึ้น เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2491 ซึ่งได้มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ พ.ศ. 2491 ตั้งกองการศึกษา ขึ้นเป็นครั้งแรกขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ มีหน่วยรอง 2 หน่วยคือ

1. กองกำกับการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ มี 2 กองร้อย
2. กองกำกับการ โรงเรียนนายสิบ และพลตำรวจ มี 2 กองร้อย

วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2491 แต่งตั้ง พ.ต.อ.มงคล จีระเศรษฐ ให้เป็นผู้
บังคับการกองการศึกษา เป็นคนแรก โดยมี พ.ต.อ. ม.ล.จเร สุทัศน์ เป็นรองผู้บังคับการ (ประเสริฐ
เกษรมาลา, 2524: 179)

วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2491 แต่งตั้ง พ.ต.ต.ชิน ตุนทรหิตานนท์ เป็นผู้
กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นคนแรก นับแต่ขึ้นตรงต่อกองบังคับการกองการศึกษา
(ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524: 179)

หลักสูตร วิธีสอน ประเมินผล

การจัดการศึกษาอบรมหลักสูตร นักเรียนนายร้อยตำรวจในสมัยนั้น ถึงแม้
ว่าจะเป็นการแต่งตั้งขึ้นใหม่ แต่ก็มีแนวการศึกษาอบรมจากหลักสูตรเดิมที่ได้ศึกษาโดยต่อเนื่องกัน
มา หลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 ชั้น ๆ ละ 1 ปี (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524: 183) นักเรียนนายร้อย
ตำรวจแต่ละชั้น จะต้องเรียนในประเภทวิชากฎหมาย ประเภทวิชาตำรวจ ประเภทวิชาทั่วไป และ
ประเภทการฝึก ซึ่งได้จัดไว้ตามลำดับ ความสำคัญของวิชาที่จะต้องเรียนต่อเนื่องกันไป โดยอาศัยครู
อาจารย์ภายในกรมตำรวจเป็นส่วนใหญ่ และได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในด้านสาขาวิชาการต่าง ๆ มาร่วม
ด้วย การจัดครูอาจารย์เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกองกำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจแต่
อยู่ภายในความอำนวยการของกองบังคับการกองการศึกษา กรมตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน บริเวณกองการศึกษา และสนามกีฬาแห่ง
ชาติ กรมตำรวจ ได้วางระเบียบข้อบังคับและหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจไว้เป็นทาง
ปฏิบัติ การเข้าศึกษาโดยการสอบคัดเลือกจากผู้มีคุณวุฒิชั้นเตรียมอุดมศึกษาและวางระเบียบโดย
ออกเป็นคำสั่งหมู่ที่ 21/2494 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2494 เรื่องให้ใช้ข้อบังคับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ส่วนการจัดครูสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรนั้นกรมตำรวจได้จัดสรรครูอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งข้าราชการ
ในกรมตำรวจ และข้าราชการจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และจากมหาวิทยาลัย เมื่อกรม
ตำรวจพิจารณาเห็นว่าอาจารย์ท่านใดสมควรสอนวิชาใดก็ออกเป็นคำสั่งหมู่ กำหนดให้ครูอาจารย์
สอนวิชานั้นเป็นคราว ๆ ไป ระหว่างที่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจชั่วคราวในกองการศึกษา
และในบริเวณสนามกีฬาแห่งชาติในระหว่างปี พ.ศ. 2490-2498

การสอนเริ่มตั้งแต่ในตอนเช้าหลังจากเคารพปลุกให้ตื่นตั้งแต่ 05.00 น. แล้วก็
ลงแถวออกกำลังกายในสนามตามสมควรไม่มากนัก แล้วก็แยกย้ายกันไปเรียนวิชามวยไทย และ
ยูโด การออกกำลังกายหนักตอนเช้าวันเสาร์ ผู้ช่วยผู้บังคับหมวดได้พาวิ่งออกนอกบริเวณโรงเรียน
จากกรมตำรวจไปตามถนนอังรีดูนังต์ อ้อมโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ บางทีเลยไปทางย่านสุรวงศ์
แล้วก็กลับมาทางโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ราชประสงค์ เข้าโรงเรียน บางครั้งก็วิ่งไปพระโขนง
สะพานควาย ใช้เวลาวิ่งกว่าชั่วโมง (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524: 185)

การฝึกพิเศษในตอนเช้าวันเสาร์ ก่อนปล่อยกลับบ้าน สำหรับผู้ที่ไม่ผ่านการวัดผลตามขั้นตอนต่าง ๆ มีน้อยมาก ทุกครั้งที่มีการฝึกเพื่อความชำนาญ จะมีกลุ่มที่ไม่ผ่านจุดเชือกจากหอคอยมีมากกว่า เพราะหอสองกว่า 40 ฟุต มีเชือกสำหรับถ้อยทอดเดียว มือใดหลุดข้างหนึ่งมีหวังคอหักแต่ก็ไม่ปรากฏ ภายหลังเมื่อทำได้แล้วสนุกแย่งกันคนละหลายครั้ง

การประเมินผล ใช้แนวทางเดียวกันกับสมัยอยู่ที่โรงเรียนนายร้อยทหารบก การเรียนการสอน โดยทำให้ดูและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติวัดผลแล้วยังไม่คุ้นเคยจริง ในโอกาสที่มีการปฏิบัติรัฐประหาร โดยเฉพาะเมื่อ 29 มิถุนายน 2495 (กบฏแมนฮัตตัน) อาจารย์ฝึกอาวุธพิเศษ ก็ได้ นำนักเรียนออกปฏิบัติภารกิจจริงเข้ายึดกองสัญญาณ ผลของการวัดผลครั้งนี้ของฝ่ายรักษาด่านด้านโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีนักเรียนนายร้อยตำรวจเสียชีวิตและบาดเจ็บสาหัสหลายคน

การให้วุฒิบัตร

การศึกษาของนักเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน หลักสูตรการเรียน 3 ปี เมื่อสำเร็จแล้วได้รับประกาศนียบัตรออกไปรับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

การรับนักเรียน

การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้คำนึงถึงการพัฒนามุคพล ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจอยู่แล้ว ที่มีพื้นความรู้ขณะนั้นอย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงจะมีคุณสมบัติเข้าเป็นตำรวจและจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จึงจะมีสิทธิสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ

ภายหลังเมื่อวงการศึกษาโดยทั่วไป ให้ความสนใจกิจการตำรวจมากขึ้นจึงได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีคุณวุฒิสำเร็จเตรียมอุดมศึกษาชั้นปีที่ 2 มาสมัครเข้าสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจในปี 2492 จำนวน 1 รุ่น โดยให้เรียนร่วมกันกับข้าราชการตำรวจภายในกรมตำรวจ

การสนใจในครั้งนี้ได้ประสบผลสำเร็จกล่าวคือ มีผู้สนใจสมัครเข้าเป็นข้าราชการตำรวจทุกระดับความรู้เป็นการยกพื้นฐานความรู้ของตำรวจผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนโดยปริยาย และเมื่อเป็นข้าราชการตำรวจแล้ว ก็มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจได้ ดังจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีคุณวุฒินุปรียญธรรมศาสตรบัณฑิตเข้ามาเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจกันหลายคน

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนตำแหน่งและการควบคุม

การจัดครูสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรนั้น กรมตำรวจได้ใช้ข้อบังคับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ส่วนการจัดครูสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรนั้น กรมตำรวจได้จัดสรรครูอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งข้าราชการในกรมตำรวจ และข้าราชการจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และจากมหาวิทยาลัย เมื่อกรมตำรวจพิจารณาเห็นว่าอาจารย์ท่านใดสมควรสอนวิชาใดก็ออกเป็นคำสั่งหมู่ กำหนดให้ครูอาจารย์สอนวิชานั้นเป็นคราว ๆ ไป ระหว่างที่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปทุมวัน ชั่วโมงในกองการศึกษา และในบริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2490-2498

การเปลี่ยนแปลงด้านบทบาทครู นักเรียน

บทบาทของครูในโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน หลังจากได้ย้ายจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก มาอยู่ที่กรมตำรวจปทุมวัน จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนทุกลักษณะวิชาจะเป็นตำรวจทั้งสิ้น ไม่มีทหาร แต่จะมีผู้ทรงคุณวุฒิในด้านสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เป็นพลเรือนร่วมอยู่บ้าง ความสนใจในการปกครองโดยใกล้ชิดกับนักเรียนมีทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บังคับหมวดขึ้นไปจนถึงอธิบดีกรมตำรวจ ในคราวสอบสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจชั้นนายสิบพลตำรวจและบุคคลภายนอกผู้สำเร็จเตรียมอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 2 เข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้น เมื่อได้ทราบว่า พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ มานั่งเป็นประธานด้วย ทำเอาข้าราชการตำรวจถึงกับเข่าอ่อนไปก็มี ในการสอบวิชาทหาร ซึ่งเป็นวิชาพิเศษวิชาเดียวเมื่อตกวิชานี้ จะถือว่ามียกเท่ากับตกคะแนนหมวด ทั้ง ๆ ที่ทุกคนนั่งฟังกันอย่างชนิดที่เรียกว่าตาไม่กระพริบ เพราะ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ เป็นหัวหน้าวิชา พล.ต.ท.วิทิตกลชัย พล.ต.ต.หลวงวรยุทธวิชัย พล.ต.ต.เจริญฤทธิ์ จรัสโรมรัน และ ร.ต.อ.ประเสริฐ ฤทธิ์เรืองเดช เป็นผู้ช่วยสอน แต่ละชั้นซึ่งผลของการสอนทำเอาตกไปชั้นละหลายคน และก็ตกจริงไม่มีการสอบแก้ตัวใด ๆ ทั้งสิ้น (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524:180)

จะเห็นได้ว่าบทบาทของครูและนักเรียนนายร้อยตำรวจ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวันมีบทบาทต่อปัญหาการเมืองเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนปฏิบัติกันอย่างจริงจัง กล่าวคือ ครูสาธิตให้ดูและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติวัดผลอย่างจริงจัง ในโอกาสที่มีปัญหาทางการเมือง อันได้แก่ มีการปฏิวัติรัฐประหาร เช่น เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2495 (กบฏแมนฮัตตัน) อาจารย์ฝึกอาวุธพิเศษ ก็ได้นำนักเรียนออกปฏิบัติการจริงเข้ายึดกองสัญญาณของฝ่ายปฏิวัติ รัฐประหาร ผลของการมีบทบาทของครูและนักเรียนครั้งนี้ ทางฝ่ายรักษาด่านด้านโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ นักเรียนนายร้อยตำรวจ สุนทร ปานะดิษฐ เสือชีวิต นับว่าเป็นผู้อุทิศเสียสละเพื่อชาติ ส่งผลให้ต่อมาได้สร้างลานป่ามะดิษฐในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นเกียรติประวัติในการเสียสละครั้งนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ถม สุวรรณโณ บาดเจ็บสาหัส นักเรียนนายร้อยตำรวจ พิมพ์

จารักษ์ กระสุนเข้าไหลปลาร้าทะเลหลัง นักเรียนนายร้อยตำรวจกำหนด คงจิตต์ กระสุนทะลุขา ส่วนพวกที่กระสุนเฉียดมากเฉียดน้อยมีหลายคน

ความคิดเห็นนักเรียน

ความสนใจของผู้บังคับบัญชา มิได้รับผลเช่นเดียวกันเสมอไป ผู้ที่หมั่นมาดูแล ทุกข์สุข ของนักเรียนด้วยความเห็นอกเห็นใจ นักเรียนชอบมาก แต่ตรงกันข้ามกับผู้ที่ไม่ค่อยจะปรากฏตัว และทุกครั้งที่ได้พบเห็น ก็จะมีผู้ถูกลงทัณฑ์เป็นบัญชีทางว่าว

ผู้บังคับบัญชาที่เอาใจใส่ตรวจตราดูแลความประพฤติระเบียบ วินัยนักเรียนเป็นประจำ มิได้ขาด คงจะไม่มีผู้ใดเกินไปกว่า ร.ต.อ.สรพล มัลลิกะมาลย์ (ตำแหน่งสูงสุดเมื่อครบเกษียณอายุ ผู้บัญชาการศึกษา ยศ พล.ต.ท.) นักเรียนที่ชอบสะดวกและทำอะไรตามใจตนเอง มีความเกรงกลัวและไม่ค่อยจะรักท่าน บุคคลดังกล่าว เมื่อภายหลังสำเร็จออกไปรับราชการแล้วไม่นานมีความสำนึกในพระคุณที่แก้ไขความประพฤติของตนจนสามารถเผชิญต่อปัญหาที่ยู่ยากแควดล้อมในสังคมได้ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ร.ต.อ. สรพล ผู้บังคับกอง ซึ่งนิยม หมวกปีกใหญ่ ทรงตั้ง ได้รับพระราชทาน เลื่อนยศ เป็น พล.ต.ต. บรรดาศิษย์ทั้งหลายได้มาแสดงความยินดีต่อท่าน โดยมีได้นัดหมายกันเลข (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2524: 181)

การสร้างสรรคิให้นักเรียนมีความสำนึกในความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาในยุค นั้นก็คือการทำความสะดวกในตอนเช้าทุกวัน จะมีนักเรียนนายร้อยอยู่ท่านหนึ่งที่เอือมระอา คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ เขาว์ รัตนสร้อย ตอนเช้า ๆ มักจะได้ยินเพลง “ตื่นขึ้นเช้าก็ซักล้างล้างปิ่น” จากผู้นี้ทุกวัน

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษา

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจทรุดโทรมอย่างหนัก รัฐบาลของ ฯพณฯ นายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีจึงได้แก้ปัญหาทุกทาง แม้แต่ทหารหาญของชาติที่ส่งไปร่วมรบในอินโดจีน ก็ได้ส่งปลดประจำการและให้เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยลำพัง ความไม่สงบเรียบร้อยเพราะโจรผู้ร้ายระดับชุมชนเมืองที่มีชื่อเสียง อาทิ เสือฝ้าย โจรบ้านกอไม้ ฯลฯ เกิดขึ้นทุกหัวระแหง ความผันผวนทางการเมือง อันนำวิกฤตนี้ได้กระทบมาถึงการศึกษาของหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งได้โอนไปร่วมศึกษากับทหาร ณ โรงเรียนนายร้อยทหารบก กรมยุทธศึกษาทหารบก ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 กลับคืนมาให้กรมตำรวจอย่างเดิม เพราะ

กระทรวงกลาโหมได้ทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทย โอนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษารวมอยู่กับนักเรียนนายร้อยทหารบกไปให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาเองโดยตลอดและสังกัดกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ตามคำสั่งทหารที่ 74/4669 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2489 ตั้งแต่ 1 มกราคม 2489 กระทรวงมหาดไทย จึงได้รับโอนนายตำรวจประจำแผนก 4 กรมยุทธศึกษาทหารบก 5 นาย และนักเรียนนายร้อยฝ่ายตำรวจซึ่งกำลังเรียนชั้นปีที่ 1 จำนวน 69 นาย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 52 นาย รวมและชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 นาย รวม 3 ชั้น จำนวน 178 นาย มาสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวนี้ขลุกขลักและกระชั้นชิดมาก จึงต้องขอฝากเรียนที่โรงเรียนนายร้อยทหารบกไปพลางก่อน ครั้นวันที่ 19 สิงหาคม 2489 จึงได้เริ่มเปิดการศึกษาแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (ชั่วคราว) ที่ตำบล(แขวง) ปทุมวัน อำเภอ(เขต) ปทุมวัน จังหวัดพระนคร (กรุงเทพมหานคร) โดยมี พ.ต.อ.มงคล จีระเศรษฐ เป็นผู้บังคับการ โรงเรียน

จะเห็นได้ว่าภายหลังสงครามโลกผลกระทบบกเกิดขึ้นในประเทศไทย อาทิ ปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำ จึงทำให้ ฯพณฯ นายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ได้ลดกำลังทหารในด้านกำลังพลให้น้อยลง โรงเรียนนายร้อยทหารบกได้งบประมาณลดน้อยลง จึงส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการทางกรมตำรวจ กล่าวคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้ทำความตกลงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โอนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษารวมอยู่กับนักเรียนนายร้อยทหารบกไปให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาเองโดยตลอดและสังกัดกรมตำรวจ กลุ่มบุคคลที่สำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำเนิดโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน คือ นายกรัฐมนตรี นายควง อภัยวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่งผลกระทบ ดังนี้ คือ

ด้านนโยบาย

การศึกษาของหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งได้โอนไปร่วมศึกษากับทหาร ณ โรงเรียนนายร้อยทหารบก กรมยุทธศึกษาทหารบก ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 กลับคืนมาให้กรมตำรวจอย่างเดิม เพราะกระทรวงกลาโหมถูกตัดงบประมาณลงมา โรงเรียนนายร้อยตำรวจภายในความรับผิดชอบของกรมตำรวจจึงได้รับนักเรียนนายร้อยตำรวจจำนวน 180 คน มาดำเนินการเอง ความไม่พร้อม ในด้านอาคารสถานที่ ครูอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการศึกษาอบรมในระดับอุดมศึกษาบังเกิดอย่างมาก แต่ก็ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตนักเรียนนายร้อยตำรวจให้ออกไปรับราชการในสังกัดต่าง ๆ ของกรมตำรวจ โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน มีผู้บังคับการกองการศึกษาคือ พ.ต.อ.มงคล จีระเศรษฐ และ พ.ต.อ.ชิน สุนทรहितานนท์ ผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ด้านปรัชญาการศึกษา

พ.ต.อ.มงคล จิระเศรษฐ ผู้บังคับการกองการศึกษา และ พ.ต.อ.ชิน สุนทรหิตานนท์ ผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งยืนยันในเจตนารมณ์ของการสร้างสรรค์ให้นักเรียนเป็นบุคคลในอุดมการณ์ สำคัญยิ่งกว่าความเจริญทางวัตถุและสิ่งแวดล้อมอย่างอื่น โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน มีความมุ่งหมายให้นายตำรวจเป็น “บุคคลซึ่งควรแก่การบังคับบัญชาคน เปี่ยมด้วยศีลธรรมอันดีงาม”

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน มี 3 ปี การจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ถึงแม้ว่าจะเป็นการก่อตั้งขึ้นใหม่ แต่ก็มีแนวการศึกษาอบรมจากหลักสูตรเดิมที่ได้ศึกษาโดยต่อเนื่องกันมา และสิ่งสำคัญในหลักสูตร การฝึกอาวุธพิเศษ ทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ได้นำนักเรียนออกฝึกปฏิบัติจริง ผลของการวัดผลทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ถึงเสียชีวิต 1 นาย คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ สุนทร ปาณะดิษฐ์

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา อันได้แก่ พ.ต.อ.มงคล จิระเศรษฐ ผู้บังคับการกองการศึกษา พ.ต.อ.ชิน สุนทรหิตานนท์ ผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้พยายามใช้ความสามารถและสติปัญญาอย่างเต็มที่ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ทั้งสองท่านเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรทั้งสิ้น และเป็นผลผลิตของโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรมาก่อน ถึงแม้โรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน จะมีปัญหาด้านอาคารสถานที่เรียน แต่บุคคลดังกล่าวมิได้ย่อท้อ มิได้คำนึงถึงอาคารสถานที่ กลับพยายามส่งเสริมบำรุงขวัญ ให้กำลังใจแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจอย่างใกล้ชิด มุ่งหวังและระดมรงค์ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมุ่งเน้นอุดมการณ์ เป็นสำคัญ นักเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน รุ่น 1-9 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการหลายท่าน อาทิ

รุ่น 1 คือ พล.ต.ท. สุทัศน์ สุขุมวาท ตำแหน่งสุดท้าย รองอธิบดีกรมตำรวจ

รุ่น 2 คือ พล.ต.ท. ประกอบ วีระพันธุ์ ตำแหน่งสุดท้าย ผู้ช่วยอธิบดีกรม

ตำรวจ

รุ่น 3 คือ พล.ต.ท. สุวรรณ รัตนชื่น ตำแหน่งสุดท้าย รองอธิบดีกรมตำรวจ

รุ่น 4 คือ พล.ต.ต. เสนาะ โกศัยเสวี

รุ่น 5 คือ พล.ต.ต. ศรีศักดิ์ จินราวัด

รุ่น 6 คือ พล.ต.ท. สุจินต์ อุทัยวัฒน์ ตำแหน่งสุดท้าย ผู้ช่วยอธิบดีกรม
ตำรวจ

รุ่น 7 คือ พล.ต.ต. สมควร หริกุล

รุ่น 8 คือ พล.ต.ต. ชาญชัย ศิริสิทธิ์

รุ่น 9 คือ พล.ต.ต. สุพาสน์ จีระพันธ์

6) โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายที่สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อย
ตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เกิดจากสาเหตุมาจากเมื่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ย้ายมาอยู่ที่
ปฐมวัน เป็นการชั่วคราวตามสถานการณ์ ซึ่งสมัยนั้นได้ชื่อว่าเป็นสมัยที่โรงเรียนต้องระหกระเหิน
ค่านี้เป็นคำกล่าวอย่างเห็นอกเห็นใจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สมัยพลเรือตรี หลวง
ธำรงนาวาสวัสดิ์ ซึ่งได้กล่าวในพิธีมอบกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจปฐมวัน รุ่นที่ 1 ทั้งนี้เพราะ
นักเรียนนายร้อยตำรวจไม่มีสถานที่เรียนโดยเฉพาะและขาดอุปกรณ์การเรียนเป็นอย่างมาก กรม
ตำรวจได้พิจารณาตามสภาพที่เป็นความจริงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจคือพลังเป็นเรือนร่างและ
สมองของกรมตำรวจมีหน้าที่ต้องออกไปรับใช้ชาติบ้านเมืองในอนาคต กรมตำรวจได้พยายามที่จะ
ดำเนินการหาสถานที่เรียนเป็นปีกแผ่นมันคงและสถิตสถาพรยั่งยืนต่อไป หลังจากที่มิเหตุการณ์จำ
เป็นต้องโยกย้าย เปลี่ยนแปลงสถานที่ถึง 6-7 ครั้ง จนกระทั่ง พ.ศ. 2495 (ไพโรจน์ ศิริโรจน์,
2524:207) สมัยท่าน พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ ท่านได้ริเริ่มดำเนิน
การก่อตั้งโรงเรียนนายร้อย แห่งใหม่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ 580 ไร่ ได้ก่อสร้าง
สร้างโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ให้เป็นสถานที่ศึกษาอบรมอันมั่นคงถาวรตลอดไป

การเข้าถึงระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม
จะเข้าศึกษาได้โดยวิธีการสอบคัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาชั้นเตรียมอุดมศึกษาชั้นปีที่ 2 และ
โดยการสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนเตรียมนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ แผนกตำรวจ เป็นเวลา 2 ปี เสีย
ก่อน เสร็จแล้วจึงจะโอนมาเรียนร่วมกันที่สามพราน เรื่องการรับสมัครเป็นประชาธิปไตยเต็มร้อย
เปอร์เซ็นต์ จำนวนนักเรียนตำรวจที่รับเข้าทั้งหมด 300 คน ผู้ใดมีคุณสมบัติครบถ้วนก็มีสิทธิทำ
เทียมกันทุกคน การคัดเลือกทำกันอย่างยุติธรรมและเข้มงวดที่สุด ผู้สมัครต้องมีอายุอยู่ระหว่าง 17-
24 ปี ความสูงไม่ต่ำกว่า 157 เซนติเมตร และหน้าอกไม่ต่ำกว่า 80 เซนติเมตร

พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ริเริ่มที่จะวางรากฐานความเป็นปีก
แผ่นมันคงให้แก่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จึงคัดเลือกสถานที่ที่จะจัดตั้ง โรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้น

และได้ตรวจตราถึงความสะดวกประโยชน์อันจะแผ่ขยายโรงเรียนนี้ให้กว้างใหญ่ต่อไปในอนาคต และได้ข้อมติเลือกที่สามพราน ได้นำความขึ้นกราบเรียน ฯพลฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบด้วยตามเสนอและอนุมัติให้ดำเนินการจัดสร้างขึ้นในเงินงบประมาณ

การเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหา และวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่ากิจการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสัญลักษณ์อันสำคัญของกรมตำรวจโดยตรง ที่ควรจะต้องตั้งขึ้นเป็นเอกเทศเพราะวิทยาการตำรวจในระบอบประชาธิปไตย กิจการตำรวจจะต้องรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งจะต้องมีการศึกษาอบรมแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจให้เป็นนายตำรวจที่มีลักษณะเป็นสุภาพบุรุษและผู้นำที่ดี จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือมิได้มีอยู่เพียงเพื่อผลิตนายตำรวจ ออกมาให้พอแก่ความต้องการเท่านั้น แต่ยังมีความต้องการนายตำรวจที่มีสมรรถภาพที่จะเป็นผู้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อีกด้วย

การบริหาร

การบริหารได้ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจ ในกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยสามพราน เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดภายในโรงเรียนฯ ผู้บังคับกองร้อย และผู้บังคับหมวด เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาตามลำดับแล้ว ยังได้จัดให้นักเรียนในชั้นสูงสุดของโรงเรียนเข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้านักเรียน หัวหน้ากอง และหัวหน้าหมวด เพิ่มขึ้นอีกชั้น และกำหนดให้มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการบังคับบัญชาและสอดส่องดูแลความประพฤติการรักษาระเบียบ วินัย การรักษาเกียรติศักดิ์ และวัฒนธรรมของนักเรียนดังกล่าวไว้เป็นอย่างดีแล้ว นักเรียนผู้ที่เข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวนี้ได้ นอกจากจะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะเหมาะสม ยังจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับคะแนนนิยมสูง จากเพื่อนนักเรียนในชั้นเดียวกับตน และในชั้นที่ต่ำกว่าตนรวมกันนั้นด้วย

ในส่วนของการศึกษา ภายในห้องศึกษาแต่ละชั้น ได้จัดให้มีหัวหน้าตอนขึ้นเป็นตอน ๆ นักเรียนผู้ใดจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าตอน นอกจากจะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะเหมาะสมแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้สอบได้คะแนนสูงสุดในการสอบประเภททั่วไปนั้นด้วย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า หัวหน้าตอนเรียนอาจต้องเปลี่ยน ถ้าในการสอบประเภททั่วไป คือการสอบประจำเดือนมีนักเรียนอื่นสอบได้คะแนนสูงกว่าหัวหน้าตอนเรียน ๆ ก็ต้องพ้นตำแหน่งเปิดทางให้แก่ผู้สอบได้คะแนนสูงกว่าเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าตอนเรียนแทนตนต่อไป

หลักสูตร วิธีสอน และการประเมินผล

ในปี พ.ศ. 2499 โรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โดยเพิ่มหลักสูตรการศึกษาใช้เวลาเรียน 4 ปี (อนัญญ์ อุณหเลขกะ, 2499: 99) และได้ดำเนินการเพื่อที่จะให้นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้รับปริญญาตรีตามหลักสูตรในมหาวิทยาลัยทั้งหลายมีเวลาเรียน 4 ปีเท่ากัน แต่ในสมัยนั้นยังไม่ได้รับปริญญาตรี ได้มีความเพียรพยายามตั้งแต่ พ.ศ. 2499 เป็นต้นมา (ไพโรจน์ ศิริโรจน์, 2524: 208)

สำหรับวิชาที่ศึกษา มีวิชาหลัก และวิชาการดังนี้

วิชาหลัก อาทิ วิชากฎหมาย วิทยาการตำรวจ วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาแผนที่ วิชาการบัญชี และพลาธิการ นิติเวชวิทยา ระเบียบการตำรวจ และวิชาทหาร

วิชาการ อาทิ สังคมวิทยา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ อาชญวิทยา จิตวิทยาการเลขานุการ การจราจร การดับเพลิง เครื่องยนต์ จริยศึกษา สุขศึกษา และปฐมพยาบาล (อนัญญ์ อุณหเลขกะ, 2499: 100)

วิธีสอน

มีการบรรยาย การฝึก ส่วนการจัดครูสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรนั้น กรมตำรวจได้จัดสรรครูอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งข้าราชการโดยกรมตำรวจ และข้าราชการจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และจากมหาวิทยาลัย กำหนดให้ครูอาจารย์สอนวิชานี้เป็นคราว ๆ ไป

การประเมินผล

การสอบความรู้ (อนัญญ์ อุณหเลขกะ, 2499: 101) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทสอบทั่วไป เป็นการสอบโดยอาจารย์หรือครูผู้สอน และต้องสอบทุกเดือนและทุกวิชาไม่ว่าจะเป็นวิชาหลัก หรือวิชาการ
2. ประเภทสอบเมื่อสิ้นปีการศึกษา เป็นการสอบโดยคณะกรรมการและสอบเฉพาะวิชาหลัก แต่มีเงื่อนไขว่า ผู้ที่จะมีสิทธิเข้าสอบในประเภทนี้ได้ นั้น จะต้องเป็นผู้สอบในประเภททั่วไปได้คะแนนรวมทุก ๆ เดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

การให้วุฒิบัตร

โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้เริ่มมีการศึกษาอบรมในปี พ.ศ.2498 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐมในสมัยนั้นจะได้รับประกาศนียบัตร ออกไปรับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรแท้จริงแล้ว หลัก

สูตรการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ใช้เวลาในการศึกษาเป็นเวลา 4 ปี (ไพโรจน์ ศิริโรจน์, 2524: 208) เมื่อปี พ.ศ. 2499 เท่ากับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย กรมตำรวจ ได้ใช้ความเพียรพยายามดำเนินการเสนอกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำเสนอคณะรัฐบาลพิจารณา เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติออกกฎหมาย กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจคือ “พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการตำรวจ พ.ศ. 2517 (ราชกิจจานุเบกษา, 2517: 1)

พระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติให้ผู้สำเร็จวิชาการตำรวจจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจของกรมตำรวจ ตามหลักสูตรที่สภาการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจกำหนด ได้รับปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์เรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ร.ป.บ.(ตร.)”

สภาการศึกษามีอำนาจให้ปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้ แก่ผู้ให้ผู้สำเร็จวิชาการตำรวจจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจของกรมตำรวจ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาและวิทยฐานะเทียบเท่ากัน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (บัญญัติไว้ในมาตรา 10) ในปี พ.ศ.2518 สภาการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้อนุมัติปริญญาให้นักเรียนนายร้อยตำรวจ ตั้งแต่วันที่ 10 ซึ่งสำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2499 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มเรียน 4 ปี เป็นต้นมา

นักเรียนนายร้อยตำรวจตั้งแต่วันที่ 10 ซึ่งเริ่มเรียน 4 ปี สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2499 จนกระทั่งถึงรุ่นปัจจุบันคือรุ่น ปีการศึกษา 2540 และรุ่นต่อจากนี้ไปเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะได้รับทั้งกระบี่ ซึ่งหมายถึงอำนาจตามกฎหมาย และปริญญาบัตร “รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต” ซึ่งหมายถึง ความรู้ ภูมิปัญญา ซึ่งสามารถออกไปปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ รับใช้ประชาชน และรับใช้ชาติบ้านเมืองในด้านรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมือง (ไพโรจน์ ศิริโรจน์ , 2524: 209)

การรับนักเรียน

เพื่อให้สอดคล้องกับชีวิตใหม่ภายในสถาบันแห่งใหม่อันโอโง่งสง่างาม และเพื่อให้สอดคล้องเทียบทันกับวิวัฒนาการของสิ่งแวดล้อม กิจการภายในของโรงเรียนนายร้อยตำรวจจึงได้รับการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้สมัคร

1.1 อายุระหว่าง 17-24 ปี

1.2 ความสูงไม่ต่ำกว่า 157 เซนติเมตร และน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 80

เซนติเมตร

1.3 สำเร็จการศึกษาชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 หรือ สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6 ในสมัยนั้น) โดยการสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนเตรียมนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ แผนกตำรวจเป็นเวลา 2 ปี ก่อนที่จะโอนมาเรียนร่วมกันที่สามพราน

2. การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ ยังไม่เหมาะสมแก่ลักษณะและหน้าที่ของผู้พิทักษ์รับใช้ประชาชน เพราะผู้พิทักษ์รับใช้ประชาชน เป็นผู้ที่จะต้องผจญกับความลำบากตรากตรำทั้งทางจิต และทางกายอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นบุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจจึงต้องเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรงดีด้วย ไม่ใช่ดีเฉพาะสมองและความประพฤติ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้วางระเบียบการคัดเลือกกุลบุตรเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นใหม่ โดยถือเอาการตรวจร่างกายของแพทย์เป็นอันดับแรก เมื่อแพทย์ลงความเห็นว่าเป็นผู้ปราศจากโรคอันขัดแก่การทำหน้าที่ผู้พิทักษ์รับใช้ประชาชนแล้วจึงจะมีสิทธิเข้าสอบพลศึกษา เมื่อสอบพลศึกษาได้แล้วจึงจะได้รับการคัดเลือกให้เข้าสอบทางสถิติปัญญา มีวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และการสอบสัมภาษณ์ต่อไป

การคัดเลือก ครู อาจารย์ รวมทั้งการเลื่อนตำแหน่งและการควบคุม

ในสมัยโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม กรมตำรวจได้จัดแบ่งส่วนราชการ โดยจัดให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจมีฐานะเป็นกองกำกับการขึ้นตรงต่อกองบังคับการกองการศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับการคนแรกของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ณ ที่ตั้งใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม คือ นายพลตำรวจจัตวา อนันต์ อุณหเลขกะ ตั้งแต่ 16 เมษายน 2497 ถึง 2 มิถุนายน 2498 การจัดครูอาจารย์เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกองกำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แต่อยู่ภายใต้ความอำนวยการของกองบังคับการกองการศึกษากรมตำรวจ

ครู-อาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้คัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวันหลายท่าน และต่อมารับราชการมีความเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ อาทิ นักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่น 6 (นรต.รุ่น 6) อาทิ พล.ต.ท.สุจินต์ อุทัยวัฒน์ เคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ในปี พ.ศ. 2524 พล.ต.ต.ประเสริฐ เกษรมาลา เคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เช่นเดียวกัน

การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย

หลังจากที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่ตำบลปทุมวัน (บริเวณหลังตึกบัญชาการกรมตำรวจในปัจจุบัน) จนถึง พ.ศ. 2494 ย้ายไปตั้งอยู่ในบริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ ด้วยความดำริริเริ่มที่จะวางรากฐาน ฐานความเป็นปึกแผ่นมั่นคงให้แก่ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ต่อมา

พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ในสมัยนั้น จึงจัดเลือกสถานที่ที่จะจัดตั้งโรงเรียน นายร้อยตำรวจขึ้น และได้ตรวจตราถึงความสะดวก ตลอดจนจะแผ่ขยายโรงเรียนนี้ให้กว้างใหญ่ต่อไป ในอนาคตได้มอบให้กองพลาธิการ กรมตำรวจ ได้มอบให้ นายร้อยตำรวจเอกตระหนัก เทพวัลย์ นายร้อยตำรวจเอก ทวยหาญ ขมนาถ และนายร้อยตำรวจโท ฉลาด พิศาลสงคราม ร่วมกันเป็นคณะกรรมการสำรวจรังวัด เริ่มตั้งแต่ 9 มกราคม 2496 จนถึง 15 มกราคม 2496 ได้เนื้อที่ที่จะต้องใช้เพื่อปลูกสร้างอาคาร และจะต้องขอซื้อจากราษฎร ผู้ถือกรรมสิทธิครอบครองถูกต้องตามกฎหมาย รวม 263 ไร่ 3 งาน 33 ตารางวา ต่อมาถึงขั้นของการจัดซื้อที่ดินจากราษฎรผู้ถือกรรมสิทธิตามจำนวน การจัดซื้อได้ดำเนินการและปฏิบัติโดยคณะกรรมการ (อนัญญ์ อุณหเลขกะ, 2499: 90) ซึ่งประกอบด้วย

นายพลตำรวจโท เพียร สฤษฏ์ยุทธศิลป์ พิริยะโยธิน	เป็นประธานกรรมการ
ผู้บังคับการตำรวจภูธร ภาค 9	เป็นกรรมการ
ปลัดจังหวัดนครปฐม	เป็นกรรมการ
นายพันตำรวจโท กุ่ม วีระสุนทร	เป็นกรรมการ
นายสานนท์ สายสว่าง ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม	เป็นกรรมการ
นายอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	เป็นกรรมการ
หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	เป็นกรรมการ

ต่อมาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2498 ท่านอธิบดีกรมตำรวจได้พิจารณาเห็นว่าพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการซึ่งมีท่านนายพลตำรวจโท เพียร สฤษฏ์ยุทธศิลป์ พิริยะโยธิน เป็นประธาน ได้จัดซื้อไปแล้วเป็นจำนวน 263 ไร่ 3 งาน 33 วา นั้น ยังไม่พอแก่การที่จะปลูกสร้างอาคาร และยังไม่พอแก่การที่จะจัดขยายให้เต็มโครงการจึงได้สั่งแต่งตั้งกรรมการจัดซื้อที่ดินขึ้นอีกคณะหนึ่ง มีนายพลตำรวจจัตวา อนัญญ์ อุณหเลขกะ เป็นประธานกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บังคับการตำรวจภูธรภาค 7 ปลัดจังหวัดนครปฐม นายพันตำรวจโท กุ่ม วีระสุนทร นายสานนท์ สายสว่าง ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม นายอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นกรรมการ ให้จัดซื้อที่ดินทางทิศตะวันออกของที่ดินเดิม กรรมการคณะนี้ได้เริ่มดำเนินการจัดซื้อตั้งแต่ 25 กุมภาพันธ์ 2498 ได้เนื้อที่ประมาณ 308 ไร่ 17 ตารางวา

แท้จริงแล้ว พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้นได้มีบัญชาให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจย้ายเข้าที่ตั้ง ณ ตำบลสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภายในเดือนตุลาคม 2497 แล้ว นายพลตำรวจจัตวา (พล.ต.อ.) อนัญญ์ อุณหเลขกะ ได้ดำเนินการตามคำสั่ง

โดยประชุม เพื่อวางแผนการณ ขนย้ายการประชุมครั้งแรกได้ปฏิบัติเมื่อ 30 สิงหาคม 2497 ที่ประชุมได้ตกลงวางแผนการณ ในการขนย้ายเป็นชั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระหว่างวันที่ 24-26 ตุลาคม 2497 ขนย้ายครอบครัวนายตำรวจนายสิบ และพลตำรวจ

ขั้นที่ 2 ระหว่างวันที่ 28-30 ตุลาคม 2497 ขนย้ายพัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ของ กำกับการ ของกองร้อยและพลารธิการ

ขั้นที่ 3 ในวันที่ 31 ตุลาคม 2497 ขนย้ายนักเรียนนายร้อยตำรวจเป็นพิธีการตาม คำสั่งเรื่องการขนย้าย

ในการขนย้ายกำลังนักเรียนนายร้อยตำรวจเข้าที่ตั้งประจำแห่งใหม่นั้น ได้กำหนด ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจและที่ทำการกองร้อย เข้าอยู่ประจำในศึก ดังนี้ คือ

1. ศึกเกียรติศักดิ์ ให้นักเรียนชั้น 4 เข้าอยู่ และให้เป็นที่ทำการของกองร้อยที่ 4
2. ศึกรักษวินัย ให้นักเรียนชั้น 3 เข้าอยู่และให้เป็นที่ทำการของกองร้อยที่ 3
3. ศึกวิชัยกรรมย์ ให้นักเรียนชั้น 2 เข้าอยู่และให้เป็นที่ทำการของกองร้อยที่ 2
4. ศึกขันติอุตสาหะ ให้นักเรียนชั้น 1 เข้าอยู่และให้เป็นที่ทำการของกองร้อยที่

1

5. ส่วนศึกวัฒนธรรม ซึ่งสร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ.2498 นั้น ได้มอบให้เป็นส่วน ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งเข้ารับการศึกษาพิเศษ (อนัญญ์ อุณหเลขกะ, 2499: 91-98)

นโยบายที่สำคัญที่ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจมีความประสงค์อัน แรงกล้าที่จะให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นสถาบันการศึกษาที่ถาวร มั่นคง สำหรับศึกษาอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจผลิตให้เป็นนายตำรวจที่เป็นสุภาพบุรุษ (สนิท ดุลยารักษ์, 2499) พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ได้รับการขนานนามยกย่องให้เป็นเสมือนบิดาที่ให้ กำเนิดแก่ "สุภาพบุรุษแห่งสามพราน" หรือ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม

การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการที่รัฐบาลของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อันมี ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ ลงมติรับข้อเสนอของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวในการขอฝากกุลบุตรเข้าศึกษาใน โรงเรียนนาย ร้อยตำรวจสามพราน ในปี พ.ศ. 2497 จำนวน 8 นาย พ.ศ. 2498 จำนวน 7 นาย (อนัญญ์ อุณหเลขกะ, 2499: 105)

การเปลี่ยนแปลงด้านปรัชญาการศึกษา

ด้วยเจตนาอันแรงกล้าของท่าน พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ในทัศนะที่เห็นการณ์ไกล พร้อมด้วยมโนภาพของท่านที่จะปฏิรูปกิจการตำรวจให้เท่าเทียมอารยประเทศ ในราวกลางปี พ.ศ. 2494 ท่านได้เดินทางไปทัศนศึกษาดูระบบการตำรวจของประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป และประเทศอังกฤษ เพราะระบบการตำรวจของประเทศดังกล่าวมีชื่อเสียงดีมานานปี ท่านจึงสนใจในระบบการตำรวจของอังกฤษมาก หลังจากท่านกลับมา ท่านเริ่มปรับปรุงระบบการตำรวจของไทย ตามแนวระบบตำรวจอังกฤษ ในสมัยนั้น พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่ากิจการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสัญลักษณ์อันสำคัญของกรมตำรวจโดยตรงที่ควรจะต้องตั้งขึ้นเป็นเอกเทศเพราะวิทยาการตำรวจในปัจจุบันนี้ มีอยู่กว้างขวางและในระบอบประชาธิปไตย กิจการตำรวจจะต้องรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งจะต้องมีการศึกษาและการอบรมแก่นายตำรวจให้มีลักษณะเป็นสุภาพชนและผู้นำที่ดี

จุดมุ่งหมายอันยิ่งใหญ่ของ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ มิได้มีอยู่เพียงเพื่อผลิตนายตำรวจออกมาให้พอแก่ความต้องการเท่านั้น แต่ยังมีความต้องการนายตำรวจที่มีสมรรถภาพที่จะเป็นผู้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อีกด้วย

สำหรับโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม มีคำขวัญอยู่อันหนึ่งที่อดีตผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พล.ต.อ. อนัญญ์ อุณหเลขกะ ได้เป็นรากฐานว่า “นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะต้องเรียนดี เก่งกีฬา และจรรยางาม”

ข้อสังเกต พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ หลังใช้ตำรวจเป็นฐานการเมืองช่วงชิงอำนาจกับพลเอกสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กรมตำรวจจึงได้ปรับปรุงกรมตำรวจครั้งใหญ่

การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร

หลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ใช้เวลาศึกษา 4 ปี แตกต่างจากหลักสูตรในโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน ที่ใช้เวลาในการศึกษาของนักเรียนนายร้อยเพียง 3 ปี วิชาที่ใช้ในหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ

หมวดกฎหมาย คือ กฎหมายอาญา และวิธีพิจารณาความอาญาอย่างพิสดาร ส่วนกฎหมายแพ่งเรียนกันเกือบทุกแขนง นอกจากนี้ยังมีกฎหมายระหว่างประเทศทุกแผนกอีกด้วย

หมวดวิชาการตำรวจ หมายถึงวิชาที่ว่าด้วยวิธีปฏิบัติงานของตำรวจ นับตั้งแต่ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งของกรมตำรวจ ตลอดจนวิธีปฏิบัติในการทำสำนวนคดีต่าง ๆ และวิธีปฏิบัติในการสืบสวน ประกอบกับหลักวิทยาการต่าง ๆ ที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวนอีกด้วย

หมวดวิชาทหาร หมวดนี้เกี่ยวกับการฝึก และวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการรบของทหารโดยเฉพาะ ถึงเวลาจำเป็นอาจจะต้องไปเป็นทหาร เป็นผู้บังคับบัญชาในการรบได้เช่นเดียวกับทหาร และยังสามารถนำไปใช้ในการปราบปรามโจรผู้ร้ายได้

หมวดเบ็ดเตล็ด หมวดนี้มีวิชาการต่าง ๆ ดังนี้คือ พิมพ์ดีด ขวเลข เลขานุการ จริยศึกษา ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา จิตวิทยา การบัญชี และการขับเคลื่อนรถจักรยานบำรุงรักษายานพาหนะต่าง ๆ เท่าที่กรมตำรวจมีใช้อยู่

การเปลี่ยนแปลงบทบาททางการเมือง สังคม ของครู และนักเรียนที่มีต่อปัญหาการเมืองและสังคม

บทบาทของครู และนักเรียน

โรงเรียนนายร้อยตำรวจที่มีต่อปัญหาการเมืองและสังคมโดยตรง ไม่เห็นอย่างเด่นชัดมากนัก เนื่องจากอยู่ในกรอบระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติรัฐประหาร บทบาทของครู และนักเรียนไม่มีโดยตรง ไม่เหมือนกับสมัยกบฏแมนฮัตตัน ที่ครูอาจารย์ส่งนักเรียนเข้าฝึกปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของฝ่ายรัฐบาล ทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจถึงเสียชีวิต 1 นาย และบาดเจ็บสาหัสหลายนาย แต่ในครั้งนี้นี้ บทบาทของครู ได้เริ่มมีการเคลื่อนไหวในการติดต่อกับตำรวจต่างประเทศ ทั้งที่มาเยี่ยมชมกิจการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และที่ทางกรมตำรวจได้เปิดโอกาสให้แก่ตำรวจรุ่นหลังได้ไปศึกษา และอบรมวิชาการตำรวจจากอังกฤษ ได้เท่าเทียมกับตำรวจอังกฤษ ข้าราชการสถานทูตอังกฤษที่ได้เข้ามาทักท้วง และสนับสนุนกิจการตำรวจของไทยเรา โดยการเป็นสื่อสัมพันธ์ ให้กรมตำรวจได้จัดส่งนายตำรวจของไทยเราไปศึกษาและดูงาน ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจอีสต์แลนด์เหนือ และตำรวจสก๊อตแลนด์ยาร์ค ในกรุงลอนดอน โดยได้เข้าศึกษาในโรงเรียนเฮนดอนเป็นคนแรกคือ พ.ต.อ. ธนา โปษยานนท์ และในเวลาต่อมากรมตำรวจได้ส่ง พล.ต.จ. รัตน์ วัฒนมหาดิ พ.ต.อ. พจน์ เกษะนันท์ และพ.ต.ท.ประสาธน์ สุวรรณสมบูรณ์ ไปศึกษาในโรงเรียนสลิปสวอนเฮนดอน สมัยที่ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ โอนมาจากกระทรวงกลาโหมมาดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมตำรวจ ท่านเริ่มทำความสัมพันธ์ไมตรีกับตำรวจสหพันธ์มลายูและสิงคโปร์เป็นก้าวแรก โดยท่านได้ไปเยี่ยมชมกรมตำรวจทั้งสองแห่งดังกล่าว และในเวลาต่อมาได้เชิญผู้บัญชาการตำรวจทั้งสองแห่งนั้นมาในงานพิธีสวนสนามของตำรวจไทยเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2497

ตำรวจไทยยังได้มีการปฏิบัติการร่วมมือกับตำรวจมลายูในด้านการปราบปรามกวาดล้างโจรจีนคอมมิวนิสต์ ระหว่างพรมแดนไทย-มลายู ด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน

ความคิดเห็นของนักเรียน

นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 จรินทร์ เติมคติกล (2499: 120-121) ได้แสดงความคิดเห็นดังนี้ เปรียบเทียบโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม อยากจะเรียกสถาบันแห่งนี้เป็น “โรงเรียนนายร้อยตำรวจเวสปอยด์ของไทย” เพราะโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ได้ถือกำเนิดขึ้นมาในสมัยที่คำว่า “เวสปอยด์” กำลังได้รับการกล่าวขวัญถึงมากที่สุด และเป็นสมัยที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม พึ่งจะมีอาคารสถานที่ที่เป็นของตนเองอย่างมั่นคง เป็นสมัยของการวางรากฐานแก่สถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ นักเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม จึงได้รู้จักคำว่า “ระบบเกียรติศักดิ์ของเวสปอยด์” หรือ Honor System มาตั้งแต่ พ.ศ. 2495 เป็นครั้งแรกเลือดของนักเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐมสมัยเป็นฐานได้เริ่มเพิ่มความเข้มข้นด้วย “ระบบเกียรติศักดิ์แห่งเวสปอยด์” ขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้รับยกย่องว่าเป็น “สุภาพบุรุษแห่งสามพราน” และไม่อาจลืมพระคุณของท่าน พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ผู้เป็นเสมือนบิดาที่ให้กำเนิดแก่ “สุภาพบุรุษแห่งสามพราน” บุคมันคงนั่นเอง และผู้ที่ได้ขนานนามให้อย่างสมเกียรติว่าเป็น “สุภาพบุรุษแห่งสามพราน” คือ นายพลจัตวา อนุญญ์ อุณหเลขกะ (อ้างถึงใน จรินทร์ เติมคติกล, 2499: 120) ดำรงตำแหน่งเป็นผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม

ระบบเกียรติศักดิ์ หรือ Honor System ระบบนี้เป็นระบบที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่นเดียวกับความศักดิ์สิทธิ์ของพระราชกำหนดกฎหมาย นักเรียนนายร้อยตำรวจต้องเคารพและระวังรักษาเกียรติศักดิ์ไว้ตลอดเวลา นับตั้งแต่ชั่วโมงแรกที่เข้ามาใช้ชีวิตเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ การบังคับบัญชาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เราถือกันว่า เราปกครองกันด้วยเกียรติศักดิ์ การอยู่กันอย่างสันติสุข และระเบียบวินัยอันดีนั้น ทุกคนจะต้องมีเกียรติศักดิ์ประจำตัว คนที่ไม่มีเกียรติศักดิ์เป็นบุคคลที่สังคมไม่ปรารถนา ฉะนั้น คำว่าเกียรติศักดิ์นี้จึงเปรียบเสมือนน้ำตาลที่เคลือบติดอยู่กับขนมหวาน ใครๆ เห็นก็อยากจะรับประทาน

เกียรติศักดิ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ มิใช่จะหมายความว่าแค่เพียงการทำตัวให้บุคคลอื่นนิยมชมชอบเท่านั้น แต่หมายความว่าถึง นักเรียนนายร้อย จะต้องไม่พูดโกหกและมีความสุจริตประจำตัวเป็นข้อใหญ่อีกด้วย ส่วนการวางตัวและมารยาทนั้นเป็นแต่เพียงส่วนประกอบเท่านั้น

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอกและกลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายนอก

กลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม อาทิ พระมหากษัตริย์ นายกรัฐมนตรี (จอมพล ป.พิบูลสงคราม) มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวคือเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านนโยบายตามแนวคิดของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสถานที่ให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถานที่มั่นคงถาวร

การวิเคราะห์กลุ่มบุคคลภายใน

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม คือ ของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ เป็นผู้มีแนวความคิดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ด้านนโยบาย

พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ เป็นผู้มีความสำคัญยิ่ง เป็นผู้ดำริ ริเริ่มที่วางรากฐาน ความเป็นปึกแผ่นมั่นคงให้แก่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้สั่งการจัดตั้งคณะกรรมการทำการสำรวจรังวัดที่ดินที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อที่จะปลูกสร้างอาคารสถานที่ และได้สั่งการตั้งคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินจากราชฎรผู้ถือกรรมสิทธิตามจำนวนที่ต้องการ ในที่สุดได้จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ มีความประสงค์อย่างแรงกล้า ที่จะให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นสถานศึกษาที่ถาวรมั่นคง สำหรับศึกษาอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลิตินายตำรวจเป็นสุภาพบุรุษ

ด้านปรัชญาการศึกษา

พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ มองเห็นการณ์ไกลที่จะปฏิรูปกิจการตำรวจให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ ในกลางปี พ.ศ. 2494 ได้เดินทางไปทัศนศึกษา ดูระบบและกิจการตำรวจของประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป และประเทศอังกฤษ หลังจากท่านกลับมา ได้ปรับปรุงระบบการตำรวจของไทยตามแนวระบบตำรวจอังกฤษ ท่านมีจุดมุ่งหมายมิเพียงเพื่อผลิตนายตำรวจออกมาให้พอแก่ความต้องการเท่านั้น แต่ยังมีความต้องการนายตำรวจที่มีสมรรถภาพที่จะเป็นผู้นำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

พล.ต.จ.อนันต์ อดุลยเดช อดีตผู้กำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้มีคำขวัญ ไว้เป็นรากฐานว่า “นักเรียนนายร้อยตำรวจจะต้องเรียนดี เก่งกีฬา และจรรยางาม”

ด้านหลักสูตร

พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้เดินทางไปทัศนศึกษาดูระบบและกิจการตำรวจของประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป และประเทศอังกฤษ หลังจากท่านกลับมา ได้ ปรับปรุงระบบการตำรวจของไทย โดยเฉพาะหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ตามแนวระบบตำรวจอังกฤษ และยึดหลักสูตรที่ศึกษาแนวทางเดียวกันกับโรงเรียนนายร้อยเวสปอยด์ (โรงเรียนนายร้อยทหาร) ของอังกฤษ กล่าวคือ หลักสูตร โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม ใช้เวลาศึกษา มีกำหนด 4 ปี ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่ใช้เวลาศึกษามีกำหนด 3 ปี

มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีสมรรถภาพ และเป็นผู้นำที่ดี สมรรถภาพ ในที่นี้หมายถึง นักเรียนนายร้อยตำรวจที่สำเร็จการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเป็นสุภาพบุรุษ เป็นนักกีฬาที่สามารถ และเป็นผู้นำที่ดีด้วย

กลุ่มบุคคลภายในระบบการศึกษา โดยเฉพาะ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ โอนมาจากกระทรวงกลาโหม เคยเป็นทหารมาก่อน สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก โอนมาเป็น รองอธิบดีกรมตำรวจ ในสมัย พล.ต.อ.หลวงชาติตระการโกศล เป็นอธิบดีกรมตำรวจ ต่อมาเป็นอธิบดีกรมตำรวจ และในทางการเมืองมีตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2494 ถึง พ.ศ. 2500 พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ เป็นผู้วิวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความมุ่งมั่นที่จะให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจที่ถาวรมั่นคง ทันทสมัยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ เป็นสถาบันการศึกษาที่สร้างนักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีความเป็นสุภาพบุรุษ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม จึงได้เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งคือ โรงเรียนสุภาพบุรุษสามพราน และส่งผลกระทบต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ทุกรุ่นมีความรักในสถาบันของตนเอง มีความรักในรุ่นพี่รุ่นน้อง มีความภาคภูมิใจในสถาบัน นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานทั้งสิ้น และได้เป็นอธิบดีกรมตำรวจทั้งในอดีตและปัจจุบันหลายท่านแล้ว แสดงให้เห็นถึงผลผลิต

ในปีเดียวกันนี้เอง พลตำรวจเอก เผ่าศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจนครบาล กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจสำหรับผลิตพลตำรวจ และฝึกทบทวนตำรวจชั้นประทวน เพื่อเตรียมไว้สำหรับเป็นกองกำลังตำรวจ

7) โรงเรียนตำรวจนครบาลบางเขน กรุงเทพมหานคร

การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนพลตำรวจนครบาลแห่งที่สาม (โรงเรียนตำรวจนครบาลบางเขน กรุงเทพมหานคร) (พ.ศ. 2497 - ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

กรมตำรวจได้ปรับปรุงโรงเรียนตำรวจนครบาล ตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจ พุทธศักราช 2493 โดยโอนตำรวจในกองตำรวจนครบาลซึ่งจัดขึ้นเมื่อต้นปี พ.ศ. 2493 เข้ามาอยู่ในสังกัดโรงเรียนพลตำรวจนครบาล

กองตรวจตำรวจนครบาลนี้ ทางกรมตำรวจได้ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะเรียกเกณฑ์ตำรวจจากจังหวัดต่าง ๆ ที่ราชอาณาจักรมารับการฝึกหัดอบรมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ตั้งกองอำนวยการฝึกลูกอยู่ที่สวนจิตรลดา ผู้บังคับบัญชาสมัยนั้นมี พลตำรวจตรีเผ่า ศรียานนท์ เป็นผู้อำนวยการ

เมื่อกองตรวจตำรวจนครบาลได้อบรมตำรวจที่เรียกมาจากต่างจังหวัดเข้ารับการฝึกหัดอบรมจนมีความรู้ ความสามารถความมุ่งหมายของทางราชการแล้ว กรมตำรวจจึงได้ส่งตำรวจเหล่านั้นกลับคืนสังกัดเดิม ต่อมาได้ยุบกองตรวจนั้น ไปอยู่ในบังคับบัญชาของกองการศึกษาเป็นกองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจกลางแต่ละโรงเรียนมีฐานะเป็นกองกำกับการ มีผู้กำกับการรับผิดชอบแต่ละกองกำกับการแต่ละโรงเรียนมีฐานะเป็นผู้กำกับการ มีผู้กำกับการรับผิดชอบแต่ละกองกำกับการ

1. กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่อำเภอปทุมวัน(ปัจจุบันเป็นโรงพยาบาลตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจสันติบาล) แบ่งเป็น 3 กองร้อย

กองร้อยที่ 1 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่สวนจิตรลดา อำเภอดุสิต จังหวัดพระนคร (ในพระราชวังจิตรลดาปัจจุบัน)

กองร้อยที่ 2 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่อำเภอปทุมวันภายในที่ตั้งของกองการศึกษา (ปัจจุบันโรงพยาบาลตำรวจและกองบัญชาการตำรวจสันติบาล)

กองร้อยที่ 3 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ในวังหลวง (ในพระบรมมหาราชวัง) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร

2. กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจกลาง ตั้งอยู่ในกองการศึกษา ปทุมวัน จังหวัดพระนคร แบ่งเป็น 2 กองร้อย คือ

กองร้อยที่ 1 โรงเรียนพลตำรวจกลาง

กองร้อยที่ 2 โรงเรียนพลตำรวจกลาง

โรงเรียนพลตำรวจนครบาลทั้ง 3 กองร้อย มีนักเรียนพลตำรวจ กองร้อยละ 100 นาย รวม 300 นาย โรงเรียนพลตำรวจกลาง มีนักเรียนพลตำรวจ 2 กองร้อย ๆ ละ 100 นาย รวม 200 นาย

ดังนั้นนักเรียนพลตำรวจในรุ่นนี้ จึงมีรวมทั้งสิ้น 500 นาย เริ่มเข้าเรียนตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2493 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2493 นับว่าเป็นนักเรียนพลตำรวจรุ่นที่ 1 ของโรงเรียนตำรวจนครบาล

ในปี พ.ศ. 2496 เป็นสมัยที่พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ กิจการของโรงเรียนตำรวจนครบาลได้เจริญเป็นปีกแผ่น และเข้มแข็งตลอดมา และได้ตระหนักถึงความสำคัญในการฝึกอบรมพลตำรวจให้มีความรู้ กว้างขวางยิ่งขึ้น กรมตำรวจจึงได้ทำการสร้างโรงเรียนตำรวจขึ้นใหม่ ณ ที่ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร เมื่อได้สร้างเสร็จครั้งแรกให้ชื่อว่า "ศูนย์การฝึกบางเขน" และให้ขึ้นกับการบังคับบัญชาอยู่ในสายงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับบัญชาในครั้งนั้นมีพลตำรวจตรีหลวงแผ้ว พาลชน เป็นผู้อำนวยการ พันตำรวจโทจำเนียร กัณฐวิจิตรเป็นรองผู้อำนวยการและเป็นผู้กำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาลอีกตำแหน่ง

โรงเรียนตำรวจนครบาล มีบริเวณพื้นที่ทั้งหมดดังนี้ บริเวณศูนย์ฝึกบางเขน 60 ไร่ 3 งาน 68 วา บริเวณบ้านพักนายตำรวจและข้าราชการอีกประมาณ 24 ไร่

เมื่อกรมตำรวจได้สร้างเสร็จแล้ว จึงสั่งให้ย้ายจากที่ตั้งเดิม ปทุมวัน รวมทั้งกองร้อยที่ 3 เดิมอยู่ในพระบรมมหาราชวัง (วังหลวง) ไปอยู่ที่อำเภอบางเขน ภายในศูนย์การฝึก ตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2497 เมื่อได้ทำการย้ายมาประจำอยู่ในศูนย์บางเขนแล้ว ทางโรงเรียนได้รับคำสั่งจากกรมตำรวจให้แบ่งการปกครองออกเป็น 5 กองร้อย โดยให้รับสมัครบุคคลภายนอกเข้าศึกษาอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ มี 3 กองร้อย รับนายสิบพลตำรวจจากสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ในพระนคร ธนบุรีเข้ามารับการอบรมทบทวนอีก 2 กองร้อย คือกองร้อยที่ 4 และ 5 กองร้อยอบรมทบทวนนี้เรียกว่า "ศูนย์การฝึกบางเขน" ส่วนกองร้อยที่ 1-2 และ 3 เรียกว่า โรงเรียนตำรวจนครบาล มีฐานะเป็นกองกำกับการมีหน้าที่รับสมัครบุคคลภายนอกเข้าฝึกอบรม เป็นนักเรียนพลตำรวจ มีกำหนดหลักสูตรอบรม 6 เดือน

เหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจนครบาล ดังกล่าวข้างต้นเป็นเพราะอธิบดีกรมตำรวจ มีความประสงค์ขยายกิจการของโรงเรียนตำรวจนครบาลให้เจริญเป็นปีกแผ่น เป็นการรวมกองร้อยต่าง ๆ ให้รวมอยู่ในพื้นที่เดียวกันเป็นการถาวร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะขยายกองกำลังตำรวจให้มีความเข้มแข็งทัดเทียมกับกองทัพของทหาร เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล ม.ป.ป.)

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ (ต่อมาได้รับยศพลตำรวจเอก) มีคำขวัญที่สำคัญดังนี้ คือ “ภายใต้ ดวงอาทิตย์นี้ ไม่มีสิ่งใดที่ตำรวจไทย จะทำไม่ได้ ในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและกฎหมายบ้านเมือง”

บุคคลท่านนี้มุ่งพัฒนากิจการตำรวจในด้านวิทยาการและการฝึก มีความมุ่งหมายให้โรงเรียนตำรวจนครบาลเป็นสถานศึกษาสำหรับฝึกหัดให้ ความรู้แก่นักเรียนพลตำรวจ และเป็นสถานศึกษาสำหรับฝึกหัดอบรมทบทวนความรู้ให้แก่นายสิบพลตำรวจที่อยู่ตามสถานีตำรวจในพระนครธนบุรี มาทำการฝึกทบทวนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างเสริมกองกำลังตำรวจให้แข็งแกร่ง

การบริหาร

โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ครั้งที่สามขึ้นตรงกับกองการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2491 เป็นต้นมาต่อมา พ.ศ.2493 โรงเรียนพลตำรวจนครบาลมีฐานะเป็นกองกำกับการ ตั้งอยู่ที่ อำเภอปทุมวันมีการกระจาย กองร้อยออกเป็น 3 กองร้อยอยู่ในสถานที่ต่างกัน คือ

กองร้อยที่ 1 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่สวนจิตรลดา อำเภอคูศิต จังหวัดพระนคร

กองร้อยที่ 2 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่ปทุมวัน ภายในที่ตั้งของกองการศึกษา อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร

กองร้อยที่ 3 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ในวังหลวง (ในพระบรมมหาราชวัง) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอพระนคร

กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล อยู่ในสังกัดกองการศึกษา เช่นเดียวกันกับกองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจกลาง ตั้งอยู่ในกองการศึกษา ปทุมวัน แบ่งเป็น 2 กองร้อยคือ

กองร้อยที่ 1 โรงเรียนพลตำรวจกลาง

กองร้อยที่ 2 โรงเรียนพลตำรวจกลาง

โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ทั้ง 3 กองร้อย มีนักเรียนพลตำรวจกองร้อยละ 100 นาย รวม 300 นาย โรงเรียนพลตำรวจกลาง มีนักเรียนพลตำรวจกองร้อยละ 100 นาย รวม 200 นาย ดังนั้นนักเรียนพลตำรวจในรุ่นนี้จึงรวมทั้งสิ้น 500 นาย เริ่มเข้าเรียนตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2493 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2493 นับว่าเป็นนักเรียนพลตำรวจรุ่นที่ 1 ของโรงเรียนตำรวจนครบาล

วิธีการบริหารโรงเรียนตำรวจนครบาล มีวิธีการปฏิบัติงานคำนึงถึงประสิทธิภาพ แต่ละกองกำกับการจะมีผู้กำกับการรับผิดชอบ

พ.ศ. 2496 กรมตำรวจได้ทำการสร้างโรงเรียนตำรวจขึ้นใหม่ ณ ที่ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร เมื่อได้สร้างเสร็จครั้งแรกให้ชื่อว่า “ศูนย์การฝึกบางเขน” และให้ขึ้นกับการบังคับบัญชาอยู่ในสายงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับบัญชาในครั้งนั้นมีพลตำรวจตรีหลวงแผ้วพาลชนเป็นผู้บัญชาการ พันตำรวจโทจำเนียร กัณฐวิจิตร เป็นรองผู้บัญชาการ และเป็นผู้กำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาลอีกตำแหน่งหนึ่ง

โรงเรียนตำรวจนครบาล ในสมัยนี้ แบ่งเป็น 5 กองร้อย คือ

กองร้อยที่ 1

กองร้อยที่ 2

กองร้อยที่ 3

กองร้อยที่ 4

กองร้อยที่ 5

พ.ศ. 2497 เมื่อกรมตำรวจสร้างโรงเรียนตำรวจนครบาลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงสั่งให้ย้ายจากที่ตั้งเดิม ปทุมวัน รวมทั้งกองร้อยที่ 3 เดิมอยู่ในพระบรมมหาราชวัง (วังหลวง) ไปอยู่ที่อำเภอบางเขน ภายในศูนย์การฝึกตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2497 แบ่งการปกครองออกเป็น 5 กองร้อย ดังกล่าวข้างต้น โดยให้รับสมัครบุคคลภายนอกเข้าศึกษาอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ มี 3 กองร้อย รับนายสิบพลตำรวจจากสถานีตำรวจนครบาล ต่าง ๆ ในพระนครธนบุรีเข้ามารับการอบรมทบทวนอีก 2 กองร้อย คือ กองร้อยที่ 4 และ 5 กองร้อยอบรมทบทวนนี้เรียกว่า “ศูนย์การฝึกบางเขน” ส่วนกองร้อยที่ 1-2 และ 3 เรียกว่าโรงเรียนตำรวจนครบาลมีฐานะเป็นกองกำกับการ มีหน้าที่รับสมัครบุคคลภายนอกเข้าฝึกอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 72 ตอนที่ 51 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 โดยให้รวมศูนย์การฝึกบางเขนกับโรงเรียนตำรวจนครบาลเป็นกองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาลแบ่งเป็น 5 กองร้อย โดยให้มีเพียงกองกำกับการเดียว ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นมา โรงเรียนตำรวจนครบาลมีหน้าที่ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง รับบุคคลภายนอกเข้ารับการฝึกอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจประการที่สองรับนายสิบตำรวจที่อยู่ตามสถานีตำรวจในพระนครธนบุรีมาทำการฝึกทบทวน

พ.ศ. 2498 ทางราชการได้มีพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ

หลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรโรงเรียนตำรวจนครบาล รับจากบุคคลภายนอกเข้ามารับการอบรมเป็นเวลา 6 เดือน กรมตำรวจจะแต่งตั้งให้ไปประจำอยู่ในหน่วยดูยามทั้งหมด โดยแบ่งหน้าที่ออกเป็น หน่วยดูยามสายเหนือ และหน่วยดูยามสายใต้

วิธีสอน มีการฝึกอบรมและสั่งสอน แบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรรับบุคคลภายนอกเข้ารับการฝึกอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ และหลักสูตรรับนายสิบพลตำรวจที่อยู่ตามสถานตำรวจในพระนคร ธนบุรี มาทำการฝึกทบทวน

การประเมินผล เมื่อนำเรียนพลตำรวจศึกษาอบรมครบหลักสูตร 6 เดือนแล้ว จะถือว่าผ่านการศึกษาอบรม

การให้วุฒิบัตร

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรโรงเรียนตำรวจนครบาล จะได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรพลตำรวจ

การรับนักเรียน

หลักสูตรของกองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล มี 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรรับบุคคลภายนอกเข้ารับการฝึกอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ และหลักสูตรรับนายสิบพลตำรวจที่อยู่ตามสถานีตำรวจในพระนคร ธนบุรี มาทำการฝึกทบทวน

ในปัจจุบัน กองกำกับการโรงเรียนตำรวจ นครบาล รับสมัครนักเรียนพลตำรวจเป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการศึกษา โดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือกครู-อาจารย์

การคัดเลือก ครู-อาจารย์ มาทำการฝึกอบรมสั่งสอน และบังคับบัญชา นักเรียนพลตำรวจในโรงเรียนตำรวจนครบาล กรมตำรวจได้แต่งตั้งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบกหลายท่าน ซึ่งเดิมเคยรับราชการอยู่ในกองตรวจตำรวจนครบาลอาทิ พันตำรวจโทจำเนียร กัณฐวิจิตร เป็นผู้กำกับโรงเรียนตำรวจนครบาล

ในปี พ.ศ. 2534 กองบัญชาการศึกษาได้คัดเลือกครู - อาจารย์ โดยวิธีสอบบุคคลภายนอกที่มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษา โดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ

ในปัจจุบันกรมตำรวจได้แต่งตั้งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากภายนอก กล่าวคือ ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2490 – 2493 พล.ต.ต. เผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ และรองอธิบดีกรมตำรวจตามลำดับ พล.ต.อ. หลวงชาติ ตระการโกศล เป็นอธิบดีกรมตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงกองก่อกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล (ปัจจุบันโรงเรียนตำรวจนครบาล) ดังนี้

ด้านนโยบาย

ในสมัยอธิบดีกรมตำรวจคือ พลตำรวจเอกหลวงชาติตระการโกศล โดยมีผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจคือ พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ เป็นบุคคลสำคัญมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการกำหนดความคิดในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของกองก่อกับการโรงเรียนพลตำรวจแบ่งเป็น 3 กองร้อย คือ กองร้อยที่ 1 กองร้อยที่ 2 และกองร้อยที่ 3 ซึ่งเดิมกรมตำรวจเคยแบ่งการปกครองออกเป็น 2 กองร้อยคือกองร้อยที่ 1 และกองร้อยที่ 2

พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจ ในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2493 มาตรา 4 ให้แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ ในข้อ 5 กองการศึกษา แบ่งเป็น 3 กองร้อย คือ

ก. กองกำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แบ่งเป็น 3 กองร้อย คือ

1. กองร้อยที่ 1
2. กองร้อยที่ 2
3. กองร้อยที่ 3

ข. กองกำกับการโรงเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งเป็น 3 กองร้อย คือ

1. กองร้อยที่ 1
2. กองร้อยที่ 2
3. กองร้อยที่ 3

ค. กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจกลาง แบ่งเป็น 2 กองร้อย คือ

1. กองร้อยที่ 1
2. กองร้อยที่ 2

ง. กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล แบ่งเป็น 3 กองร้อย คือ

1. กองร้อยที่ 1
2. กองร้อยที่ 2
3. กองร้อยที่ 3

ด้านปรัชญาการศึกษา

พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ มีบทบาทต่อการกำหนดปรัชญาการศึกษา มุ่งพัฒนากิจการตำรวจในด้านวิชาการและการฝึก มีความมุ่งหมายให้ความรู้แก่นักเรียนพลตำรวจ

ด้านหลักสูตร

ปี พ.ศ. 2492 พลตำรวจเอกหลวงชาติ ตระการโกศล เป็นอธิบดีกรมตำรวจ และพลตำรวจตรีเผ่า ศรียานนท์ เป็นรองอธิบดีกรมตำรวจ ได้หันมาปรับปรุงโรงเรียนตำรวจนครบาล โดยเดิมกรมตำรวจได้แบ่งการปกครองบังคับบัญชาออกเป็น 2 กองร้อย คือ กองร้อยที่ 1 และ กองร้อยที่ 2 แต่ละกองร้อยมีผู้บังคับกองร้อยรับผิดชอบในสายการบังคับบัญชา ภายในกองร้อยแบ่งออกเป็นหมวด มี 3 หมวด มีนายตำรวจสัญญาบัตรเป็นผู้บังคับหมวด สำหรับรับผิดชอบตั้งงานและอำนาจภายในหมวดของตน แต่ละหมวดแบ่งออกเป็น 3 หมู่ แต่ละหมู่มียาสิบเป็นผู้บังคับหมู่ ควบคุมปกครองในหมู่ของตน

กองร้อยที่ 1 กองร้อยนี้มีหน้าที่รับบุคคลภายนอกเข้าอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจแต่เดิมพลตำรวจนครบาลนี้ทางราชการได้ให้มีหน้าที่รับสมัครบุคคลประเภทเกณฑ์เข้ารับราชการอบรม (ตำรวจเกณฑ์) โดยแบ่งอบรมออกเป็น 3 หลักสูตร คือหลักสูตรที่ 1 ภาคที่ 2 และภาคที่ 3 การอบรมแบ่งเป็น 3 หลักสูตร (3 ภาค) ภาคละ 2 เดือน รวม 6 เดือน เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรภาคที่ 1 และภาคที่ 2 จากกองร้อยที่ 1 แล้วก็ได้มีการย้ายจากกองร้อยที่ 1 ไปเข้ารับการอบรมในภาคที่ 3 ซึ่งประจำอยู่กองร้อยที่ 2 ต่อไป

กองร้อยที่ 2 มีหน้าที่ทำการอบรมหลักสูตรภาคที่ 3

เมื่อเรียนจบหลักสูตรภาคที่ 3 แล้ว ทางโรงเรียนจะได้ขออนุมัติให้กรมตำรวจแต่งตั้งออกไปรับราชการตามหน่วยต่าง ๆ ของกรมตำรวจ โดยเฉพาะกองร้อยที่ 2 นี้ จะต้องคัดเลือกรับนักเรียนตำรวจที่เรียนจบตามหลักสูตรภาคที่ 3 นี้ไว้เป็นกองร้อยรักษาการณ์ในที่ต่าง ๆ เท่าที่โรงเรียนพลตำรวจนครบาลมีหน้าที่รับผิดชอบ

ต่อมาราชการตำรวจได้ปรับปรุงโรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 7 ตอนที่ 32

ลงวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2493 โดยโอนตำรวจในกองตรวจตำรวจนครบาลซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2493 เข้ามาอยู่ในสังกัดโรงเรียนพลตำรวจนครบาล

กองตำรวจนครบาลนี้ ทางกรมตำรวจได้ตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อจะเรียกเกณฑ์ตำรวจจากจังหวัดต่าง ๆ ที่ว่าราชอาณาจักรเข้ามารับการศึกษาหัดอบรมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังกองอำนวยการฝึกร้อยตำรวจที่สวนจิตรลดา ผู้บังคับบัญชาสมัยนั้น มีพลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ เป็นผู้อำนวยการ พันตำรวจตรี พิชัย กุลละวณิช เป็นรองผู้อำนวยการ พันตำรวจตรี ขุนศรีวราบุท เป็นผู้กำกับการ พันตำรวจตรี เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน เป็นรองผู้กำกับการ ร้อยตำรวจเอก ประเสริฐ ฤทธิ์เรืองเดช ร้อยตำรวจโท ส่งบุญใหญ่ ร้อยตำรวจโท วิชา มหาสุคนธ์ ร้อยตำรวจตรี อัมพร ผาสุก ประจํากองกำกับการ ร้อยตำรวจเอก จำเนียร กัณฐวิจิตร เป็นผู้บังคับกองร้อยที่ 1 กองร้อยตั้งอยู่ที่ตึกชัยสมรภูมิ (ปัจจุบันเป็นโรงเรียนประชาสงเคราะห์ ของกรมประชาสงเคราะห์ บ้านราชวิถี ถนนราชวิถี ตำบลพญาไทกรุงเทพมหานคร) ร้อยตำรวจเอก อัศวิน ตุงคะเคชะ เป็นผู้บังคับกองร้อยที่ 2 อยู่ที่สวนจิตรลดา (ปัจจุบัน คือ พระราชวังสวนจิตรลดา) ร้อยตำรวจเอก ศรีสุข มหิทธิเทพ เป็นผู้บังคับกองร้อยที่ 3 กองร้อยตั้งอยู่ที่ในพระบรมมหาราชวัง (วังหลวง) ทั้ง 3 กองร้อยมีนักเรียนกองร้อยละ 100 นาย หลักสูตรอบรม 6 เดือน เข้าอบรมตั้งแต่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2492 ถึง 411 พฤษภาคม พ.ศ. 2493

เมื่อกองตรวจตำรวจนครบาลได้อบรมตำรวจที่เรียกมาจากต่างจังหวัดเข้ารับการฝึกหัดอบรมมีความรู้ความสามารถสมความมุ่งหมายของทางราชการแล้ว กรมตำรวจจึงได้ส่งตำรวจเหล่านั้นกลับคืนสังกัดเดิม ต่อมาได้ยุบกองตรวจนั้นไปอยู่ในบังคับบัญชาของกองการศึกษา เป็นกองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจกลาง แต่ละโรงเรียนมีฐานะเป็นกองกำกับการ มีผู้กำกับการรับผิดชอบแต่ละกองกำกับการ

5. กองกำกับการโรงเรียนพลตำรวจนครบาล

ตั้งอยู่ปทุมวัน ปัจจุบันเป็นโรงพยาบาลตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจสันติบาลแบ่งเป็น 3 กองร้อย คือ

กองร้อยที่ 1 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่สวนจิตรลดา อำเภอคูสิต (ในพระราชวังจิตรลดา ปัจจุบัน)

กองร้อยที่ 2 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่ปทุมวัน ภายในที่ตั้งของกองการศึกษา (ปัจจุบันเป็นโรงพยาบาลตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจสันติบาล) อำเภอปทุมวัน

กองร้อยที่ 3 โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ในวังหลวง (ในพระบรมมหาราชวัง) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอพระนคร

กองกำกับการ โรงเรียนพลตำรวจกลาง ตั้งอยู่ในกองการศึกษา ปทุมวัน แบ่ง
เป็น

กองร้อยที่ 1 โรงเรียนพลตำรวจกลาง

กองร้อยที่ 2 โรงเรียนพลตำรวจกลาง

โรงเรียนพลตำรวจนครบาล ทั้ง 3 กองร้อย มีนักเรียนพลตำรวจ กองร้อย
ละ 100 นาย รวม 300 นาย โรงเรียนพลตำรวจกลาง มีนักเรียนพลตำรวจ กองร้อยละ 100 นาย รวม
200 นาย ดังนั้นนักเรียนในรุ่นนี้จึงมีรวมทั้งสิ้น 500 นาย เริ่มเข้ารับตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2493 ถึง
31 ธันวาคม พ.ศ. 2493 นับว่าเป็นนักเรียนพลตำรวจรุ่นที่ 1 ของโรงเรียนตำรวจนครบาล

**กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาโรงเรียนตำรวจ
นครบาล**

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษา

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาของโรงเรียนตำรวจนครบาล คือ กลุ่มรัฐบาลโดย
เฉพาะหัวหน้าคณะรัฐบาล คือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ท่านผู้นี้เป็นบุคคลสำคัญ
ในการให้การสนับสนุน พลตำรวจตรีเผ่า ศรียานนท์ ในฐานะรองอธิบดีกรมตำรวจ เป็นผู้มียศ
บาทสำคัญในการขยายกิจการตำรวจมากในสมัยนั้น แท้จริงแล้ว จอมพล ป. พิบูลสงคราม
ไม่เพียงแต่เป็นผู้บังคับบัญชาของพลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ เท่านั้น ท่านมีความสนิทสนมคุ้นเคย
มีความเคารพกันนับถือกันเป็นอย่างมาก ปฏิบัติงานร่วมกันโดยเฉพาะการปราบกบฏเสนาธิการ ใน
ปี พ.ศ. 2491 ปราบกบฏแมนฮัตตัน ในปี พ.ศ. 2494 สาเหตุที่สำคัญในการที่ จอมพล ป.พิบูล
สงคราม ให้การสนับสนุนการขยายกิจการตำรวจ มี 2 ประการ

ประการที่หนึ่ง จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2490 จอมพล ป. พิบูลสงคราม
ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น จะมีเหตุการณ์ไม่สงบอยู่เป็นระยะๆ ดังกล่าวข้างต้นด้วยเหตุดัง
กล่าวจึงทำให้ จอมพล ป. จำเป็นต้องให้การสนับสนุนกิจการของตำรวจ เพื่อปฏิบัติการกิจของ
ตำรวจ คือการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

ประการที่สอง จอมพล ป. มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับพลตำรวจตรี เผ่า
ศรียานนท์ และปฏิบัติงานร่วมกันมาโดยตลอด กล่าวคือ พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ เคยเป็น
นายทหารคนสนิทของจอมพล ป.พิบูลสงคราม เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหม

จากเหตุดังกล่าวข้างต้น จอมพล ป. จึงให้การสนับสนุนกิจการตำรวจ โดย
เฉพาะสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจทั้งในระดับการผลิตชั้นสัญญาบัตร คือ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และระดับการผลิตชั้นพลตำรวจ คือโรงเรียนตำรวจนครบาล จากการสนับสนุนของกลุ่มภายนอกระบบการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจนครบาลทั้งในด้านนโยบาย ปรัชญาการศึกษา และหลักสูตร ดังกล่าวข้างต้น

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจนครบาล คือ พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ รองอธิบดีกรมตำรวจ และพลตำรวจเอก หลวงชาติ ตระการโกศล ทั้งสองท่านเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจนครบาล มีการขยายกิจการตำรวจในด้านต่างๆ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจนครบาล พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ รองอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก ท่านเป็นผู้อำนวยการฝึกศูนย์บางเขน ปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนตำรวจนครบาล ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2490-2493 พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ และรองอธิบดีกรมตำรวจตามลำดับ ท่านมีบทบาทสำคัญและโดดเด่นมากในกรมตำรวจยิ่งกว่าอธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้นเสียอีก เพราะเหตุที่ท่านมีความเคารพและมีความใกล้ชิดกับจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และพลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ เป็นบุตรเขยของ จอมพลผิน ชุณหะวัณ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการทำรัฐประหารสำเร็จในปี พ.ศ. 2490

ด้วยเหตุความใกล้ชิดสนิทสนมกับนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองทำให้พลตำรวจตรี เผ่า ศรียานนท์ รองอธิบดีกรมตำรวจจึงได้รับการสนับสนุนจาก จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นอย่างคึกคัก ทำให้การขยายกิจการตำรวจโดยเฉพาะสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจได้รับการปฏิรูปฟื้นฟูให้ทันสมัยทั้งในโรงเรียนนายตำรวจที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และโรงเรียนตำรวจนครบาล ซึ่งผลิตพลตำรวจ ทั้งด้านการกำหนดนโยบาย ปรัชญาการศึกษาและหลักสูตร ดังนี้

ด้านนโยบาย

ในปี พ.ศ. 2494 ถึง พ.ศ. 2496 ได้ดำเนินการอบรมนักเรียนพลตำรวจของโรงเรียนพลตำรวจนครบาลอีก 5 รุ่น ๆ ละประมาณ 300 นาย โดยอบรมยังที่ตั้งเดิมการบังคับบัญชาขึ้นอยู่กับ กองการศึกษา ปทุมวัน

สำหรับโรงเรียนพลตำรวจกลาง ได้ย้ายไปตั้งอยู่ที่ซอยอารี ถนนพหลโยธิน และได้ยุบไปโดยปริยายในโอกาสต่อมา

ในปี พ.ศ. 2496 - พ.ศ. 2500 เป็นสมัยที่พลตำรวจโท เผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ

พ.ศ.2496 กิจการของโรงเรียนตำรวจนครบาลได้เจริญเป็นปีกแผ่น และเข้มแข็งตลอดมาและได้ตระหนักถึงความสำคัญในการฝึกอบรมพลตำรวจให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น กรมตำรวจจึงได้ทำการสร้างโรงเรียนตำรวจขึ้นใหม่ ณ ที่ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน จังหวัดพระนครเมื่อได้สร้างเสร็จครั้งแรกให้ชื่อว่า “ศูนย์การฝึกบางเขน” และให้ขึ้นกับการบังคับบัญชาอยู่ในสายงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาลผู้บังคับบัญชาในครั้งนั้นมีพลตำรวจตรีหลวงแผ้วพาลชน เป็นผู้อำนวยการ พันตำรวจโท จำเนียร กัญฐวิจิตร เป็นรองผู้อำนวยการและเป็นผู้กำกับ การโรงเรียนพลตำรวจนครบาลอีกตำแหน่ง

โรงเรียนตำรวจนครบาลในสมัยนี้ แบ่งเป็น 5 กองร้อย คือ

กองร้อยที่ 1

กองร้อยที่ 2

กองร้อยที่ 3

กองร้อยที่ 4

กองร้อยที่ 5

โรงเรียนนี้ตั้งอยู่ที่กลางระหว่างสถานีรถไฟบางเขนกับสถานีรถไฟหลักสี่ (ประมาณหลักกิโลเมตรที่ 18) หน้าโรงเรียนหันไปทางทิศตะวันตก

โรงเรียนตำรวจนครบาล มีบริเวณพื้นที่ทั้งหมดดังนี้ บริเวณศูนย์ฝึกบางเขน 60 ไร่ 3 งาน 68 ตารางวา บริเวณบ้านพักนายตำรวจและข้าราชการอีกประมาณ 24 ไร่ เมื่อทางกรมตำรวจได้สร้างเสร็จแล้ว จึงสั่งให้ย้ายจากที่ตั้งเดิมไปทูนวัน รวมกองร้อยที่ 3 เดิมอยู่ในบรมมหาราชวัง (วังหลวง) ไปอยู่ที่อำเภอบางเขนแล้ว ทางโรงเรียนได้รับคำสั่งจากกรมตำรวจให้แบ่งการปกครองออกเป็น 5 กองร้อย โดยให้รับสมัครบุคคลภายนอกเข้าศึกษาอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ มี 3 กองร้อยรับนายสิบพลตำรวจจากสถานีตำรวจนครบาลต่าง ๆ ในพระนครธนบุรีเข้ามารับการอบรมทบทวนอีก 2 กองร้อย คือ กองร้อยที่ 4 และ 5 กองร้อยอบรมทบทวนนี้เรียกว่า “ศูนย์การฝึกบางเขน” ส่วนกองร้อยที่ 1 - 2 และ 3 เรียกว่าโรงเรียนตำรวจนครบาล มีฐานะเป็นกองกำกับการ มีหน้าที่รับสมัครบุคคลภายนอกเข้ามาฝึกอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ มีกำหนดหลักสูตรอบรม 6 เดือน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ทางราชการได้มีพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 72 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2498 โดยให้รวมศูนย์การฝึกบางเขนกับโรงเรียนตำรวจนครบาล เป็นกองกำกับการ โรงเรียนตำรวจนครบาล มีหน้าที่ 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง รับบุคคลภายนอกเข้ารับการฝึกอบรมเป็นนักเรียนพลตำรวจ

ประการที่สอง ใช้นายสิบพลตำรวจที่อยู่ตามสถานีตำรวจในพระนคร
ธนบุรีมาทำการฝึกทบทวน

ดังนี้ กองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล จึงมีกองร้อยอยู่ภายใต้การ
บังคับบัญชา ถึง 5 กองร้อย คือ กองร้อยที่ 1-2-3-4 และ 5 โดยมีกองกำกับการเพียงกองกำกับการ
เดียว คือกองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล มาแต่บัดนั้นจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2499 ได้มีนโยบายรับบุคคลภายนอกเข้าเป็นตำรวจจำนวน 500
นาย ซึ่งทางกรมตำรวจมุ่งหมายที่จะให้ดูยามในพระนคร ธนบุรีมาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ
ในหน่วยหนึ่งต่างหากเรียกว่า “หน่วยดูยาม” บุคคลภายนอกที่มารับการอบรมแล้วจะส่งไปประจำ
ดูยามนี้จะต้องฝึกอบรมอยู่ในกองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาลครบตามหลักสูตรเป็นเวลา 6
เดือนแล้ว กรมตำรวจแต่งตั้งให้ประจำอยู่ในหน่วยดูยามทั้งหมด โดยแบ่งหน้าที่ออกเป็นหน่วยดู
ยามสายเหนือและหน่วยดูยามสายใต้ หน่วยดูยามนี้มีฐานะเป็นกองกำกับการหนึ่งเหมือนกับกองกำกับ
การทั่วไป

กองกำกับการดูยาม ได้ตั้งที่ทำการอยู่ร่วมกับกองกำกับการโรงเรียนตำรวจ
นครบาลผู้บังคับบัญชาสมัยนั้น มีพันตำรวจโท จำเนียร กัณฐวิจิตร เป็นผู้กำกับการดูยามและผู้กำกับ
การโรงเรียนตำรวจนครบาล พันตำรวจตรีวิวัฒน์ ทวิชศรี เป็นรองผู้กำกับการดูยาม และพันตำรวจ
ตรีลอย นิลพงษ์ เป็นรองผู้กำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล

ด้านปรัชญาการศึกษา

หลังจากโรงเรียนตำรวจนครบาล ได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่อำเภอบางเขน จังหวัด
พระนคร (ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร) กรมตำรวจมีความมุ่งหมายที่จะให้สถาบันการศึกษาแห่งนี้ให้
การศึกษาอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนพลตำรวจที่รับจากบุคคลภายนอก และให้การศึกษาฝึกอบรม
ทบทวน แก่นายสิบพลตำรวจที่อยู่ในตามสถานีตำรวจในพระนคร ธนบุรี (ปัจจุบันรวมเป็น
กรุงเทพมหานคร) เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความสงบเรียบ
ร้อย

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรโรงเรียนตำรวจนครบาลรับจากบุคคลภายนอกเข้ามารับการอบรม
เป็นเวลา 6 เดือน กรมตำรวจจะแต่งตั้งให้ไปประจำอยู่ในหน่วยดูยามทั้งหมด โดยแบ่งหน้าที่ออกเป็น
หน่วยดูยามสายเหนือ และหน่วยดูยามสายใต้

ความคิดเห็นของนักเรียน

ความคิดเห็นของนักเรียนพลตำรวจนครบาล (โรงเรียนตำรวจนครบาล ตั้งอยู่ที่อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร) ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักเรียนพลตำรวจวัชรระ แสงเพชร นักเรียนพลตำรวจมณฑล บุญศรี นักเรียนพลตำรวจสาโรช พวงกลั่น และนักเรียนพลตำรวจชาติ หัตถกิจ (สัมภาษณ์หมู่, 5 เมษายน 2539) มีความเห็นพึงพอใจในโรงเรียนตำรวจนครบาลในภาพรวมในด้านการเรียนการสอน มีครู - อาจารย์มาสอนโดยปกติ มีขาดบ้างแต่น้อยมากเวลาครู - อาจารย์ไม่ได้มาสอนนักเรียนจะอ่านหนังสือ เรื่องโภชนาการอาหารส่วนใหญ่เป็นผัก ต้องรับประทาน เพราะเวลามีจำกัด และอาหารมีค่อนข้างจำกัด

หลังจากในปี พ.ศ. 2500 เกิดการปฏิวัติ โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในปี พ.ศ. 2503 กรมตำรวจได้ปรับปรุงส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ดังนี้

8) โรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2503 - ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุน และการเข้าถึงระบบการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 3 ตั้งอยู่ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2495 กรมตำรวจได้ปลูกสร้างสถานที่แห่งนี้ขึ้นเพื่อให้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนตำรวจภูธร 3 แต่ยังไม่ทันจะดำเนินการ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้เกิดสถานการณ์ด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวอาณาเขตติดต่อประเทศลาวไม่น่าไว้วางใจ เนื่องจากคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ยกกำลังเข้า ประชิดชายแดนติดต่อกับจังหวัดนครพนม มีการเคลื่อนไหวตามแนวชายแดนส่งให้เห็นว่าจะถูกคามเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ เพื่อเป็นการป้องกันภัยดังกล่าวกรมตำรวจจึงได้เปิดทำการฝึกอบรมตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้โดยใช้ชื่อว่า "ค่ายสุรนารายณ์"

พ.ศ. 2500 เหตุการณ์ด้านชายแดนได้สงบลง กรมตำรวจจึงได้ยุบเลิกค่าย "สุรนารายณ์" และได้มอบอาคารสถานที่ต่างๆ ให้กับกองกำกับการตำรวจภูธร 3 ตั้งเป็นโรงเรียนภูธร 3

พ.ศ. 2503 กรมตำรวจได้ปรับปรุงส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ทำให้โรงเรียนตำรวจภูธรประจำภาค 9 โรงเรียนรวมกันเป็น 4 โรงเรียนขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 3 จึงเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 2 และได้เปิดทำการฝึกอบรมนักเรียนตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา

ต่อมา พ.ศ. 2515 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจอีกครั้งหนึ่ง “โรงเรียนตำรวจภูธร 2” จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนตำรวจภูธร 3” จนถึงปัจจุบันนี้ (กองกำกับ การโรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดนครราชสีมา, ม.ป.ป.)

การเข้าถึงระบบการศึกษา ในโรงเรียนตำรวจภูธร 4 กองบัญชาการศึกษา เป็นผู้ดำเนินการ รับสมัครและสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ โดยความเห็นชอบของกรม ตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 3 มีปรัชญาการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ อาทิ พ.ศ. 2496 เกิดเหตุการณ์ชายแดนด้านตะวันออกเฉียงเหนือ คอมมิวนิสต์ เวียดนามได้ยกกำลังเข้าประชิดชายแดน เขตติดต่อกับจังหวัดนครพนม จึงเป็นสถานที่สำหรับเปิดทำการฝึกอบรม ตำรวจตระเวนชายแดนให้มีความรู้ ณ สถานที่ของโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ใช้ชื่อว่า “ค่ายสุรนารายณ์” อธิปไตยกรมตำรวจในสมัยนั้นคือ พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ มีความมุ่งหมายสำหรับการฝึกอบรม ตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อป้องกันภัย และความมั่นคงของชาติ โดยให้มีความรู้ทางด้านกรศึกตาม แนววิชาทหาร

พ.ศ. 2500 เหตุการณ์ด้านชายแดนสงบลง กรมตำรวจจึงได้ยุบเลิกค่าย “สุรนารายณ์” และได้มอบอาคารสถานที่ให้กับกองกำกับการตำรวจภูธรภาค 3 ตั้งเป็นโรงเรียน ตำรวจภูธร 3 เป็นสถานที่ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจของตำรวจภูธร ภาค 3

พ.ศ. 2503 โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 3 ได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 2 เนื่องจาก พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการตำรวจ โดยกำหนดให้โรงเรียนตำรวจภูธร ประจำภาคต่าง ๆ จำนวน 9 โรงเรียนรวมกันเป็น 4 โรงเรียนขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษาจากเหตุ ดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 3 จึงเป็นสถานที่ให้ความรู้แก่นักเรียนพลตำรวจเพื่อที่จะ ปฏิบัติภารกิจของตำรวจภูธรภาค 2

การบริหาร

โครงสร้างการบริหารในปี พ.ศ. 2496 ขึ้นตรงต่อกองการศึกษากรมตำรวจ ซึ่งในสมัยนั้นพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย โครงสร้างการบริหารเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ ใช้สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งฝึกอบรม

ตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อป้องกันภัยและความมั่นคงของชาติ โดยให้มีความรู้ทางการฝึกตามแนววิชาการทหาร

พ.ศ. 2503 โรงเรียนตำรวจภูธร 3 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา โครงสร้างการบริหารในโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จนถึงปัจจุบันเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ โดยมีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการ 2 นาย เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา

หลักสูตร วิธีสอน การประเมินผล

หลักสูตรของโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ในปี พ.ศ.2503 ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 5 เดือน และต่อมาเป็นหลักสูตรที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6 เดือน 4 เดือนบ้าง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของบ้านเมือง และในปัจจุบันใช้ระยะเวลาการศึกษา 12 เดือน ตามหลักสูตรของกองบัญชาการศึกษาให้ใช้เป็นไปตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 11 บทที่ 2 เรื่องหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมพลตำรวจ

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ การประเมินผลในปัจจุบัน โรงเรียนตำรวจภูธร 3 ใช้การประเมินผลในแนวทางเดียวกับโรงเรียนตำรวจนครบาล และโรงเรียนตำรวจภูธรทั่วไป เพราะใช้หลักสูตร วิธีการสอน และการประเมินผลของกองบัญชาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัดผลในภาควิชาการ (วิชาพื้นฐานทั่วไป) ได้กำหนดวิชาบังคับ และหมวดวิชาประกอบผู้สอบได้ในแต่ละภาคเรียนจะต้องได้คะแนนสำหรับหมวดวิชาบังคับร้อยละ 60 ขึ้นไป สำหรับหมวดวิชาประกอบร้อยละ 50 ขึ้นไป การวัดผลในภาคการฝึกพิเศษหรือหลักสูตรย่อยให้ถือได้คกไม่รวมกับภาคอื่น การวัดผลในภาคการฝึกปฏิบัติราชการ ผู้สอบได้จะต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 60 ขึ้นไป ให้ถือได้คกไม่รวมกับภาคอื่น

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึกและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 3 จะได้รับประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ในปีแรกคือ พ.ศ. 2503 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษาโดยกองบัญชาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกโดยวิธีสอบจากบุคคลภายนอก เริ่มเปิดทำการฝึกอบรม เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2503 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2506

การคัดเลือก ครู - อาจารย์

ครู - อาจารย์คัดเลือกมาจากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 3 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอก ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน

การเปลี่ยนแปลง ครู - อาจารย์ ครั้งสำคัญคือในปี พ.ศ. 2534 กองบัญชาการศึกษา ได้รับสมัครและคัดเลือกโดยวิธีสอบจากบุคคลภายนอก เพื่อมาดำรงตำแหน่งพัฒนาจารย์เป็นครั้งแรก โดยรับสมัครจากบุคคลภายนอกผู้สำเร็จการศึกษา ทางด้านกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ

ภูธร 3

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2495 เป็นปีที่กรมตำรวจได้ปลูกสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ตั้งอยู่ตำบลงอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รัฐบาลในสมัยนั้นให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น คือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจและเป็นผู้ใกล้ชิดที่สุด

ดังนั้นกลุ่มรัฐบาลจึงมีบทบาทในด้านการสนับสนุนงบประมาณทำให้เกิดการกำหนดนโยบายในการสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 3

พ.ศ. 2496 ได้เกิดสถานการณ์ด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาวไม่น่าไว้วางใจเนื่องจากคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ยกกำลังเข้าประชิดชายแดนติดต่อกับจังหวัดนครพนม จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้รัฐบาลต้องเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย ปรัญญาการศึกษา หลักสูตร กล่าวคือ จึงได้ใช้โรงเรียนตำรวจภูธร 3 เป็นที่ทำการฝึกอบรมตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้โดยใช้ชื่อว่า "ค่ายสุรนารายณ์"

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กรมตำรวจโดยอธิบดีกรมตำรวจ คือพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ได้ปลูกสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ตั้งอยู่ตำบลงอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2495 เพื่อเป็นสถาบันสำหรับการฝึกอบรมและผลิตตำรวจเพื่อการขยายอำนาจตำรวจ โดยให้การศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตำรวจ แต่เนื่องจากในปี พ.ศ. 2496 เกิดสถานการณ์ด้านชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาวไม่น่าไว้วางใจ เนื่องจากคอมมิวนิสต์เวียดนาม ได้ยกกำลังเข้าประชิดชายแดน สถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้โรงเรียนตำรวจภูธร 3 แห่ง

นี้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย ปรชญาการศึกษา และหลักสูตร กล่าวคือ ต้องใช้โรงเรียน
ตำรวกฎร 3 เป็นสถานที่ทำการฝึกอบรมตำรวตระเวนชายแดนขึ้น เพื่อเป็นกำลังสนับสนุนฝ่าย
ทหารเพื่อรักษาอธิปไตย

ด้านนโยบาย

ใน พ.ศ. 2495 กรมตำรว โดยพลตำรวเอก เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรม
ตำรว ได้มีความพยายามขยายอำนาจของตำรวในทุกๆ ด้าน และโดยเฉพาะด้านที่สำคัญ คือ
ด้านการศึกษาซึ่งเป็นแหล่งผลิต นักเรียนพลตำรวจึงได้พยายามจัดตั้งโรงเรียนตำรวกฎร 3 ตั้งอยู่
ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กรมตำรว ได้ปลูกสร้างสถานที่นี้ขึ้นเพื่อให้เป็นที่
ตั้งของโรงเรียนตำรวกฎร 3 แต่ยังมีทันจะดำเนินการได้เกิดสถานการณ์ด้านภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ ตามแนวอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาวไม่น่าไว้วางใจ เนื่องจากคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ยก
กำลังเข้าประชิดชายแดนติดต่อกับจังหวัดนครพนม มีการเคลื่อนไหวตามแนวชายแดนต่อให้เห็นว่า
จะถูกคามเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ เพื่อเป็นการป้องกันภัยดังกล่าว กรมตำรวจึงได้เปิด
ทำการฝึกอบรมตำรวตระเวนชายแดนขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้ โดยใช้ชื่อว่า “ค่ายสุรนารายณ์” ต่อมา
เหตุการณ์ด้านชายแดนได้สงบลง กรมตำรวจึงได้ยุบเลิกค่าย “สุรนารายณ์” และได้มอบอาคาร
สถานที่ต่างๆ ให้กำกองกำกับการตำรวกฎร 3 ตั้งเป็นโรงเรียนตำรวกฎรภาค 3

ต่อมา พ.ศ. 2500 เหตุการณ์ชายแดนสงบลง กรมตำรวจึงได้ยุบเลิกค่าย
“สุรนารายณ์” และได้มอบอาคารสถานที่ต่างๆ ให้กำกองกำกับการตำรวกฎรภาค 3 ตั้งเป็นโรง
เรียนตำรวกฎรภาค 3

พ.ศ. 2503 เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมตำรว ได้
กำหนดให้โรงเรียนตำรวกฎร ประจำภาคต่างๆ จำนวน 9 โรงเรียนรวมกันเป็น 4 โรงเรียน ขึ้น
ตรงต่อกองบัญชาการศึกษา โรงเรียนตำรวกฎร 3 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนตำรวกฎร 2

พ.ศ. 2514 ตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมตำรว กำหนดให้
เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนตำรวกฎร 2 เป็นโรงเรียนตำรวกฎร 3 ดังเดิมจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่าในช่วงการก่อกำเนิดโรงเรียนตำรวกฎร 3 เนื่องจากการเปลี่ยน
แปลงทางการเมือง สังคม ในปี พ.ศ. 2495 กลุ่มภายในระบบการศึกษา พลตำรวเอก เผ่า ศรียานนท์
อธิบดีกรมตำรว เป็นบุคคลที่ก่อกำเนิดโรงเรียนตำรวกฎร 3 โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มรัฐ
บาลซึ่งเป็นกลุ่มภายนอกระบบการศึกษาโดยเฉพาะจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีที่ได้
ให้การสนับสนุน เพราะเหตุเนื่องมาจาก จอมพล ป. พิบูลสงครามและพลตำรวเอก เผ่า ศรียานนท์
มีความสนิทสนมใกล้ชิด และพลตำรวเอก เผ่า ศรียานนท์เคารพนับถือมาก เพราะเคยร่วมงาน
สำคัญๆ ทางการเมืองด้วยกันมาโดยตลอด เมื่ออธิบดีกรมตำรวมีความประสงค์จะขยายอำนาจของ

ตำรวจจึงได้พัฒนากิจการและวิทยาการของตำรวจจนเต็มความสามารถ ท่านเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ข้อสำคัญประการหนึ่ง คือ ท่านพยายามสร้างโรงเรียนตำรวจให้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพเพื่อปฏิบัติภารกิจของตำรวจ และช่วยสนับสนุนตามนโยบายของรัฐบาล

ด้านปรัชญาการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2496 เนื่องจากเหตุการณ์ชายแดนด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ยกกำลังเข้าประชิดชายแดนเขตติดต่อกับจังหวัดนครพนม กรมตำรวจจึงได้เปิดทำการฝึกอบรม ตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น ณ สถานที่ของโรงเรียนตำรวจภูธร 3 แห่งนี้ ใช้ชื่อว่า “ค่ายสุรนารายณ์” ปรัชญาการศึกษาในช่วงนี้ไม่ได้ปรากฏเป็นหลักฐาน จากการวิเคราะห์ช่วงเวลาจะเห็นได้ว่าอริบดียุทธศาสตร์ตำรวจ คือ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ มีความมุ่งหมายสำหรับใช้เป็นสถานที่สำหรับทำการฝึกอบรมตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นการป้องกันและความมั่นคงของชาติ โดยให้มีความรู้ทางด้านการฝึกตามแนววิชาทหาร

พ.ศ. 2500 เหตุการณ์ด้านชายแดนได้ส่งผลกระทบต่อกรมตำรวจจึงได้ยุบเลิกค่าย “สุรนารายณ์” และได้มอบอาคารสถานที่ว่าง ๆ ให้กับกองกำกับการตำรวจภาค 3 จึงเป็นสถานที่ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจของตำรวจภูธร 3

พ.ศ. 2503 โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 3 เปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนตำรวจภูธรภาค 2 เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการตำรวจ โดยกำหนดให้โรงเรียนตำรวจภูธรภาคต่างๆ จำนวน 9 โรงเรียนรวมกันเป็น 4 โรงเรียน ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา จึงเป็นสถานที่ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจของตำรวจภูธร 2

พ.ศ. 2514 พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กำหนดให้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนตำรวจภูธร 2 เป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 3 เหมือนเดิมจึงเป็นสถานที่ให้ความรู้แก่นักเรียนพลตำรวจเพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจของตำรวจภูธร ภาค 3

ด้านหลักสูตร

สำหรับหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 3 ได้เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2496 มีเหตุการณ์ชายแดนเขตติดต่อกับจังหวัดนครพนม กรมตำรวจจึงได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดนเขตติดต่อด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียกชื่อสถานที่ฝึกว่า “ค่ายสุรนารายณ์”

พ.ศ. 2500 เหตุการณ์ด้านชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ส่งผลกระทบต่อกรมตำรวจจึงได้ยุบเลิก “ค่ายสุรนารายณ์” และได้มอบอาคารสถานที่ต่างๆ ให้กับกองกำกับการตำรวจภูธรภาค 3 จัดหลักสูตรผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจของตำรวจภูธรภาค 3

พ.ศ. 2503 โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 3 เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนตำรวจภูธรภาค 2 ตามสถานที่ตั้งของกองบัญชาการ เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ โดยกำหนดให้โรงเรียนต่างๆ จำนวน 9 โรงเรียนรวมกันเป็นหลักสูตรแรกของนักเรียนพลตำรวจ และถือเป็นรุ่นแรกของโรงเรียนตำรวจภูธรภาค 3 แห่งนี้

พ.ศ.2516 เนื่องมาจากพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกำหนดให้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนตำรวจภูธร 2 เป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 3 เหมือนเดิม หลักสูตรที่ใช้คือหลักสูตรผลิตนักเรียนพลตำรวจเป็นหลักสูตรที่คล้ายกับหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจในปัจจุบัน

หลังจากที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 13 กันยายน 2503 มีผลให้โรงเรียนตำรวจภูธรต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั้ง 9 แห่ง ยุบรวมตามชื่อภาคซึ่งมีอยู่ 4 ภาค

พ.ศ. 2505 เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 7 ดังนี้

9) โรงเรียนตำรวจภูธร 7 (พ.ศ. 2505 – ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุน และการเข้าถึงระบบการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 7 สถานที่ทำการเดิมสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2494 เป็นกองตำรวจม้าตามโครงการขยายกิจการกรมตำรวจ สมัยท่าน พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ กองตำรวจม้าที่สร้างขึ้นมานี้ใช้ม้าไทย ขึ้นการบังคับบัญชาตรงต่อ พันตำรวจโท อัครวิณ ตุงคะเดชะ ตำแหน่งผู้บังคับค่ายพลร่ม ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการจัดตั้งกองตำรวจม้าขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ใช้ม้าเทศ กองตำรวจม้าสนามจันทร์แห่งนี้จึงได้เลิกไป เพราะหมดความจำเป็นตัวอาคารต่าง ๆ จึงว่างลง และอยู่ในความควบคุมดูแลของกองกำกับการสอบสวนกลางตำรวจภูธร ภาค 7

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2496 พลตำรวจตรี เผด็จ วิชาญพันธ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรภาค 7 ได้รับอนุมัติจากกรมตำรวจให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 7 ขึ้น โดยใช้อาคารและสถานที่ของกองตำรวจม้าแห่งนี้

วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2497 กรมตำรวจแต่งตั้งให้ พันตำรวจตรีปกิจ จันอ้น มาดำรงตำแหน่งผู้บังคับการโรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 7 เป็นท่านแรกและขึ้นการบังคับบัญชาตรงต่อกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 1 ต่อมาทางราชการได้กำหนดให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปลี่ยนชื่อหน่วยงานที่มีคำว่า “ภาค” มาใช้ชื่อเป็นไปตามเขตการปกครองท้องที่ และไม่ต้องใช้คำว่า “เขต”

เพียงแต่ใส่หมายเลขไปตามเขตการปกครอง จึงมีผลทำให้โรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 7 เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนตำรวจภูธร 7”

ในปี พ.ศ. 2503 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2503 มีผลให้โรงเรียนตำรวจภูธรต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั้ง 9 แห่ง และกำหนดให้โรงเรียนตำรวจภูธร 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนตำรวจภูธร 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา และโรงเรียนตำรวจภูธร 7 จังหวัดนครปฐม ใช้ชื่อว่าโรงเรียนตำรวจภูธร 1 ขึ้นการบังคับบัญชากับกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ

วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2505 จึงได้เริ่มทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจ รุ่นที่ 1 เป็นต้นมา

ในปี พ.ศ. 2516 กรมตำรวจได้มีคำสั่งเปลี่ยนชื่อโรงเรียนตำรวจภูธรทุกแห่ง ให้มีชื่อตรงกับเขตการปกครองอีกครั้ง จึงเปลี่ยนชื่อเป็น กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 7 จนถึงปัจจุบัน กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 7 ตั้งอยู่ในบริเวณพระราชวังเดิม “สนามจันทร์” ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ทั้งหมด 48 ไร่ 2 งาน 36 ตารางวา

การเข้าถึงระบบการศึกษา กองบัญชาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครสอบแข่งขัน บุคคลภายนอก เพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ โดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 7, ม.ป.ป.)

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 7 ในช่วงปี พ.ศ. 2497 มีพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ท่านเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขยายกิจการต่าง ๆ ของตำรวจ มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนพลตำรวจมีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ตำรวจก่อนไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

การบริหาร

โรงเรียนตำรวจภูธร 7 จังหวัดนครสวรรค์ ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษามีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการ 2 นาย สารวัตรหรือเทียบเท่า 13 นาย โครงสร้างการบริหารในโรงเรียนตำรวจภูธร 7 เป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ

หลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 7 เป็นไปตามหลักสูตรที่กองบัญชาการศึกษาคือ เป็นผู้กำหนดและดำเนินการเป็นไปตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 11 บทที่ 2 หลักสูตรสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจ เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2505 เป็นรุ่นแรก สำหรับปัจจุบัน พ.ศ. 2540 เป็นรุ่นที่ 48 หลักสูตรใช้ระยะเวลา 1 ปี เหมือนกับโรงเรียนตำรวจนครบาล และโรงเรียนตำรวจภูธรทุกแห่ง

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจของกองบัญชาการศึกษาคือ

การประเมินผล การวัดผลในภาควิชาการ (วิชาพื้นฐานทั่วไป) ได้แก่หมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาประกอบ ผู้สอบได้ในแต่ละภาคเรียนจะต้องได้คะแนนสำหรับหมวดวิชาบังคับร้อยละ 60 ขึ้นไป สำหรับหมวดวิชาประกอบร้อยละ 50 ขึ้นไป การวัดผลในภาคการฝึกพิเศษหรือหลักสูตรช้อยะ ให้ถือได้คกไม่รวมกับภาคอื่น การวัดผลในภาคการฝึกปฏิบัติราชการ ผู้สอบได้จะต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 60 ขึ้นไป ให้ถือได้คกไม่รวมกับภาคอื่น

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึกและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 7 จะได้รับประกาศนียบัตร ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 7 เป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการศึกษาคือโดยรับจากบุคคลภายนอกใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือกครู - อาจารย์

โรงเรียนตำรวจภูธร 7 ตั้งแต่เริ่มเปิดทำการฝึกอบรมมาใช้ครูฝึกที่เคยผ่านการศึกษาคือในหลักสูตรพลตำรวจเป็นผู้ทำการฝึก ครู - อาจารย์ ใช้จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 7 และเชิญอาจารย์จากบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน ต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมาได้พัฒนาจารย์ จากการคัดเลือกจากบุคคลภายนอกโดยวิธีสอบ จากผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย รัฐศาสตร์ และ พลศึกษา ตามนโยบายของกองบัญชาการศึกษาคือ

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา และกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ

กฎ 7

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

ได้แก่กลุ่มรัฐบาล ซึ่งมีท่านนายกรัฐมนตรีคือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเป็นทั้งผู้บังคับบัญชา ให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ และมีความสนิทสนมใกล้ชิดกับพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ซึ่งปัจจัยส่วนหนึ่งในการให้การสนับสนุน แนวความคิดของพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ที่จะขยายกิจการของตำรวจ โดยเฉพาะการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธรต่าง ๆ ขยายไปยังตามต่างจังหวัดต่าง ๆ

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญในการกำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 7 คือพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ซึ่งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความประสงค์ที่จะขยายกิจการของตำรวจทั้งชั้นสัญญาบัตร ประทวน และพลตำรวจ ด้วยคำขวัญที่ว่า "ภายใต้ดวงอาทิตย์ไม่มีสิ่งใดที่ตำรวจไทย จะทำไม่ได้ในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและกฎหมายบ้านเมือง" กลุ่มภายในระบบศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2494 ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 7 จังหวัดนครปฐม เป็นช่วงระยะเวลา เดียวกันกับที่พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจมีความคิดที่จัดสร้างโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่อำเภอสามพราน เพื่อให้เป็นโรงเรียนนายร้อยตำรวจถาวรไม่ต้องย้ายหรือเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจได้อนุมัติให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 7 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2496 โดยใช้อาคารและสถานที่ของกองตำรวจม้าที่ได้ก่อสร้างไว้เมื่อปี พ.ศ. 2496 ประกอบกับเหตุที่กองตำรวจม้าได้จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ทำให้สถานที่แห่งนี้ซึ่งเป็นกองตำรวจม้าสนามจันทร์ หมดความจำเป็นตัวอาคารต่าง ๆ จึงว่างลง จึงได้ใช้อาคารและสถานที่ของกองตำรวจม้าแห่งนี้ โดยมีพลตำรวจตรีเผด็จ วิชาพันธ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธร ภาค 7 รับมอบนโยบายในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 7 จากอธิบดีกรมตำรวจ

ต่อมา พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ แต่งตั้งให้พันตำรวจตรีปกิจ จันอ้น มาดำรงตำแหน่งผู้กำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 7 เมื่อวันที่ 1

พฤษภาคม พ.ศ. 2497 เป็นท่านแรกในสมัยนั้น ขึ้นกับการบังคับบัญชาตรงต่อกองบัญชาการตำรวจ
ภูธรภาค 1 ภายหลังทางราชการได้กำหนดให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปลี่ยนชื่อหน่วยงานที่มีคำว่า
“เขต” เพียงแต่ใส่หมายเลขไปตามเขตการปกครองจึงมีผลทำให้โรงเรียนตำรวจภูธร ภาค 7 เปลี่ยน
ชื่อเป็น “โรงเรียนตำรวจภูธร 7”

ในปีพ.ศ. 2503 สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ รักษาการอธิบดีกรม
ตำรวจมีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 13 กันยายน พ.ศ.
2503 มีผลให้โรงเรียนตำรวจภูธรต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั้ง 9 แห่ง ได้กำหนดให้โรงเรียนตำรวจภูธร 1 ที่ตั้ง
อยู่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนตำรวจภูธร 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา และโรงเรียนตำรวจภูธร 7
จังหวัดนครปฐม ใช้ชื่อว่าโรงเรียนตำรวจภูธร 1 ขึ้นการบังคับบัญชากับกองบัญชาการศึกษากกรม
ตำรวจ

ในปีพ.ศ. 2505 อยู่ในช่วงจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ รักษาการอธิบดี
กรมตำรวจ โรงเรียนแห่งนี้ได้เริ่มทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจ รุ่นที่ 1 และเริ่มทำสถิตินักเรียน
พลตำรวจ รุ่นที่ 1 เป็นต้นมา

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนตำรวจภูธร 7 เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2496 สมัยนั้น
พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งเพื่อขยายกิจการงานตำรวจ ที่มาของ
พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ก่อนมาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
นายร้อยทหารบก เป็นทหารคนสนิทของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีความใกล้ชิดกับ
จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม มาจนกระทั่ง จอมพล ป. ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลตำรวจเอก
เผ่า ศรียานนท์ เคยรับราชการทหารมาก่อน เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการทรัพย์สินส่วนพระมหาก
ษัตริย์ เป็นเจ้ากรมเสมียนตรา กระทรวงกลาโหม ปี พ.ศ. 2486 ได้รับพระราชทานยศเป็น “พัน
เอก” พ.ศ. 2487 เป็นเจ้ากรมเชื้อเพลิง และลาออกจากราชการเป็นการชั่วคราว พ.ศ. 2490 กลับ
เข้ารับราชการโดยโอนมาอยู่กรมตำรวจ พ.ศ. 2491 ได้รับพระราชทานยศเป็น “พันตำรวจเอก” และ
ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดี กรมตำรวจ และต่อมาเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายปราบปราม พ.ศ.
2494 เป็นอธิบดีกรมตำรวจ ได้รับพระราชทานยศเป็น “พลตำรวจโท” พ.ศ. 2494 (26 กรกฎาคม)
เป็นรองปลัดกระทรวงมหาดไทย และเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2494 เป็นรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย อีก 1 ตำแหน่ง ควบกับการเป็นอธิบดีกรมตำรวจ

ในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 7 ของพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์
อธิบดีกรมตำรวจ ใน ปี พ.ศ. 2496 เพื่อต้องการขยายกิจการของตำรวจ โดยเฉพาะในระดับสัญญา
บัตร ได้จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่ถาวร ส่วน
โรงเรียนตำรวจภูธร 7 จัดตั้งสำหรับผลิตพลตำรวจ

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนตำรวกภูธรภาค 7 มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนพลตำรวก มีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ตำรวก ก่อนไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวก

ด้านหลักสูตร

ปี พ.ศ. 2505 โรงเรียนตำรวกภูธร 7 ได้เริ่มทำการฝึกอบรมนักเรียนพล ตำรวก รุ่นที่ 1 เป็นต้นมา มีการรวบรวมสถิตินักเรียนที่สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนตำรวกภูธร 7 ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นมา หลักสูตรเริ่มแรกใช้ระยะเวลาในการศึกษา 6 เดือน

ต่อมาตั้งแต่ พ.ศ. 2527 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ใช้ระยะเวลาในการ ศึกษาอบรม 1 ปี ตามประมวลระเบียบการตำรวกไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 11 บทที่ 2

ในปี พ.ศ. 2508 โรงเรียนตำรวกภูธร 9 เริ่มเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งด้วยเหตุที่กอง ทัพบกต้องการสถานที่ของโรงเรียนกลับคืน เพื่อตั้งเป็นค่ายทหาร ดังนั้นกรมตำรวกจึงจำเป็นต้อง พิจารณาหาสถานที่แห่งใหม่ ดังรายละเอียดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

10) โรงเรียนตำรวกภูธร 9 จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2508-ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุน และการเข้าถึงระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2481 กรมตำรวกได้ตั้งโรงเรียนสำหรับฝึกอบรมพลตำรวกเป็นแห่งแรกที่ ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตั้งชื่อว่าโรงเรียนตำรวกหาดใหญ่

พ.ศ. 2482 ทางราชการต้องการที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อสร้างเป็นค่ายทหารกรมตำรวก จึงได้ย้ายโรงเรียนตำรวกหาดใหญ่ไปอยู่ที่ ตำบลกานู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

พ.ศ. 2489 ได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการกรมตำรวก กระทรวงมหาดไทย เรียกชื่อโรงเรียนแห่งนี้ว่า โรงเรียนตำรวกภูธร 9

พ.ศ. 2490 หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ตำบลกานู มีไข้มาลาเรียชุกชุมตำรวกป่วย เสียชีวิตไปหลายสิบคน ประกอบกับสถานที่ตั้งของค่ายทหารกองพันทหารราบที่ 2 ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีว่างลง กรมตำรวกจึงได้ติดต่อขอสถานที่ตั้งโรงเรียนแห่งใหม่ และได้ย้ายโรงเรียนไปตั้งอยู่ที่ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พ.ศ. 2503 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวก กระทรวงมหาดไทย ใหม่ โดยจัดตั้งกองบัญชาการศึกษาขึ้น และโอนการปกครองบังคับบัญชาโรงเรียนตำรวก ซึ่งแต่ เดิมขึ้นอยู่กับกองบังคับการตำรวกภูธรภาค 9 ให้ไปขึ้นอยู่ในสังกัดกองบัญชาการศึกษา และตั้งชื่อ โรงเรียนขึ้นใหม่ว่า โรงเรียนตำรวกภูธร 4 แต่โรงเรียนยังตั้งอยู่ที่เดิม

พ.ศ. 2508 กองทัพบกต้องการสถานที่ของโรงเรียนกลับคืน เพื่อตั้งเป็นค่ายทหารตามเดิม กองบัญชาการศึกษาจึงได้พิจารณาหาสถานที่แห่งใหม่ ในที่สุดก็ได้สถานที่ที่เหมาะสม ณ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยความอนุเคราะห์ของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา (พันตำรวจเอกศิริ กชหิรัญ) ได้จัดหาที่ราชพัสดุแห่งนี้ให้มีเนื้อที่จำนวน 250 ไร่ โดยอนุมัติของ พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงได้สร้างโรงเรียนตำรวจภูธร ณ สถานที่แห่งนี้

พ.ศ. 2509 โรงเรียนได้เริ่มย้ายจากที่ตั้งเดิมมาเข้าที่ตั้งใหม่ ณ ที่นี้ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2509

พ.ศ. 2516 ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนตำรวจภูธร 4 เป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 9 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2516

ปัจจุบันการเข้าถึงระบบการศึกษา กองบัญชาการศึกษาโดยความเห็นชอบกรมตำรวจเป็นผู้ดำเนินการตั้งแต่การประกาศรับสมัคร การคัดเลือก โดยวิธีสอบจากบุคคลภายนอก (ทรงสิทธิ์ อินจันทิก, สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2539)

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 9 เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจ เพื่อให้ความรู้ในหน้าที่ของพลตำรวจ เพื่อนำไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

การบริหาร

มีโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาแบบรวมศูนย์อำนาจ ในปัจจุบันโรงเรียนตำรวจภูธร 9 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา มีผู้กำกับการเป็นผู้บริหารสูงสุด และเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการ 2 นาย เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา แบ่งการปกครองนักเรียนออกเป็น 6 กองร้อย ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจทั้งสิ้น

หลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรนักเรียนพลตำรวจของโรงเรียนตำรวจภูธร 9 เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคศลักษณะที่ 11 บทที่ 2 เช่นเดียวกับโรงเรียนตำรวจนครบาลและโรงเรียนตำรวจภูธรทุกแห่ง ปัจจุบันใช้ระยะเวลาในการศึกษาอบรม 1 ปี แบ่งเป็น 3 ภาคคือ

ภาควิชาการ ใช้เวลาฝึกอบรม 8 เดือน อบรมเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ
การตำรวจ การฝึกวิชาทหาร พลศึกษา และการต่อสู้ป้องกันตัว

ภาคการฝึกพิเศษ หรือชยะขั้นพื้นฐานใช้เวลา 2 เดือน อบรมเกี่ยวกับการ
รบ ยุทธวิธีการรบ การปฏิบัติการทางจิตวิทยาและพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

ภาคการฝึกหัดปฏิบัติราชการ ใช้เวลา 2 เดือน เป็นการฝึกหัดการทำงานยัง
สถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรของนักเรียนพล
ตำรวจของกองบัญชาการศึกษาศึกษา

การประเมินผล ในปัจจุบันในภาควิชาการหมวดวิชาบังคับแต่ละวิชา จะ
ต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์ และหมวดวิชาประกอบ แต่ละ
วิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปจึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึก และการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 9 จะได้รับ
ประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 9 เป็นไปตาม
ประกาศของกองบัญชาการศึกษาศึกษาพร้อมกับโรงเรียนตำรวจนครบาล และโรงเรียนตำรวจภูธรทั้ง
หมดพร้อมกัน โดยรับจากบุคคลภายนอกใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือกครู-อาจารย์

โรงเรียนตำรวจภูธร 9 คัดเลือกครู-อาจารย์จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดใน
โรงเรียนตำรวจภูธร 9 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน ต่อมาตั้งแต่ ปี
พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ได้พัฒนาอาจารย์จากการคัดเลือกบุคคลภายนอก ผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย
รัฐศาสตร์ และพลศึกษา ตามนโยบายของกองบัญชาการศึกษาศึกษา

การแต่งตั้งหัวหน้าสถานศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 9 ส่วนใหญ่ แต่ง
ตั้งจากผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม ของครู และนักเรียน

ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารอ้างอิง

การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 9

ปี พ.ศ. 2503 ทางราชการได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยใหม่ โดยจัดตั้งกองบัญชาการการศึกษาขึ้น และโอนการปกครองบังคับบัญชา โรงเรียนตำรวจ ซึ่งแต่เดิมขึ้นอยู่กับกองบังคับการตำรวจภาค 9 ให้ไปขึ้นอยู่ในสังกัดกองบัญชาการการศึกษาและตั้งชื่อโรงเรียนขึ้นใหม่ว่า โรงเรียนตำรวจภูธร 4 แต่โรงเรียนยังตั้งอยู่ที่เดิม

ใน ปี พ.ศ. 2508 กองทัพบก ต้องการสถานที่ของโรงเรียนกัลปสิน เพื่อตั้งเป็น ค่ายทหารตามเดิม กองบัญชาการการศึกษา กรมตำรวจ จึงได้พิจารณาหาสถานที่แห่งใหม่ ในที่สุดก็ได้ สถานที่เหมาะสม ณ ตำบล สะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยความอนุเคราะห์ของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา (พันตำรวจเอก ศิริ กษหิรัญ) ได้จัดหาที่ราชพัสดุแห่งนี้ให้มีเนื้อที่จำนวน 250 ไร่ โดยอนุมัติของ ฯพณฯ พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงมหาดไทย จึงได้สร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ณ สถานที่แห่งนี้ (ทรงสิทธิ์ อินจันทิก, สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2539)

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

พ.ศ. 2508 พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้สร้างโรงเรียนตำรวจภูธรแห่งนี้ เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาสำหรับผลิตพลตำรวจ โดยตั้งอยู่ที่ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

พ.ศ. 2509 โรงเรียนตำรวจภูธรแห่งนี้ได้เริ่มย้ายจากที่ตั้งเดิมมาเข้าที่ตั้งใหม่ ณ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2509

พ.ศ. 2516 โรงเรียนตำรวจภูธร 4 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 9 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 9 จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2508-ปัจจุบัน)

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

กองทัพบก ต้องการสถานที่ของโรงเรียนตำรวจภูธรเขต 9 กลับคืน เมื่อ พ.ศ. 2508 เพื่อตั้งเป็นค่ายทหารตามเดิม ดังนั้นกลุ่มภายนอกระบบการศึกษาในสมัยนั้นก็ได้ให้การสนับสนุนและให้ความอนุเคราะห์จัดหาที่ราชพัสดุ เนื้อที่ จำนวน 250 ไร่ ณ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา คือ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา (พันตำรวจเอกศิริ กษหิรัญ) เพื่อใช้เป็น

สถานที่สร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 4 การสนับสนุนของผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาครั้งนี้ส่งผลทำให้เกิดนโยบายการเปลี่ยนแปลงสถานที่โรงเรียนตำรวจภูธร 4 มาตั้งอยู่ที่ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะพบว่ารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย คือ พลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์ เป็นผู้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ในครั้งนี้

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้อนุมัติให้จัดสร้างโรงเรียนตำรวจภูธรเขต 9 ณ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ประกอบกับได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา (พันตำรวจเอกศิริ กษหิรัญ) จัดหาที่ราชพัสดุเนื้อที่จำนวน 250 ไร่ เพื่อจัดสร้างโรงเรียนตำรวจภูธรเขต 4 ในครั้งนี้

แท้จริงแล้วพลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย จะเห็นได้ว่า พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ เป็นกลุ่มบุคคลทั้งภายในระบบการศึกษา และกลุ่มบุคคลภายนอกระบบการศึกษาในเวลาเดียวกัน เป็นบุคคลสำคัญในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนตำรวจภูธรเขต 4 ในสมัยนั้น ประกอบกับกลุ่มบุคคลภายนอกอีกท่านหนึ่ง คือ พันตำรวจเอกศิริ กษหิรัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งท่านผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา เป็นผู้ซึ่งอนุเคราะห์จัดหาที่ราชพัสดุ เนื้อที่จำนวน 250 ไร่ ณ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ได้ย้ายไปอยู่ที่ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ในปี พ.ศ. 2511 กำนัดโรงเรียนตำรวจภูธร 2 จังหวัดชลบุรี ดังนี้

11) โรงเรียนตำรวจภูธร 2 จังหวัดชลบุรี (พ.ศ. 2511 – ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 2 จังหวัดชลบุรีสร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2510 โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูซอม เป็นจำนวนเงิน 17,263,300.- (สิบเจ็ดล้านสองแสนหกหมื่นสามพันสามร้อยบาท) และได้เปิดการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2511 จนถึงปัจจุบัน

การจัดสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 2 เนื่องจากกรมตำรวจต้องการผลิตกำลังตำรวจ แต่ขณะนั้นยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกำหนดให้เป็นโรงเรียนเอกเทศได้ จึงได้เสนอกกรมตำรวจขอแบ่งอัตรารจากโรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดลำปางเดิม (ปัจจุบันเป็น

โรงเรียนตำรวจภูธร 5) จำนวน 3 กองร้อย คือกองร้อยที่ 4 ที่ 5 และที่ 6 ใช้ชื่อว่าโรงเรียนตำรวจภูธร 3 (ชลบุรี) สำหรับที่ดินที่ใช้ในการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 2 แห่งนี้เป็นที่ดินราชพัสดุของกรมตำรวจ ซึ่งแต่เดิมผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต 2 เป็นผู้ดูแลรักษา เมื่อกองบัญชาการศึกษาได้รับอนุมัติให้สร้างโรงเรียนแห่งนี้ขึ้นได้แบ่งที่ดินจำนวนประมาณ 145 ไร่ และอาคารบางส่วนในที่ดินของกองกำกับการตำรวจภูธรเขต 2 ให้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 และต่อมาเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2516 กรมตำรวจจึงได้เปลี่ยนชื่อให้ใหม่เป็น “โรงเรียนตำรวจภูธร 2” เพื่อให้ตรงกับกองบังคับการตำรวจภูธรเขต 2 ที่โรงเรียนตำรวจแห่งนี้ตั้งอยู่ (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 2, ม.ป.ป.)

การเข้าถึงระบบการศึกษาของบัญชาการศึกษา เป็นผู้ดำเนินการรับสมัครสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจโดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมายและวัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 2 เป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจให้มีความรู้ในหน้าที่ของพลตำรวจ และเป็นสถาบันที่ผลิตพลตำรวจเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

การบริหาร

โรงเรียนตำรวจภูธร 2 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ มีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการ 2 นาย มีสารวัตรหรือเทียบเท่า 15 นาย โครงสร้างการบริหารเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ แบ่งการปกครองออกเป็น 6 กองร้อย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชานักเรียนพลตำรวจที่เข้ารับการฝึกอบรม และควบคุมการทำงานในกองร้อยให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับตลอดจน รับผิดชอบในการฝึกนักเรียนภาคสนาม และการยิงปืน

หลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรของโรงเรียนตำรวจภูธร 2 ในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 ถึง พ.ศ. 2526 (ตั้งแต่รุ่น 1 ถึงรุ่นที่ 21) ใช้หลักสูตรการศึกษาใช้ระยะเวลา 6 เดือน แต่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันใช้หลักสูตรการศึกษาใช้ระยะเวลา 12 เดือน หรือ 1 ปี โดยหลักสูตรดังกล่าวให้ใช้เป็นไปตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 11 บทที่ 2 เรื่อง หลักสูตรสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจ

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรของนักเรียนพล
ตำรวจของกองบัญชาการศึกษา

การประเมินผล โรงเรียนตำรวจภูธร 2 ใช้การประเมินผลในแนวทางเดียวกันกับโรงเรียนตำรวจนครบาลเพราะใช้ หลักสูตรวิธีการสอน และการประเมินผลของกองบัญชาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันการวัดผลในภาควิชาการ (วิชาพื้นฐานทั่วไป) ได้แก่หมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาประกอบผู้สอบได้ในแต่ละภาคเรียนจะต้องได้คะแนนสำหรับหมวดวิชาบังคับร้อยละ 60 ขึ้นไป สำหรับหมวดวิชาประกอบร้อยละ 50 ขึ้นไป การวัดผลในภาคการฝึกพิเศษหรือหลักสูตรระยะให้ถือได้คกไม่รวมกับภาคอื่น การวัดผลในภาคการฝึกปฏิบัติราชการ ผู้สอบได้จะต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 60 ขึ้นไป ให้ถือได้คกไม่รวมกับภาคอื่น

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึก และการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 2 จะได้รับประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจ เข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 2 เป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการศึกษา พร้อมกับโรงเรียนตำรวจนครบาลและโรงเรียนภูธรทั้งหมดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยรับจากบุคคลภายนอกใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือก ครู - อาจารย์

โรงเรียนตำรวจภูธร 2 ตั้งแต่เริ่มเปิดทำการฝึกอบรมมาใช้ครูฝึกที่เคยผ่านการศึกษาในหลักสูตรพลตำรวจเป็นผู้ทำการฝึก ครู - อาจารย์ ใช้จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 2 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน ต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ได้พัฒนาจารย์จากการคัดเลือกบุคคลภายนอกโดยวิธีสอบผู้มีวุฒิทางกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษาตามนโยบายของกองบัญชาการศึกษา

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ระหว่าง พ.ศ. 2506 - 2511 เป็นช่วงระยะเวลาที่จอมพลถนอม กิตติขจร ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สืบแทนจอมพลสฤษดิ์ ในขณะที่เดียวกันกับที่กรมตำรวจ ได้พลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจต่อจากจอมพลสฤษดิ์ ฯ อดีตอธิบดีกรมตำรวจ เช่นเดียวกัน

ในยุคที่พลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ. 2510 ได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 2 ตั้งอยู่บริเวณเขาน้อย ถนน

สุขุมวิท ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟเป็นจำนวนเงิน 17,263,300 บาท (สิบเจ็ดล้านสองแสนหกหมื่นสามพันสามร้อยบาทถ้วน) และได้เปิดการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2511 จนถึงปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง ดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดการกำเนิดโรงเรียนพลตำรวจ 2 และเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

การที่กรมตำรวจได้จัดสร้างโรงเรียนตำรวจ 2 แห่งนี้ขึ้นมาเพื่อผลิตกำลังตำรวจสนองความต้องการของกรมตำรวจให้ทันกับความจำเป็น แต่เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กำหนดให้โรงเรียนตำรวจ 2 เป็นอย่างไร หรือกำหนดให้เป็นโรงเรียนเอกเทศได้ กองบัญชาการศึกษาจึงได้เสนอกรมตำรวจขอแบ่งอัตรจากโรงเรียนตำรวจ 3 จังหวัดลำปาง เดิม (ปัจจุบันเป็นโรงเรียนตำรวจ 5) จำนวน 3 กองร้อย คือ กองร้อยที่ 4 ที่ 5 และ 6 ตามลำดับ ใช้ชื่อว่าโรงเรียนตำรวจ 3 (ชลบุรี) สำหรับที่ดินที่ใช้ในการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจ 2 แห่งนี้เป็นที่ดินราชพัสดุของกรมตำรวจ ซึ่งแต่เดิมผู้บังคับการตำรวจเขต 2 เป็นผู้ดูแลรักษา เมื่อกองบัญชาการศึกษาได้รับอนุมัติให้สร้างโรงเรียนแห่งนี้ขึ้น จึงได้แบ่งที่ดินจำนวน ประมาณ 145 ไร่ และอาคารบางส่วนในที่ดินของกองบังคับการตำรวจเขต 2 ให้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 และต่อมาเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2516 กรมตำรวจจึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนตำรวจ 2” เพื่อให้ตรงกับกองบังคับการตำรวจเขต 2 ที่โรงเรียนตำรวจแห่งนี้ตั้งอยู่

ด้านปรัชญาการศึกษา

ในสมัยนั้นยังไม่ได้มีการกำหนด ปรัชญาการศึกษาแต่อย่างใด แต่จากเอกสารประวัติโรงเรียนตำรวจ 2 ระบุว่า “การที่กรมตำรวจได้จัดสร้างโรงเรียนตำรวจ 2 แห่งนี้ขึ้นมา เพื่อผลิตกำลังตำรวจสนองความต้องการของกรมตำรวจให้ทันกับความจำเป็น”

ดังนั้นโรงเรียนตำรวจ 2 จึงเป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจให้มีความรู้งานในหน้าที่ของพลตำรวจ และเป็นสถาบันที่ผลิตพลตำรวจเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

ด้านหลักสูตร

โรงเรียนตำรวจ 2 เริ่มเปิดการฝึกศึกษาอบรมเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2511 วันสำเร็จการฝึกอบรมในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 ใช้เวลาในการศึกษาอบรมประมาณ 6 เดือน ใช้หลักสูตรของกองบัญชาการศึกษา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษา ของโรงเรียนตำรวจ

ภูธร 2

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 2 ที่สำคัญมากคือ องค์การยูซอม เพราะเป็นองค์การที่ให้ความช่วยเหลือในด้านงบประมาณสำหรับการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 2 ซึ่งเป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญในการก่อสร้างโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งต่อมาทำให้เกิดนโยบาย ปรัชญาการศึกษา และหลักสูตรตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นในเวลาต่อมา

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 2 คือ ผู้บัญชาการศึกษา และอธิบดีกรมตำรวจ ซึ่งอธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้นคือ พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ ได้ดำเนินการประสานงานเรื่องที่ดินสำหรับการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 2 แห่งนี้ ซึ่งเป็นที่ดินราชพัสดุของกรมตำรวจ ซึ่งแต่เดิมผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต 2 เป็นผู้ดูแลรักษาเมื่ออธิบดีกรมตำรวจอนุมัติในที่ดินของกองบังคับการตำรวจภูธรเขต 2 ให้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510

จะเห็นได้ว่าผู้บัญชาการศึกษาและอธิบดีกรมตำรวจเป็นกลุ่มภายในระบบการศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนตำรวจภูธร 2 ประกอบกับกลุ่มภายนอกระบบการศึกษาคือ องค์การยูซอมที่ให้การช่วยเหลือในด้านงบประมาณการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 2 จึงเกิดขึ้นมาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

พลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีกรมตำรวจซึ่งเป็นบุคคลอยู่ในกลุ่มภายในระบบการศึกษาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจระหว่าง พ.ศ. 2506 – 2515 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก

จะเห็นได้ว่าท่านสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทหารบกสืบทอดอำนาจจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจระหว่าง พ.ศ. 2502 – 2506 ในช่วงระยะเวลา นั้น นิยมให้ทหารมาดำรงตำแหน่งเพื่อควบคุมบังคับบัญชาการกรมตำรวจ สำหรับโรงเรียนตำรวจภูธร 2 จึงเป็นสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจทำหน้าที่ให้การศึกษอบรมและผลิตพลตำรวจเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

ในปี พ.ศ. 2515 กำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 5 ดังนี้

12) โรงเรียนตำราวภูธร 5 จังหวัดลำปาง (พ.ศ. 2515-ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

โรงเรียนตำราวภูธร 5 จังหวัดลำปาง ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2495 ที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนพลตำราวภูธร 5 ลำปาง มีอัตรา 2 กองร้อย เริ่มทำการฝึกอบรมรุ่นที่ 1 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2495 หลักสูตร 6 เดือน ฝึกอบรมได้ 10 รุ่น ก็ยุบเลิกโรงเรียนพลตำราวภูธร 5 เป็นโรงเรียนตำราวภูธร 3 เมื่อ พ.ศ. 2503 (กองกำกับการโรงเรียนตำราวภูธร 5, ม.ป.ป.) เนื่องจากกรมตำรวจ ได้ปรับปรุงส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ทำให้โรงเรียนตำราวภูธรประจำภาค 9 โรงเรียนยุบรวมกันเป็น 4 โรงเรียน ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา

ต่อมาในวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2515 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนตำราวภูธร 5 ตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย จนถึงปัจจุบันนี้

การเข้าถึงระบบการศึกษาในปัจจุบัน กองบัญชาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกโดยวิธีสอบบุคคลภายนอกเพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ โดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา และวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

โรงเรียนตำราวภูธรสมัยแรก พ.ศ. 2498 มีพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้น จึงมีจุดมุ่งหมายของโรงเรียนตำราวภูธร 5 เพื่อที่จะให้การศึกษาอบรมในวิชาตำรวจ และเป็นผู้มีจิตใจเป็นสุภาพบุรุษ

การบริหาร

โครงสร้างการบริหารในปี พ.ศ. 2498 ขึ้นตรงต่อกองการศึกษา กรมตำรวจ ซึ่งในสมัยนั้น พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย โครงสร้างการบริหารเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ ใช้สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งให้การศึกษาอบรมตำรวจ เพื่อป้องกันภัย และความมั่นคงของชาติ โดยให้มีความรู้ทางด้านการศึกษาตามแนววิชาทหาร

พ.ศ. 2503 โรงเรียนตำราวภูธร 3 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา โครงสร้างการบริหารเป็นลักษณะรวมศูนย์อำนาจ โดยมีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการ 2 นาย เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา

หลักสูตร วิธีสอน การประเมินผล

หลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 5 เริ่มแรกใช้ระยะเวลา 6 เดือน ในปัจจุบัน หลักสูตรการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจใช้ระยะเวลา 1 ปี ใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับโรงเรียนตำรวจนครบาล และโรงเรียนตำรวจภูธรทุกแห่ง เพราะเป็นหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 11 บทที่ 2

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ การประเมินผลในปัจจุบัน การวัดผลในภาควิชาการ (วิชาพื้นฐานทั่วไป) ได้แก่ หมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาประกอบ ผู้สอบได้ในแต่ละภาคเรียนจะต้องได้คะแนนสำหรับวิชาบังคับร้อยละ 60 ขึ้นไป สำหรับหมวดวิชาประกอบร้อยละ 50 ขึ้นไป การวัดผลในภาควิชาการฝึกพิเศษหรือหลักสูตรย่อยให้คือ ได้ตก ไม่รวมกับภาคอื่น การวัดผลในภาคการฝึกปฏิบัติราชการ ผู้สอบได้จะต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 60 ขึ้นไป ให้คือ ได้ตก ไม่รวมกับภาคอื่น

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึกและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 5 จะได้รับประกาศนียบัตร ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 5 เป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการศึกษาโดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ กองบัญชาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครคัดเลือกโดยวิธีสอบจากบุคคลภายนอก

การคัดเลือก ครู-อาจารย์

ครู-อาจารย์ คัดเลือกมาจากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 5 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอก ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน

การเปลี่ยนแปลง ครู-อาจารย์ ครั้งสำคัญ คือ ในปี พ.ศ. 2534 กองบัญชาการศึกษาได้รับสมัครและคัดเลือกโดยวิธีสอบจากบุคคลภายนอก เพื่อมาดำรงตำแหน่งพัฒนาจารย์เป็นครั้งแรก โดยรับสมัครจากบุคคลภายนอก ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา และกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 5

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษา

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 5 คือ กลุ่มรัฐบาล โดยเฉพาะหัวหน้าคณะรัฐบาลคือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการขยายกิจการตำรวจ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศซึ่งในช่วงระยะเวลานั้น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2490 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อจากนั้น มาเกิดกบฏถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2492 เกิดกบฏวังหลวง และปี พ.ศ. 2494 เกิดกบฏแมนฮัตตัน หลังจากนั้นจึงได้ขยายกิจการตำรวจ โดยให้การสนับสนุนเนื่องจากตำรวจมีภารกิจรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จากการส่งเสริมของนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีความสนิทสนมกับ พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการประจำคือ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และอธิบดีกรมตำรวจ จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 5 ขึ้นทั้งด้านนโยบาย ปรัชญาการศึกษา และหลักสูตร

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญในการกำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 5 คือ พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ และตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ท่านผู้นี้เป็นผู้บุกเบิกวิทยาการตำรวจคนสำคัญ เป็นผู้บุกเบิกโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ตั้งอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สำหรับผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรสำหรับ ชั้นพลตำรวจท่านก็ได้ปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนตำรวจนครบาล เพื่อผลิตพลตำรวจทำหน้าที่ในเขตนครบาล มีการเปิดศูนย์ฝึกบางเขนอบรมทบทวนตำรวจชั้นประทวนด้วย ส่วนภูธรท่านก็ได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร เพื่อขยายกิจการตำรวจให้ทั่วถึงทั้งประเทศ เพื่อผลิตพลตำรวจเพื่อทำหน้าที่ในหน่วยงานของตำรวจภูธรเขตต่าง ๆ ทั้งราชอาณาจักร และช่วยเหลือตำรวจภูธรในเขตกองกำกับการตั้งอยู่ ในด้านการปราบปรามโจรผู้ร้าย หรือเหตุการณ์พิเศษ ซึ่งในสมัยนั้นมีลัทธิตคอมมิวนิสต์ ได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย ประกอบกับมีเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยปรากฏเป็นระยะ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2492 เกิดกบฏวังหลวง และในปี พ.ศ. 2494 เกิดกบฏแมนฮัตตัน แต่รัฐบาลก็สามารถปราบได้ราบคาบ พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ ได้ขยายโรงเรียนตำรวจภูธร อันได้แก่ โรงเรียนตำรวจภูธร 5 จัดตั้งในปี พ.ศ. 2495 และในเวลาใกล้เคียงกัน ท่านได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 7 จังหวัดนครปฐม และโรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดนครราชสีมา พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ ได้รับการยกย่องชมเชยในเรื่องการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจโดยแท้จริง และเป็นผู้มีชื่อเสียงผู้หนึ่ง ที่สำคัญจากประวัติความเป็นมาของกรมตำรวจ เป็นผู้มิวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ไม่เพียงแต่สนับสนุน โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สำหรับผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และในขณะที่

เดียวกัน ก็จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธรเพื่อผลิตพลตำรวจ โดยเฉพาะโรงเรียนตำรวจภูธร 5 ได้กำเนิดขึ้นและเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย ปรัชญาการศึกษา และหลักสูตร ดังกล่าวข้างต้น

ด้านนโยบาย

ในปี พ.ศ. 2495 อธิบดีกรมตำรวจในสมัยนี้ ท่านดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้วย คือ ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยอีกตำแหน่งหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวตั้งแต่การทำการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2490 มีความพยายามของผู้ก่อการปฏิวัติรัฐประหารแต่ทำไม่สำเร็จ ในปี พ.ศ. 2492 คือกบฏวังหลวง และในปี พ.ศ. 2494 กบฏแมนฮัตตัน รัฐบาลได้มอบความไว้วางใจให้แก่ พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ ในฐานะอธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ พลตำรวจโทเผ่า ศรียานนท์ จึงขยายอัตรากำลัง และพยายามเพิ่มอัตรากำลัง โดยให้ความสำคัญกับสถาบันการศึกษาของตำรวจ อันได้แก่ โรงเรียนนายร้อยที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และโรงเรียนพลตำรวจทั้งในนครบาล และภูธร และโรงเรียนตำรวจภูธร 5 จังหวัดลำปาง ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2495 ที่ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 5 เป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 3 เพื่อให้โรงเรียนมีหมายเลขตรงตามกองบัญชาการ ตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ พ.ศ. 2503

ต่อมา วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2515 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนตำรวจภูธร 5 และเริ่มทำการฝึกอบรมในหลักสูตร 1 ปี เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 ตั้งแต่รุ่นที่ 34 จนถึงปัจจุบันนี้

ด้านปรัชญาการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงด้านปรัชญาการศึกษา ของโรงเรียนตำรวจภูธร 5 เป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกับการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่ง พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มีความมุ่งหมายที่จะขยายกิจการของตำรวจในด้านต่าง ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้สนับสนุนการศึกษา เป็นผู้ที่มุ่งบุกเบิกการศึกษาของกรมตำรวจให้มีความทันสมัยในช่วงระยะเวลานั้น

ปรัชญาการศึกษาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงเวลาดังกล่าวนิยมรับเอาปรัชญาการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ซึ่งมุ่งเน้นให้ได้รับการศึกษาในแนวที่กว้างมีจิตใจเป็นสุภาพบุรุษ โรงเรียนนายร้อยตำรวจที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้ใช้แนวปรัชญาการศึกษาของประเทศอังกฤษ

สำหรับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 5 มุ่งเน้นที่จะให้การศึกษาวินิชาตำรวจ และเป็นผู้มีจิตใจเป็นสุภาพบุรุษ เช่นเดียวกัน

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเริ่มแรกใช้ระยะเวลาศึกษาอบรม 6 เดือน เท่ากับโรงเรียนตำรวจนครบาล หลักสูตรของโรงเรียนตำรวจภูธร 5 เป็นหลักสูตรพลตำรวจ ใช้หลักสูตรแนวเดียวกับโรงเรียนตำรวจนครบาล โรงเรียนตำรวจภูธร 7 และโรงเรียนตำรวจภูธร 3

ในปี พ.ศ. 2517 กำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ดังนี้

13) โรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัด ขอนแก่น (พ.ศ. 2517 - ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกรมตำรวจที่ 30/ 2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 เนื่องจากกรมตำรวจมีนโยบายที่จะขยายบุคลากรให้เพียงพอแก่ความต้องการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีคำสั่งตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยในครั้งแรกได้รับโอนที่จากศูนย์บรรเทาสาธารณภัย แผนก 4 กองกำกับการ 5 กองตำรวจดับเพลิงจังหวัดขอนแก่น และได้ทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 โดยมีเพียง 2 กองร้อยเท่านั้น และในปลายปี พ.ศ. 2517 ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น นายบุรี พรหมลักขโณ ได้จัดสรรที่ดินราชพัสดุ ซึ่งตั้งอยู่ที่มอหินแดง ตำบลศิลา เพื่อขยายกิจการให้เป็นไปตามโครงการอีกประมาณ 134 ไร่เศษ และในปี พ.ศ. 2525 ได้รับเพิ่มอีก 15 ไร่ รวมที่ดินทั้งหมดจำนวน 170 ไร่ 3 งาน 37 ตารางวา และในปัจจุบันเปิดทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจนครบาล 6 กองร้อย ตามโครงการ (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 4, ม.ป.ป.)

การเข้าถึงระบบการศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 4 กองบัญชาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการรับสมัครและการคัดเลือกโดยวิธีสอบจากบุคคลภายนอก เพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ โดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 4 มีความมุ่งหมายให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจ ให้มีความรู้ในหน้าที่ของตำรวจ เพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของตำรวจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การบริหาร

กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ มีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการ 2 นาย สารวัตรหรือเทียบเท่า 13 นาย แบ่งการปกครองออกเป็น 6 กองร้อย โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 4 คล้ายกับโครงการโรงเรียนตำรวจภูธร 1-9 โครงสร้างการบริหารเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ

หลักสูตร วิธีสอน การประเมินผล

หลักสูตร การฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจใช้ระยะเวลา 1 ปี เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี บทที่ 2 ลักษณะที่ 11

ลักษณะของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ภาค คือ

ภาควิชาการ ใช้เวลาการฝึกอบรม 8 เดือน

ภาคการฝึกพิเศษหลักสูตรระยะขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาการฝึกอบรม 2 เดือน

ภาคการฝึกปฏิบัติหน้าที่ราชการ ใช้เวลาการฝึกอบรม 2 เดือน

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรของนักเรียนพลตำรวจของกองบัญชาการศึกษา

การประเมินผล ในภาควิชาการ หมวดวิชาบังคับ แต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์ และหมวดวิชาประกอบ แต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึกและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จะได้รับประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 4 เป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการศึกษา พร้อมกับโรงเรียนตำรวจนครบาล และโรงเรียนตำรวจภูธรทั้งหมดพร้อมกันโดยรับจากบุคคลภายนอก ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือก ครู-อาจารย์

โรงเรียนตำรวจภูธร 4 คัดเลือก ครู-อาจารย์ จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 4 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน ต่อมาตั้งแต่

ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ได้พัฒนาอาจารย์จากการคัดเลือกบุคคลภายนอกโดยวิธีสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีวุฒิทางกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษาตามนโยบายของกองบัญชาการศึกษា

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา และกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ

ภูธร 4

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

ในช่วงกำหนดของโรงเรียนตำรวจภูธร 4 และเริ่มทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจ ขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 โดยมีเพียง 2 กองร้อย เท่านั้นในช่วงนี้ไม่มีกลุ่มภายนอกระบบการศึกษาเข้ามามีบทบาท

แต่ในปลายปี พ.ศ. 2517 กลุ่มภายนอกการศึกษา คือกลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น คือนายบุรี พรหมลักขโน ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดสรรที่ดินราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่ที่มอดินแดง ตำบลศิลา เพื่อขยายกิจการตำรวจให้เป็นไปตามโครงการอีกประมาณ 134 ไร่เศษ จะเห็นได้ว่ากลุ่มภายนอกระบบการศึกษาก็มีบทบาทอันสำคัญในการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขยายที่ดินเพิ่มเนื้อที่ของโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ในครั้งนี้

ต่อมาได้รับเพิ่มอีก 15 ไร่ รวมที่ดินทั้งหมดของโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จำนวน 170 ไร่ 3 งาน 37 ตารางวา และในปัจจุบันเปิดทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจจนครบ 6 กองร้อย ตามโครงการ

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

อธิบดีกรมตำรวจในช่วงระยะเวลานั้น คือ พลตำรวจเอกประจวบ สุนทราวงกูร ได้กำหนดนโยบายที่จะขยายบุคลากรให้เพียงพอแก่ความต้องการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้มีคำสั่งกรมตำรวจที่ 30/2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 ตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยในครั้งแรกได้รับโอนที่จากศูนย์บรรเทาสาธารณภัย แผนก 4 กองกำกับการ 5 กองตำรวจดับเพลิง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยที่ทำการกองกำกับการ จำนวน 1 หลัง หอประชุม 1 หลัง และบ้านพักข้าราชการบนเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ และได้ทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 โดยมีเพียง 2 กองร้อย

พลตำรวจเอกประจวบ สุนทราวงกูร อธิบดีกรมตำรวจ จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ให้เป็นสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ เพื่อทำการสอนฝึกอบรมวิชาความรู้ต่าง ๆ ในหน้าที่ของตำรวจ แก่นักเรียนพลตำรวจตามหลักสูตร เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้ ทำการสอนฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ ในวิทยาการใหม่ ๆ แก่นักตำรวจที่

ออกปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และช่วยเหลือตำรวจภูธรในเขตที่กองกำกับการตั้งอยู่ ปราบปรามโจรผู้ร้าย และเหตุพิเศษ

พลตำรวจเอกประจวบ สุนทราภรณ์ สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคทหารบกเริ่มรับราชการในกองทัพบก ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 โอนมารับตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ ต่อจากจอมพลประภาส จารุเสถียร ซึ่งพ้นตำแหน่งและเดินทางออกนอกประเทศชั่วคราวอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516

ด้านนโยบาย

กรมตำรวจออกคำสั่งที่ 30 / 2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 4, ม.ป.ป.) จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจชั้นเป็นครั้งแรกและผลิตพลตำรวจ เพื่อขยายบุคลากรให้เพียงพอแก่ความต้องการในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 4 มีความมุ่งหมาย เช่นเดียวกับโรงเรียนตำรวจภูธรต่าง ๆ คือมุ่งให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจให้มีความรู้ในหน้าที่ของตำรวจเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของตำรวจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรของโรงเรียนตำรวจภูธร 4 เป็นไปตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 11 บทที่ 2 อบรมหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจ ใช้เวลาในการศึกษา 6 เดือน ต่อมาหลักสูตรของโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ในปัจจุบัน ใช้เวลาในการศึกษา 12 เดือน

ในปี 2517 นี้ ไม่เพียงแต่ขยายกิจการโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัดขอนแก่นเท่านั้น ยังได้ขยายกิจการโรงเรียนตำรวจภูธร 6 ดังนี้

14) โรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. 2517 - ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2517 ตามคำสั่งกรมตำรวจที่ 30/2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 ณ ตำบลนครสวรรค์ตก มีหน้าที่ในการฝึกอบรมบุคคลทั่วไปที่เป็นนักเรียนพลตำรวจ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วปฏิบัติหน้าที่

ตามภารกิจของกรมตำรวจที่ได้รับมอบหมายตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2541

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายอัตรากำลังของกรมตำรวจ ให้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ บนเนื้อที่ 72 ไร่ ที่บริเวณที่ตั้งของหน่วยบรรเทาสาธารณภัยเดิม (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 6, ม.ป.ป.)

การเข้าถึงระบบการศึกษา กองบัญชาการศึกษาศึกษา เป็นผู้ดำเนินการรับสมัคร และคัดเลือกบุคคลภายนอกโดยวิธีสอบ เพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ โดยความเห็นชอบของกรมตำรวจ

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา และวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 มีความมุ่งหมายให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจ ให้มีความรู้ในหน้าที่ของตำรวจ เพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของตำรวจ

การบริหาร

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษาศึกษา มีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีรองผู้กำกับการ 2 นายเป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา สารวัตรหรือเทียบเท่า 12 นาย แบ่งการปกครองของนักเรียนพลตำรวจออกเป็น 4 กองร้อย โครงสร้างการบริหารเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ

หลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 6 เริ่มแรกใช้ระยะเวลาในการศึกษาอบรม 6 เดือน ต่อมาหลังจากปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน หลักสูตร การฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจใช้ระยะเวลา 1 ปี เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะ ที่ 11 บทที่ 2

ลักษณะของหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ภาค คือ

ภาควิชาการใช้เวลาการฝึกอบรม 8 เดือน

ภาคการฝึกพิเศษหลักสูตรช่วยยกระดับพื้นฐาน ใช้เวลาการฝึกอบรม 2 เดือน

ภาคการฝึกหัดปฏิบัติหน้าที่ราชการใช้เวลาการฝึกอบรม 2 เดือน

วิธีการสอน ทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจของ

กองบัญชาการศึกษาศึกษา

การประเมินผล ในภาควิชาการ หมวดวิชาบังคับ แต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์

การให้วุฒิปัตร์

ผู้ที่ผ่านการฝึกและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จะได้รับประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจผู้เข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 6 เป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการศึกษา พร้อมกับโรงเรียนตำรวจนครบาลและโรงเรียนตำรวจภูธรทั้งหมดพร้อมกันโดยรับจากบุคคลภายนอกใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือก ครู - อาจารย์

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 คัดเลือกครู - อาจารย์ จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 6 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอน ต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ได้พัฒนาอาจารย์จากการคัดเลือกบุคคลภายนอกโดยวิธีสอบผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษา ตามนโยบายของกองบัญชาการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (ประจวบ สุทธรางกูร, 2515)

ในปี พ.ศ. 2515 - 2519 เป็นปีที่รัฐบาลดำเนินนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519)

ปี พ.ศ. 2515 ประเทศไทยได้ถูกภัยคุกคามจากผู้ก่อการร้ายมากยิ่งขึ้น จึงต้องพิจารณาวางโครงการปรับปรุง จัดตั้งเจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษ โดยประกอบกำลังจากกองกำลังการตำรวจ และกองกำลังการตำรวจจังหวัดต่าง ๆ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 จนถึงปี พ.ศ. 2515 มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษไปแล้วรวมทั้งสิ้น 54 หน่วย โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์การวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (ยูซอม) แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอ เนื่องจากผู้ก่อการร้ายได้ปฏิบัติการแทรกซึม และโฆษณาหลอกลวงชักชวนบังคับขู่เข็ญให้ราษฎรหลงเชื่อ เข้าไปเป็นสมาชิกของตน และใช้ราษฎรผู้เข้าเป็นสมาชิกประกอบกำลังถืออาวุธ ดักซุ่มโจมตีเจ้าหน้าที่และทำลายทรัพย์สินของรัฐบาลโดยไม่หยุดยั้ง กองบัญชาการตำรวจภูธร จึงขยายเพิ่มเติมกำลังอาวุธยุทธโศปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ให้กับหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพิ่มขึ้น 51 หน่วย รวมเป็น 105 หน่วย รวมทั้งหมดจะมีกำลังประมาณ 26 กองร้อย เพื่อเป็นกำลังรักษาความปลอดภัยของประชาชน และสนับสนุนปฏิบัติการตามภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบจากรัฐบาล

และในปีเดียวกันนี้กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ รวม 38 จังหวัด เนื่องจากกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ขยายตัวออกไปในภาคต่าง ๆ และปะทะกับกองกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหารหลายครั้ง

ในการปรับปรุงขั้นต่อไป กรมตำรวจจะจัดหน่วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการพิเศษให้เป็นรูป กองร้อย คล้ายการจัดแบบทหาร และแบบกองร้อยของตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อให้มีอำนาจการรวมกำลังต่อต้านปราบปรามทำลายการปฏิบัติของผู้ก่อการร้าย และโจรผู้ร้ายสำคัญ สามารถสนับสนุนช่วยเหลือหน่วยที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุนี้ กรมตำรวจจึงได้ตั้งให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รับผิดชอบการเพื่อขยายเพิ่มเติมกำลังอาวุธยุทธโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยพร้อมกับให้จัดตั้งกองร้อยหน่วยปฏิบัติการพิเศษ เพื่อปฏิบัติการกิจในด้านให้ความอบอุ่นแก่ประชาชน โดยรับผิดชอบ กว้างขวางทั่วทุกจังหวัด

ในปี พ.ศ. 2515 - 2516 นอกจากขวัญและกำลังใจของข้าราชการตำรวจจะตกต่ำ เนื่องจากสถานการณ์ทางด้านการเมืองแล้ว โดยแท้จริงความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการตำรวจก็มีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย เพราะกรมตำรวจบริหารงานบุคคลโดยผูกยศไว้กับเงินเดือน และผูกเงินเดือนไว้กับตำแหน่งเป็น 3 ชั้น

ฉะนั้น เมื่อไม่มีตำแหน่งว่างก็เลื่อนเงินเดือนไม่ได้ เมื่อเลื่อนเงินเดือนให้สูงไม่ได้ก็เลื่อนยศไม่ได้

ในปี พ.ศ. 2516 ปรากฏว่ามีพลตำรวจเกษียณอายุไม่สามารถบรรจุขึ้นเป็นนายสิบได้ เนื่องจากไม่มีอัตราว่าง และมีพลตำรวจอีกจำนวนไม่ใช่น้อยที่มีเงินเดือนเต็มขั้นมาแล้วตั้งแต่ 15-20 ปี ไม่ได้รับเงินเดือนขึ้น เนื่องจากไม่มีอัตรานายสิบตำรวจว่างขึ้น มีสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างแย้มมีเงินเดือนและรายได้ต่ำส่วนมากเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะห่อเหี่ยวในในอนาคตของตนเอง

พลตำรวจโท วิฑูรย์ ยะสวัสดิ์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ จึงได้ทำโครงการผลักดันให้กรมตำรวจ และคณะรัฐบาลเลื่อนยศให้พลตำรวจชั้นประทวนตั้งแต่มีการจัดตั้งกรมตำรวจ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจเหล่านั้นได้รู้สึกว่าคุณค่าของตนมีความก้าวหน้าเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ในปีนี้จึงเป็นปีที่กรมตำรวจ ได้แก้ปัญหาในเรื่องการคิดขั้นเงินเดือน ในปี พ.ศ. 2516 นี้รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ค่าครองชีพได้ขยับเพิ่มสูงขึ้นไปมากและเกิดสภาพเงินเฟ้อทั่วไป เป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงได้ปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการ

ต่อมาวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2517 รัฐบาลได้ปรับอัตราเงินเดือนให้กับข้าราชการตำรวจทุกชั้นยศ ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2517 ในครั้งนี้ พลตำรวจได้ปรับเงินเดือนขั้นต้นจาก 600 บาทเป็น 750 บาทอีกครั้งหนึ่ง

เหตุการณ์ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2517 ในวันเดียวกันนี้ กรมตำรวจมีนโยบายที่จะขยายอัตรากำลังของกรมตำรวจ จึงได้ออกคำสั่งกรมตำรวจที่ 30/2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 ให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 ที่จังหวัดนครสวรรค์ เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ สถานที่โรงเรียนตำรวจภูธร 6 ตั้งอยู่ที่ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีหน้าที่ในการฝึกอบรมบุคคลทั่วไปให้เป็นข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ กรมตำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายอัตรากำลังของกรมตำรวจให้เพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 72 ไร่ ที่บริเวณที่ตั้งของหน่วยบรรเทาสาธารณภัยเดิม

ครั้งแรกที่เปิดทำการมีอาคารที่ทำการได้รับมอบจากศูนย์บรรเทาสาธารณภัย เพียง 1 อาคาร และได้เปิดทำการอบรมรุ่นแรก เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2517 มีนักเรียนตำรวจ เข้ารับการอบรม จำนวน 120 นาย ได้เปิดทำการฝึกอบรมตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

จากสภาพทางการเมือง ในช่วงระยะเวลานั้นเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการกำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 6 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

กรมตำรวจได้ออกคำสั่งที่ 30/2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 ให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 ณ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีหน้าที่ในการฝึกอบรมบุคคลทั่วไป ให้เป็นข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ เพื่อขยายอัตรากำลังของกรมตำรวจให้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งเป็นคำสั่งเดียวกันกับการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 4 ที่จังหวัดขอนแก่น

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ จึงมีปรัชญาการศึกษา เช่นเดียวกันกับโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัดขอนแก่น คือมุ่งให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจให้มีความรู้ในหน้าที่ของตำรวจ โดยเฉพาะหน้าที่ของพลตำรวจเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรของโรงเรียนตำรวจภูธร 6 เป็นไปตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ตามหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจ ใช้เวลาในการศึกษาอบรม 6 เดือน สำหรับในปัจจุบันใช้เวลาในการศึกษาอบรม 1 ปี

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาและกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ

ภูธร 6

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษา

โรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ ไม่ได้เกิดจากกลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาโดยตรง แต่ถ้าพิจารณาจากเอกสารและสถานการณ์การเมือง สังคม จะเห็นได้ว่ากลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 6 คือ กลุ่มรัฐบาล เพราะช่วงระยะเวลาดังกล่าวของการกำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ เป็นช่วงของการกำหนดนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) รัฐบาลพิจารณาแล้วเห็นว่าค่าครองชีพได้ขยับเพิ่มสูงขึ้นไปมาก และเกิดสภาพเงินเฟ้อทั่วไป เป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงได้ปรับเงินเดือนเพิ่มขึ้นถึง 2 ครั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515-2517

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการขยายอัตรากำลัง และทำให้เกิดโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ น่าจะเกิดจากโครงการผลักดันให้กรมตำรวจและคณะรัฐบาล เลื่อนยศให้พลตำรวจเป็นสิบตำรวจตรีถึงจำนวน 20,000 นาย ดังนั้นกรมตำรวจ จึงได้ออกคำสั่งที่ 30/2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์และโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัดขอนแก่น ทำให้เกิดนโยบายจัดสร้างโรงเรียนตำรวจภูธรต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อขยายอัตรากำลังพลให้เพิ่มมากขึ้น ให้เพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย

ดังนั้น กลุ่มรัฐบาล และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) จึงนับว่าเป็นกลุ่มบุคคลภายนอก ที่มีส่วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโอกาสในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษา ที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการก่อกำเนิดโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ คือพลตำรวจเอกประจวบ สุนทรางกูร อธิบดีกรมตำรวจ เพราะเป็นผู้ออกคำสั่งที่ 30/2517 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2517 ให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 ซึ่งเดิมเป็นบริเวณที่ตั้งของหน่วยบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น อธิบดีกรมตำรวจจึงเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดนโยบายจัดตั้งของโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายอัตรากำลังของกรมตำรวจให้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน แต่ผู้มีส่วนหรือเป็นผู้มีบท

บาทอันสำคัญอีกท่านหนึ่งคือ พลตำรวจโท วิฑูรย์ ยะสวัสดิ์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2516 ปรากฏว่ามีอภิปรายผลหน่วยบรรเทาสาธารณภัย เดิมเป็นยุคเฟื่องฟูของพลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิวรรณ อดีตอธิบดีกรมตำรวจ

ในส่วนของการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 6 จังหวัดนครสวรรค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า พลตำรวจเอกประจวบ สุนทรางกูร อธิบดีกรมตำรวจ เป็นผู้จัดตั้งเพราะเป็นช่วงการเปลี่ยนอธิบดีกรมตำรวจ เพราะช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ทำให้อธิบดีกรมตำรวจในเวลานั้นคือ จอมพลประภาส จารุเสถียร ต้องออกนอกประเทศ ทำให้ตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจว่างลงต่อมาพลตำรวจเอก ประจวบ สุนทรางกูร มาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจต่อจากจอมพลประภาส จารุเสถียร

ในปี พ.ศ. 2528 กรมตำรวจได้ขยายกิจการโรงเรียนพลตำรวจอีก 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนตำรวจภูธร 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

15) โรงเรียนตำรวจภูธร 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2528 - ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุน และการเข้าถึงระบบการศึกษา

ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่

4) พ.ศ. 2514 ได้กำหนดให้ กองบัญชาการศึกษา มีโรงเรียนตำรวจภูธร 8 และตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องนำที่ดินขึ้นทะเบียน ลง 12 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ให้หน้าที่ดินของรัฐในท้องที่ตำบลบางริน อำเภอมือง จังหวัดระนอง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 204 ไร่ 1 งาน 40 ตารางวา ขึ้นทะเบียนเป็นของกรมตำรวจ เพื่อใช้ก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 8 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 94 ตอนที่ 2 ลง 4 มกราคม พ.ศ. 2520 แต่เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวมีการคมนาคมไปมาไม่สะดวกมีฝนตกชุกตลอดปี อาจจะทำให้การฝึกอบรมได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร กรมตำรวจจึงได้มีคำสั่งที่ 958/2527 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 จัดตั้ง โรงเรียนตำรวจภูธร 8 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดสรรที่ดินสาธารณประโยชน์ จำนวน 59 ไร่ 3 งาน เศษที่หมู่ที่ 3 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้ดำเนินการก่อสร้างโดยงบประมาณปี 2528 โรงเรียนตำรวจภูธร 8 ได้เปิดฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจรุ่นที่ 1 จำนวน 88 นาย แบ่งออกเป็น 1 กองร้อย เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 โดยขอให้อาคารบางส่วนของกองร้อยที่ 3 ตำรวจตระเวนชายแดนเขตเป็นการชั่วคราว จนนักเรียนพลตำรวจรุ่นที่ 1 ได้สำเร็จการศึกษาอบรม (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 8, ม.ป.ป.)

ปัจจุบันได้เปิดทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจ ถึงรุ่นที่ 13 มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 907 นาย แบ่งออกเป็น 6 กองร้อย ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 ปี

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์

โรงเรียนตำรวจภูธร 8 เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจ เพื่อให้ความรู้แก่พลตำรวจ เพื่อนำไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ

การบริหาร

โรงเรียนตำรวจภูธร 8 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ ในปี พ.ศ. 2528 เป็นปีที่เริ่มทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร 8 มีเพียง 1 กองร้อยเท่านั้น

ต่อมาในปัจจุบันแบ่งการปกครองเป็น 6 กองร้อยมีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานศึกษามีรองผู้กำกับการ 1 นาย สารวัตรหรือเทียบเท่า 8 นาย รองสารวัตร หรือเทียบเท่า 13 นาย ผู้บังคับหมู่ลูกแถว 149 นาย ผู้บริหารสถานศึกษาดำรงตำแหน่งผู้กำกับการ โรงเรียนตำรวจภูธร 8 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

หลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรนักเรียนพลตำรวจของโรงเรียนตำรวจภูธร 8 ระยะเวลาในการศึกษาอบรม 1 ปี แบ่งเป็น 3 ภาค คือ

ภาควิชาการ ใช้เวลาฝึกอบรม 8 เดือน อบรมเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบการตำรวจ การฝึกอบรมวิชาทหาร พลศึกษา และการต่อสู้ป้องกันตัว

ภาคการฝึกพิเศษ หรือช้อยะชั้นพื้นฐานใช้เวลา 2 เดือน อบรมเกี่ยวกับการรบ ยุทธวิธีการรบ การปฏิบัติการทางจิตวิทยาและพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

ภาคการฝึกหัดปฏิบัติราชการ ใช้เวลา 2 เดือน เป็นการฝึกหัดการทำงานยังสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยาย ตามหลักสูตรของนักเรียนพลตำรวจของกองบัญชาการศึกษา

การประเมินผลเดิมในปี 2528 ในภาควิชาการ หมวดวิชาบังคับ แต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์ และหมวดวิชาประกอบ แต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์

แต่หลังจากปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา ในภาควิชาการ หมวดวิชาบังคับแต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์ และหมวดวิชาประกอบ แต่ละวิชาจะต้องสอบให้ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสอบผ่านเกณฑ์

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 8 จะได้รับประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 8 เป็นไปตามประกาศของกองบัญชาการการศึกษา พร้อมกับโรงเรียนตำรวจนครบาล และโรงเรียนภูธรทั้งหมดพร้อมกัน โดยรับจากบุคคลภายนอกใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสอบ

การคัดเลือก ครู - อาจารย์

โรงเรียนตำรวจภูธร 8 คัดเลือกครู - อาจารย์ จากข้าราชการตำรวจที่สังกัดในโรงเรียนตำรวจภูธร 8 และเชิญอาจารย์บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาสอนต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ได้พัฒนาจารย์จากการคัดเลือกบุคคลภายนอก ผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษา ตามนโยบายของกองบัญชาการการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2540 กรมตำรวจได้เปิดการสอบคัดเลือกอาจารย์ ได้รับจากข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ และชั้นประทวน ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางกฎหมายหรือสำเร็จการศึกษาจากเนติบัณฑิตสภาหรือปริญญาโททางรัฐศาสตร์ มีผู้สมัครในระดับปริญญาโททางกฎหมายหรือเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากเนติบัณฑิตยสภา จำนวน 3 นาย ผลปรากฏว่ามีผู้สอบผ่านเกณฑ์เพียง 1 ราย และได้มาบรรจุเป็นอาจารย์ผู้สอนทางกฎหมายในโรงเรียนตำรวจภูธร 8 การสอบคัดเลือกครั้งนี้กรมตำรวจได้มอบหมายให้สำนักทดสอบทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกในครั้งนี้

การแต่งตั้งหัวหน้าสถานศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 8 ส่วนใหญ่ แต่งตั้งจากผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา และกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 8

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษา

กลุ่มภายนอกระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีบทบาทในการสนับสนุนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 8 คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นผู้ได้จัดสรรที่ดินสาธารณะประโยชน์ ให้และที่ดินดังกล่าวเป็นที่ตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 8 ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบาย การจัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

กลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจภูธร 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอิทธิพลสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนตำรวจภูธร 8 คือ พลตำรวจเอก ณรงค์ มหามนต์ อธิบดีกรมตำรวจ เพราะกรมตำรวจมีวัตถุประสงค์ต้องการขยายอัตรากำลังเพิ่มขึ้น ให้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปกป้องปราบอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบาย ปรัชญาการศึกษา ของโรงเรียนตำรวจภูธร 8 ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับในด้านหลักสูตรยึดตามแนวหลักสูตรของการฝึกอบรมพลตำรวจตามหลักสูตรของกองบัญชาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บัญชาการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มในระบบการศึกษา ได้ปฏิบัติตามนโยบายของกรมตำรวจ

พลตำรวจเอก ณรงค์ มหามนต์ อธิบดีกรมตำรวจ มีความมุ่งหวังให้โรงเรียนตำรวจภูธร 8 เป็นสถาบันการศึกษอบรมนักเรียนพลตำรวจ เพื่อผลิตพลตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจ ท่านอธิบดีกรมตำรวจท่านนี้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก ในปี พ.ศ. 2488 ซึ่งเป็นช่วงที่นักเรียนนายร้อยตำรวจเข้าไปศึกษาร่วมกับนักเรียนนายร้อยทหารบก ซึ่งเรียกว่านักเรียนนายร้อยทหารบกฝ่ายตำรวจ

กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของโรงเรียนตำรวจภูธร 8 คือ พลตำรวจเอก ณรงค์ มหามนต์ อธิบดีกรมตำรวจ ส่วนปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 8 กลุ่มที่มีอิทธิพลคือ กองบัญชาการศึกษา การกำหนดหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่สอบมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาไปทำหน้าที่พลตำรวจเพื่อปฏิบัติภารกิจของกรมตำรวจ

ด้านนโยบาย

กรมตำรวจมีวัตถุประสงค์ต้องการขยายกำลังเพิ่มขึ้น ให้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 8 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขึ้นโดยผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดสรรที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้

โรงเรียนตำบองภูธร 8 ได้เปิดทำการฝึกอบรมรุ่นแรก เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 จำนวนนักเรียน 88 นาย แบ่งออกเป็น 1 กองร้อย

ด้านปรัชญาการศึกษา

โรงเรียนตำบองภูธร 8 เป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำบอง เพื่อให้มีความรู้ในหน้าที่ของพลตำบอง เพื่อนำไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำบองที่ได้มอบหมาย

หลักสูตร

โรงเรียนตำบองภูธร 8 ได้เปิดทำฝึกอบรมรุ่นแรก เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 จำนวนนักเรียน 88 นาย แบ่งออกเป็น 1 กองร้อย ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 ปี

ปัจจุบัน ได้เปิดทำการฝึกอบรมนักเรียนพลตำบองถึงรุ่นที่ 13 มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 907 นาย แบ่งออกเป็น 6 กองร้อย ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 ปี

การฝึกอบรมนักเรียนพลตำบอง แบ่งออกเป็น 3 ภาคเรียน คือ

1. ภาควิชาพื้นฐานทั่วไป ระยะเวลาการฝึกอบรม 8 เดือน
2. ภาคการฝึกหลักสูตรชัยชนะขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาการฝึกอบรม 2 เดือน
3. ภาคการฝึกหัดปฏิบัติราชการ ระยะเวลาการฝึกอบรม 2 เดือน

การกำหนดหลักสูตรเนื้อหาวิชาสำหรับนักเรียนพลตำบองศึกษาในโรงเรียนตำบองภูธร 8 เป็นไปตามหลักสูตร ที่ทางกองบัญชาการศึกษา เป็นผู้กำหนดเหมือน ๆ กับโรงเรียนตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร 1 - 9 ดังนั้นกองบัญชาการศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดหลักสูตรของโรงเรียนตำบองภูธร 8 เป็นอย่างยิ่ง

ในปี พ.ศ. 2534 กรมตำรวจได้ขยายกิจการโรงเรียนพลตำบองอีก 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนพลตำบองภูธร 1

16) โรงเรียนตำรวจภูธร 1 จังหวัดสระบุรี (พ.ศ. 2534-ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงในด้านการสนับสนุนและการเข้าถึงระบบการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2534 กรมตำรวจได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 1 ขึ้น เนื่องจากกรมตำรวจมีนโยบายที่จะเพิ่มกำลังพลตำรวจให้มากขึ้น เพื่อรองรับแผนพัฒนากำลังพลในภารกิจด้านการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตนักเรียนพล

ตำราวจได้สนองรับนโยบายของกรมตำราวจ โรงเรียนตำราวจภูธร 1 จึงได้เริ่มเปิดการฝึกอบรมในหลักสูตรนักเรียนพลตำราวจ รุ่นที่ 1 ตั้งแต่ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 มีจำนวนนักเรียนพลตำราวจ 375 นาย (ภาสวัชร ศรีทัย, สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2539)

การเข้าถึงระบบการศึกษา กองบัญชาการศึกษา เป็นผู้ดำเนินการรับสมัครสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อเข้าเป็นนักเรียนพลตำราวจ โดยความเห็นชอบของกรมตำราวจ

การเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและวิธีการจัดการศึกษา

ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

พลตำราวจโท สุจินต์ อุทัยวัฒน์ ผู้บัญชาการศึกษา มีจุดเน้นในเรื่องการการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม

การบริหาร

โครงสร้างของโรงเรียนตำราวจภูธร 1 แบ่งการปกครองออกเป็น 6 กองร้อย อาคารสถานที่ในแต่ละกองร้อยไม่ได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน โดยเฉพาะกองร้อยที่ 3 ทางโรงเรียนตำราวจภูธร 1 จะขอใช้อาคารสถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์ของศูนย์การทหารม้า (ค่ายอดิศร) จังหวัดสระบุรี เป็นที่ทำการฝึกอบรม มีผู้บังคับกองร้อยที่ 3 ปกครองบังคับบัญชานักเรียนพลตำราวจ ในปัจจุบันโรงเรียนตำราวจภูธร 1 ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการศึกษา มีผู้กำกับการโรงเรียนเป็นหัวหน้าสถานศึกษา มีรองผู้กำกับการเป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาจำนวน 2 นาย สารวัตรหรือเทียบเท่า 14 นาย โครงสร้างการบริหาร เป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ วิธีการปฏิบัติการด้านการบริหารคำนึงถึงความซื่อสัตย์ของบุคลากร

ด้านการกำหนดหลักสูตร วิธีการสอน การประเมินผล

หลักสูตรการฝึกอบรมของโรงเรียนตำราวจภูธร 1 มีกำหนด 1 ปี (กองบัญชาการศึกษา, 2540) จำแนกได้ดังนี้

1. หลักสูตรในการฝึกอบรมภาควิชาการ 8 เดือน คือ
 - ก. หมวดวิชาบังคับ
 - ข. หมวดวิชาประกอบ
2. หลักสูตรในการฝึกอบรม ภาคการฝึกหัดระยะขั้นพื้นฐาน 2 เดือน
 - ก. ศึกษาและการยิง
 - ข. ยุทธวิธี
 - ค. แผนที่เข็มทิศ

- ง. วิชาพิเศษ
- จ. การระเบิดทำลาย
- ฉ. การทดสอบ ความรู้ภาคห้องเรียน
- ช. การฝึกภาคสนาม 100 ชั่วโมง

3. หลักสูตรการฝึกอบรมภาคการฝึกการปฏิบัติราชการ 2 เดือน

วิธีการสอน มีทั้งการฝึกและการบรรยายตามหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ
ของกองบัญชาการศึกษา

การประเมินผล การวัดผลในภาควิชาการ (วิชาพื้นฐานทั่วไป) ได้แก่
หมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาประกอบผู้สอบได้ในแต่ละภาคเรียน จะต้องได้คะแนน สำหรับ
หมวดวิชาบังคับร้อยละ 60 ขึ้นไป สำหรับหมวดวิชาประกอบร้อยละ 50 ขึ้นไป

การวัดผลในภาคการฝึกพิเศษ หรือหลักสูตรช้อยะ ให้ถือได้ตกไม่รวมกับ
ภาคอื่น การวัดผลในภาคการฝึกปฏิบัติราชการ ผู้สอบได้จะต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 60 ขึ้นไป
(ผลึก สุวรรณเวช, 2531)

การให้วุฒิบัตร

ผู้ที่ผ่านการฝึกและการสอบตามหลักสูตรโรงเรียนตำรวจภูธร 1 จะได้รับ
ประกาศนียบัตรผู้สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ

การรับนักเรียน

การรับนักเรียนพลตำรวจเข้าศึกษาในโรงเรียนตำรวจภูธร 1 เป็นไปตาม
ประกาศของกองบัญชาการศึกษา โดยจะเริ่มรับสมัครในราวเดือนตุลาคม และสอบแข่งขันในราว
เดือน พฤศจิกายน ของทุก ๆ ปี โดยเฉพาะรับจากบุคคลภายนอกทั้งสิ้นใช้วิธีการสอบแข่งขัน

การคัดเลือก ครู-อาจารย์

กองบัญชาการศึกษา ได้ขออนุมัติกรมตำรวจ เรื่องการรับสมัครสอบคัดเลือก
ครู-อาจารย์ เข้าไปสอนในโรงเรียนพลตำรวจทั้งสิบแห่ง โดยใช้วิธีการสอบแข่งขัน จาก
บุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรีทาง กฎหมาย รัฐศาสตร์ และพลศึกษา ผู้สอบคัดเลือกได้จะได้
รับการบรรจุ เรียกว่า พัฒนาการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2534 (สิทธิศักดิ์ รื่นสำราญ, สัมภาษณ์ 5 มกราคม
2541) เป็นต้นมา

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ใน พ.ศ. 2534 ยุคนั้นเป็นยุคที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงทำให้กรมตำรวจสนองรับนโยบายดังกล่าวจึงต้องเพิ่มกำลังพลตำรวจให้มากขึ้น เพื่อรองรับแผนพัฒนากำลังพลในการกิจด้านการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจของประเทศที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

ต่อมาในวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2533 พลตำรวจโทสุจินต์ อุตย์วัฒน์ ผู้บัญชาการการศึกษา จึงได้มีหนังสือ ที่มท 0615 (นว)/396 ถึง พลตำรวจเอกแสวง ธีระสวัสดิ์ อธิบดีกรมตำรวจ เพื่อขออนุมัติในหลักการให้ใช้ที่ดินราชพัสดุ จังหวัด สระบุรี เป็นสถานที่ก่อสร้าง โรงเรียนตำรวจภูธร 1 อธิบดีกรมตำรวจได้อนุมัติในหลักการ ผู้บัญชาการการศึกษาได้มีหนังสือ ที่มท 0615.13/567 ลงวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2533 ถึงนายอภัย จันทนะจุลกะ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ได้รับคำตอบว่าราชพัสดุในเขต อำเภอเมือง จังหวัด สระบุรี ได้ใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่แล้ว

ต่อมาในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2533 อธิบดีกรมตำรวจจึงได้มีหนังสือ ที่ มท 0615 (นว) /2518 ถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีเพื่อขอใช้ที่ดินในเขตป่าไม้ ตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เปิดที่ทำการโรงเรียนตำรวจภูธร 1 ปรากฏว่า ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี จึงได้มีหนังสือ ที่ สบ 0020/18421 แจ้งว่าสภาตำบลหนองยาว และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีมติเห็นชอบให้กรมตำรวจใช้ที่ดินจำนวน 500 ไร่ ในเขต ตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เป็นที่ทำการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 1 ได้ กรมตำรวจได้มีคำสั่งที่ 1032/2530 ลงวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2533 จัดตั้งโรงเรียนตำรวจภูธร 1 ขึ้น เนื่องจากกรมตำรวจมีความประสงค์จะเร่งผลิตกำลังพล ไม่อาจรอให้โรงเรียนตำรวจภูธร 1 ก่อสร้างจนเสร็จสิ้นได้ จึงได้สั่งการให้ผู้บัญชาการการศึกษา พิจารณากำหนดตำแหน่งผู้กำกับฯ และรองผู้กำกับฯ เพื่อจะได้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 1 เพื่อให้สามารถเปิดทำการศึกษาอบรมนักเรียนให้ทันปีงบประมาณ 2534 และได้มีหนังสือ ที่มท 0615.001/7066 ลง วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ถึงผู้บัญชาการทหารบก ขอรับการสนับสนุนในการฝึกศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจ โดยจะขอใช้อาคารสถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์ของศูนย์การทหารม้า (ค่ายอดิศร) จังหวัดสระบุรี เป็นที่ทำการฝึกอบรม กองทัพบกได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ กท 0404/1044 ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2533 แจ้งว่ายินดีให้การสนับสนุน โดยให้ประธานรายละเอียดกับศูนย์การทหารม้า และได้รับความอนุเคราะห์จาก พลตรียุทธพันธ์ มกรมณี ผู้บัญชาการศูนย์ทหารม้าให้ใช้สถานที่ของศูนย์การทหารม้าพื้นที่เขต 2 ซึ่งตั้งอยู่ที่ ถนนพิชัยณรงค์สงคราม ตำบลปากเพรียว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เป็นสถานที่ทำการชั่วคราวของโรงเรียน

ตำราวจุทธ 1 โดยเริ่มทำการเปิดการฝึกอบรมในหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ รุ่นที่ 1 ตั้งแต่ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เป็นต้นไป (กองกำกับการโรงเรียนตำรวจ 1, 2540)

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม ทำให้เกิดโรงเรียนตำรวจ 1 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

เนื่องจากกรมตำรวจมีนโยบาย ที่จะเพิ่มกำลังพลตำรวจให้มากขึ้น เพื่อรองรับแผนพัฒนากำลังพลในภารกิจด้านการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจ ของประเทศที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตนักเรียนพลตำรวจ ได้สนองรับนโยบาย ของกรมตำรวจ

ต่อมากรมตำรวจได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจ 1 โดยเริ่มทำการเปิดการฝึกอบรมในหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ รุ่นที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เพื่อเป็นสถานที่หรือสถาบันให้การศึกษาสำหรับผลิตนักเรียนพลตำรวจ เพื่อรองรับแผนพัฒนากำลังพล ในภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ด้านปรัชญาการศึกษา

ในสมัยนั้น โรงเรียนตำรวจ 1 ยังไม่ได้กำหนดแต่อย่างใด แต่จากการศึกษาเอกสารพบว่า ผู้บัญชาการศึกษาในสมัยนั้น คือ พลตำรวจโทสุจินต์ อุทัยวัฒน์ ได้กำหนดไว้ “ความรู้คู่คุณธรรม”

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรการฝึกอบรมของโรงเรียนตำรวจ 1 มีกำหนด 1 ปี จำแนกได้ ดังนี้

1. หลักสูตรในการฝึกอบรม ภาควิชาการ 8 เดือน จำแนกได้ ดังนี้
 - ก. หมวดวิชาบังคับ
 - ข. หมวดวิชาประกอบ
2. หลักสูตรในการฝึกอบรม ภาคการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน 2 เดือน
 - ก. อาวุธศึกษา และการยิง
 - ข. ยุทธศึกษา
 - ค. แผนที่เข็มทิศ
 - ง. วิชาพิเศษ

- จ. การระเบีหทำลาย
- ฉ. การทดสอบความรู้ภาคห้องเรียน
- ช. การฝึกภาคสนาม 100 ชั่วโมง
- ซ. เวลาผู้บังคับบัญชา 52 ชั่วโมง

3. หลักสูตรการฝึกอบรม ภาคการฝึกการปฏิบัติราชการ 2 เดือน

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษา และกลุ่มภายในระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ

กฎ 1

กลุ่มภายนอกกระบวนการศึกษา

กลุ่มรัฐบาล ได้กำหนดนโยบาย มุ่งเน้นเศรษฐกิจโดยเฉพาะการสร้าง ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้กรมตำรวจจำเป็นต้องกำหนดนโยบายเพิ่มกำลังพลตำรวจให้มากขึ้น เพื่อรองรับแผนพัฒนากำลังพล ในภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ของประเทศที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีเป็นผู้ประสานให้การสนับสนุนสถานที่ ที่ทำการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจกฎ 1 ผู้บัญชาการทหารบก ในสมัยนั้นเป็นผู้ให้การสนับสนุน โดยให้ ผู้บัญชาการศึกษา และอธิบดีกรมตำรวจประสานรายละเอียดกับศูนย์การทหารม้า และได้รับความอนุเคราะห์จาก พลตรียุทธพันธ์ มกรมณี ผู้บัญชาการศูนย์การทหารม้า ให้ยืมสถานที่ทำการชั่วคราวของ โรงเรียนตำรวจกฎ 1 โดยเริ่มเปิดการฝึกอบรมนักเรียนพลตำรวจ

กลุ่มภายในระบบการศึกษา

บุคคลสำคัญในกลุ่มภายในระบบการศึกษาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือกำเนิดโรงเรียนตำรวจกฎ 1 พลตำรวจโทสุจินต์ อุทัยวัฒน์ ผู้บัญชาการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เป็น ผู้บังคับบัญชาในฝ่ายการศึกษา ได้มีหนังสือถึง พลตำรวจเอก แสวง ชีระสวัสดิ์ อธิบดีกรมตำรวจ เพื่อขออนุมัติหลักการให้ใช้ที่ดินราชพัสดุ จังหวัดสระบุรี เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงเรียนตำรวจกฎ 1 เพื่อเป็นสถาบันสำหรับการศึกษารวมแก่นักเรียนพลตำรวจ และผลิตกำลังพลตำรวจให้มากขึ้น เพื่อรองรับแผนพัฒนากำลังพล ในภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อย่างไรก็ตามถึงแม้ พลตำรวจโทสุจินต์ อุทัยวัฒน์ ผู้บัญชาการศึกษา และพลตำรวจเอกแสวง ชีระสวัสดิ์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้เป็นกำลังสำคัญในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจกฎ 1 ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เพราะแต่เดิมตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2514 ได้กำหนดให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจกฎ 1 โดยให้มีโครงสร้างการ

แบ่งส่วนราชการเช่นเดียวกับโรงเรียนตำรวจภูธร 2 - 9 แต่เนื่องจากยังไม่สามารถจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมได้ โรงเรียนตำรวจภูธร 1 จึงยังไม่สามารถจัดตั้งขึ้นได้และการยืมอาคารสถานที่ตลอดจนอุปกรณ์ของศูนย์การทหารม้า (ค่ายอดิศร) จังหวัดสระบุรี เป็นที่ทำการฝึกอบรมโดยขอรับการสนับสนุนจากผู้บัญชาการทหารบก และผู้บัญชาการทหารบก ได้ให้การสนับสนุน โดยประสานรายละเอียดกับศูนย์การทหารม้า และได้รับความอนุเคราะห์จาก พลตรี ยุทธพันธ์ มกรมณี ผู้บัญชาการศูนย์การทหารม้าให้ใช้สถานที่ของศูนย์การทหารม้าพื้นที่เขต 2 ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนพิชัยณรงค์สงคราม ตำบลปากเพรียว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เป็นสถานที่ทำการชั่วคราวของโรงเรียนตำรวจภูธร 1 โดยเริ่มทำการเปิดการฝึกอบรมในหลักสูตรเป็นนักเรียนพลตำรวจ รุ่นที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เป็นต้นไป

ด้านปรัชญาการศึกษา

พลตำรวจโทสุจินต์ อุทัยวัฒน์ ผู้บัญชาการศึกษาได้เน้นปรัชญาการศึกษาในเรื่อง “การให้ความรู้คู่คุณธรรม” (ตำรวจ, 2524)

ด้านหลักสูตร

การกำหนดหลักสูตร กองบัญชาการศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักสูตร เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 11 บทที่ 2 หลักสูตรสำหรับฝึกอบรมพลตำรวจ หลักสูตรในสมัยนั้นคล้ายกับหลักสูตรในปัจจุบัน

บุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการศึกษา คือ พลตำรวจโทสุจินต์ อุทัยวัฒน์ และดำรงตำแหน่งผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจมาก่อน และเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 6 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจปทุมวัน เป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษาของกรมตำรวจมาโดยตลอด ผู้บัญชาการศึกษาท่านนี้ และอธิบดีกรมตำรวจ ได้จัดสร้างโรงเรียนตำรวจภูธร 1 สำหรับให้การศึกษาอบรมนักเรียนพลตำรวจ เพื่อผลิตให้เป็นพลตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมตำรวจคือ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องที่ต่าง ๆ ต่อไป

2. กลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ

1. ผลการวิเคราะห์การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต่อการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลเข้าร่วมการสัมมนาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต่อการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ
ในแต่ละกลุ่มห้าอันดับแรกเรียงตามลำดับ จำแนกตามรายชื่อและกลุ่มบุคคล

กลุ่มบุคคล	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ลำดับ
กลุ่มนักการเมือง		-	40	-
	นายจำลอง ครุฑขุนทด	1.97	19	1
	นายเอกพร รักความสุข	1.55	16	2
	นายถวิล ไพรสมนต์	1.50	17	3
	นายอุดม ไกรวัฒน์สรณ์	1.27	15	4
	นางกลิตา ฤกษ์สำราญ	1.10	16	5
กลุ่มครอบครัว		-	34	-
	พ.ต.ต.เตรียม ดันติเวชกุล	3.68	32	1
	พ.ต.อ.ชัยสิทธิ์ ผลประสิทธิ์	3.15	33	2
	พ.ต.อ.ประจวบ อ่อนน้อม	2.59	31	3
	น.ส.สุมาลี อิศรานุรักษ์	2.26	31	4
	พ.ต.ท.สันต์วัฒน์ ไทยวัฒน์	2.06	30	5
กลุ่มชุมชน		-	31	-
	นางประทีป อึ้งทรงธรรม	4.03	28	1
	นายวิบูลย์ เข้มเฉลิม	2.64	27	2
	นายประเสริฐ ม่วงศิริ	2.29	27	3
	นายประวิช นิลวัชรณี	2.22	24	4
	นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ	2.03	26	5
กลุ่มสื่อสารมวลชน		-	40	-
	นายสุทธิชัย หยุ่น	3.37	35	1
	พ.ต.อ.วชิษฐ เดชกุญชร	2.85	32	2
	นายสุภาพ กลีบจาย	2.37	33	3
	นายบุญเลิศ คชายุทธเดช	1.72	27	4
	นายบูรพา วิสุทธิ	1.52	24	5

กลุ่มบุคคล	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ลำดับ
กลุ่มผลประโยชน์		-	31	-
	พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร	3.87	30	1
	พล.ต.ท.เสรี เตมียเวส	3.45	28	2
	พล.ต.ท.ปิยะ เข็มไชยศรี	2.00	25	3
	พ.ต.อ.ถวิล สุรเชษฐพงษ์	1.58	23	4
	พล.ต.อ.อิทธิศักดิ์ คณะเจริญ	1.58	20	5
กลุ่มศาสนา		-	36	-
	พระธรรมปิฎก	4.52	33	1
	อธิการบดีมหาวิทยาลัย			
	ราชวิทยาลัย	2.72	28	2
	รศ.เสถียรพงษ์ วรรณปก	2.39	30	3
	พระพิศาลธรรมพาทิ	1.80	28	4
	นายสมรรถชัย วิชาลากรณ์	1.00	23	5
กลุ่มธุรกิจเอกชน		-	30	-
	นายดำรง พุฒตาล	2.77	22	1
	ดร.เพียงใจ พุกกะบุตต์	1.60	13	2
	นายเสถียรภาพ พันธุ์ไพโรจน์	1.30	12	3
	นายไพบุลย์ ศรีเจริญชัยกุล	1.03	12	4
	พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร	1.00	9	5
กลุ่มองค์กรเอกชน		-		
สาธารณประโยชน์		-	33	-
	ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	4.45	31	1
	คุณหญิงชดช้อย โสภณพานิช	2.73	30	2
	พ.อ.หญิง อัสนีย์ เสาวภาพ	2.64	28	3
	นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์	2.15	29	4
	นางเตือนใจ ดีเทศน์	1.18	25	5

กลุ่มบุคคล	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ลำดับ
กลุ่มนักวิชาการ		-	32	-
	นายแก้วสรร อติโพธิ	2.87	25	1
	ผศ.ดร.สังคิต พิริยะรังสรรค์	2.18	21	2
	ศ.ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์	2.09	20	3
	ศ.ดร.วรเดช จันทรศร	1.34	18	4
	รศ.ดร.พุทธกาล รัชช	1.19	17	5

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นของกลุ่มนักการเมือง จำนวน 40 คน ได้ให้คะแนนเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มนักการเมือง เพื่อเข้าร่วมสัมมนาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ นายจำลอง ทรุทขุนทด ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 1.97 เป็นลำดับที่ 1 นายเอกพร รักความสุข ได้คะแนนเฉลี่ย 1.55 เป็นลำดับที่ 2 นายถวิล ไพรสมณ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.50 เป็นลำดับที่ 3 นายอุดม ไกรวัตนุสรณ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.27 เป็นลำดับที่ 4 และนางลลิตา ฤกษ์สำราญ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.10 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มครอบครัว จำนวน 34 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มครอบครัว เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ พล.ต.ต.เตรียม ดันติเวชกุล ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.68 เป็นลำดับที่ 1 พ.ต.อ.ชัยสิทธิ์ ผลประสิทธิ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 3.15 รองลงมาเป็นลำดับ 2 พ.ต.อ.ประจวบ อ่อนน้อม ได้คะแนนเฉลี่ย 2.59 เป็นลำดับ 3 น.ส.สุมาลี อิศรานุรักษ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.26 เป็นลำดับ 4 และพ.ต.ท.สันทวัฒน์ ไทยวัฒน์ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.06 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มชุมชน จำนวน 31 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มชุมชน เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ นางประทีป อึ้งทรงธรรม ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.03 เป็นลำดับที่ 1 นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม ได้คะแนนเฉลี่ย 2.64 รองลงมาเป็นลำดับ 2 นายประเสริฐ ม่วงศิริ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.29 เป็นลำดับ 3 นายประวิช นิลวัชรเมณี ได้คะแนนเฉลี่ย 2.22 เป็นลำดับ 4 และนายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.03 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มสื่อสารมวลชน จำนวน 40 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มสื่อสารมวลชน เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ นายสุทธิชัย หยุ่น ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.37 เป็นลำดับที่ 1 พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร ได้คะแนนเฉลี่ย 2.85 รองลงมาเป็นลำดับ 2 นายสุภาพ กลิ่งฉาย ได้คะแนนเฉลี่ย 2.37 เป็นลำดับ 3 นายบุญเลิศ ชาญยุทธเดช ได้คะแนนเฉลี่ย 1.72 เป็นลำดับ 4 และนายบูรพา

วิสุทธิ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.52 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มผลประโยชน์ จำนวน 31 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มผลประโยชน์ เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.87 เป็นลำดับที่ 1 พล.ต.ท.เสรี เดมิยเวส ได้คะแนนเฉลี่ย 3.45 รองลงมาเป็นลำดับ 2 พล.ต.ท.ปิยะ เจียมไชยศรี ได้คะแนนเฉลี่ย 2.00 เป็นลำดับ 3 พ.ต.อ.ถวิล สุรเชษฐพงษ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.58 เป็นลำดับ 4 และ พล.ต.อ.อิทธิศักดิ์ คณะเจริญ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.58 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มศาสนา จำนวน 36 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มศาสนา เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ พระธรรมปิฎก ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.52 เป็นลำดับที่ 1 อธิการบดีมหาวิทยาลัย ได้คะแนนเฉลี่ย 2.72 รองลงมา เป็นลำดับ 2 รศ.เสถียรพงษ์ วรณปก ได้คะแนนเฉลี่ย 2.39 เป็นลำดับ 3 พระพิศาลธรรมพาทิ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.80 เป็นลำดับ 4 และนายสมรรถชัย วิศาลาภรณ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มธุรกิจเอกชน จำนวน 30 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มธุรกิจเอกชน เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ นายดำรง พุฒตาล ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.77 เป็นลำดับที่ 1 ดร.เพียงใจ พุกกะกูปต์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.60 รองลงมาเป็นลำดับ 2 นายเสถียรภาพ พันธุ์ไพโรจน์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.30 เป็นลำดับ 3 นายไพบูลย์ ศรีเจริญชัยกุล ได้คะแนนเฉลี่ย 1.03 เป็นลำดับ 4 และพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มองค์กรเอกชน สาธารณประโยชน์ จำนวน 33 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มองค์กรเอกชน สาธารณประโยชน์ เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.45 เป็นลำดับที่ 1 คุณหญิงชดช้อย โสภณพานิช ได้คะแนนเฉลี่ย 2.73 รองลงมาเป็นลำดับ 2 พ.อ.หญิง อัสนีย์ เสาวภาพ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.64 เป็นลำดับ 3 นายวัลลภ ดังคนานุรักษ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.15 เป็นลำดับ 4 และนางเตือนใจ ดีเทศน์ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.18 เป็นลำดับที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการ จำนวน 32 คน ได้ให้คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้แทนกลุ่มนักวิชาการ เรียงลำดับคะแนน ดังนี้ นายแก้วสรร อติโพธิ ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.87 เป็นลำดับที่ 1 ผศ.ดร.สังสิต พิริยะรังสรรค์ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.18 รองลงมา เป็นลำดับ 2 ศ.ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.09 เป็นลำดับ 3 ศ.ดร.วรงค์ จันทรรุ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.34 เป็นลำดับ 4 และรศ.ดร.พุทธกาล รัชธ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.19 เป็นลำดับที่ 5

2. ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ จำแนกออกเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ตารางที่ 2 ร้อยละ ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
กลุ่มนักการเมือง	22	70.96	4
กลุ่มครอบครัว	25	80.64	3
กลุ่มชุมชน	28	90.32	3
กลุ่มสื่อสารมวลชน	22	70.96	4
กลุ่มผลประโยชน์	25	80.64	3
กลุ่มศาสนา	22	70.96	4
กลุ่มธุรกิจเอกชน	16	51.61	5
กลุ่มองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์	16	51.61	5
กลุ่มนักวิชาการ	25	80.64	3
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	31	100	1
กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจ	12	38.70	6

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 31 คน ต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนนายร้อยตำรวจ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นลำดับที่ 1 กลุ่มชุมชน คิดเป็นร้อยละ 90.32 เป็นลำดับที่ 2 กลุ่มครอบครัว กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผลประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 80.64 เท่ากันเป็นลำดับที่ 3 กลุ่มศาสนา กลุ่มสื่อสารมวลชน และกลุ่มการเมือง คิดเป็นร้อยละ 70.96 เท่ากันเป็นลำดับที่ 4 กลุ่มองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ และกลุ่มธุรกิจเอกชนคิดเป็นร้อยละ 51.61 เท่ากันเป็นลำดับที่ 5 และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจคิดเป็นร้อยละ 38.7 เป็นลำดับที่ 6

2.2 ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนพลตำรวจ

ตารางที่ 3 ร้อยละความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนพลตำรวจ

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
กลุ่มนักการเมือง	22	70.96	3
กลุ่มครอบครัว	22	70.96	3
กลุ่มชุมชน	25	80.64	2
กลุ่มสื่อสารมวลชน	19	61.29	4
กลุ่มผลประโยชน์	25	80.64	2
กลุ่มศาสนา	22	70.96	3
กลุ่มธุรกิจเอกชน	12	38.70	5
กลุ่มองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์	12	38.70	5
กลุ่มนักวิชาการ	25	80.64	2
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	28	90.32	1
กลุ่มพลตำรวจ	12	38.70	5

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 31 คนต่อการเลือกกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนพลตำรวจ ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนพลตำรวจ คิดเป็นร้อยละ 90.32 เป็นลำดับที่ 1 กลุ่มชุมชน กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผลประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 80.64 เท่ากันเป็นลำดับที่ 2 กลุ่มครอบครัว กลุ่มศาสนา และกลุ่มนักการเมืองคิดเป็นร้อยละ 70.96 เท่ากันเป็นลำดับที่ 3 กลุ่มสื่อสารมวลชน คิดเป็นร้อยละ 61.29 เป็นลำดับที่ 4 และกลุ่มนักเรียนพลตำรวจ กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 38.70 เท่ากันเป็นลำดับที่ 5

สรุปกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ

1. การนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ

การนำเสนอกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยให้คะแนน ผู้ทรงคุณวุฒิ ในกลุ่มของตนนำเสนอเป็นผู้แทนกลุ่มเข้าร่วมสัมมนา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ มีดังนี้

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มนักการเมือง (ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน) เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ นายจำลอง กรุฑขุนทด นายเอกพร รักความสุข นายถวิล ไพรสมณฑ์ นายอุดม ไกรรัตนสุรณ และนางลลิตา ฤกษ์สำราญ

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มครอบครัวเรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ พลตำรวจตรีเตรียม ดันติเวชกุล พันตำรวจเอกชัยสิทธิ์ ผลประสิทธิ์ พันตำรวจเอกประจวบ อ่อนน้อม นางสาวสุมาลี อิศรานุรักษ์ และพันตำรวจโทสันทวัฒน์ ไทยวัฒน์

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มชุมชน เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ นางประทีป อึ้งทรงธรรม นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม นายประเสริฐ ม่วงศิริ นายประวิช นิตวัชรมณี และนายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มสื่อสารมวลชน เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ นายสุทธิชัย หยุ่น พลตำรวจเอกวชิษฐ์ เศษกุลุชร นายสุภาพ กลิ่นจาย นายบุญเลิศ ชาญุทธ เศษ และนายบูรพา วิสุทธิ

1.5 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มผลประโยชน์ เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พลตำรวจตรีเสรี เตมียเวส พลตำรวจโทปิยะ เข็มไชยศรี พันตำรวจเอกถวิล สุรเชษฐพงษ์ และพลตำรวจเอกอิทธิศักดิ์ คณะเจริญ

1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มศาสนา เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ พระธรรมปิฎก อธิการบดีมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รองศาสตราจารย์เสถียรพงษ์ วรรณปก พระพิศาลธรรมพาทิ และนายสมรรถชัย วิชาลาภรณ์

1.7 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มธุรกิจเอกชน เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ นายดำรง พุฒตาล ดร.เพียงใจ พุกกะบุปด์ นายเสถียรภาพ พันธุ์ไพโรจน์ นายไพบุลย์ ศรีเจริญชัยกุล และพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

1.8 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ เรียงตามลำดับคะแนน ห้าอันดับแรก ได้แก่ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง คุณหญิงชดช้อย โสภณพานิช พันเอกหญิงอัสนีย์ เสาวภาพ นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ และนางเดือนใจ ดีเทศน์

1.9 ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มนักวิชาการ เรียงตามลำดับคะแนนห้าอันดับแรก ได้แก่ นายแก้วสรร อติโพธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังคิต พิริยะรังสรรค์ ศาสตราจารย์ ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ศาสตราจารย์ ดร.วรเดช จันทพร และรองศาสตราจารย์ ดร.พุทธกาล รัชทร

1.10 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ส่งอาจารย์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 10 คน โรงเรียนตำรวจภูธร 1-9 ส่งอาจารย์โรงเรียนตำรวจภูธร 1-9 จำนวน 7 คน และกองบัญชาการศึกษาส่งอาจารย์จากสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ 1 คน เจ้าหน้าที่กองบัญชาการศึกษา 1 คน และตัวแทนจากกองบัญชาการต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 9 คน

2. การนำเสนอกลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ ที่ได้จากผลการวิจัย

2.1 กลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มชุมชน กลุ่มครอบครัว กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มศาสนา กลุ่มสื่อสารมวลชน กลุ่มองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ กลุ่มธุรกิจเอกชนและกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจ

2.2 กลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนพลตำรวจ ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มครอบครัว กลุ่มนักการเมือง กลุ่มศาสนา กลุ่มสื่อสารมวลชน กลุ่มองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ กลุ่มธุรกิจเอกชนกลุ่มนักเรียนพลตำรวจ

3. ทางเลือกในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ

การกำหนดทางเลือกในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ ผู้วิจัยได้จัดสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแสวงหาวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ โดยใช้เทคนิคการประชุมตามกระบวนการ เอ-ไอ-ซี (A-I-C) เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ในอนาคต 15 ปี ซึ่งในส่วนการจัดทำวิสัยทัศน์ เป็นกระบวนการขั้นตอน ของ เอ (A) และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ในอนาคต 15 ปี เป็นกระบวนการขั้นตอน ของ ไอ (I) สำหรับขั้นตอนของแผนปฏิบัติการ เป็นกระบวนการขั้นตอน ของ ซี (C) ผู้วิจัยไม่ได้จัดทำ

การสัมมนาได้เสนอ พันธกิจ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อน
ประจำการของกรมตำรวจในอนาคต 15 ปี ดังนี้

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

พันธกิจ (MISSION)

1. จัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลเข้ารับราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร
2. จัดการอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวนหรือบุคคลภายนอกเพื่อแต่งตั้ง

เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

3. จัดอบรมข้าราชการตำรวจ ทำการวิจัยและพัฒนาส่งเสริมวิชาการตำรวจ
4. จัดอบรมข้าราชการตำรวจ ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน
5. จัดอบรมข้าราชการตำรวจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
6. ร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของชุมชนและหน่วยงานอื่น

วิสัยทัศน์ (VISION)

1. มีความเป็นเลิศในการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
 - 1.1 มีโอกาสในการสรรหาและเลือกสรรผู้สมัครเข้าเรียนอย่างทั่วถึงทั้ง

ประเทศ

- 1.2 มีระบบวิธีการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความสร้างสรรค์
- 1.3 ตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความรู้ ความสามารถสูงและเปี่ยมด้วยคุณธรรม

2. มีความเป็นเลิศในการอบรม เพื่อแต่งตั้งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

- 2.1 นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเพื่ออบรมก่อนแต่งตั้งเป็นผู้มีความรู้ ความ

สามารถสูงและมีคุณธรรม

- 2.2 ระบบและวิธีการอบรมมีความทันสมัยและสร้างสรรค์

3. มีความเป็นเลิศในการวิจัยและพัฒนาวิชาการตำรวจ

- 3.1 ประเทศไทยพึ่งตนเองได้ในวิชาการตำรวจ

- 3.2 มีความเป็นผู้นำในระดับภูมิภาค

4. มีความเป็นเลิศในการบริการวิชาการแก่ชุมชน

- 4.1 ประชาชนพึ่งตนเองได้ในการรักษาความสงบเรียบร้อย

- 4.2 ประชาชนรวมตัวกันและชุมชนเข้มแข็ง

5. มีความเป็นเลิศในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

5.1 ดำรงเป็นผู้ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมตามที่ตั้งของโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ

5.2 โรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นศูนย์กลางการประสานงานในการส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม

6. ชุมชนมีความเป็นเลิศในด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6.1 ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจในหลักการป้องกันอาชญากรรมตาม
สภาพแวดล้อมอย่างแท้จริง

6.2 ประชาชนให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสข่าวสารและในการเป็น
พยานให้กับตำรวจ

กลยุทธ์ (STRATEGY)

1. ปฏิรูประบบการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
2. ปฏิรูปการฝึกอบรม เพื่อแต่งตั้งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
3. ปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ
4. ปฏิรูปการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน
5. ปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
6. ปฏิรูปความร่วมมือ หรือสนับสนุนชุมชนและหน่วยงานอื่น

ที่ประชุมสัมมนาได้เสนอแนะกลวิธี (Tactics) ในการใช้ทางเลือกทั้ง 6 ประการ
ดังต่อไปนี้

กลวิธีในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ทางเลือกที่ 1 ปฏิรูประบบการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกลยุทธ์ในการปฏิรูประบบการผลิตนาย
ตำรวจชั้นสัญญาบัตร คือการจัดระบบในการผลิตนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีดังนี้

1. จัดระบบการสรรหาและเลือกสรรผู้สมัครด้วยระบบคุณธรรมให้ทั่วถึงทั้ง
ประเทศ

2. จัดระบบวิธีเรียน วิธีสอนที่ก้าวหน้า และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

2.1 จัดระบบการศึกษาเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยทุกแห่งในประเทศไทย
เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2.2 จัดการศึกษาโดยกำหนดหลักสูตรมีวิชาเอกให้หลากหลายตามความสนใจหรือความถนัดของนักเรียน อาทิ การสอบสวน การสืบสวน การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การจราจร การบริหารงานภาครัฐ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญาวិทยา ฯลฯ

2.3 จัดการศึกษาให้ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.4 จัดการศึกษาอบรมตามหลักรุ่งอรุณการศึกษา

2.5 จัดการศึกษาให้นักเรียนมีความเป็นสุภาพบุรุษ

2.6 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจอาชีพเน้นการบริการประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุด

หมายสูงสุด

2.7 จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดเชิงจริยธรรม อาทิ ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2.8 จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดเชิงวิพากษ์

2.9 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจในหัวใจของประชาชน

2.10 จัดการศึกษาอบรมให้ทันสมัยและพัฒนาตามแนวคิดการปรับระบบสิ่ง

ผลิต (Reinventing)

2.11 จัดการศึกษาเพื่อสร้างมาตรฐานเปรียบเทียบ

2.12 จัดการศึกษาให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Action-Learning)

2.13 กำหนดให้มีปรัชญาการศึกษา ตามแนวคิดของ เซอร์โรเบิร์ต ฟิล คือ "ตำรวจคือประชาชน ประชาชนคือตำรวจ" ให้นักเรียนมีจิตสำนึก มีความเป็นสุภาพบุรุษและเป็นการศึกษา เพื่อการเรียนรู้ เพื่อชีวิต และบริการรับใช้สังคม

2.14 จัดหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อการสร้างทีมงาน

3. จัดระบบนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

3.1 จัดฝึกรวมครู - อาจารย์และบุคลากร

3.2 จัดสัมมนานิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

3.3 จัดสัมมนานวัตกรรมทางวิชาการในโรงเรียน

3.4 จัดสัมมนาวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน

3.5 ประสานสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยทุกแห่งในประเทศไทย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และระดมความคิดให้ประชาชนและกลุ่มองค์กรต่างๆมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

3.6 สร้างขวัญ กำลังใจ ครู-อาจารย์และบุคลากร

4. จัดระบบการวิเคราะห์ประเมินผลและจัดหลักสูตรในโรงเรียนนายร้อย

ตำรวจ

- 4.1 สำรวจความต้องการจำเป็นในการวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตร
- 4.2 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ หลากหลายในสังคม ประชุม

ระดมสมอง วิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตร

- 4.3 วิเคราะห์และตรวจสอบการประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียน
- 4.4 จัดการติดตามประเมินผลบัณฑิต ในความสำเร็จของงาน (Outcome)

5. จัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

- 5.1 จัดบุคลากรเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Action Learning)
- 5.2 จัดการบริหารเพื่อสร้างมาตรฐานเปรียบเทียบ (Benchmarking)
- 5.3 จัดการสอนงานให้บุคลากร (Coaching)
- 5.4 จัดให้มีพี่เลี้ยงบุคลากร (Mentoring)
- 5.5 จัดแฟ้มพัฒนางานบุคลากร (Port Folio)

6. จัดการบริหารการเปลี่ยนแปลง

6.1 จัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

6.1.1 จัดองค์กรภายในเป็นคณะวิชา

6.1.2 จัดองค์กรภายในเป็นภาควิชา

6.1.3 จัดองค์กรภายในเป็นสาขาวิชา

6.2 จัดการศึกษาให้เป็นตำรวจมีสถานะเป็นวิชาชีพ

6.3 ปรับระบบสภากาการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจให้ประชาชนหรือ
กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการมากขึ้น

6.4 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมาย ระเบียบ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามที่กำหนดไว้

6.5 จัดตั้งกองทุนพัฒนาส่งเสริมด้านวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยี ในการเรียน
การสอนให้ทันสมัย

6.6 จัดตั้งกองทุนพัฒนา ส่งเสริมครู - อาจารย์ นักเรียนและบุคลากรให้
ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

ทางเลือกที่ 2 ปฏิรูปการฝึกอบรมเพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

กลวิธีการในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกลยุทธ์ในการปฏิรูปการฝึกอบรม
เพื่อการแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร คือ การจัดระบบการฝึกอบรม ดังนี้

1. ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของผู้สมัครให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างประชาชนและข้าราชการตำรวจ
2. จัดการศึกษาอบรมโดยมีปรัชญาการศึกษาตามแนวคิดของ เซอร์ โรเบิร์ต พิล คือ “ตำรวจ คือ ประชาชน ประชาชน คือ ตำรวจ” ให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีจิตสำนึก มีความเป็นสุภาพบุรุษ เป็นการศึกษาเพื่อการปฏิบัติหน้าที่บริการและรับใช้สังคม
 - 2.1 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจในหัวใจของประชาชน
 - 2.2 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจเพื่อบริการรับใช้สังคมอย่างมีคุณภาพและอ่อนโยน

2.3 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจในอุดมคติ

2.4 จัดการศึกษาอบรมตามหลักรุ่งอรุณการศึกษา

3. จัดการศึกษาอบรมให้ทันสมัยตามแนวคิดการปรับระบบถึงผลิต

3.1 จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

3.2 จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดเชิงวิพากษ์

3.3 จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดเชิงจริยธรรม

3.4 จัดการเรียนการสอนเพื่อการสร้างทีมงาน

3.5 จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้

3.6 จัดการประเมินผลการศึกษาอบรมให้เป็นมาตรฐาน

4. จัดการศึกษาเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีอันทันสมัย

ทางเดือกที่ 3 ปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ

กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ คือจัดระบบการวิจัยทางวิชาการตำรวจ ดังนี้

1. จัดสัมมนาความร่วมมือในด้านการวิจัย เพื่อพัฒนางานวิจัยทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรสาธารณประโยชน์
2. ส่งเสริมงานวิจัยทางวิชาการโดยจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ผลงานวิจัยทางวิชาการตำรวจในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
3. จัดสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อชี้แนะและกระตุ้นการเมืองสังคม
4. จัดระบบ “อินทราเน็ต” เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในองค์กรที่ช่วยจัดระบบข้อมูล
5. จัดระบบ “อินเทอร์เน็ต” เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างองค์กรที่จัดการระบบข้อมูลที่ทันสมัยเสมือนกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

6. ประเมินผลการจัดระบบการวิจัยทางวิชาการตำรวจทุก 6 เดือน
7. จัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ

ทางเลือกที่ 4 ปฏิรูปการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน คือจัดระบบการบริการทางวิชาการในชุมชน ดังนี้

1. เชิญผู้นำชุมชนร่วมมือประชุม และจัดกิจกรรมบริการวิชาการในชุมชน
2. บริการวิชาการในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. จัดตั้งกองทุนเพื่อการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

ทางเลือกที่ 5 ปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ คือการจัดระบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ ดังนี้

1. จัดบรรพชาอุปสมบทหมู่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
2. จัดแสดงนิทรรศการศิลปวัฒนธรรมของชาติ
3. จัดทัศนศึกษาดูงานด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ
4. ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และเชื่อมโยงกับศูนย์วัฒนธรรมของต่างประเทศ
5. จัดงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติภายในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
6. ส่งเสริมสนับสนุนชมรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติภายในโรงเรียนอาทิมวยไทย กระบี่ กระบอง กีฬาไทย ดนตรีไทย ฯลฯ
7. จัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ทางเลือกที่ 6 ปฏิรูปความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น

กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น คือการจัดระบบความร่วมมือกับชุมชน ดังนี้

1. จัดการศึกษาอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ทั้งตำรวจและประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรม โดยร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนพลตำรวจและชุมชน

2. จัดประชุมกรรมการบริหารและบุคคลสำคัญในชุมชน องค์การสาธารณประโยชน์ องค์การธุรกิจเอกชนและตำรวจ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม

3. จัดนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกงานในชนบทอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับโรงเรียนพลตำรวจ ส่งนักเรียนพลตำรวจฝึกงานร่วมกันในชุมชน

4. จัดสัมมนาเรื่องการแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

5. ประสานสัมพันธ์กับองค์กรและหน่วยงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

6. จัดนักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชน

โรงเรียนพลตำรวจ

พันธกิจ (MISSION)

1. จัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลเข้ารับราชการเป็นพลตำรวจ
2. จัดการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวน หรือบุคคลภายนอก เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
3. จัดอบรมข้าราชการตำรวจทำการวิจัยและพัฒนาส่งเสริมวิชาการตำรวจ
4. จัดอบรมข้าราชการตำรวจ ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน
5. จัดอบรมข้าราชการตำรวจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ
6. ร่วมมือ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของชุมชนและหน่วยงานอื่น

วิสัยทัศน์ (VISION)

1. มีความเป็นเลิศในการผลิตพลตำรวจ
 - 1.1 มีโอกาสในการสรรหาและเลือกสรรผู้สมัครเข้าเรียนอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ
 - 1.2 มีระบบวิธีการเรียนการสอนที่พัฒนาและสร้างสรรค์
 - 1.3 ตำรวจชั้นพลตำรวจ มีความรู้ ความสามารถคู่คุณธรรม
2. มีความเป็นเลิศในการอบรม เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
 - 2.1 นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเพื่ออบรมก่อนแต่งตั้งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสูงสุดและมีคุณธรรม

- 2.2 ระบบและวิธีการอบรมมีความทันสมัยและสร้างสรรค์
3. มีความเป็นเลิศในการวิจัยและพัฒนาวิชาการตำรวจ
 - 3.1 ประเทศไทยพึ่งตนเองได้ในวิชาการตำรวจ
 - 3.2 มีความเป็นผู้นำในระดับภูมิภาค
4. มีความเป็นเลิศในการบริการวิชาการแก่ชุมชน
5. มีความเป็นเลิศในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ
6. ชุมชนมีความเป็นเลิศในด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กลยุทธ์ (STRATEGY)

1. ปฏิรูประบบการผลิตข้าราชการตำรวจชั้นพล
2. ปฏิรูปการฝึกอบรม เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
3. ปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ
4. ปฏิรูปการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน
5. ปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
6. ปฏิรูปความร่วมมือ หรือสนับสนุนชุมชนและหน่วยงานอื่น

กลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนพลตำรวจ

ทางเลือกที่ 1 ปฏิรูประบบการผลิตข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ

กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูประบบการผลิตข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ คือการจัดระบบในการผลิตพลตำรวจ มีดังนี้

1. จัดระบบการสรรหาและเลือกสรรผู้สมัครด้วยระบบคุณธรรมให้ทั่วถึงทั้งประเทศ
 - 1.1 คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครและเข้าศึกษาคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - 1.2 ครู-อาจารย์วุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า
 - 1.3 บุคลากร
2. จัดระบบวิธีเรียนวิธีสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
 - 2.1 จัดระบบการศึกษาเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2.2 จัดการศึกษาโดยกำหนดหลักสูตรเน้นการปฏิบัติการในวิชาชีพตำรวจ อาทิ การสอบสวน การสืบสวน การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การจราจร และ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ฯลฯ

2.3 จัดการศึกษาตามความสนใจ หรือความถนัดของนักเรียน

2.4 จัดการศึกษาให้ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วม

2.5 จัดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรรุ่งอรุณการศึกษา

2.6 กำหนดให้มีปรัชญาการศึกษา ตามแนวคิดของ เซอร์โรเบิร์ต พิล คือ “ตำรวจคือประชาชน ประชาชนคือตำรวจ” ให้นักเรียนมีจิตสำนึกมีความเป็นสุภาพบุรุษและเป็นการศึกษาเพื่อการเรียนรู้เพื่อชีวิตและบริการรับใช้สังคม

2.7 จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อการสร้างทีมงาน

3. จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดเชิงริบธรรมเนียม โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

4. จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจอาชีพเน้นการบริการประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดตามแนวคิดการปรับระบบสิ่งผลิต (Reinventing)

5. จัดระบบนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

6. จัดแสดงนวัตกรรมทางวิชาการในโรงเรียน

7. จัดระบบการวิเคราะห์ประเมินผล และจัดหลักสูตรในโรงเรียนพลตำรวจ

8. จัดการศึกษาตามแนวคิดองค์แห่งการเรียนรู้

9. การฝึกงานในชุมชนโดยร่วมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ

10. จัดการบริหารการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนพลตำรวจ

ทางเลือกที่ 2 ปฏิรูประบบการฝึกอบรม เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการฝึกอบรม เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร คือการจัดระบบการฝึกอบรมให้ทันสมัย ดังนี้

1. จัดการศึกษาอบรมให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม

1.1 ปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของผู้สมัครให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียมกันระหว่างประชาชนและข้าราชการตำรวจ

1.2 จัดการศึกษาตามแนวคิดการปรับระบบสิ่งผลิต

1.3 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจในอุดมคติ

1.4 จัดการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและก่อให้เกิดความคิดเชิงริบธรรมเนียม

2. จัดการศึกษาอบรมโดยมีปรัชญาการศึกษาตามแนวคิด “ตำรวจ คือ ประชาชนประชาชน คือตำรวจ” ให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีจิตสำนึกก็มีความเป็นสุภาพบุรุษเป็นการศึกษาเพื่อการปฏิบัติหน้าที่บริการและรับใช้สังคม

2.1 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจในหัวใจประชาชน

2.2 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจเพื่อบริการรับใช้สังคมอย่างมีคุณภาพ

และอ่อนโยน

2.3 จัดการศึกษาอบรมให้เป็นตำรวจในอุดมคติ

2.4 จัดการศึกษาอบรมตามหลักธรรมาภิบาลการศึกษา

3. จัดการศึกษาอบรมให้ทันสมัยตามแนวคิดการปรับระบบสิ่งผลิต

4. จัดการศึกษาเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในเรื่องการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีอันทันสมัย

ทางเลือกที่ 3 ปฏิรูประบบการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ

กลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ คือการจัดระบบการวิจัยทางวิชาการตำรวจ ดังนี้

1. ขอความร่วมมือในด้านการให้ความรู้งานวิจัย เพื่อพัฒนางานวิชาการกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และองค์กรสาธารณประโยชน์

2. ส่งเสริมงานวิจัยทางวิชาการในโรงเรียน

3. จัดตั้งกองทุนพัฒนางานวิจัยทางวิชาการในโรงเรียน

ทางเลือกที่ 4 ปฏิรูปการบริการทางวิชาการในชุมชน

กลวิธีดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการบริการทางวิชาการในชุมชน คือ การจัดระบบการบริการทางวิชาการในชุมชน ดังนี้

1. จัดฝ่ายบริการทางวิชาการในโรงเรียน

2. จัดอบรมนักเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการ อาทิ เรื่อง ยาเสพติด การป้องกันอัคคีภัย อุบัติภัย การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ฯลฯ

3. จัดกิจกรรมเผยแพร่การบริการทางวิชาการ อาทิ โทษภัยยาเสพติด การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ฯลฯ

4. ติดตามประเมินผลการบริการทางวิชาการในชุมชนทุก 6 เดือน

5. จัดตั้งกองทุนพัฒนาการบริการทางวิชาการในชุมชน

ทางเลือกที่ 5 ปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

กลวิธีดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ คือ การจัดระบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ ดังนี้

1. จัดฝ่ายส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติในโรงเรียน
2. จัดแสดงนิทรรศการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
3. ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติกับโรงเรียนพลตำรวจและเชื่อมโยงกับศูนย์วัฒนธรรมของต่างประเทศ
4. จัดงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติภายในโรงเรียน อาทิ คนตรีไทย มวยไทย กีฬาไทย กระบี่ กระบอง ฯลฯ
5. จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ทางเลือกที่ 6 ปฏิรูปความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น

กลวิธีดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น คือ จัดระบบนักเรียนพลตำรวจฝึกงานในชนบทและชุมชนร่วมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ดังนี้

1. จัดอบรมนักเรียน ประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน ณ สถานที่โรงเรียนพลตำรวจและตามชุมชน
2. จัดกิจกรรมเผยแพร่การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน
3. จัดทำโปรแกรมการฝึกงานในชนบทและชุมชนร่วมกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
4. จัดตั้งกองทุน เพื่อพัฒนาความร่วมมือกับชุมชน

จากผลการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว สรุปได้ว่าทางเลือกในการพัฒนาสถาบันการศึกษา ก่อนประจำการของกรมตำรวจ ทั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนพลตำรวจมี 6 ประการ คือ

1. ปฏิรูประบบการผลิตตำรวจใหม่
2. ปฏิรูปการฝึกอบรมเพื่อการแต่งตั้ง
3. ปฏิรูปการวิจัยและพัฒนาวิชาการตำรวจ
4. ปฏิรูปการบริหารวิชาการแก่ชุมชน

5. ปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

6. ปฏิรูปความร่วมมือ หรือสนับสนุนชุมชนและหน่วยงานอื่น

สรุปทางเลือกในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ

ทางเลือกในการพัฒนาสถาบันการศึกษาก่อนประจำการของกรมตำรวจ อันได้แก่ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนพลตำรวจ มีดังนี้

ทางเลือกที่ 1 ปฏิรูประบบการผลิตข้าราชการตำรวจ

ทางเลือกที่ 2 ปฏิรูปการฝึกอบรม เพื่อแต่งตั้งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ทางเลือกที่ 3 ปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนาวิชาการตำรวจ

ทางเลือกที่ 4 ปฏิรูปการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

ทางเลือกที่ 5 ปฏิรูปการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ทางเลือกที่ 6 ปฏิรูปความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย